

Matêwre

Matêwre kot tanhmã Jejus kot amnhĩ nhípêx to ho pa hã kagà

Matêwre na pre kagàja nhípêx. Kêp Jejus nhý hã hkrajê jahkre xwýnh na pre. Nẽ kêp Ijaew. Hixi hõ pê na Rewi. Tã na pre mẽ pamã kagàja nhípêx nẽ kamã Jejus kot pika hwýr wrýk nẽ kator nẽ tanhmã ri amnhĩ nhípêx to ho pa hã harë nẽ hã kagà. Nẽ kêp mẽ panhõ pahihti mex o mex ã harë nẽ hã kagà. Æ na pre Matêwre mẽ pamã Jejus jarë nẽ hã kagà anë.

Apraãw kanröhã hkra nẽ htàmnhwýjê nhíxi

Rukre 3.23-38

- 1** 1Amnepêm Jejus Kris kormã pika hwýr wrýk kêt ri hkukamã higêtjê nhíxi na jajaja.
Wýj ri higêtjê hõ nhíxi na pre kêp Tawi.
Nẽ Tawi xwýj ri higêt nhíxi pê na pre Apraãw.
- 2** Nẽ Apraãw kra na pre kêp Ijak.
Nẽ Ijak kra na pre kêp Jako.
Nẽ Jako hkra na pre kêp Juta mẽ htôjaja.
- 3** Nẽ Juta hkra na pre wa kêp Pere nẽ Jera.
Nẽ Pere mẽ Jera wa katorxà na pre kêp Tama.
Nẽ Pere hkra na pre kêp Erõ.
Nẽ Erõ hkra na pre kêp Ari.
- 4** Nẽ Ari hkra na pre kêp Amînatap.
Nẽ Amînatap kra na pre kêp Nasõ.
Nẽ Nasõ hkra na pre kêp Samõ.
- 5** Nẽ Samõ hkra na pre kêp Poas.
Nẽ Poas katorxà na pre kêp Raap.
Nẽ Poas kra na pre kêp Opex.
Nẽ Opex katorxà na pre kêp Rutre.
Nẽ Opex kra na pre kêp Jese.
- 6** Nẽ Jese hkra na pre kêp Pahihti Tawija.

Nē Tawi hkra na pre kēp Sarumāw.

Sarumāw katorxàja Uristi hprō na pre. Tā nhūm pre Uristi ty nhūm Tawija hämri mỳrpê Uristi hprō ho hprō nē kamā hkra. Nhūm wa hkraja kēp Sarumāw.

7 Nē Sarumāw kra na pre kēp Ropā.

Nē Ropā hkra na pre kēp Apiasti.

Nē Apiasti kra na pre kēp Asti.

8 Nē Asti hkra na pre kēp Josapa.

Nē Josapa hkra na pre kēp Jorā.

Nē Jorā hkra na pre kēp Ojis.

9 Nē Ojis kra na pre kēp Jotā.

Nē Jotā hkra na pre kēp Akaj.

Nē Akaj kra na pre kēp Ejekis.

10 Nē Ejekis kra na pre kēp Manase.

Nē Manase hkra na pre kēp Amō.

Nē Amō hkra na pre kēp Josis.

11-12 Nē Josis kra na pre kēp Jekonīs mē htōjaja.

Kormā mē htīr ri na pre Papirōn nhō xwÿnhjaja kot mē hkurê kaxàr kaxyw mē hwyr hprōt nē mē unē.

Ijaew piitā unênh pa nē ma akupým mē õ pyka hwyr mē ho hapêx nhūm mē hpanhä Papirōn kamā pa ho pa. Jakamā nhūm Josis mē hkra Jekonīs mē htōjaja mē hipêêxà pyrà nē Papirōn kamā pa ho pa.

Nē Jekonīs kra na pre kēp Saraxi.

Nē Saraxi hkra na pre kēp Joropape.

13 Nē Joropape hkra na pre kēp Apieux.

Nē Apieux kra na pre kēp Eriakī.

Nē Eriakī hkra na pre kēp Ajo.

14 Nē Ajo hkra na pre kēp Satok.

Nē Satok kra na pre kēp Akī.

Nē Akī hkra na pre kēp Eriux.

15 Nē Eriux kra na pre kēp Eresa.

Nē Eresa hkra na pre kēp Matā.

Nē Matā hkra na pre kēp Jako.

16 Nē Jako hkra na pre kēp Juje.

Nē Juje hprō na pre kēp Marir.

Nē Marir Kra na pre kēp Jejus.

Mē kot kām: "Tirtum kot mē pakaxyw ãm xwÿnh" anhýr xwÿnhta na pre.

17 Nhūm Apraãw kanrêhã axte axpén kanrêhã mē àptar nywjaja Tawija wyr kēp 14. Nē Tawi nhîrô pê Papirōn hwyr mē hapêx kêt ri axpén

kanrēhā mē àptàr nywjaja määñen kēp 14. Nē ra Papirōn kamā mē pa nhīrō pē axpēn kanrēhā Jejus pē Tīrtūm kot mē pakaxyw ãm xwÿnhita wyr määñen kēp 14. Å na pre Jejus Kris xwÿj ri higêtjê nhixi anē.

Jejus Kris kator

Rukre 1.26-38, 2.1-7

18Tā ã mē hixi jarënh kot anhýr kanrēhā na pre ã Jejus Kris kator anē. Nhūm pre kormā Jujeja Marir o hprō kaxyw. Nom kormā ho hprō hkêt ri nhūm htujarô. Kormā hkukrit tā nhūm Tīrtūm Karō tanhmā ho nhūm htujarô. **19**Hämri nhūm Jujeja harënh ma nē tee ri hamaxpēr nē htÿx nhäm mëhō kot kēp htu hā hkamnhix. Juje kot tām amnhī nhípêx nē tām hamaxpēr jakamā tee ri kot ho hprō hkukamā hamaxpēr. Nē hamaxpēr o:

—Nà pa män ixte hture hā. Nhäm mëhō ra kot ã hipêx anhýr kênä. Nà kot paj ho ixprō hkêt nē. Nom kot paj ixkwÿjê mā ã kot amnhī nhípêx anhýr o amnhîrít kêt nē. Kot paj anē nhūm mē kuma nē ho kapēr punuj nhūm amnhī kamā hpijaàm tÿx nē. Ja pymaj kot paj ixkatât kôt hkaga kurê kumrêx. Nom ixkwÿjê hkàx ã hkaga. Anē.

20Nē ã hamaxpēr anhýrja o ra gôr nē nô. Nhūm Tīrtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhjê hō hwyr wrÿ nē hwyr axàn kuri xa. Hämri nē kâm:

—Pa Juje? E ot pa awÿr tē. Kwa tee ri Marir o aprō hkukamā ajamaxpēr punuj kêt nē. Mämri ho aprō. Mëhō kot apê tanhmā ho hkêt. Tīrtūm Karō na pre ã hipêx anē. Jakamā kwa tee ri ajamaxpēr kêt nē mämri ho aprō nē war apa. **21**Koja hkrare kato nē myre nē hprêk. Hämri nē mē kot hkôt amnhī xunhwyr xwÿnhjaja mē kot amnhī tomnuj piitâ pê mē utàr pa. Jakamā koja kato ka wa hā hixi mē nhūm kēp Jejus. Anē.

Nhūm pre ã Tīrtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhja kâm kapēr anē. Ijaew kapēr kâm Jejus jarënhja te kêt “Tīrtūm kêt mē papytar xwÿnh” anhýr pyràk. Jakamā nhūm Tīrtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhja Juje ôt kâm ã kâm Marir jarënh anē. **22-23**Nom kormā ã kâm kapēr anhýr xwÿj ri na pre ra Tīrtūm nhÿ hā kapēr xwÿnhjê hōja kukamā tanhmā harënh to nē hā kagà. Nē hā kagà ho:

E mē inhma nē inhmar tÿx nē ho apa. Koja nhýrmā pyka ja kamā mëhō kormā hkukrit tā htujarô. Nē hkra kato nē myre.

Nhūm mē omu nē hā hixi mē nhūm kēp Emanuew. Anē. Ijaew kapēr kâm “Emanuew” jarënhja te kêt “Ota ra Tīrtūm mē pahkôt pa ho pa” anhýr jarënhja pyràk. Jakamā nhūm pre Tīrtūm nhÿ hā kapēr xwÿnhja Jejus kukamā ã harënh anē nē hā kagà.

24Jakamā nhūm Tīrtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhja Juje mā kapēr par mē nhūm hkrâkato. Hämri nē kot kâm ujarënh xà hkôt Marir o hprō. **25**Nom kormā tanhmā ho hkêt nē ri o pa râhâ nhūm hkrareja kato. Hämri nhūm wa hā hixi mē nhūm kēp Jejus nē määñen kēp Emanuew.

Kanhêtî ho studa xwÿnhjê jarênh

2 ¹Nhûm pre Jejus Perêj kamâ kato. Pika pê Jutej kamâ. Pahi Erox kormâ kot Jutej nhô xwÿnhjê ho amnhíptar o pa ri nhûm ô pika kamâ kato. Hämri nhûm Tirtumja kaxkwa kamâ Kra kator jarênh xâ hâ kanhêtî raxta ô nhô nhûm pika hô kamâ kanhêtî ho studa xwÿnhjaja omu. Kanhêtija pumu nê hkînh nê axpën mâ:

—Kwa ga më kanhêtî raxti mûj pumu. Mân ra Ijaew nhô pahi nywta kato nhûm kanhêtî mûj kêp ho amnhîrit xâ hâ ajêt. Kwa pu më ma hapêr o mô nê nhýri tokyx omu nà.

Anê hämri nê amnhî to pikuprôn hâpa nê ma hapêr o pa. Ma myt gjêx xâ hwyr hapêr o pa hâ apkati xohtô nê. Hämri nê ra Ijaew nhô pika hwyr pôj nê krî pê Jerujarê hwyr hapêr o mô. Pahi Erox nhô krîja wyr nhûm më hapêr o mô hämri nê kamâ pôj nê më hkrare nywta â krî nhô xwÿnhjê kukjêr o mô 2nê më kâm:

—Pa? Ot pa më apê Ijaew nhô pahi nywreta pumunh kaxyw mô. Ham kator xwÿnhhta. Më inhô pika kamâ na pa prem kaxkwa hkrax rûm kot ho amnhîrit xâ hâ kanhêtî raxta pumu. Hämri nê nhýri pahi nywre pumunh nê kutâ më ixfôn krâ ho ixtêm nê ixkrî nê kâm mex o mex â harênh kaxyw nêtanh më inhô krî rûm hapêr o mô. Kwa më inhmâ harê. Nhýri na? Na pa më inhmâ omunh prâm tŷx kumrêx.

Anhýr o hâ më hkukjêr o môr jakamâ nhûm më piitâ pahi nywja jarênh ma nê axpën mâ harênh o hprôt. ³Nhûm pahi Eroxja harênh ma nê tee ri amnhî kukamâ hamaxpêr. Pahi nyw kot më ho amnhíptar â hkamnhîx nhûm ja kêp omnuj tŷx nê. Nhûm krî nhô xwÿnhjaja â hamaxpêr anhýr â omu nê tee ri amnhî kukamâ hamaxpêr o ra kâm ma nê. ⁴Hämri nhûm pahi Eroxja amnhî wyr hkwyljê hâ karô. Më ô patre krâhtumjaja nê Tirtum kapêr tûm o më ahkre ho më pa xwÿnhjaja nhûm amnhî wyr më hâ karô nê Tirtum kot nhýrmâ më hwyr mënâ mâ xwÿnhhta â më hkukjêr kaxyw. Nê më kâm:

—E Tirtum kot nhýrmâ më pahwyr mënâ mâ xwÿnhhta â na pa më akukjêr kaxyw më ato akuprô. Kwa më atô inhmâ harê. Koja nhýrmâ kator kaxyw nê nhýri koja we kato? Xâ jar më panhô krî kamâ nà? Xâ nhýri krî hô kamâ? Anê.

5 Hämri nhûm më kuma nê kâm:

—Nâ më panhô pika pê Jutej kamâ koja xep kato. Krî pê Perêj kamâa. Na pre Tirtum nhý hâ kapêr o më pa xwÿnhja ra hkukamâ më panhigêtjê mâ tanhmâ harênh to nê hâ kagâ. Nê hâ kagâ ho:

6 Pa Perêj nhô xwÿnhjaja? E më anhô krî grire htâ kamâ koja

nhýrmâ më panhô Pahi Maatija kato. Koja më pahpê Ijaewjê piitâ më pahto amnhíptar mex o pa. Jakamâ më anhô krî grire htâ koja Ijaew piitâ axpën mâ mex â harênh o pa.

Matêwre 2.8-10

Ã na pre Tîrtûm kot mĕ pahwŷr mĕnh mă xwÿnhta kukamă mĕ kâm harë nĕ hă kagà anë. Anë.

7Hämri nhûm pahi Erox tee ri ã harënh anhýrja ma hämri nĕ amnhí wŷr mĕ kot hă àhkukjér o môr xwÿnhjê hă karõ. Nom nhýri Ijaew kàx ã. Hämri nhûm mĕ ma hwŷr mra nĕ agjê nhûm mĕ omu nĕ pahi nywta ã mĕ hkukja nĕ mĕ kâm:

—E mĕ aprí hă inhmă pahi kator nywta jarë. Tanhmă na pre ra mĕ ate kanhêtí pumunh ã mytwry kute? Xà ham na ka prem omu nà amnepê mă? E mĕ aprí hă tanhmă inhmă harënh to. Anë.

Hämri nhûm mĕ ihöja kâm:

—Nà na ra hă amgrà axkrut kaxyw. Na pa prem omu hämri nĕ inhnojarêt nĕ man ixpa ho ixpa ry rax nĕ mĕ awyr pôj. Anë.

8Nhûm mĕ kuma nĕ mĕ kâm:

—Tỳ. Nom jar amrakati. Perëj kamă na xep kato. E mĕ mâmri ma hwŷr mō nĕ kamă hapér. Hämri nĕ nhýri omu nĕ akupýn ixwŷr mō nĕ inhmă harë. Pa ijaxwŷja ma hwŷr mō nĕ omu nĕ mĕ apyrà nĕ kâm mex o mex ã harë. Ijaxwŷja inhmă omunh prâm tŷx kumrëx. Anë.

Nom hêx rom ã ri mĕ kâm kapér anë. Kot nhýri harënh mar nĕ hă àmnênh nhûm mĕ kot hpír kaxyw nhûm hêx rom ã kâm omunh prâm tŷx ã amnhí jarënh anë. **9-10**Jakamă nhûm mĕ kuma hämri nĕ kato nĕ ma Perëj wŷr môr kurê kumrëx. Hämri nĕ kormă mĕ õ pika kamă mĕ pa ri kanhêtí ho studa xwÿnhta nhûm mĕ axte amnhí kukamă omu nĕ

hkînh n . Nh m ma Per j w r m  hkukam  m  nh m m  omunh p  ma hk t pa r h  hw r p j. Nh m kanh tija pahi nyvre nh rkw  m yri aj t. 11 Jakam  nh m m  ma hk t mra n  ixkreja w r p j n  kapem xa. H mri n  m  k m kap r n  m  hw r agj  n  Jejus m  katorx ja wa omu. H mri n  Jejus kut  hk n kr  ho hkr  hpa n  k m kap r n  k m:

— Pa Xugitre. H exta waa n . N  amex o amex. Kot kaj nh rm  ax pt r h mri n  ap  m  inh  Pahi Maati. N   m h mri na pa m  apumu n  ixk nh n . An .

H mri n  ahp nh  k m hk nh x  g . K m  r kw  g  n  k m m hkuxwa x  hkw  g  n  k m te kot r mre kuxware pyr k p  m raja nh m m  k m hkw  g . M  hk nh x  h  k xpore xoht  nh m prem k m  r pa. 12 H mri n  ra akup m Jerujar  kam  pahi Erox w r nojar t. Nh m kam t nh m m  g r n  hikw  h mri n  ra am ti. Nh m T rt m m  hpimtir k m m  k m kap r n  m  k m:

— Pa? E më inh ma. K r ka m  akup m pahi Erox w r amrar n  k m m  hkrata jar nh k t n .  m kwar  ho kwar . N  k r ka m  pry h  h m n ma m  anh  pika hw r akup m apa ho apa.

Anh r o m  k m kap r jakam  nh m apkati nh m m  k nhm  hkr  h mri n  T rt m kot m  k m h  kar  x  hk t ma akup m m    pika hw r pa kur  kumr x n  akup m pahi Erox w r mrar k t n .

Juje m  hpr  wa kot Erox pymaj ma Jejus o m r

Apokarip 12.1-6, 12.13-18

13 T  nh m kanh t  ho studa xw nhjaja ma akup m hap x h mri nh m T rt m axte Marir mj n Juje hw r kap r o m  wr k xw nhj  h o m . Nh m k  axte hpimtir k m hw r wr  n  k m kap r n  k m:

— Pa Juje. E kwa k nhm  nh . Na ra pahi Eroxja apr  p  hkrata   am n . Koja tokyx p risti hkw jaja m  anh  kr  hw r p j n  war ap  hp r kaxyw ri hap r. Jakam  kwa wa tokyx akato n  ma pika p  Ejit w r am r kur  kumr x. N  Ejit kam  apa r h  pa nh rm  akup n amn  war am . E kwa tokyx. An .

14 H mri nh m kuma n  k nhm  nh  n  Marir mra n  war amnh  to akup r n  ra nojar t. H mri n  kr ja p  Jejus o kato n  ma o m r kur  kumr x. Wa m r ryy n  h mri n  Ejit w r p j n  kam  pa ho pa.

15-20 R m nh m pahi Erox tee ri amnh  w r kanh t  ho studa xw nhj  kam  hamak o pa nom nh m m  akup m hw r mrar k t n . Jakam  nh m m  kam  gryk n  hamaxp r o:

— Tk. Kwa n . Na m   m inhm  h x n  akup n ixw r mrar n  nh ri inhm  pahi nywta jar nh k t n . N  kw r m  m m r   inh p x an . M  kot ixp  ho hpimxuure kaxyw  . N  kot paj m  k p kup  nh m m  r  amnh  pumu. Na xep prem kanh t  kot har nh x ja pumunh   ra h  amgr  pyxi n  hk t mytw r  k p 6. Jakam  m n m  hkrata ra h  amgr 

axkrut kaxyw. Nà na pa ra ijamaxpēr. Kot paj Perēj kamā mē hkra myjaja ra mē hā amgrà axkrut xwìnhjaja nē kormā mē hā amgrà axkrut kêt xwình piitā mē himex pa. Jao ra mē kamā pahi nywta pī. Nà ixte hpír mā kēnā. Koja hprêk nē ixpānhā Ijaew o amnhíptar kêt nē.

Anhŷr o hamaxpēr hāmri nē amnhī wyr ō pôristi hkwìjê hā karō nē mē kām mē hkrajê hā amŷnē nē mē kām:

—E kér ka mē ma Perēj wyr mra nē kamā mē kēp mē hkra myrejaja ra mē hā amgrà axkrut xwìnhjê nhîmex pa. Nē kormā mē hā amgrà axkrut kêt xwìnhjaja māänēn mē himex par kumrēx. Nē Perēj pu hā ri krī hkryre hkôt māänēn ri ajapôj nē ā mē himex par anē. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē ma mē hwyr mrar kurê kumrēx. Hāmri nē Perēj wyr pôj nē mē kēp mē hkra myre piitā mē himex pa. Jakamā nhūm mē katorxà nē mē hipêêxàjaja tee ri mē hkra htyk xwìnhjê pumu nē hkaprī htŷx nē mŷr rûnh nē. Nom na pre Tîrtûm nhŷ hā kapēr jarênh o mē pa xwình finat Jeremîstija ra amnepêm ā mē kot amnhī nhîpêx anhŷrja kukamā mē panhigêtjê mā mē harē nē hā kagà. Na pre mē kām Ijaew kurê xwìnhjê pynênh nē ma mē ō pika hwyr mē ho hapêx par kaxyw. Hāmri nhūm mē panâ Rrakewja te ra kot tee ri ja hā mē omunh nē tanhmā amnhī nhîpêx to pyràk nhūm Jeremîstija tanhmā Ijaewjê jarênh to nē hā kagà. Nē hā kagà ho:

Amnepêm Perēj kamā na pre mē panâ Rrakewja hpijagri ho nôrja ā ra htyk kaxyw nē tee ri hkra kator mā xwînhhta kukamā hamaxpēr nē mŷr o nō. Nhūm hkwìjaja tee ri akupŷm tâm hamaxpēr kaxyw kām kapēr. Tâ jarâhâ Rrakew kanrêhâ hkra nē htàmnhwì njaja ra urâk nē tee ri mē hkrare ho hamak xâj mŷr o pa. Mē kot mē kēp utâr nē mē himex par jakamā nhūm mē tee ri mē ho hamak xâj mŷr o pa. Anē.

Nhūm pre finat Jeremîsja mē hkukamā ā mē harē nē mē hā kagà anē. Tâ ra jarâhâ mēni piitâ Rrakew pyrà nē hkrajê o hamak xâj mŷr o pa.

Wa kot akupŷm wa ō pika hwyr Jejus o môr

Juâw 7.41-42

Tâ nhūm mytwry grêre nē hapêx nhūm pahi Erox ty. Jakamā nhūm kamât nhūm Jujeja gôr nē nō. Nē kê ôt kām axte amŷti. Nhūm Tîrtûm kapēr o mē wrýk xwìnhja axte hwyr wrý nē kām:

—Pa Juje? E na ra Marir pê hkra pîr mā xwînhhta ty. Jakamā kwa wa mâmri ma akupŷm mô. Ma akupŷm mē apê Ijaewjê nhô pika hwyr axàmnhiix aprô mē hkrata wa o mô.

Anhŷr o kām kapēr. Na pre ra amnepêm Tîrtûm nhŷ hā kapēr o mē pa xwìnhjê hôja ja kukamā mē panhigêtjê mā ja jarê nē hā kagà. Nē hā kagà kot: “Ixpe Tîrtûm kot paj nhýrmâ Ejit rûm ma akupŷm ō pika hwyr ixkrata wa mē kumê.” Anhŷr o kot hkukamā harênh nē hā kagà.

21 Jakamā nhūm Tirtum kapēr o mē wrȳk xwŷnhja ã Juje mā karō anē hāmri nhūm kuma nē ma akupȳm wa o mō. Ma akupȳm mē õ pika hwȳr wa o mō.

22 Tā ra akupȳm hpôx kaxyw htēp o mō. Hāmri nē pahi Erox kra Akêrawja ra hipêêxà mýr pê kot Jutej kamā mē ho amnhîptar hā harēnh ma. Hāmri nē tee ri mē amnhî kukamā hamaxpēr nē kām mē hwȳr wa o mōr pyma nē.

Tā nhūm kamât nhūm Juje ra gôr nē nō nē kē axte amŷti. Nhūm kē axte Tirtum kapēr o mē wrȳk xwŷnhja hwȳr wrȳ nē akupȳm õ pika hkwȳ pê Jutej wȳr mōr nē wa mē hkurê nē kām:

—Pa Juje? E kér ka Jutej wȳr wa mē amōr kêt nē. Pānhā nhām mē anhō pika hō hwȳr mān mō nē kamā ri apa.

Anē nhūm kuma nē hpānhā wa mē ma mē õ pika hkwȳ pê Garirej wȳr wa mē juk nē ma mō. **23** Nē kamā pój nē krī pê Najare hwȳr mō nē kamā amnhîm ūrkwȳ nhîpêx nē kamā wa mē pa ho pa. Nhūm pre ra amnepêm Tirtum nhŷ hā kapēr o mē pa xwŷnhjê hōja ra ã mē kot amnhî nhîpêx anhŷrja kukamā mē panhîgêtjê mā mē harē nē hā kagà. Nē hā kagà kot:

Tirtum kot mē pahwȳr mēnh mā xwŷnhhta koja kēp Najare nhō xwŷnh. Anē.

Juâw Paxis kot Tirtum kapēr jarēnh o pa

Makre 1.1-6; Rukre 3.1-14; Juâw 1.19-23

3 **1**Nhūm pre Juâw Paxisja ã amnhî nhîpêx anē. Nē pika pê Jutej kamā mē kām Tirtum kapēr jarēnh o pa. No ãm krîm pa hkêt nē. Æm mē hpu hā krî pê amŷm ri kapôt ã ri mē kām Tirtum kapēr jarēnh o pa. **2-3**Tirtum nhŷ hā kapēr o pa xwŷnh finat Ijais ra kot Juâw kukamā mē panhîgêtjê mā tanhmā harēnh to nē hā kagà xà hkôt. Na pre hkukamā hā kagà ho:

Koja nhîrmā mēhō mōn pój. Kapôt ã mōn pój nē mē kām tanhmā mēmoj tā karō hto ho ri pa. Nē mē kām: “Koja Tirtum tokyx mē pahwȳr mē panhō Pahihtija mē nhūm wrȳ nhūm mē piitā omu. Jakamā kwa mē tokyx kutêp tām amnhî nhîpêx o ri apa. Te mē kot mēhō kutêp pry ho mexta pyrâ nē amnhî nhî ho tām amnhî nhîpêx nē tām ajamaxpēr mex o ri apa. Kér ka mē Pahihti kutêp ã amnhî nhîpêx anhŷr o ri apa.” Anhŷr o koja mē kām ujarênh o pa. Anē.

Na pre finat Ijaisja Juâw Paxis kukamā ã mē kām harēnh anē nē hā kagà. Tā nhūm hā kagà xàja kôt nhūm Juâw Paxisja mōn pój. Hāmri nē Ijais kot hkukamā harēnh xà hkôt kapôt ã ri mē kām ujarênh o pa nhūm mē kām mar prâm xwŷnhjaja ma hwȳr mra. Nhūm mē kām kapēr nē mē kām:

—E koja Tîrtûm tokyx kot mē pakaxyw ãm xwÿnhja o amnhîrit. Jakamã kwa mē tokyx kutêp amã amnhî tomnuj kaga hpräm xàj tãm amnhî nhípêx o apa.

Anhýr o Jejus kutêp mē kãm kapêr o pa.

4Juâw Paxisja hikàxpore hkêt jakamã na pre ê mex kêt nã pa. ãm mêmô mry pê kamer kî ho amnhîm ê nhípêx nã hagjê nã hâ pa. Nê mêmô mry hkà ho amnhî pre nã ri pa. Nê mêmô mex kur kêt nã ãm krit ku nê menh ôr o ri pa.

5Jakamã nhûm kapôt ã ri mē kãm Tîrtûm kapêr jarênh o pa nhûm mē kot mar kaxyw ma hwÿr mra. Pika pê Jutej kamã ri mē pa xwÿnhjaja. Nê Jutej kamã krî pê Jerujarê nhô xwÿnhjaja. Nê pyhti pê Jotâw mýri mē pa xwÿnhjaja. Nhûm prem piitâ harênh ma nê kot mar kaxyw ma hwÿr mra. **6**Hâmri nê kapêr ma nê Tîrtûm noo mã mē kot amnhî tomnuj xwÿnh ã kãm amnhî jarê. Mê kot amnhî tomnuj kaga nê tãm amnhî nhípêx o pa hpräm xàj ã kãm amnhî jarênh anê. Nhûm Tîrtûm kaxkwa kamã hkrî htâ mē kuma nê amnhî katut kôt mē kot amnhî tomnuj rênh pa nê axte kãm hamaxpêr kêt nê. Jakamã nhûm pre Juâw Paxisja Tîrtûm mã gôx kãm mē hkrâ kumrâr pa. Pyhti pê Jotâw kamã mē hkrâ kumrâ.

7Tâ nhûm Parijew mē Satusew nhô xwÿnhjaja määñen mē hkôt ma Juâw Paxis wyr mra. Mê urâk nê mē kêp Ijaew jakamã haxwÿja Juâw Paxis kot mē hkrâ kumrâr kaxyw ma hwÿr mra. No ãm hkwÿjê hkînhâ mē kot amnhî tomnuj kaga hpräm xàj kãm amnhî jarênh kêt nê. ãm amnhî krâ hkôt hkwÿjê hkôt hwÿr mra nê amnhî to kuma. Nom nhûm Juâw Paxisja ra hprî hâ ã mē hamaxpêr anhýrja kôt mē omunh mex nê. Jakamã mē kãm:

—Tk kwa nà. Kormã mē ate amnhî tomnuj pix o ri apa kênâ. Xà kot paj mē ate amnhî tomnuj o apa râhâ mē akrâ kumrâ nhûm Tîrtûm ja hâ mē apumu nhûm ja kãm mex nê? Nà koja ja kãm mex kêt nê. Koja ja mýrapê nhýrmâ tanhmâ mē atomnuj tÿx to ka mē tee ri umaj apimxur präm kapry. **8**Na htem amnhî tomnuj kaga nê tãm amnhî nhípêx nê tãm axpênh nhípêx. Jakamã e kwa mē ã amnhî nhípêx o apa anê pa rî kormã mē akrâ kumrâ. **9**Na ka htem atÿx ri ajamaxpêr o: “Mê ixpê finat Apraâw kanrêhâ htàmnhwÿ hkwÿ na pa mē. Jakamã koja Tîrtûm ja hâ mē ixpumu hâmri nê mē ixte amnhî tomnuj o ixpa tâ nhûm ja hâ tanhmâ mē ixto hkêt nê. Koja mē ixto mex nê.” Anhýr o atÿx ri amnhî kukamã ajamaxpêr. Nom ja kot anhýr kêt. Mê apê Apraâw kanrêhâ htàmnhwÿ htâ mē ate urâk nê tãm amnhî nhípêxre hâ. Kot kaj mē apê htàmnhwÿ htâ amnhî tomnuj o ri apa hâmri nê Tîrtûm noo mã te mē apê pikap kënre nhíkwÿ pix pyràk. **10**Na ra Tîrtûm mē ate amnhî tomnuj mýrapê tanhmâ mē ato kaxyw. Te ho möhô nhô mêmô hpâr ô hkêt nhûm kot tee ri omunh nê krâhyr nê

kuwy kamā mēnh nē ho kaxàr par pyràk o koja mē anhîpêx. Jao amnhî nē kuwy hwýr mē arẽ ka mē kamā amnhî xà htýx kamā ajamak râhã ho ri apa. Anẽ.

Nhûm pre ã Juãw Paxisja Parijew mē Satusew nhô xwýnhjê mā kapêr anẽ. 11 Hâmri nê hpânhâ axte mē kot mar kaxyw hwýr mē mrar xwýnhjê mā kapêr nê mē kâm:

—E ra mē ate amnhî tomnuj kaga xwýnhjaja. Na pa Tirtûm mā mē akrâ kumrâr kaxyw gô pix o mē akrâ kumrâ. Nom koja tokyx ixpânhâ Tirtûm kot mē pakaxyw âm mā xwýnhta tâm mē pahwýr pôj. Ahpumunh týx o kot ijakreh par jakamâ na pa hte âm kukwak ri ixpa nê amnhî tâhâ ixpijaàm o ri ixpa. Koja mē awýr Tirtûm Karô rê nhûm mē akarô mā agjê. Ka mē ý hâ tâm amnhî nhîpêx o ri apa. Nom kormâ mē kot tâm amnhî nhîpêx kêt xwýnhjaja koja Tirtûm kot mē pahwýr mēnh xwýnhja ja hâ mē omu nê mē hipêx o te kuwy kot mêmôj to kaxàr par pyràk o mē hipêx.

12—Na htem pur kâm harôj nhîkê nê ho grâ nê hpânhâ kahtwý. Nê kahuk pa hâmri nê hkapí nhûm kôk apê nê prýhkâ ho htor pa. Nhûm mē hpânhâ hy ho pa nê ixkre kamâ gôj kâm unhwý. Ja pyrà nê koja tokyx Tirtûmja mē piitâ mē kot tanhmâ amnhî nhîpêx to ho pa hâ mē omunh xâ hkôt mē ho axkjê. Jakamâ mē kot tâm amnhî nhîpêx o mē pa xwýnhjaja koja ma amnhî wýr mē ho api nhûm mē kuri mex râhâ nê pa ho pa. No mē kot amnhî tomnuj râhâ ho mē pa xwýnhjaja koja jajê hkînhâ tanhmâ mē homnuj to. Nhûm mē ma kuwy raxja wýr pa nê kamâ amnhî xâ htýx kamâ hamak râhâ nê pa ho pa.

Anhýr o mē kâm kapêr.

Juãw Paxis kot Jejus krâ kumrâr

Makre 1.9-11; Rukre 3.21-22; Juãw 1.32-34

13 Tâhâ nhûm Jejus pika pê Garirej rûm kato nê ma Juãw Paxis wýr mõ. Juãw kot pyhti pê Jotâw kamâ hkrâ kumrâr kaxyw ma hwýr mõ. Hâmri nê omu nê kâm:

—Pa. E ot pa awýr amnhî to tê. Ate mē kuxwar ixkrâ kumrâr kaxyw. Anẽ.

14 Hâmri nhûm tee ri kuma nê kâm:

—Kwa nà. Aa ate amnhî tomnure hâ kot pa kêt ri akrâ kumrâ. Nà ka kot kaj ixkrâ kumrâ. Anẽ.

15 Hâmri nhûm kâm:

—Kwa nà. Mâmrî ixkrâ kumrâ Juãw Paxis. Tirtûm kâm ja präm kênâ kot ka kêt ri axtem nê ixkaga. Kot puj mē Tirtûm kâm hpräm xâ hkôt tanhmâ amnhî nhîpêx to ho ri papa. Anẽ.

Hâmri nhûm kuma nê kâm:

—Tôe. Nà kot paj akrâ kumrâ. Anẽ.

16Hämri nē pyhti hwyr o wrý nē kamā hkrā kumrā. Hämri nē wa akupým api nē gô mŷ ri ām rāhā nhūm kaxkwa axkjē. Hämri nhūm kurūm Tirtum Karōja Jesus wyr te tuuti pyrà nē ahpar mā hwyr wrýk o tē nē ikre hā xa. Nhūm Jesus arī amnhī wyr wrýk o htēm kām omunh o xa. **17**Hämri nhūm Tirtum kaxkwa rūm kām kapēr nē kām:

Pa? E apê ixkra mex na ka. Ām hämri na ka hte ixkanrēhā ã amnhī nhípêx mex anē. Inhmā ajapê kamā na ka ri apa ho apa. Anē.

Satanasti tee kot amnhī tā Jesus kamā hamak

Makre 1.12-13; Rukre 4.1-13; māänēn Eprēw 2.18, 4.15

4 **1**Tā nhūm Jesus Tirtum Karō nhý hā ma kapôt ã ri pa. Satanasti kot amnhī tā kamā hamak kaxyw nhūm ma kapôt ã ri pa. **2**Ri pa hā apkati xohtō nē. Ra hā arīgro pē 40. Nē kormā apkur kêt jakamā ra kām prām týx kumrēx nē ri pa. **3**Hämri nhūm Satanastija nhýhýnh hwyr tē nē hēx rom kām kapēr nē kām:

—Pa. E kwa mān ka ra amā prām týx nē nā? Nom xep apê Tirtum Kra jakamā apê mēmoj hihty kêt. Tirtum pyrà nē axàhpumunh o axàhpumunh kēnā. Jakamā kwa kēn nhíkwý mūj mā anē kē amā pāwti hā amnhī jahkre ka aku nē tokyx ho amnhī xihty. E kwa tokyx kām akapēr. Anē.

4Hämri nhūm kuma nē kām:

—Tk. Nà kot paj amar xà hköt ã ri amnhī nhípêx anhýr kêt nē. Koja Tirtum kām inhmā mēmoj nhōr prām nē inhmā mēmoj gō pa rī kormā kukrē. Kapēr ã kagà htūm kot ja jarēnh kot:

Na htem mē apkur xà pix kukwak ri htir nē pa hkêt nē. Na htem māänēn Tirtum kapēr ma nē hköt amnhī nhípêx nē htir nē pa. Anē.

—Ã kapēr ã kagà kamā kot harēnh kot anhýr jakamā kot paj akapēr kôt ri ã amnhī nhípêx anhýr kêt nē. Ām kwarī ho kwarī. Anē.

5Hämri nhūm Satanastija tee ri kuma hämrī nē hpānhā ma Jerujarē hwyr o mō. Nē Tirtum mā amnhī jarēnh xà hā ixtre hprēk nhimök wyr ho api nē kÿxpê hatur xà hā ām nhūm xa. Hämri nē amnhī parpê kēn rūnh nhíkwý xwýnhja pumunh o xa nhūm Satanasti kām:

6—E apê Tirtum Kra jakamā kwa ja rūm ahpar mā ajarī nē ma tē nē pikap tēm. Koja Anhípêxàja apumunh mex nē ka tanhmā amnhī to hkêt nē. Kapēr ã kagà htūm kot harēnh kot:

Tirtum koja kapēr o wrýk xwýnh kwýjê mā ajarē ka ajarī nē ahpar mā tē nhūm mē kÿx pē amý nhūm mēmoj akà hyr kêt nē. Anē.

—Ã kapēr ã kagà htūm kot ajarēnh anhýr jakamā e tokyx ajarī. Anē.
7Hämri nhūm Jesus kuma nē kām:

—Tk kot paj ri ate inhmā karō xàja kôt ã amnhī nhîpêx anhŷr kêt nē. Koja Tîrtûm tâm inhmā ijarī hâ karō pa rî mar xà hkôt ijarī. No kot pa ri amar xà hkôt ijarī hkêt nē. Tîrtûm kapêr ã kagà htûm kot ja jarênh kot:

Kêr ka mě amnhī krâ hkôt amnhî tâ ixfamã ajamak kaxyw inhhixi
jarênh kôt tanhmâ amnhî nhîpêx to hkêt nē. Anê.

—Â kot ja nê kapêr kot anhŷr jakamâ kwarî ho kwarî. Kot paj ri amar xà hkôt ijarî hkêt kumrêx. Tîrtûm tâm kot inhmâ ã ixte amnhî nhîpêx anhŷr ã karôrê hâ. Anê.

8Hâmri nhûm Satanasti tee ri kuma nê hpânhâ ma nhŷri kên prêeti hwyr o tê nê himôk ã axte o xa. Hâmri nê kâm pika piitâ ahkre hpa. Nê mě hikukrêx piitâ nhûm kâm ahkre ho xa. Kâxpore nê mêmoy mex piitâ nhûm kâm ahkre nhûm Jejus piitâ omunh o xa. **9**Hâmri nhûm kê Satanasti axte kâm:

—E mân ka kam ri mêmoy mex mûj piitâ omunh pa. Piitâ inhô na. Nom kot kaj ixfutâ têm nê inhmâ inhmex o inhmex ã ijarê pa ama nê amâ piitâ òr pa. Ka kam mêmoy piitâ ho anhô nê ho amnhîptâr o apa. Jakamâ e kwa tokyx. Anê.

10Hâmri nhûm kuma nê axte kâm kapêr nê kâm:

—Tk kwa ma nhŷhym tê Satanasti. Kot paj ri amâ amex o amex ã ajarênh kêt kumrêx. Tîrtûm kapêr ã kagà htûm kot ja nê kapêr kâm hihtyâx kênâ. Kapêr kot:

Kêr ka mě ixfapêr pix ma nê ixfutâ pix mâ akônkrâ ho akrî nê
inhmâ inhmex o inhmex ã ijarê. Kêr ka mě ã amnhî nhîpêx
anhŷr o ri apa.

—Anhŷr o kot hâ karô jakamâ kot paj amâ amex o amex ã ajarênh kêt kumrêx. Anê.

11Hâmri nhûm tee ri amnhî tâ kuma hâmri nê ma tê. Tee ri kâm kapêr kapryja ã amnhî pumu hâmri nê hkaga nê ma tê. Hâmri nhûm Tîrtûm kapêr o mě wrýk xwînhjaja Jejus wyr wrý nê tanhmâ ho mex to nê kâm õ nhûm kukrê nê akupym hihtyâx.

Jejus kot Garirej kamâ kapêr o pa

Makre 1.14-15; Rukre 4.14-15

12Tâ nhûm Juâw Paxisja mêmoy tâ pahi Erox mâ akir nhûm amnhî tâ kuma nê gryk xâj haxâ nhûm hkrî ho hkrî. Hâmri nhûm Jejusja harênh ma nê ma akupym Garirej kamâ krî pê Najare hwyr ma akupym tê. **13**Hâmri nê ra pôj nom kamâ ri pa hkêt nê. Nê hpânhâ kurûm kato nê ma krî pê Kapanaû hwyr tê. Gô rax pê Garirej mîri na pre. Pika hkwý pê Jepurô mě Natari wa mě kamâ na pre nhûm Jejus ma hwyr tê. Hâmri nê kamâ pa. **14**Nhûm ra amnepêm Tîrtûm nhŷ hâ kapêr jarênh o mě pa xwînh finat Ijaisja Jejus kukamâ ra mě panhîgêtjê mâ ã kot amnhî

nhîpêx anhýr ã harë nã hã kagà. Jeus kot ã më hwyr mõr anhýrja kukamã nhûm pre harë nã hã kagà. 15 Pika hkwý kamã më pa xwýnhaja nhûm pre më hkukamã më harënh mex në. Në pika pê Garirej kamã më pa xwýnhaja nhûm pre määnën më hkukamã më harë. Në pyhti pê Jotaw më gó xujanär wa hkaêx kám pika piitã kamã më pa xwýnhaja. Në krí pê Garirej kamã më kêt Ijaew kêt xwýnhaja nhûm pre määnën më harë. ã na pre finat Ijaisja më hkukamã Tirtum nhý hã më piitã më harë nã hã kagà anë. Jeus kot ma më hwyr mõrja kukamã nhûm ra hprí hã harë nã hã kagà. Në hã kagàja o:

16 E. Kot paj më amã mëmoj mex jarë ka më inhma. Më ate Tirtum pumunh kêt jakamã te më ate kamât kô kamã ri apa pyràk. Tâ koja Tirtum më amã amnhí to amnhírit ka më hpanhã te më ate hirã kamã ri apa pyràk o amnhí nhîpêx në ra hkôt amnhí xunhwý.

Anhýr o më hkukamã më harë nã hã kagà. 17 Tâ nhûm ra kot hkukamã më kám ujarënh xà hkôt nhûm Jeusja më hwyr mõ në më kám Tirtum kapér jarënh o ri më hkôt pa. Në më kám tanhmã amnhí jarënh to ho pa. Nom kormã hprí hã më kám amnhí jarënh kêt në. Te ho nhâm mëhõ jarënh pyràk o më kám amnhí jarë në më kám:

—E na ra Tirtumja kot më akaxyw ãm xwýnhta më nhûm më awyr wrý. Jakamã kwa më tokyx tee ri ate amnhí tomnuj ã amnhí pumu në ã ate amnhí nhîpêx anhýr kaga në hpanhã Tirtum kôt mân amnhí nhîpêx o ri apa.

Anhýr o më kám kapér o pa pê më ahkre ho ri më hkôt pa.

Jeus kot amnhí wyr tep pynênh xwýnhjê hwyr

Makre 1.16-20; Rukre 5.1-11

18 Tâ nhûm Jeus ma gó rax pê Garirej mì ri pa në góx kám ja wa omu. Simâw Pêtre më htô Andreja nhûm wa góx kám kryhti rënh o wa xa. Hämri nhûm Jeus wa hwyr tê në wa omu në amnhí kôt wa kuwý në wa kám:

19—Pa. E kwa ma ijkôt mân war apa. Kot paj tanhmã war ajahkre hto ka wa ma më kám ijarënh o ri apa. Më kot war amar në ra ijkôt amnhí xunhwýr kaxyw. Anë.

20 Hämri nhûm wa kuma në kryhti re në wa ma hkôt htêm kurê kumrëx. 21 Hämri nhûm më ma nhâm axte mõ në ra jajê hwyr kato. Jepetew më hkra Xiakre më Juâwja nhûm wa më hwyr kato. Nhûm më õ pár kám kryhti ho mex o wa më nhý. Hämri nhûm më hwyr mra nhûm Jeus amnhí kôt ja wa kuwý në wa kám:

—Pa Xiakre më Juâw. E wa ma ijkôt mân wa apa. Anë.

22 Hämri nhûm wa kuma në hipêêxà mä amnhí jarë në ma hkôt pa ho pa kurê kumrëx.

Jesus kot tanhmā amnhī nhípêx to
Rukre 6.17-19

23Tā nhūm Jesus Garirej kamā Ijaew mā Tirtum kapēr jarēnh o pa. Na pre hte Tirtum kapēr o mē ahkre xà hā ixkre hwyr agjē nē kamā mē kām Tirtum kapēr jarēnh o hkrī nē mē kām:

—E mē tee ri ate amnhī tomnuj ā amnhī pumu nē hpānhā Tirtum kōt mān amnhī nhípêx o ri apa. Kot kaj mē ā amnhī nhípêx anē nhūm ja hā mē apumu nē mē ato hkra kurē kumrēx. Anē.

Hāmri nē akupym mē kām mē à xwÿnhjē ho mex. Ahpÿnhā tanhmā mē à kute xwÿnhjaja nhūm akupym mē ho mex o pa. 24Jakamā nhūm mē piitā pikaja kamā ri axpēn mā harēnh o hprōt. Nē pika pē Sir kōt māänēn ma ri axpēn mā harēnh o hprōt. Nhūm mē piitā harēnh ma nē ma hwyr mē à xwÿnhjē ho mra. Ahpÿnhā ri tanhmā mē à kute xwÿnhjaja. Mē à htŷx xwÿnhjaja. Nē mē ī kamā mē htyk xwÿnhjaja. Nē mē hkrā pipānh xwÿnhjaja. Nē mēkarōmnuti kot Satanasti nhý hā tanhmā ri mē ho xwÿnhjaja. Nhūm prem mē hamy nē ma Jesus wyr mē o mra nhūm mē omu nē akupym mē ho mex pa. 25Jakamā nhūm mē ohtō nē ma hkōt pa. Krī pē Garirej rūm nē Tekap rūm nē Jerujarē rūm nē pika pē Jutej rūm. Nē pyhti pē Jotāw nhíkjē rūm mē pa xwÿnhjaja. Nhūm mē ā ohtō nē ma Jesus kōt omunh o pa anē.

Jesus kot tanhmā mē ahkre hto
Rukre 6.20-23

5 1Nhūm Jesus amnhī kōt ri mē kot omunh o mē pa xwÿnhjē pumu hāmri nē mē ahkre kaxyw ma tē nē hixēt ā api nē himōk ā nhý. Hāmri nhūm mē ma hkōt mra nē pu hā hkrī pa. 2Hāmri nhūm mē ahkre nē mē kām:

3 E mē inhma. Kot kaj mē atō amnhī kaxyw tanhmā Tirtum mē wa inhā ajamaxpēr to nē ajamaxpēr o: “Koja Tirtum inhīhkō hā pa hkēt pa ixtŷx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho ri ixpa rāhā ho ri ixpa.” Anhŷr o ajamaxpēr. Hāmri nhūm Tirtum ā ajamaxpēr anhŷr ā apumu nhūm ja kām mex nē. Hāmri nhūm apē hkra hā ato mex nē atānopxar o akōt pa ho pa ka ajamakētkati nē axāmnhīx akīnh nē ri apa.

4 Nē kot ka mē atō tanhmā amnhī tomnuj to. Hāmri nē tee ri ja hā amnhī pumu nē apijaàm nē akaprī nē. Nē akaprī xàj amŷr o nhý. Amŷr rax nē. Hāmri nhūm Tirtum ja hā apumu nhūm ja kām mex nē. Jakamā nhūm anē akaprī hta nē ato mex nē ka ajamakētkati nē axāmnhīx akīnh nē ri apa.

5 Nē kot ka mē atō agryk tokyx anhŷr kêt nē. Nē kritpêm amnhî tā amā mē hkaprî ho ri apa. Hämri nhûm Tirtûm ja hâ apumu nhûm ja kâm mex nē. Hämri nhûm ato mex nē ka ajamakêtkati nē axàmnhîx akînh nē ri apa.

6 Nē kot ka mē atō amâ Tirtûm kâm hprâm xà hkôt amnhî nhîpêx o ri apa hprâm nê. Nhûm amnhî tâ apumu nhûm ja kâm mex nê. Hämri nhûm ato mex nê tanhmâ akrâ hto ka hkôt pix mâ amnhî nhîpêx o ri apa. Jao ajamakêtkati nê axàmnhîx akînh nê ri apa.

7 Nê mē kamâ mē axukaprî ho ri apa xwînhjaja na hte Tirtûm ja hâ mē apumu nhûm ja kâm mex nê. Jakamâ na hte mē hâ mē apyrâ nê mē akamâ ukaprî ho pa. Jao mē ato mex nê ka mē ajamakêtkati nê axàmnhîx akînh nê ri apa.

8 Nê kot ka mē atô ã ajamaxpêr anê nê ajamaxpêr o: “Nà kot paj ãm Tirtûm kapêr kôt pix mâ ri amnhî nhîpêx o ri ixpa. ãm ja pix na inhmâ hprâm.” Anhŷr o ajamaxpêr. Hämri nhûm Tirtûm amnhî tâ mē apumu nê mē ato mex nê. Ka mē ajamakêtkati nê axàmnhîx akînh nê ri apa. Nê nhýrmâ Tirtûm wîr api nê kuri amex râhâ apa ho apa.

9 Nê kot ka mē atô měhô wa kot axpêñ kutâ amnhî xâm xwînhta axpêñ tâ wa omu nê wa kot tanhmâ axpêñ nhîpêx tota nê tanhmâ wa kâm akapêr to nê akupým tâm wa ãm. Hämri nhûm Tirtûm ja hâ apumu nhûm ja kâm mex nê. Nê apê hkra hâ ajarê ka ajamakêtkati nê axàmnhîx akînh nê ri apa.

10 Nê koja měhô mē ate Tirtûm kapêr mar xà hkôt amnhî nhîpêx o apa hâ mē apumu nê hâ tanhmâ mē anhîpêx katí hto. Tâ nom koja Tirtûm arî mē ato mex nê. Mê apê hkra jakamâ mē kot tanhmâ mē anhîpêx hto htâ ka mē ajamakêtkati nê axàmnhîx akînh nê ri apa.

11-12—Kwâr mē mâmri ixtâ mē ato kapêr rŷ mē ato hêx rŷ tanhmâ ri mē atomnuj to. Kwâr mē mâmri ã mē anhîpêx anê. Nom kér ka mē arî amnhî kaxyw inhmâ ajamaxpêr tŷx râhâ pê ajamakêtkati nê axàmnhîx akînh nê ri apa. Kwâr mē mâmri ixtâ ã mē anhîpêx anê nê mē amex kêt ã mē ajarê. Amnepêm na prem ã Tirtûm nhý hâ kapêr jarênh xwînhjê nhîpêx anê. Jakamâ koja mē urâk nê ã mē anhîpêx anê. Hämri nhûm Tirtûm ja hâ mē apumu nê amnhîm mē amex ã mē ajarê. Hämri nê nhýrmâ kaxkwa kamâ wa inhô krî kamâ mē ato mex nê. Jakamâ kér ka mē ã amnhî kukamâ ajamaxpêr anhŷr pê mâmri akînh nê ajamakêtkati nê axàmnhîx ri apa. Kwâr mē mâmri ã wa ixtâ mē anhîpêx anê. Anê.

Jejus krajaja te kot kaxwa mē kanê hpôk wa uràk

Makre 9.49-50; Rukre 13.34-35

13Nhûm Jejus arî mē kâm kapér nê mē kâm:

—Nê mē ate ixsôt amnhî xunhwyr xwînhjaja te mē ate kaxwa pyràk. Kaxwaja mē apkur xà ho ành mā mex. No koja mëhô tén kamâ pika hkwì mē nê ho ahkà. Hämri tanhmâ kot wem ho nê akupym ho mex? Nà koja akupym mex kêt nê. Âm mē kot hkapir pix kaxyw koja mex. Ja pyrà nê kot ka mē atô ate inhmâ tanhmâ amnhî nhîpêx to ho apa hâ amnhî jarênh tâ gaa nê rî amâ ixsôt amnhî nhîpêx prâm kêt nê. Hämri nê ra te apê kaxwa mē pika pihkârta pyràk. Kwa mē ixujarênh ma nê kâm ajamaxpêr tyx râhâ ho ri apa.

14-16—Nê te mē ate kanê hpôk pyràk. Nê te mē ate hixêt prêk nhîmôk ã krî xâm pyràk. Koja krija hixêt prêeti nhîmôk ã xa nhûm mē piit omu. Nê kanêja. Xà na htem kanê hpôk nê poti ho hpro? Nà na htem hpôk nê kÿx pê mëmoj nhîmôk ã unhwì nhûm mē piitâ më kâm hirâ nhûm më hirâ kamâ mëmoj pumunh mex nê. Ja pyrà nê kot kaj më tâm amnhî nhîpêx o ri apa nhûm më piitâ ja hâ më apumunh kôt ra kaxkwa kamâ Tirtûm mex ã harênh o pa. Anê.

Jesus kot tanhmâ Mojes kapér jarênh to

Rukre 16.16-17

17Nhûm Jejus arî mē kâm kapér nê mē kâm:

—Nê amnepêm Mojes kot Tirtûm nhý hâ Ijaewjê mâ tanhmâ më kot amnhî nhîpêx to hâ më kâm karôja. Nê amnepêm Tirtûm nhý hâ kapér jarênh o më pa xwînhjê kapérja. Ixte më kapér o ijapêx kaxyw na pa

Matêwre 5.14-16

pre mē awyr ixwryk kêt nē. Jakamā kwa mē ri ã axpēn mā ijarēnh anhŷr kêt nē. Kêt ixprī hā ixte mē amā mē kapēr jarēnh nhūm mē ate mar mex kaxyw na pa pre kaxkwa rūm mē awyr wrȳ.

18—Tirtum kapēr ã kagà htum kot mēmoj jarēnhja. Koja ujarēnh xà hkôt mēmoj tanhmā amnhī to hpar mē nhūm rī kormā kaxkwa mē pika wa hapêx pa nhūm kapēr ã kagàja māänén hapêx. Nom nhūm Tirtum kapēr koja mēmojja pyrà nē aa hapêx kêt nē. Koja rāhā ho rāhā nē aa ihkjê ho tanhmā mēnh to hkêt nē. Ām hāmri na pa ã mē amā harēnh anē.

19—Nē kot ka mē atō Tirtum kapēr o pixire nē hirôp xa. Hāmri nē ra amnhī pyrà nē anhîo mā ja hā amŷnê. Apyrà nē kot hirôp ām kaxyw ka kām hā amŷnê. Kot kaj ã amnhī nhîpêx anē hāmri nē apê Tirtum kra hkêt ã amnhī to amnhîrit. Nom kot ka kêt mē tām amnhī nhîpêx o ri apa. Nē amnhī pyrà nē tām mē kot amnhī nhîpêx kaxyw mē kām akapēr o ri apa hāmri nhūm Tirtum ja hā apumu nē ato hkra nē ato mex nē.

20—No Parijew nhō xwýnhjaja nē Tirtum kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwýnhjaja. Mē kot Tirtum kapēr kôt amnhī nhîpêx mex ã amnhī jarēnh tā no ām hkôt ã amnhī nhîpêx anhŷr kêt nē. Jakamā kot kaj mē hkôt amnhī nhîpêx o ri apa hāmri nē mē urâk nē nhýrmā Tirtum mē wa inhō krī kamā apa hkêt nē. Anē.

Mē gryk o mē pa xwýnhjê jarēnh

Rukre 12.58-59;

māänén Rōmān 12.19; Epes 4.26; Wam Ximotre 2.8; Xiakre 1.19-20

21Nhūm Jeus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Nē amnepêm na prem mē panhîgêtjê mā Tirtum kapēr kwì jarēnh o pa nē mē kām:

Kêr ka mē axpēn par kêt nē. Kot kaj mē mēhôx pī nhūm mē ja mýrapê atomnuj nē. Nē ma mē anhō pahihti hwȳr ato tē nhūm mýrapê tanhmā ato rȳ hkôt apī. Anē.

Ām hāmri na prem mē kām ja jarē. 22Tā kot paj ixprī hā mē amā tanhmā harēnh to ka mē inhma. Kot kaj mē mēmoj tā anhîo kamā agryk. Hāmri nhūm Tirtum tee ri ja hā apumu nhūm ja kām mex kêt nē. Jakamā koja mē anhō pahihti tanhmā ja hā mē ato japêr hā koja ja mex nē. Rȳ kot kaj mē tanhmā mēhô japyr hto. Ho hagrô rȳ ho rop. Mýrapê kop apu akwȳ kot apynênh nē anhō pahihti hwȳr ato htêm nē īhkram ajaxàr ronhŷx ja inhmā mex nē. Rȳ kot kaj mē tanhmā anhîo mā akapēr punuj to nē kām: “Tk. Até ho warêhti hā. Te apê hagrô pyràk kênā.” Anhŷr o kām akapēr. Tā kop apu Tirtum ra ã akapēr anhŷrja mýrapê mē kot amnhī xà htŷx kamā hamak tūm xàta wȳr amênh ronhŷx ja inhmā mex nē. Ja pumaj kwa kêr ka mē ã axpēn mā akapēr anhŷr kêt nē. Kêt mē axpēn mā tām akapēr pix o ri axpēn kôt apa.

23—Nē kēr ka mē tanhmā ate anhīō nhīpēx hto kamā Tīrtūm mā mex o mex ā harēnh kêt nē. Kēr ka mē kām amnhī jarēnh o akrī hāmri nē ra mēhō kot mēmoj tā akamā gryk xwÿnh mā ajamaxpēr japēr. 24Hāmri nē akato nē ma hwÿr atēm kurê kumrēx nē wa tām axpēn mā akapēr nē tām akupým axpēn xām. Hāmri nē rī kormā ma akupým tē nē Tīrtūm mā amnhī jarēnh jatur xām amē nē kām mex o mex ā harē. Kēr ka mē ā amnhī nhīpēx anhȳr o ri apa.

25-26—Na htem tanhmā axpēn nhīpēx to hāmri nē kot tanhmā war axpēn to xwÿnhjē hōja ma ō pahi hwÿr tē nē kām tanhmā kot ho xwÿnhta jarēnh kaxyw nojarēt. Hāmri nhūm ra kamā gryk xwÿnhta kot pahi mā harēnh kaxyw nojarēt ā harēnh ma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē ma hwÿr tē nē wa akupým tām axpēn xām. Na htem ā amnhī nhīpēx anē. Pahi kot wa harēnh mar nē tanhmā axpēn tā wa ho pymaj na htem ā amnhī nhīpēx anē nē tokyx tām akupým axpēn xunhwÿ. No koja mē anhȳr kêt nhūm pahija wa harēnh ma nē wa kot tanhmā axpēn to xwÿnhta ō jaxà nhūm tee ri kām kator prām. Hāmri nē tanhmā amnhī to nē ra amnhī pānhā kām amnhīrer pa nhūm pahihtija rī kormā pōristi mā anē nhūm kām ure nhūm kato. Ja pyrà nē kēr ka mē Tīrtūm tanhmā kot mē anhīpēx to pymaj tokyx mē ate amnhī tomnuj kaga nē hköt amnhī nhīpēx rāhā ho ri apa. Anē.

Tanhmā mē pahte mē pahprójē nhīpēx to

Matêwre 19.3-9; Makre 9.43-47, 10.2-9; māänēn Rukre 16.18

27Nhūm Jeus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Nē na pre finat Mojesja mē panhīgētjē mā Tīrtūm kapēr tūm kwÿ jarē nē mē kām: “Kēr ka mē amnhī prō pix tānopxar o ri apa. No mē kuhpā hā nhām mēhō ho amnhīkati ho ri apa hkêt nē.” Anē. Ām hāmri na pre mē kām ja hā karō. 28Tā kot paj ixprī hā mē amā tanhmā harēnh to ka mē inhma. Kot kaj mē nhām mēhō pumu nē amā ho amnhīkati hprām mā ajamaxpēr. Jao te ra ate ho amnhīkati pyràk o amnhī nhīpēx. Kormā ate ho amnhīkati hkêt tā ra hkukamā ajamaxpēr jakamā te ra ate ho amnhīkati pyràk o amnhī nhīpēx. 29Ā mē hamaxpēr punuj anhȳr xwÿnhjaja koja mē nhȳrmā ma mē kot amnhī xā htÿx kamā hamak tūm xāta wÿr ma mra nē kamā pa rāhā ho pa. Jakamā kēr ka mē nhām mēhō pumu nē amā hkīnh japēr hāmri nē te ate ano kaxàr nē mēnh nē axte ate omunh kêt pyràk o amnhī nhīpēx. Jao hkàx ā rīt nē ma nhȳhȳm atēm kurê kumrēx.

30—Nē kot kaj mē anhīhkra ho tanhmā amnhī tomnuj to kaxyw. Hāmri nē tee ri ja hā amnhī pumu nē te ate amnhī nhīhkra krāhyr nē mēnh pyràk o amnhī nhīpēx nē tanhmā amnhī tomnuj to hkêt nē. Mē īhkra ho mē kot tanhmā amnhī tomnuj to ho mē pa xwÿnhjaja koja mē

nhýrmā ma mē kot amnhī xà htŷx kamā hamak tūm xàta wŷr ma mra nē kamā pa râhā ho pa. Anē.

Mē pahte axpēn kaga hkêt

31Nhūm Jeus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Nē na pre finat Mojes mē panhígêtjē mā Tírtüm kapēr tūm kwŷ jarē nē mē kām: “Kot kaj mē atō aprō kaga kaxyw hâmri nē ate hkaga hâ amnhī jarênh ā kagà nhípêx nē kām agô nē rî kormā hkaga.” Anē. Âm hâmri na pre ā mē kām Tírtüm kapēr tūm jarênh anē. **32**Tā kot paj ixprī hâ mē amâ tanhmâ harênh to ka mē inhma. Kêr ka mē atŷx ri amâ hprâm xâ hkôt aprō kaga hkêt nē. Nom koja aprō akuhpa hâ nhâm měhô ho amnhîkati ka harênh ma hâmri nē amâ ja hâ hkaga hprâm nē mâmri kam nē hkaga. Ja tanhmâ kute hkêt. Nom koja ā amnhī nhípêx anhýr kêt tâ ka amnhī krâ hkôt hkaga. Hâmri nhûm měhô apânhâ ho hprô nē o pa. Hâmri nē ra kot apê aprô ho amnhîkati ho pa pyràk o hipêx. Nê nija haxwŷja. Te arī kêp aprô htâ akuhpa hâ nhâm myja o amnhîkati o pa pyràk o amnhî nhípêx. Anē.

Tâm mē pakapēr ā Jeus kot mē pamâ karô

Xiakre 5.12

33Nhûm Jeus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Nē na pre finat Mojes mē panhígêt nē pahpämjê mā Tírtüm kapēr tūm jarênh o: “Kêr ka mē Tírtüm mā mêmôj to anhýr ā amnhî jarê hâmri nē amnhî jarênh xâ hkôt kâm tanhmâ amnhî nhípêx to. Nom kêr ka mē atŷx ri kâm tanhmâ amnhî jarênh to ho amnhî to axêx kêt nē. Âm akatât kôt mē ate amnhî jarênh to xâ hkôt kâm tanhmâ mêmôj to.” Anē. Âm hâmri na pre mē kâm ja jarê. **34**Tâ kot paj ixprî hâ mē amâ tanhmâ harênh to ka mē inhma. Kêr ka měhô mā tanhmâ amnhî jarênh to. Tírtüm mā pix mā amnhî jarênh kêt nhâm měhô mā mânén tanhmâ amnhî jarênh to. Nê akatât kôt kâm amnhî jarê. Na ka htem mē kot mē axêx kêt kôt mē apumunh kaxyw mêmôj nhixi jarênh kôt amnhî jarê. Nom kêr ka mē axte ā mêmô nhixi hâ amnhî jarênh anhýr kêt nê. Mêmôj tâ amnhî jarê nê akatât kôt amnhî jarênh kurê kumrêx. No mē kot axêx kêt kôt apumunh kaxyw mêmôj nhixi hkôt amnhî jarênh kêt nê. Tanhmân kaxkwa nhixi jarênh kôt mêmôj tâ amnhî jarênh kêt nê. Kaxkwa kêp Tírtüm krî xâ maati kênâ kot ka kêt mē axtem nê atŷx ri amnhî kaxyw hixi jarê. **35**Rŷ mē kot axêx kêt kôt apumunh kaxyw pika nhixi jarênh kêt nê. Pika kêp Tírtüm par xâm xâ kênâ kot ka kêt mē atŷx ri amnhî kaxyw tanhmâ hixi jarênh to. Nê krî pê Jerujarêja mânén kêr ka mē ri amnhî kaxyw tanhmâ hixi jarênh to hkêt nê. Koja nhýrmâ Tírtüm mē awyr Jerujarê hwŷr ixpê pahi maati hâ inhme pa kamâ mē ato

amnhíptar o ixkrí. Jakamā kér ka mē ri atyx amnhí kaxyw tanhmā hixi jarēnh to ho ri apa hkêt nē.

36—Nē kér ka mē kot axêx kêt kôt apumunh kaxyw mē ri tanhmā amnhí krā hkī jarēnh to hkêt nē. Kot kaj mē anē nē ām tanhmā hā harēnh to kapry. Xà kot kaj mē ajamaxpēr pix o tanhmā amnhí krā hkī hto? Nà kot kaj mē ho anhýr kêt nē. Jakamā mē ri atyx tanhmā harēnh to hkêt nē.

Nē mē atyx ri mēmo nhixi jarēnh kôt mēmoj tā amnhí jarēnh o apa hkêt nē. 37 Ām akatât kôt tām amnhí jarēnh kurê kumrēx. Jao mē kām: “Tý. Nà kot paj ho anē.” Anhýr o mēmoj tanhmā ho. Rȳ mē kām: “Nà kot paj ho anhýr kêt nē.” Anhýr o mēmoj tanhmā ho hkêt nē. Ām akatât kôt tanhmā mēmoj tā amnhí jarēnh to xà hkôt ho anhýr kurê kumrēx. Mē kot Satanasti hkôt amnhí nhípêx o mē pa xwýnh pixjaja na htem hêx rom mēmoj nhixi jarēnh kôt tanhmā amnhí jarēnh to ho pa. Anē.

Mē pahte tanhmā axpēn nhípêx to hā Jeusus kot mē pamā karō

Rukre 6.27-30, 23.34; māänēn Atre 7.60; Rōmān 12.14

38Nhūm Jeusja arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Na prem amnepêm mē panhígêtjê mā Tirtüm kapēr tūm jarēnh o: “Koja mēhō apê ano katök nē hkapa hā koja mē anhō pahija atā mā ho anē nē kēp no kapa. Rȳ koja mēhō apê axwa hō hkwýr hā koja atā mā ho anē nē atā kēp wa hō hkwýr.” Anhýr o mē kām hā karō. Ām hāmri na prem ā ja jarēnh anē. 39Tā kot paj ixprī hā mē amā tanhmā ja jarēnh to ka mē inhma. Koja mēhō tanhmā mē anhípêx to ka mē ām amnhí tā omu nē tanhmā amnhí tā ho hkêt nē. Koja anhínpē akura ka ām omu nē tanhmā amnhí tā ho hkêt nē. Te ate kām ihkjê hpēr nhūm kot ihkjê kamā hkuranh pyràk o amnhí nhípêx nhūm ja amā mex nē. No amnhí tā tanhmā ho hkêt nē.

40—Nē koja mēhō anhínôhkà hā awý nhūm mē anhō pahija amā anē ka māmrī kām agō nē tanhmā hā kām nē hkêt nē. Te ate hkôt kry pê kām anhínôhkà hpakà ry jagjênh xwýnhta nhōr pyràk o amnhí nhípêx. Nom kér ka mē kamā agryk kamā kām òr kêt nē.

41—Nē koja mēhō ate kām jênh tur nē hkôt ho amōr ryy kaxyw amā kapēr ka māmrī kām ho anē. Nē kot amā nhýri hā karō xàja wýr o pôj nom kamā kām òr kêt nē. Kām ho hakrenh ryy nē rī kormā akupým kām agō.

42—Nē koja mēhō ò mēmoj kêt nē awýr tē nē mēmoj tā awý ka māmrī kām agō. Rȳ nhūm awýr tē nē apê mēmoj to īpresta kaxyw ka māmrī kām ho īpresta. Kér ka mē ā axpēn nhípêx anhýr o ri apa. Anē.

Mē pamā axpēn kinh ā Jeusus kot mē pamā karō

Rukre 6.32-36; māänēn Rōmān 12.14

43Nhūm Jeus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Nē na prem amnhī krā hkôt axtem nē tanhmā mē panhígêtjé mā mēmoj jarēnh to nē mē kām: “Kér ka mē amā mē akràmnhwŷjé pix kinh nē tanhmā mē ho mex to. No kêt mē kot tanhmā mē ato xwýnhjaja kér ka mē māmrī mē kamā axàhkurê ho ri apa.” Anhýr o mē kām karō. 44 Nom pa kot paj mē amā Tírtum kot tanhmā ja hā karō hto hā harē ka mē inhma. Kér ka mē kot tanhmā ri mē atomnuj to xwýnhjaja amnhī tā tanhmā mē ho hkêt nē. Âm tanhmā mē ho mex to pix hkukamā mān ajamaxpēr. Nē mē ho Tírtum wyr pix kukamā mān ajamaxpēr. 45 Na hte ã kaxkwa kamā Měpahpám Tírtumja amnhī nhípêx anhýr o pa. Mē kot amnhī tomnuj xwýnhjaja nē mē kot amnhī to mex xwýnhjaja nhūm hte mē ho hpimràâtā mē ho mex o axpēn pyràk. Jao hamē wa hwyr na rē nē hamē wa hwyr myyti rē nhūm hamē wa kām hirā ho pa. Jakamā kér ka mē uràk nē mē piitā tām mē hipêx o axpēn pyràk. Mē kot amnhī tomnuj xwýnhjê mē mē kot amnhī to mex xwýnhjê mē ho apimràâtā mē ho mex o axpēn pyràk.

46—Nē xât kaj mē amā mē piitā mē ho mex prām kêt nē ãm mē kot mē ato mex xwýnh pixjaja ka mē amā mē ho mex prām nhūm Tírtum ja hā mē apumu nhūm ja kām mex nē nà? Nà koja kām mex kêt nē. Koja měhō ato mex kêt tā kér ka ãm amnhī rom ho mex nē. Nhūm Tírtum ja hā apumu nē amnhīm amex ã ajarē. Mē kot amnhī tomnuj xwýnhjaja na htem ãm mē kot mē ho mex xwýnh pixjaja nhūm mē amnhī xwar mē ho mex. No tām mē kot amnhī nhípêx xwýnhjaja na htem mē piitā mē ho mex o axpēn pyràk. Mē kot tām amnhī nhípêx xwýnhjaja nē mē kot amnhī tomnuj xwýnhjaja nhūm mē ho hpimràâtā mē ho mex o axpēn pyràk.

47—Nē na hte mē hkwýjaja ãm amnhī kwýjê pix mā kapēr mex o pa. Nom mē piitā tām mē hipêx kêt nē. Nom kér ka mē ã amnhī nhípêx anhýr kêt nē. Kér ka mē kurom mē piitā tām mē hipêx o axpēn pyràk. Mē akwýjê mē mē akwý hkêt xwýnhjaja ka mē hipêx o axpēn pyràk. Nē tām mē kām akapēr o axpēn pyràk. 48 Kaxkwa kamā Měpahpám Tírtum pyrà nē mē kot amnhī tomnuj xwýnhjê mē mē kot amnhī to mex xwýnhjaja mē ho apimràâtā mē ho mex o axpēn pyràk. Na hte ã Tírtumja mē panhípêx anē. Anē.

Mē pahte mē kēp amrakati xwýnhjê ho mex rāhā hā mē pamā karō

6 1-2Nhūm Jeus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Nē na htem mē piitā hkwýjê noo mā tanhmā mē kēp amrakati xwýnhjê ho mex to. Nom kām mē hkaprī kamā tanhmā mē ho mex to hkêt nē. Âm hkwýjaja kot ja hā mē omunh nē mē mex ã mē harēnh pix kaxyw na htem krī hkôt ri mē kēp amrakati xwýnh piitā mē ho mex o pa. Nē mē pikuprónh xà hā ixkre kamā kuhê nē tanhmā mē ho mex to. Mē hkwýjaja kot ja hā mē omunh nē amnhīm mē mex ã mē ho jarkrar

kaxyw. Jakamā koja nhýrmā Tírtūmja axte ja hā mē kām mēmoj mex nhōr kêt nē. Ra jar mē hkwýjaja kot ja hā mē omunh nē amnhím mē mex ã mē harēnh kēnā. Jakamā kwa kēr ka mē ho mē uràk kêt nē. Nē tanhmā mēhō ho mex to kaxyw nē akwýjê no kuhpa hā mē hkàx ã tanhmā mē ho mex to. No kot kaj mē noo mā tanhmā mē ho mex to nhûm kaxkwa kamā Mēpahpámja ja hā apumu nē mē hā tanhmā ato mex to hkêt nē. Koja ãm hā apumu.

3—Ja pymaj kēr ka mē mē kēp amrakati xwýnhjê mā mēmoj nhōr kaxyw hâmri nē mē piitā mē no hkàx ã tanhmā mē ho mex to. Hâmri nē nhâm ri ja hā mē kām amnhî to jarkrar kêt nē. Aprô mā rý akrajê mā rý akràmnhwý mā hā amnhî jarénh kêt nē. 4Kot kaj mē no hkàx ã tanhmā ho mex to no nhûm Tírtūm tapxipix apumunh o nhý. Hâmri nē ja hā ato mex rax nē ka amex nē apa. Anê.

Tanhmā mē pahte Tírtūm mā amnhî jarénh to hā mē pamā karô

Rukre 11.1-13, 18.9-14

5Nhûm Jejus arî mē kām kapêr nē mē kām:

—Nê määnen ja. Na htem hakwa pix o amnhî mex ã amnhî jarénh xwýnhjaja Tírtūm mā amnhî jarénh kaxyw nē mē kot Tírtūm kapêr o mē ahkre xà hâ ixtreja wýr agjê. Nê mē piitâ mē noo mā kām tanhmâ amnhî jarénh to. Rý gáp kuhê nê mē piitâ mē noo mā kām amnhî jaré. Tâ mêmô kaxyw na htem mē noo mā Tírtūm mā amnhî jaré? Nâ ãm mē kot ja hâ mē omunh nê mē mex ã mē ho jarkrar pix kaxyw. Nê mē harênh o: “E mûjti pumu. Na hte apkati mē ã Tírtūm mā amnhî jarénh anê. Kot amnhî to mex xwýnh mân.” Anhýr ã harênh kaxyw. Tâ ra mē piitâ mē kot ja hâ omunh nê amnhím mex ã ho jarkrar jakamâ koja Tírtūm axte ja hâ tanhmâ ho mex to hkêt nê. Ra pika ja kamâ mē kot mē omunh nê mē mex ã mē harênh kēnâ. 6No mē kajaja. Kêr ka mē uràk nê ã amnhî nhípêx anhýr kêt nê. ãm Tírtūm mā amnhî jarénh kaxyw nê akwýjê no hkàx ã hitom wýr agjê nê hitom kâm ahte kâm amnhî jaré. Hâmri nhûm Tírtūm tapxipix ja hâ mē apumu. Mê amâ amnhî to amnhîrít kêt tâ mē apumu. Hâmri nê mē ato mex nê.

7—Nê mē kêp Tírtūm kra hkêt xwýnhjaja na htem sânti mā amnhî jarénh kaxyw nê xatâ kâm amnhî jaré. Nê xatâ kàx pêê kâm amnhî jaré. Nê hamaxpêr o: “Kot paj xatâ sânti mā amnhî jaré nhûm inhmar japêr.” Anhýr o hamaxpêr jakamâ xatâ kâm amnhî jaré. No ãm htýx ã hamaxpêr anhýr kaprý. 8Jakamâ kwa kêr ka mē ho mē uràk kêt nê. Tírtūm ra kot mē ate mêmôj tâ hwýr xâta ra ja kukamâ kot omunh mex kēnâ kot ka kêt mē xatâ hâ hwýr o akuhê.

9—Nê kêr ka mē kâm amnhî jarénh kaxyw nê amnhî krâ hkôt tanhmâ kâm amnhî jarénh to rý kâm amnhî jarénh o:

Pa Mẽinhípêêxà maati pê kaxkwa kamã ri apa xwình? Amex o amex Tirtum.

10 Apê mě ijamär mex xwình maati na ka.

Na hte kaxkwa kamã mě kot ri amã tanhmã amnhí nhípêx to ho mě pa xwìnhjaja akôt pix mä amnhí nhípêx o ri pa. Tä ijaxwìja inhmã mě uràk ně akôt pix mä amnhí nhípêx o ri ixpa hpräm.

11 Në kwa jarâhã mě inhmã měmoj gô pa mě akukwak ri ho apkü.

12 Na pa hte töhã amnhí tomnuj ně Tirtum. Nom mě kot tanhmã ixtomnuj to xwìnhjaja na pa hte ãm mě omu ně amnhí tã tanhmã mě ho hkêt ně. Në ja ho ijamatétkati ně axte kãm ijamaxpêr kêt ně. Ä ixte amnhí nhípêx anhýr jakamã kwa ja hã ixpumu ně ixpyrà ně ixte tanhmã amnhí tomnuj to hã ixpumu ně hã tanhmã ixto hkêt ně. Äm ho ijamatétkati kurê kumrëx ně axte kãm ajamaxpêr kêt ně.

13 Në kot paj nhýrmã tanhmã amnhí tomnuj to kaxyw ka ja hã ixpumu ně ixte ä amnhí nhípêx anhýrja nê ixto htìx ně pa tanhmã amnhí tomnuj to hkêt ně. Äm měmoj punuj pê ixptyà rähã ho apa Tirtum. Tä ãm ja pix na hapêx. Anë.

—E kêr ka mě ä Tirtum mä amnhí jarënh anë. Anë.

14—Në koja mëhõ tanhmã anhípêx to htä ka ho ijamatétkati ně axte kãm ajamaxpêr pix o ri apa hkêt ně. Hã koja kaxkwa kamã Mëpahpäm maatija ja hã apumu ně apyrà ně tanhmã ate amnhí tomnuj to ho hamakétkati ně axte kãm hamaxpêr kêt ně. **15** Nom kot kaj mě ä amnhí nhípêx anhýr kêt ně. Në tanhmã mě kot mě atota ä anohtìx rähã ho apa hämri nhüm Mëpahpäm maatija mě apyrà ně mě ate tanhmã amnhí tomnuj to ho hamakétkati hkêt ně. Äm hã nohtìx rähã ho pa ho pa. Anë.

Tanhmã mě pahte Tirtum mä mex o mex ä harënh to

Rukre 18.11-12

16Nhüm Jeus arî mě kãm kapér ně mě kãm:

—Në mě kot amnhí to jarkrar xwìnhjaja na htem Tirtum mä amnhí jarënh kaxyw hämri ně töhã ho apkur kêt rähã kãm amnhí jarënh jakamã hkuk kaprï ně hkwìjê hköt pa. Tä mo kaxyw na htem ä mě noo mä amnhí nhípêx anë? Äm mě apkur kêt rähã Tirtum mä amnhí jarënh ä mě omunh pix kaxyw. Tä ra jar pika ja kamã mě kot ja hã mě omunh jakamã koja Tirtum nhýrmã ja hã tanhmã mě ho mex to hkêt ně. Jakamã kwa kêr ka mě ho mě uràk kêt ně. **17**Kêr ka mě töhã Tirtum mä amnhí jarënh ryy kaxyw axàpkur kaga hämri ně amnhí krã kahõ ně amnhí jaxwìr mux ně akuk kinh ně ri akwìjê hköt apa. **18**Hämri ně nhýri mě hkàx ä ahte kãm amnhí jarë ně kãm mex o mex ä harë. Kot kaj mě ä mě hkàx ä amnhí nhípêx anë nhüm mě akwìjaja mě axàpkur kaga hã mě

apumunh kêt nẽ. Nhûm Tirtûm pix ja hã mẽ apumu. Hämri nẽ nhýrmã ja hã mẽ ato mex nẽ. Anẽ.

Kaxkwa kamã mêmôj mex

Rukre 12.33-34; määnën Sikûn Ximotre 4.8; Wam Pêtre 1.4; Eprêw 10.34

19Nhûm Jejus arĩ mẽ kãm kapér nẽ mẽ kãm:

—Nẽ määnën ja. Kêr ka mẽ jar pika ja kamã akukrêx rûnh o apa hkêt nẽ. Kêt jar mẽ hikukrêx koja kritpêm mex kêt nẽ. Kot kaj mẽ ho akuprõ nhûm amnhôre apê homnu rÿ paratre apê homnu. Nẽ kàx o mẽ akukrêx nhûm haxwÿja apê omnu rÿ nhûm mëhõ apê hkwÿ ho ahkã. 20Jakamã kêr ka mẽ akukrêx rûnh o apa hkêt nẽ. Kaxkwa kamã Tirtûm kot mẽ akutêp mẽ akukrêx o pikuprõnhja na kêt mex kumrêx o jar mẽ hikukrêx jakrenh par. Jakamã kêr ka mẽ amã nhýrmã kaxkwa kamã akukrêx mex prãm xàj tãm mẽ piitã tãm mẽ hipêx nẽ mẽ ho mex o ri apa. Nẽ mẽ kamã axukapri nẽ. Nẽ Tirtûm kôt ri amnhî nhípêx mex nẽ. Hämri nhûm ã mẽ ate amnhî nhípêx anhýr ã mẽ apumu nẽ mẽ akutêp mẽ amã mêmôj mex kwÿ jaxwÿ. Kaxkwa kamã mo amnhôre nẽ mo paratre? Nẽ kamã mo mẽ ahkînh xwÿnh? Æm kamã amrakati kumrêx. 21Kot kaj mẽ jar akukrêx rûnh hämrí nẽ ãm tanhmã apê homnu hto pix kukamã ajamaxpêr. Nom kot kaj mẽ apê Tirtûm kra hã kaxkwa kamã akukrêx mã ajamaxpêr râhã ho ra akînh nẽ ri apa.

22—Nẽ kot kaj mẽ ixkapér ma nẽ ixfôt amnhî nhípêx hämrí nẽ tãm amnhî nhípêx. Nẽ tãm axpêñ hipêx. Jao te hirã kamã arît mex pyràk o amnhî nhípêx. 23No koja mëhõ ixkapér ma nẽ ãm kuma nẽ ixkwÿm ri amnhî nhípêx o pa. Hämrí nẽ te kamât kô kamã mëhõ rít mex kêt kot amnhî nhípêx pyràk o amnhî nhípêx. E kêr ka mẽ ã amnhî nhípêx anhýr pymaj ixkapér ma nẽ kãm ajamaxpêr tÿx râhã ho ri apa.

24—Nẽ kot kaj apyxi nẽ anhõ paträw hamëxkrut hämrí nẽ arîgro pyxi hã hamë wa kãm axàpêñ o amÿkry hkêt nẽ. Kot kaj anẽ nẽ hõ gryk ã ihõ kaga. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ jar akàxpore nẽ akukrêx pix mã ajamaxpêr nẽ amã hapê ho akwÿjê pê ho anhõxÿ ho ri apa. Nẽ gryk ã Tirtûm kãm hpräm xà hkôt tanhmã ho mẽ ho mex to hkêt nẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ Tirtûm pix mã mân ajamaxpêr râhã nẽ. Jao akàxpore nẽ akukrêx pix kukamã ajamaxpêr o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte tee ri amnhî kukamã pajamaxpêr kêt ã mẽ pamã karõ

Rukre 12.22-31; määnën Piripos 4.6; Wam Pêtre 5.7

25Nhûm Jejus arĩ mẽ kãm kapér nẽ mẽ kãm:

—E. Kwa kêr ka mẽ tee ri mêmôj tã amnhî kukamã ajamaxpêr kêt nẽ. Tanhmân axàpkur xà rÿ axê ka mẽ tee ri hkukamã ajamaxpêr kêt nẽ. Mêmôj piitã hkukamã tee ri ajamaxpêr o ri apa hkêt nẽ. Tirtûmja àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx xwÿnh na. Na pre àhpumunh tÿx o mẽ

anhîpêx ka mĕ kukwak ri atîr nĕ apa. Jakamă xà kot mĕ amă mĕ anhō ho pa kaxyw àhpumunh kêt? Nà ja kaxyw àhpumunh tÿx kênă. Kêp mĕ anhîpêx xwÿnh jakamă măänën kêp mĕ amă mĕ anhō xwÿnh. Nĕ kêp mĕ amă mĕ axê nhôr xwÿnh.

26—Mân ka htem kuwênhre pumu. Na hte tee ri amnhî xâpkur xà hkukamă hamaxpér o hkaprî nĕ ri pa hkêt nĕ. Mĕ anhîpêxà maati tâm na hte kâm õ ho pa. Tâ kâm mĕ ajapê htÿx o kot kuwênhre jakrenh jakamă koja urâk nĕ mĕ amă mĕ anhō râhâ ho pa.

27—Nĕ xà kot kaj mĕ kritpêm atîr prâm xâj ja pix kukamă ajamaxpér râhâ nĕ ra ajamaxpér kôt kritpêm atîr nĕ apa? Nà kot kaj mĕ anhÿr kêt nĕ.

28—Mân ka htem akunî kamă pixôrâ pumu. Na hte tee ri tanhmă kute hkukamă hamaxpér o ra hkaprî nĕ harir kêt nĕ. 29Tâ nom muxre nĕ harir ka mĕ omu. Te ho amnepêm pahihti Sarumâw xê mex pyràk nom mex o hakre. 30Pixôrâreja koja mĕmo arîgro hâ htîr nĕ mux nĕ harir tâ mĕmo arîgro hâ ra grâ pa nĕ hapêx. Kêp pixôrâ pix nĕ hapêx tokyx anhÿr tâ nhûm Tirtûm ho mex nĕ nhûm mux nĕ harir. No mĕ kajaja na hte mĕ ato mex o pixôrâ ho mextra jakre. Jakamă kwa mĕmo kaxyw kot ka kêt mĕ tee ri amnhî xê hkukamă ajamaxpér o ri akaprî nĕ apa? Kot kaj mĕ â ajamaxpér anhÿr jao kormă amnhî kaxyw Tirtûm mă ajamaxpér tÿx kêt nĕ.

31—Kwa mĕ tee ri axâpkur xà hkukamă ajamaxpér o ri akaprî hkêt nĕ. Nĕ tee ri amnhî kukamă tanhmă ajamaxpér to ho ri akaprî hkêt nĕ. 32Mĕ kot Tirtûm kôt amnhî xunhwyr kêt xwÿnhjaja na htem â ri hamaxpér anhÿr o pa. Tâ nom kér ka mĕ ho mĕ urâk kêt nĕ. Tirtûm ra kot mĕ panhô mĕmoj kêt kôt mĕ pahpumunh mex kênă. 33Jakamă kér ka mĕ hkôt ri tanhmă amnhî nhîpêx to râhâ ho ri apa. Nĕ amă ja pix tânopxar prâm. Hämri nhûm Tirtûm amnhî tâ mĕ apumu nĕ apkati mĕ mĕ amă mĕmoj nhôr o pa.

34—Jakamă kwa kér ka mĕ tee ri amnhî kukamă ajamaxpér o akaprî nĕ apa hkêt nĕ. Tirtûm kot apkati mĕ mĕ pajamâr mex jakamă kér ka mĕ jarâhâ amnhî kukamă apkati mĕ ajamaxpér kêt nĕ. Kê apkati mân. Âm jarâhâ pix mă mân mĕ ate tanhmă amnhî nhîpêx tota kukamă ajamaxpér. Tirtûm kot mĕ pahpumunh mex o pa râhâ kênă. Anë.

Mĕ pahte axpén to pakapér punuj kêt â kot mĕ pamă karô

Rukre 6.37-38; 6.41-42; măänën Römnâ 2.1-3; Wam Korît 4.5; Xiakre 4.11-12

7 1Nhûm Jeus arî mĕ kâm kapér nĕ mĕ kâm:

—Nĕ kér ka mĕ atÿx ri amnhî krâ hkôt tanhmă akwyjê hô kot amnhî tomnuj to hâ harênh kêt nĕ. Kot kaj mĕ â harênh anë nhûm Tirtûm ja hâ mĕ apumu nĕ mĕ kajaja â mĕ ajarênh anë. 2Na hte tanhmă mĕ pahte axpén nhîpêx to hâ mĕ pahpumunh kôt tanhmă mĕ panhîpêx to. 3-5Jakamă kwa kér ka mĕ mĕhô kot tanhmă amnhî tomnuj to hâ omu

hämri nē hā kām kapēr tokyx anhŷr kêt nē. Akumrēx ate tanhmā amnhī tomnuj to hā amnhī pumu nē hkaga hämri nē rī kormā ate mēmoj tā omunh xwŷnhta wŷr tē nē hā tanhmā kām akapēr to. Kêr ka mē ā amnhī nhîpêx anhŷr o ri apa.

—Nē xà koja mē akwyjê hō tanhmā amnhī tomnuj to grire. Ka ate amnhī tomnuj tŷx o hakrenh tā ā kot amnhī nhîpêx anhŷr ā omu nē hā kām akir nhûm amā ja mex nē nà? Nà koja amā ja mex kêt nē. Kot ka akumrēx ate tanhmā amnhī tomnuj tota kaga hämri nē rī kormā anhîo tanhmā kot amnhī tomnuj to grireta nê kām akapēr nhûm ja amā mex nē.

6—Nē xà na htem mē apkur xà mex jamŷ nē rop mā kurē? Nà na htem anhŷr kêt nē. Ja pyrà nē kêr ka mē kot Tîrtûm kaga xwŷnhjê mā kapēr jarênh o ri apa hkêt nē. Anē.

Mē pahte mēmoj to presija hā amnhī to Tîrtûm wŷr

Makre 11.24; Rukre 11.5-13; Juâw 14.13-14;

mâanen Wam Tesarôn 5.17; Xiakre 1.5-8, 4.1-3

7-11Nhûm Jeus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Nē xà kot we akraja kām prâm nē tep ā awŷ ka axtem nē kagā hō py nē kām agô? Rŷ nhûm krâhyre gre hā awŷ ka axtem nē makre hō py nē kām agô? Nà na ka htem ā mē hipêx anhŷr kêt. Na ka htem kot mēmoj tā mē awŷr xà hkôt kām mēmoj gô. Mē ate amnhī tomnuj tā na ka htem akrajê ho mex o ri apa. Tā kaxkwa kamā Tîrtûmja na hte mē ato mex o mē ate mē akrajê ho mex jakrenh. Kām mē ajapê htŷx kôt na hte mē amā mēmoj mex nhôr o pa. Jakamā kot ka mē mēmoj tā awŷ nhûm mē ama nē mē ate mēmoj tā hwŷr xâtâ kôt amā kugô. Âm xatâ mē ate hā axâhwŷr o ri apaja nhûm mē amâ hprâm xwŷnhta gô. Âm mēmoj tā hwŷr râhâ ho ri apa nhûm mē ama nē mē amâ mēmoj tanhmā hipêx to. Te ho měhô kām tep xând nē teprênhxâ hpyr nē xatâ gôx kām rênh o âm pyrà nē xatâ mēmoj tā awŷ. Hämri nhûm mē ama nē mē amâ hprâm xwŷnhta gô. Te tep kanhêr xwŷnhta jatâ kot tep kanhêr pyràk. Jao mē amâ mēmoj prâm xwŷnhta gô.

12—Nē mē piitâ mē kot tâm mē anhîpêxja na mē amâ hprâm. Tā kêr ka mē amnhî pyrà nē tâm mē piitâ mē hipêx o ri apa. Mē kot tâm mē anhîpêx kêt tâ kêr ka mē axâmnhix mē kêp anhôxŷ hkêt nê tâm mē hipêx. Kot kaj mē ā axpën nhîpêx anê nê finat Mojes mē Tîrtûm nhŷ hâ mē kapêr o mē pa xwŷnhjê xujarênh xà hkôt axpën nhîpêx mex o ri apa. Anē.

Pry pijakrut jarênh

Rukre 13.24; mâanen Piripos 3.19-21

13-14Nhûm Jeus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Tîrtûm kapêrja mē kêp hihtŷx jakamâ na htem ohtô nê hkôt amnhî xunhwŷr kêt nê. Na htem âm hpýnhre nê hkôt amnhî xunhwŷ nê hkôt

amnhī nhîpêx. Jakamā te Tîrtûm nhô krî hwîr pry grireta ã hpýnhre n  pa pyràk. No nh m Satanasti hk t m  kot amnhî xunhw r xw nhjaja na htem Satanasti k t pix m  tanhm  amnhî tomnuj to hpr m. M  k m mex jakam  nh m m  amnhî nhîpêx o te pry krepak rax   axp n k t m  oht  n  pa pyràk o amnhî nhîpêx. Axtem kuwy hw r pry krepakja n r t  nh m m  ht x kuwyja w r amnhî to pa. Jakam  Tîrtûm kap rja m  ap  hiht x t  k r ka m  m m r  hk t amnhî xunhw . Jao Tîrtûm nhô kr  hw r pry grireta ã m n apa. An .

M  kot amnhî to h x xw nhj  jar n

Rukre 6.43-44; m n n Xiakre 3.9-12; Wam Ju w 3.10, 4.4-6

15Nh m Jejus ar  m  k m kap r n  m  k m:

—E kwa m  o kora. M  akw jaja kot k p Tîrtûm nh  h  kap r jar n xw nh   amnhî jar n t  na htem ja h  amnhî to h x. Nh m htem k m m  kap r mar pr m n . Te m  kap r mex pyràk t  no nh m htem  m k m amnhî to h x pix o ri m  hk t pa. M  kot mar n  axtem n  Tîrtûm kap r kw y tanhm  amnhî nhîpêx to kaxyw nh m htem h x rom tanhm  m  k m kap r to. Jakam  kwa m  o kora. M  axk m ajamak rom n  amnhî n  m  omunh mex n . **16**K r ka apr  h  m  piit  m  kot tanhm  amnhî nhîpêx to h  m  omu n  r i korm  tanhm  m  har n to. M  hamaxp r punuj xw nhjaja k p Tîrtûm nh  h  kap r jar n xw nh k t. No koja m  t m hamaxp r n  t m amnhî nhîp x ka ja h  m  omu n  m  k p Tîrtûm nh  h  kap r jar n xw nh   m  omunh kur  kumr x. Na htem hpr  h  m  kot tanhm  amnhî nhîp x to ho pa h  m  omu n  r i korm  tanhm  m  har n to. **17**Na htem hamaxp r punuj h mri n  hk t tanhm  amnhî tomnuj to. Nom koja m h  hamaxp r mex n  h mri n  hk t t m amnhî nhîp x mex o pa. **18**Na htem tanhm  hamaxp r to x  hk t tanhm  amnhî nhîp x to ho pa.

19—N  koja m h    p  hp r   hk t jap r nh m tee ri omu h mri n  kr hta n  kuwym kum . Ja pyr  n  koja m h  tanhm  amnhî tomnuj to ho pa nh m Tirt m tee ri ja h  omu h mri n    kot amnhî nhîp x anh r o paja m rap  kuwy hw r kum . **20**Jakam  kot kaj m  tanhm  m  kot amnhî nhîp x to ho pa h  akw j  pumu n  ra apr  h  tanhm  m  kute h  m  omunh kur  kumr x. M  k p Tîrtûm nh  h  kap r xw nh   m  omu r y m  k p hkw y ri kap r xw nh   m  omu. An .

M  kot Tîrt m nh  kr  hw r gj x m  xw nhj  jar n

Rukre 13.25-27; m n n Sik n Kor t 13.5; Wam Ju w 2.3-6

21-23Nh m Jejus ar  m  k m kap r n  m  k m:

—N  Inh p ex x  Tîrt m m  wa inh  križ w r koja m  piit  gj x k t n .  m  kot kap r k t amnhî nhîp x o m  pa xw nh pixjaja koja m 

nhýrmā ma hwýr agjē. Na hte mē hkwýjaja ixto “Pahihti” anhýr ã ijaréh tā no ãm ixbô ri amnhí nhípêx kêt nē. Jakamā koja mē nhýrmā wa inhō krī hwýr àpir kêt nē. Kot paj nhýrmā mē piitā mē htür ri tanhmā mē kot amnhí nhípêx to ho pa hā mē omunh xà hköt tanhmā mē haréh to. Mē mex ã mē hkwýjê jarē nē mē kot amnhí tomnuj ã mē hkwýjê jarē. Hämri nhüm mē hkwý kot ixbô amnhí nhípêx o pa hkêt xwýnhjaja kuwyta wýr ma pa pymaj tee ri amnhí kukamā hamaxpér hämri nē tanhmā inhmā amnhí jaréh to nē inhmā: “Kwa Jejus. Xà ate ixpumunh kêt? Na pa pre amnepém ixtür ri pikap ixpare ri anhý hā aa mē kot mémoj pumunh kêt kwý ho anhý rax nē. Nē ixkwýjê nê mëkarõmnu ti jano nē mē kâm akapér jaréh o ri ixpa. Kwa xà ate ja hā ixpumunh kêt?” Anhýr o inhmā amnhí jarē.

— Nom mē htür ri ã mē kot amnhí nhípêx anhýr o pa htā ixkapér kôt amnhí nhípêx kêt jakamā kot paj mē kuma nē ãm mē kuma nē amnhí nê mē hano nē mē kâm: “Tk kwa mē ma mra. Mē apê ixkwý hkêt. Mē ate ixbô amnhí nhípêx o apare hā. Æm mē ate amnhí tomnuj xwýnh na ka mē. E mē ma kuwy hwýr amrar kurê kumrêx.” Anhýr o kot paj amnhí nê mē hano. Hämri nhüm mē kot ixbô amnhí nhípêx o mē pa xwýnh pixjaja ma Tirtum mē wa inhō krī hwýr gjêx pa. Ané.

Ixkre pijakrut jaréh

Rukre 6.46-49; määnen Xiakre 1.22-25; Wam Juaw 2.3-6

24Nhüm Jejus arí mē kâm kapér nē mē kâm:

— E kot paj mē amä awjarê ka mē ixujaréh ma. Nà mē kot ixkapér mar nē hköt amnhí nhípêx o mē pa xwýnhjaja te mē kot ixujaréh ja pyràk. Mē kot amnhí nhípêx o te mëhô kot amnhí kukamā hamaxpér mex nē aptyx kâm amnhím òrkwý nhípêxja pyràk. **25**Koja mëhô aptyx kâm amnhím hipêx nhüm mëmo arígro hā na wrýk rax nē gô htàm rax nē hanhi no nhüm arí ãm týx nē xa. Tā kot kaj mē ixbô amnhí nhípêx o ri apa hā kot kaj mē te ixkre ja pyràk. Jao amex nē ajamakétkati nē ri apa. Te ho gô htàm kot ixkre janhir nhüm arí ãm týxta pyràk.

26-27— No mē kot ixkapér mar nē ãm mar xwýnhjaja. Te mē kot mëhô kot amnhí kukamā hamaxpér mex kêt nē htýx mör nē gô mìryi gyw rerek kâm amnhím òrkwý nhípêx pyràk. Koja mëmo arígro hā òrkwý hâ kôk xàpér týx nē na wrýk rax nē. Nê gô htàm nê hanhi nê kêp gràngh pa. Jakamā koja mëhô ixbô amnhí nhípêx kêt nē te kot ã kot amnhí nhípêx anhýr xwýnhta pyràk. Jakamā kwa mē ixkapér mar týx nē hköt amnhí nhípêx rähâ ho ri apa. Te mëhô aptyx kâm òrkwý xâm xwýnhta pyràk. Ané.

28Nhüm pre Jejusja ã mē kâm ujaréh ry ané nhüm mē amnhí jaér pê kot tanhmā mē ahkre htoja mar o hkrí. **29**Hämri nê axpén mâ haréh o:

—Hêxta waa nē. Âm hâmri na ã mē pamã kapêr anẽ. Àhpumunh týx kôt na hte ãm hâmri tanhmã mē pamã ujarênh to. Pêr ãm Tirtum kapêr tûm o mē ahkre xwýnhjê kurom àhpumunh týx kumrêx. Anẽ.

Kà nhý hkro xápêr o pa xwýnh jarênh

Makre 1.40-45; Rukre 5.12-16

8 1Tâ nhûm Jeus mē kâm kapêr pa hâmri nê hixêt prêêta rûm akupýn wrÿ nê ma tê nhûm mē ohtô nê ma hkôt mra. 2Hâmri nhûm mêmô my hkâ nhý hkro xápêr o pa xwýnhja omu nê hwyr tê. Hâmri nê kutâ hkônkrâ ho têm nê hipô nê nhý nê amnhî to kuwý nê kâm:

—Pa Pahihti. E ot pa awyr amnhî to tê. Akupým ate mē ixto mex kaxyw axâhpumunh týx jakamã kot ka amã akupým ixto mex prâm nê mâmri ixto mex. Anẽ.

3Hâmri nhûm Jeus kuma nê hkâ punuti hâ ïhkra xi. Amnhî kamã kahak kêt nê hâ ïhkra xi nê kâm:

—Nà kot paj ato mex. E akupým akâ mex. Anẽ.

Hâmri nhûm hkâ akupým mex kurê kumrêx. 4Hâmri nhûm Jeus kâm:

—E kér ka amnhî tâ mē kâm tanhmã ijarênh to hkêt râhâ ma patre hwyr tê kê akupým akâ mex ã apumu. Hâmri ka hpânhâ amnepêm finat Mojes kot mē ate akupým amex ã Tirtum mä tanhmã amnhî nhípêx to hâ karôta ka kâm ho anẽ. Kê mē piitâ akupým akâ mex ã apumu. Anẽ.

Pôristi krâhtum mä àpênh xwýnh jarênh

Rukre 7.1-10

5Tâ nhûm Jeus ma krî pê Kapanaü hwyr mõ. Hâmri nê hwyr poj nhûm Rõm nhô xwýnh pê pôristi krâhtumja omu nê hwyr tê. Kêp Ijaew kêt tâ hwyr tê. Na pre kâm àpênh xwýnh kêp à htix nê nõ nhûm omu nê tee ri hkukamã hamaxpêr. Hâmri nê Jeus ra õ krî hwyr hpôx ã omu nê hwyr tê nê kâm harê nê kâm:

6—Pa Jeus? E ot pa awyr tê. Inhmâ àpênh xwýnhja na ixpê à htix nê. Ra ï kamã htik pa nê nõ. O mûj inhôrkwy kamã nõ. Anẽ.

7Nhûm Jeus kuma nê kâm:

—Tý? Tôe. Nà pa ma akôt tê nê akupým amã ho mex. Anẽ.

8-9Hâmri nhûm tee ri kuma nê kâm:

—Kwa akinhâ ixpê Ijaew kêt jakamã ixte amnhî kuk ã ixpijaäm. Âm ja rûm mân akapêr pix o akupým inhmâ ho mex nà? Ixpê mē hkrâhtum na pa hte inhô pôristi mä mêmôj tâ karô nhûm mē inhmar xâ hkôt inhmâ mêmôj tanhmâ ho. Na pa hte mē kâm: “E mē ma mra nê ã amnhî nhípêx anẽ.” Anẽ nhûm htem inhma nê ma mrar kurê kumrêx. Rÿ pa mē kâm: “E mē amnê ixwyr mra nê ã amnhî nhípêx anẽ.” Anẽ nhûm mē inhma nê ixwyr mra. No kêt ixrom axâhpumunh

tŷx kôt na ka hte mē àja mā akapēr nhūm ama nē mē kēp hapôx nē ma mrar kurê kumrêx. Jakamā kwa ām ja rūm akapēr pix o akupým inhmā ho mex nà? Anē.

10Hāmri nhūm Jejus amnhī jaêr pê kot kām ã kapēr anhýrta ma nē hkînh nē. Hāmri nē hā hkôt ri mē mōr xwýnhjê mā kām:

—Kwa xà na ka mēmyja kapēr ma? Mē pahkînh ã kēp Ijaew kêt tā mē arom amnhī kaxyw inhmā hamaxpēr tŷx nē. Aa mē atō urâk nē ã amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr tŷx anhýr kêt tā nhūm mē arom kām àpênh xwýnh kaxyw ã inhmā hamaxpēr tŷx anē. **11**Nà koja nhýrmā mē hkwýjaja kēp Ijaew kêt tā ohtô nē pika piitâ kurûm ma Tîrtûm mē wa inhô krî hwýr api nē hwýr agjê. Nê wa iixkuri wa inhô krî kamā Ijaew pâr krax pê Aprâw nē Ijak nē Jako mē pimràtâ pa ho pa. Mē kēp Ijaew kêt tā mē ihkô hā apkur mex o hkri nhūm Tîrtûm mē ho mex rax o pa. **12**No pêr mē apê Ijaew kwýjaja kot kaj mē hkôt hwýr agjêx kêt nê. Tîrtûm kâm hwýr mē agjêx prâm tâ ka mē axtem nê hkaga. Jakamā kot kaj mē ma kamât kô xihty xax wyr ajapêx nê mē kēp awry rax nê mē kot amnhî xà htýx kamā hamak tûm xâta kamā apa ho apa. Hāmri nê tee ri mē ixwýr agjêx prâm kaprý nê akaprí xâj mur nê amnhî kamâ agryk tŷx nê. No ām tee ri amnhî kamâ agryk kaprý. Mē ate Tîrtûm kapêr kaga nê hkôt amnhî xunhwýr kêt jakamâ kot kaj mē nhýrmâ ã amnhî nhípêx anē. Anē.

13Nhūm pre ã Jejusja mē kâm kapêr anē. Hāmri nê pôristi krähtûmta mā kâm:

—E mâmri ma akupým tê nê amâ àpênh xwýnhta pumu. Ra ate kaxyw inhmâ ajamaxpêr tŷx jakamâ na pa ra akupým amâ ho mex. E akupým tê nê omu.

Anhýr o kâm kapêr rôm nhûm ra akupým kâm mex kurê kumrêx.

Jejus kot ahpýnhâ mē à xwýnhjê ho mex

Makre 1.29-31; Rukre 4.38-41

14Tâ nhûm Jejus ma Simâw Pêtre nhôrkwy hwýr tê nê hwýr axâ. Nhûm Simâw Pêtre xupanhgêx ra à nê hkâ kagro htýx nê nô. **15**Hāmri nhûm Jejus hwýr axâ nê omu nê ihkra hâ kupy nhûm hkâ hakry nê akupým hihty xurê kumrêx. Jakamâ kànhmâ nhý nê mē kâm mēo hâ àpênh o ri mra.

16Tâ nhûm ra awjakry. Ra kamâtre ho mō nhûm mē piitâ Jejus wyr mē à xwýnhjê ho mra. Nê mëkarömnuti kot mē hwýr gjêx xwýnhjaja nhûm mē hwýr mē o mra. Hāmri nhûm mē omu nê akupým mē piitâ mē ho mex. Mê à xwýnhjê ho mex nê mē hkwýjê nê mëkarömnuti jano. Ām kapêr pix o mē nê mē hano nhûm mē kēp hapôj nê ma hapêx. **17**Na pre ra Tîrtûm nhý hâ kapêr xwýnh finat Ijaisja ã amnhî nhípêx anhýrja kukamâ amnepêm mē kâm harênh o:

Tirtum kot mē pahwyr mēnh mā xwýnhja koja nhýrmā wrȳ nē
mē panē mē paxà piitā rēnh pa nē akupým mē pahto mex
pa. Anē.

Na pre ā finat Ijaisja Jejus kukamā harēnh anē. Tā nhūm wrȳ nē kot
harēnh xà hköt ā amnhī nhípêx anhȳr o pa.

Wa kām Jejus kôt amnhī xām prām xwýnh wa harēnh
Rukre 9.57-62

18Tā nhūm Jejus amnhī pu hā rīt nē tee ri hwȳr mē mrar xwýnhjē
pumu hāmri nē hköt mē pa ho mē pa xwýnhjē mā kām:

—E ma pu mē pàr mā agjē nē ma xarmā mō. Anē.

19Hāmri nhūm mē nojarêt rôm nhūm Tirtum kapēr tūm o mē ahkre
xwýnhjē hō Jejus wȳr tē nē kām:

—Pa mē ijahkre xwýnh? E pa ma akôt ri ixpa ho ixpa nà. Anē.

20Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Ko ka mā. Kam nē rī ma ijköt ri apa. Nom kēr ka inhmar
kumrēx. Xore na hte pika hkre kamā hikwȳ. Nē kuwênhre pī nhímōk
ā hikwȳ. No pa ixpē Tirtum kot mē awȳr inhmēnh xwýnh tā mry
hkīnhā inhōrkwȳ hkêt. Na pa hte amarī nhām krī hwȳr ixpa nē nhām
hō hwȳr ixpa. Tā xà kot ka ixpyrà nē ā amnhī nhípêx anhȳr o ri apa
nà? Anē.

21Hāmri nhūm pānhā hōja hwȳr tē. Ra mē kot hköt amnhī xunhwȳr
xwýnhjē hōja hwȳr tē nē kām:

—Pa Pahihti. E pa amā amnhī jarē ka inhma. Kot paj ma akôt ixpa
ho ixpa no ām kormā. Koja nhýrmā inhípêêxà tanhmā amnhī to nē ty
mān. Pa haxà hāmri nē rī kormā ma akôt ixpa ho ixpa. Anē.

22Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Kwa nà ri ā ajamaxpēr anhȳr kêt nē. Ma ijköt apa ho apa kurê
kumrēx. Kê mēmoj inhnê ano kupyr rȳ apê àmnàr kêt nē. Kwār mē htîr
tūm nē mē pa hkêt mā xwýnhjaja mān axwakre kamā amā anhípêêxà
jamār o pa nē haxà. Anē.

Jejus kot kôk o pinhkrênh jarēnh
Makre 4.35-41; Rukre 8.22-25

23Tā nhūm mē ra xarmā nojarêt nhūm Jejus mē hköt mē pa ho mē
pa xwýnhjaja pàr wȳr agjē hāmri nē himô raxja ā ma xarmā mō.

24Hāmri nhūm Jejus ra ôtxwa nē ra gōr nē nō. Puh nhūm naja hkoko
ho mō nē kôk xàpêr tȳx kumrēx. Nhūm gô kànhmā harī nē axpēn tak
tȳx nē. Xatā axpēn tak nē pàr kre kamā axkapī nhūm ra àr o mō. Hāmri
nhūm mē tee ri omu nē kām ma htȳx kumrēx. Nē tee ri amnhī nhípêx.
No nhūm Jejus ja htȳx gōr nē nō. **25**Hāmri nhūm mē hwȳr hprōt nē
kumra nē kām:

—Kwa Pahihti. Kot puj mē jarāhā pahtyk pa. Kwa tokyx kànhmā nhŷ nē ri tanhmā amnhī nhípêx to wehe. Anē.

26Hâmri nhūm hkrâkato nē kànhmā nhŷ nē kôk mā kapér nē kâm:
—E kwa hâmri anhîkrê. Anē.

Puh nhūm hpinhkrênh pa nhūm gôja tâm nôr kurê kumrêx. Hâmri nhūm Jeusja hkôt mē pa ho mē pa xwýnhjê hwýr apkjê nē mē kâm:

—Hêxta waa nē. Kwa pér âm kormâ te mē ate amnhī kaxyw Tîrtûm mē wa inhmâ ajamaxpêr týx kêt pyràk. Hâ na ka mē amâ ma xâj tee ri amnhî kukamâ ajamaxpêr. Anē.

27Hâmri nhūm mē amnhî jaér pê ã kot amnhî nhípêx anhýrja ã omu nê tee ri hamaxpêr nê axpën pumunh pê omunh o kuhê. Hâmri nê axpën mâ:

—Kokýy. Pér Jeus kêp mē panhîõ hkêt. Mē pahtô kot pu we te kot amnhî nhípêx pyrà nê kôk mâ pakapêr nhûm hpinhkrênh kurê kumrêx? Nâ Jeusja mē pakurom àhpumunh týx o àhpumunh týx. Anē.

Jeus kot wa nê mëkarömnuti janor

Makre 5.1-20; Rukre 8.26-39

28Tâ nhûm mē ra himô rax pê Garirejja ã rê nê pika pê Geras wýr pôj nê kamâ mõ. Hâmri nhûm ra měhô myja wa hamëxkrut nê mē kutâ tê. Ra mëkarömnuti kot hamê wa hwýr gjêx xwýnhja wa. Mëkarömnuti xohtô kot tanhmâ wa ho jakamâ nhûm wa oprê htýx nê hihtýx rax nê wa pa. Jakamâ nhûm mē piitâ kâm wa uma nê amnhî nê mē htýkjê jagjênh xâ hâ kên kre kaêx kâm wa kumê nhûm wa kamâ pa ho pa. Jakamâ nhûm wa Jeus kutâ tê nê amnhî wýr omu hâmri nê amnhî nê tanhmâ kâm kapér to. Nom mëkarömnuti nhŷ hâ àmra kamâ kâm kapér nê kâm:

29—Pa Tîrtûm Kra Jeus? Mo kaxyw na ka mē ixwýr tê? Kwa tanhmâ mêm ixto hkêt nê. Ate tanhmâ mêm ixtomnu hto hâ arîgrotâ kormâ katoore hâ. Anē.

30Nhûm ra krî nhô xwýnhjê hkrit hagrô ohtô nê ri mêm hpum pa.

31Nhûm mëkarömnuti mêm omu hâmri nê amnhî to Jeus wýr nê kâm:

—Kwa kot ka jahti wa nê mêm ijapôx japêr nê mêm kot amnhî xâ htýx kamâ hamak tûm xâta wýr mêm ixrênh kêt nê. Hagrô hkwýr mûj wýr mân mêm ixrê pa mêm hpânhâ hwýr mân hagjê nà? Anē.

32Hâmri nhûm mêm kuma nê mêm kâm:

—Tôe mêm tâm mêm hwýr mân mra. Anē.

Hâmri nhûm mêm kuma nê myta wa kêp hapôj nê hagrô hwýr mrar kurê kumrêx nê hpânhâ kâm gjêx pa. Hâmri nhûm hagrôtâ mëkarömnuti pymaj amýra nê ma hprôt nê himô hâ hixêt prêk ã axpum rôrôk nê gôx kâm mrô nê pikaprâr pa. **33**Hâmri nhûm hagrô jamâr o ri mêm pa xwýnhjaja tee ri omu hâmri nê ma akupým krîm hprôt nê mêm

kām awjarē. Nē myta wa akupŷm tām hkrā hā harēnh o hprōt. **34**Hāmri nhūm krī nhō xwŷnhjaja tee ri mē hkrit jarēnh ma nē ma piitā Jejus wŷr mra nē hkaxpa. Hāmri nē amnhī nē kām:

—E kwa mē ma amrar kurê kumrēx. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē awjanā nē ma akupŷm pan rē.

Í kamā htyk xwŷnh jarēnh

Makre 2.1-12; Rukre 5.17-26; Juāw 10.37-38

9 **1**Nhūm Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwŷnhjaja awjanā nē ma akupŷm pâr wŷr mra nē gjêx pa nē akupŷm xarmā rē nē akupŷm Jejus nhō krī hwŷr mō. **2**Hāmri nē hwŷr pôj nhūm krī nhō xwŷnh kwŷnjaja mē omu nē ï kamā htyk xwŷnhja mŷ nē Jejus wŷr o tē. Nôr xà kamā nôr râhā nhūm mē hā hije nē kumy nē hwŷr o tē. Hāmri nhūm amnhī tā mē omu. Ra mē kot hkrâmnhwŷta kaxyw kām hamaxpēr tŷx ã mē omu nē ï kamā htyk xwŷnhta mā kapēr nē kām:

—Pa? Kwa tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kêt nē. Na pa ra apê tanhmā ate amnhī tomnuj to ho ijapêx pa. Kot paj axte kām ijamaxpēr kêt nē. Anē.

3Hāmri nhūm Tîrtûm kapēr tûm o mē ahkre xwŷnhjaja tee ri ã kot kām kapēr anhŷrja ã kuma nē axpēn mā:

—Tk. Kwa mēhō myti mûj kêp Tîrtûm kêt tā te ri kot amnhī nhîpêx pyràk ã amnhī nhîpêx. Tîrtûm pix na kot mē nê mē kot amnhī tomnuj o hapêx xwŷnh. Anē.

4Hāmri nhūm Jejus amnhī tā mē kuma nē mē kām:

—Kwa mē ã ajamaxpēr anhŷr kêt nē. **5**Ixte mē nê mē kot amnhī tomnuj o ijapêx par ã amnhī jarēnh tā mē ate ja kôt ixpumunh kêt jakamā na ka mē ja kaxyw ijkôt ajamaxpēr kêt nē. Nom kot paj mē anoo mā akupŷm ï kamā htyk xwŷnhta o mex ka mē apiitā hā ixpumu hāmri nē ijkôt ajamaxpēr kurê kumrêx. Ixpê Tîrtûm kot mē awŷr inhmênh xwŷnhta na pa. Ixte mē anê mē ate amnhī tomnuj rên h kaxyw na pre mē awŷr inhmê pa mē awŷr wrŷ. **6**Tā mē ate ja hā ixpumunh kaxyw kot paj mē anoo mā ja ho mex.

Anhŷr o mē kām amnhī jarē hāmri nē ï kamā htyk xwŷnhta mā kām:

—E kànhmā xa nē anôr xàta py nē ma akupŷm anhôrkwŷ hwŷr tē. Anē.

7Puh nhūm kànhmā ãm kurê kumrêx nē nôr xà py nē mē noo mā kato nē ma akupŷm õrkwŷ hwŷr tē. **8**Hāmri nhūm mē piitā no hapôx rûnh nē omunh o kuhê nē kamā no pyma htŷx nē. Nē tee ri omu nē axpēn mā:

—Kokŷy. Kwa aa mē pahte ã mēhō kot amnhī nhîpêx anhŷr ã omunh kêt tā jarâhā ja pumu.

Anhŷr o Jejus jarē hāmri nē ÿ hā Tîrtûm mā mex o mex ã harē.

Jejus kot amnhī kôt Matêwre hwŷr

Makre 2.13-17; Rukre 5.27-32

9Tā nhūm Jejus mē kēp kato nē hkôt mē pa xwŷnhjê mē nhūm mē ma mō. Hāmri nē pa ixpê Matêwre ixpumu. Ixte Rōm kām mē ho amnhīptâr xwŷnh mā krī nhō xwŷnhjê pê kâxpore hkwŷ jamŷnh xwŷnh na pa pre. Nom mē kot ho tewēn kryre htā ixte amnhîm hkwŷ ho ixârîk prâm xâj na pa pre hte mē kām ho rûnh nē harē. Jakamā nhūm mē piitâ kām ixkînh kêt nē. Tā pa pre mē kēp kâxpore jamŷnh xâ hâ ixkre kamā mē kēp hamŷnh o nhŷ nhūm Jejus mē hkwŷjaja ijânh mra nē ixpumu nē amnhî kôt ixwŷr nē inhmâ:

— Pa? E axâpênhata kaga nē hpânhâ amnē mē ixkôt mân tē nē ixkôt mân ri apa ho apa. Anē.

Hāmri pa kuma nē ixâpênh kaga nē ma hkôt tē. Nē hpânhâ hkôt ixpa ho ixpa.

10Hāmri nē mêmô arîgro hâ amnhî nhôrkwŷ hwŷr Jejus nē hkôt mē pa ho pa xwŷnhjaja mē ixkrâmnhwŷ hkwŷjê hwŷ. Nhûm mē piitâ mra nê inhôrkwŷ hwŷr agjê nê ixkutâ apkur o hkrî. Nê ixpyrâ nê Rōm nhō pahi mā mē kēp kâxpore hkwŷ jamŷnh xwŷnh kwŷ haxwŷja ixwŷr mra nê mē ixkutâ apkur o hkrî. 11Hāmri nhûm Parijew nhō xwŷnhjaja mra nê inhôrkwŷ kapem mē ixâpkur â mē ixpumu. Nê tee ri mē ixkaêx â Jejus pumu hâmri nê hkôt mē pa ho mē pa xwŷnhjê hwŷr agjê nê mē ixtâ mē kâm akir nê mē kâm:

— Kwa mē kot jajê kutâ apkur kêt tâ mē akrâhtûmja axtem nê mē kutâ apkur o nhŷ. Kwa nà mē kot amnhî tomnuj xwŷnh kênâ. Jejus kot amnhî to mex ronhŷx mē kutâ apkur kêt nê. Anē.

12Hāmri nhûm Jejus amnhî tâ â mē kapêr anhŷrja ma nê mē kâm:

— Tk. Nà ixte tâm mē unhwŷr kaxyw na pa mē kutâ ixâpkur o nhŷ. Xâ na hte tôtôja mē mex xwŷnhjê hwŷr mra nê mē hkane? Nà âm mē à xwŷnhjê pix wŷr na hte mra nê tanhmâ mē hkane hto. Ra mē ate ja pumunh mex. Tâ ja pyrâ nê na pa pre mē kot amnhî to mex xwŷnhjê hwŷr ixwrŷk kêt nê. Mê kot amnhî tomnuj xwŷnhjê pix wŷr na pa pre wrŷ. Ixte tâm mē unhwŷr kaxyw mē hwŷr wrŷ nê â jajê kutâ ixâpkur o inhŷr anê. 13Ga mē ma mra nê Tîrtûm kapêr â kagâ htûm kot ja jarênhja kamâ harê nê ama. Harênh kot:

Na ka htem inhmâ tanhmâ amnhî jarênh to kaxyw hâmri nê
inhmâ mêmôj gô nê tanhmâ ixto mex to. Nom kér ka mē
âm ja pix ho anhŷr kêt nê. Mê määänën mē piitâ tanhmâ
mē ho mex to ho ri apa. Anê.

— Â Tîrtûm kapêr â kagâ htûm kot ja jarênh kot anhŷr. Tâ ja pyrâ nê na pa pre mē kot amnhî tomnuj xwŷnhjê hwŷr wrŷ nê mē kamâ ixukapri ho ixpa. Mê kot amnhî tomnuj kaga nê hpânhâ tâm amnhî nhîpêx kaxyw

na pa pre ã mě hwyr ixwryk anē. Tā ka mě ri atyx amnhī krā hkot ã ixto akapēr anē. Anē.

Mē kot mēmoj tā Jejus kukjēr

Makre 2.18-20; Rukre 5.33-35

14Tā nhūm Juāw Paxis kōt mě pa xwÿnhjaja Jejus wyr mra nē mēmoj tā hkukja nē kām:

— Pa? E ot pa mě awyr mra. Kwa mě inhma mēmoj jarē. Na pa htem tōhā Parijew nhō xwÿnhjē pyrà nē ixàpkur kēt kām Tirtum mā amnhī jarē. Tā nom akot mě pa ho mě pa xwÿnhjaja na htem àmnihix apkur o pa kamā kām amnhī jarēn o pa. Kwa mo na htem mě ixpyrà nē tōhā apkur kēt kamā kām amnhī jarēn kēt nē? Anē.

15Hāmri nhūm mě kuma nē mě kām:

— Nà mo kaxyw kot kēt mě apkur kēt rāhā kām amnhī jarē? Mě hkaprīre hā. Mě kot ixtkot pa ho pa hā amnhī pumunh jakamā na htem hkīnh nē ixtkot pa. Kormā ixte mě kamā ixpa kēnā kot kēt mě apkur kēt rāhā Tirtum mā tanhmā amnhī jarēn to. Xà na htem hkrāmnhwȳ hā hkīnh kaxyw hā akuprō nē hkaprī nē apkur kēt o kamāt nē myr o hkrī? Nà na htem anhȳr kēt nē. Na htem hā akuprō nē hkīnh nē hā apkur rūnh nē. Ja pyrà nē na hte ixtkot mě pa ho mě pa xwÿnhjaja ixtkot kormā àmnihix hkīnh nē apkati mě apkur o pa. Nom koja mě kām ixtkurē xwÿnhjaja nhȳrmā tanhmā ixto hāmri nhūm mě hkaprī htȳx nē rī kormā tōhā apkur kēt rāhā Tirtum mā amnhī jarē. Anē.

Mē pahte Jejus kōt amnhī nhīpēx

Makre 2.21-22; Rukre 5.36-39

16Nhūm Jejus mě piitā mě kām kapēr nē mě kām:

— Mě kot amnhī tomnuj xwÿnhjaja ra mě kot amnhī nhīpēx tūm o amnhī pyràk jakamā na htem tanhmā mě kot amnhī nhīpēx nyw tota kaga. 17Tā ixte amnhī nhīpēx nywja te kot mě ate amnhī nhīpēx tūm pyràk kēt jakamā na ka htem ixtkapēr ma nē ãm ama. Kwa mě inhma nē mě ate amnhī nhīpēx tūmja gryk ã ixtkaga hkēt nē. Anē.

Mē hkra htyk nē mēhō ni kamrō wa harēn

Makre 5.21-43; Rukre 8.40-56

18Nhūm pre ã Jejus mě kām kapēr anhȳr o xa. Rōm nhūm mēō pahihtija tē nē mar o xa. Hāmri nē hamaxpēr o:

— Kokȳ. Jejusja ãm hāmri kēp pahi maati kumrēx. Hā na ri ã kapēr mex anē. E pa hwyr tē nē ixkrare ho kuwȳ. Anē.

Hāmri nē hwyr tē nē kutā hkōnkrā ho nhȳ nē kām:

—Pa akupŷm mẽ ixto mex xwŷnh? E ot pa awŷr tẽ. Kwa ma ixtkôt tẽ nẽ inhmã ixtkra nire pumu nẽ tanhmã inhmã ho kê akupŷm inhmã htîr. Na ham ixpê ty pa kaxyw amã ijamaxpêr nẽ man awŷr tẽ. Anẽ.

19Hâmri nhûm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj ma akôt tẽ. Anẽ.

Hâmri nẽ ma hkôt tẽ. Mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwŷnhjê mẽ pa mẽ ma hkôt mõ. **20-21**Nhûm mêmõ ni kamrô râhã ho pa xwŷnhja ma mẽ ixtkôt tẽ. Na pre hte hkamrô hkryre râhã ho pa hã amgrà pê 12 nẽ tee ri kãm amnhã mex prãm o pa. Jakamã Jeus jarênh ma nẽ amnhã kaxyw kãm hamaxpêr kurê kumrêx nẽ hamaxpêr o:

—Ma pa kop ma hwŷr tẽ nẽ kêp ê nhîrê pix kupênh tã akupŷm inhmex japêr. Anẽ.

Hâmri nẽ ma mẽ ohtôjê kaêx kôt hwŷr tẽ. Nẽ katut kôt tẽ nẽ kêp ê nhîrê kupê. **22**Hâmri nhûm Jeus ho hakêx nẽ amnhã tã omu nẽ kãm:

—Pa? Kwa tee ri amnhã kukamã ajamaxpêr kêt nẽ. Ate amnhã kaxyw inhmã ajamaxpêr týx jakamã na ka ra akupŷm amex. E mâmri ajamakêtkati nẽ ri apa. Anẽ.

Hâmri nhûm akupŷm mex nẽ hkînh týx nẽ ma akupŷm tẽ. **23**Hâmri pa mẽ ma htyk xwŷnh nhîpêêxà hkôt mra nẽ õrkwy hwŷr agjê nẽ mẽ pikuprõnh xwŷnhjê pumu. Nhûm mẽ ra mẽ hã htu rax nẽ. Nẽ omûj ri kaprî xâj pifti kakôr o hkrî nẽ omûj ri mur. Kàx pê mur nẽ amnhã tak o hkrî. **24**Hâmri nhûm Jeus mẽ hwŷr axà nẽ mẽ omu. Nẽ ra kot my hkrata htyk ã omunh tã kuri mẽ mýr o mẽ hkrî xwŷnhjê mä kapêr nẽ mẽ kãm ãm õt nẽ nôr ã harê nẽ mẽ kãm:

—Pa? Kwa mon ka mẽ ri akaprî nẽ amýr o akrî? E mẽ ma mra. Na wa hkrata wa kêp htyk kêt nẽ. Na ãm gôr nẽ nô. Anẽ.

Hâmri nhûm mẽ kot ra htyk ã omunh mex jakamã kuma nẽ ãm kuma. Nhûm mẽ hkwŷja axtem nẽ ri axpën mä hã hpêr o pikênh o hkrî. **25**Hâmri nhûm kapôt mä mẽ hano nhûm mẽ hapoj nẽ kapôt ã kuhê. Hâmri nhûm Jeusja htyk xwŷnhta wŷr axà nẽ hpa hã kupy nẽ kànhmã ãm nhûm akupŷm htîr nẽ kànhmã ãm kurê kumrêx. **26**Hâmri nhûm mẽ piitâ akupŷm htîr kãm omu nẽ ma ri krî piitâ hkôt ri mẽ kãm harênh o hprôt.

Wa nohkre xwŷnh wa harênh

Matre 20.29-34

27Tã nhûm Jeus kato nẽ ma tẽ. Pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwŷnhjaja ma hkôt mõ. Hâmri nhûm wa myja wa hamêxkrut. Hamê wa nohkre xwŷnh wa Jeus jarênh ma nẽ hã ajêt nẽ hkôt rôrôk o mõ. Nẽ xatâ amnhã to hwŷr o hkôt rôrôk o mõ nẽ kãm:

—Pa Jeus? E Tîrtûm kot mẽ ixtkaxyw axãm jakamã kwa wa ixpumu nẽ wa ixtkamã axukaprî kêt wehe. Anẽ.

28 Hämri nhūm wa kuma nē wa hkukamā nhýri ixfkrem axà nhūm wa hköt axà nē xa nhūm wa omu nē wa kām:

— Pa? E xàn ka wa ra amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr tÿx nē nà? Anē. Hämri nhūm wa kām:

— Tÿ. Wa ixte amnhī kaxyw amā ijamaxpēr tÿx kēnā. Anē.

29 Hämri nhūm wa kuma nē hamē wa no hā īhkra xi nē wa kām:

— Tōe. Nà war ate tanhmā amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr to xà hköt kot paj war anhípêx. Anē.

30 Hämri nhūm wa akupym rít mex kurê kumrēx. Hämri nē akupym kato nē ma htēm kaxyw nhūm wa kām:

— E kēr ka wa nhām mē kām ixte war ato mex ã ijarēnh kēt nē. Ām kwarī ho kwarī.

31 Anhýr tā no nhūm wa kuma nē ām kuma nē wa ma tē nē krī pu hā mē piitā mē kām ri war amnhī tā harēnh o mra.

Kapēr kēt xwÿnh jarēnh

32 Tā nhūm Jejus ma axte nhýhym mē ixto mō. Hämri nhūm mēhō my mēkarōmnu ti kot hwÿr àr nē tanhmā ho nhūm kapēr kēt nē pa xwÿnhja nhūm mē Jejus wÿr o tē. 33 Hämri nhūm omu nē nē mēkarōmnu ti jano nē kām:

— E kēp akato nē ma tē. Anē.

Hämri nhūm kuma nē kurūm kato nhūm akupym kapēr mex kurê kumrēx. Hämri nhūm mē kot hā omunh xwÿnhjaja tee ri kot mēkarōmnu ti janor ã omu nē kamā no pyma nē. Nē axpēn mā:

— Kokýy. Aa mē pahte ã mēhō kot anhýr pumunh kēt kumrēx tā na pu mē jarāhā ja pumu. Anē.

34 Nom nhūm mē hkwÿ pē Parijew nhō xwÿnhjaja axtem nē hā mē kām kapēr o:

— Tk. Kot amnhī krā hköt mē hanor kēt kēnā. Mēkarōmnu ti nhō pahi nhý hā kot mē nē mē hanor kēnā. Anē.

Jejus kēp mē pakamā ukaprī xwÿnh

Makre 6.34; Rukre 10.2-3; Juāw 4.35

35 Tā nhūm Jejusja krī ho ohtō nē hköt ri mē kām Tīrtūm kapēr jarēnh o pa. Pa mē hköt ixpa. Na pre hte nhýri krī hwÿr pôj nē mē kot Tīrtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixfkrem hwÿr mra nē hwÿr agjē nē mē pikuprōnh xwÿnhjē jahkre. Nē mē kām:

— E mē inhma. Tīrtūm kām mē apiiatā mē ato hkra hprām. Jakamā kwa mē ate amnhī tomnuj kaga hprām xàj hköt amnhī xunhwÿ nē kapēr kōt amnhī nhípêx. Jao amnhī nhípêx nyw o amnhī nhípêx o ri apa.

Anhŷr o mē kām kapēr. Hāmri nē ahpŷnhā ri tanhmā mē à kute xwŷnhjê ho mex. Nhūm mē ohtô nē hkôt mar o pa. **36**Hāmri nhūm mē omu nē kām mē hkaprī nē. Na prem tee ri amnhī kukamā hamaxpēr o pa jao ra hkaprī nē. Nhūm Jeus ja hā mē omu nē hamaxpēr o:

—Hêxta waa nē. Na mē mex kêt nē pa. Te mē kêp ôwêhti jamâr xwŷnh kêt kot amnhī nhîpêx pyràk o htŷx ri pa. Mêhō koja kām mē hkaprī nē tanhmā mē ho mex to ho pa? Anē.

Hāmri nē mē kamā ukaprī nē. **37**Hāmri nē mē hā mē ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwŷnhjê mā kapēr nē mē inhmā:

—Nà na mē kormā ohtô rax nē Tîrtûm kapēr mar kêt nē. No ãam kormā mē ate mē kām kapēr jarênh o apa kaxyw mē agrêre. Te pur rax kām ra harôj kamrêk par nē ãam tâ no ãam kaxyw hikênh xwŷnhjaja grêre pyràk. **38**Jakamā kwa mē ho Tîrtûm wỳ kê axte mē kaxyw mē akwŷjê rê kê mē apyrà nē ma mē hkôt ri mē kām kapēr jarênh o pa. Anē.

Jeus kot mē ho 12 nē mē rênh

Makre 3.13-19; Rukre 6.12-16

10 1-4Tâ nhūm Jesusja hkôt mē ixpa ho mē ixpa xwŷnhjê ho 12 nē mē ixrê. Mē ixte ma krî piitâ hwŷr inhmrar nē ū hā mē ahkre nē tanhmā mē à kute xwŷnhjê ho mex o ixpa kaxyw. Nē ū hā mē nê mēkarömnuti janor o ixpa kaxyw nhūm mē ixrê. Na pre mē ixto 12 nē mē ixrê. Å mē inhixi kot anhŷr.

Pêtre kumrêx na pre kuta. Hixi hō pê Simâw.

Nē hkôt htô Andreja ta.

Nē hkôt Jepetew kra Xiakreja ta.

Nē hkôt Xiakre htô Juâwja ta.

Nē hkôt Firiptija ta.

Nē hkôt Patoromewja ta.

Nē hkôt Tomasja ta.

Nē hkôt pa ixpê Matêwre nhūm pre mē hkôt ixta.

Ixpê pahi nhŷ hā kām mē kêp ixujamŷnh xwŷnh tâ nhūm pre jajê hkôt ixta.

Nē ixtô Apew kra Xiakre hōja ta.

Nē hkôt Tatewja ta.

Nē hkôt Simâw Jeroxja ta.

Nē hkôt Jut Kariotja ta.

Kormā kot mē kām Jesus kurê xwŷnhjê nhîhkram ûr mā nhūm

Jesus kot amnhī kukamā omunh mex tâ mē hkôt amnhī kaxyw kuta.

Å mē ixte ū hā mē ahkre o ixpa kaxyw mē ixrênh xwŷnhjê nhixi kot anhŷr.

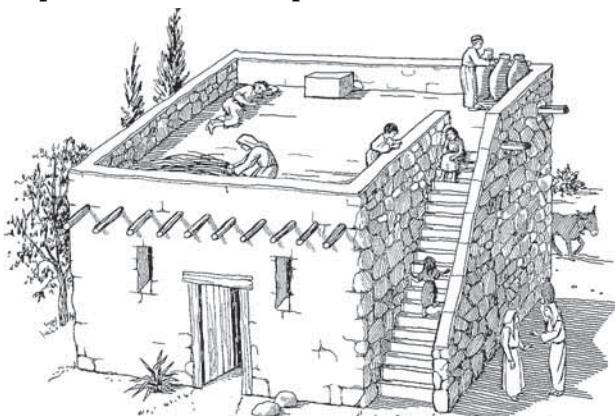
Jejus kot mē kēp 12jē mā mē àpênh ā karō

Makre 6.7-13; Rukre 9.1-6, 10.1-12, 10.14; māänēn Atre 13.50-51, 18.6

5 Hämri nhūm Jejus mē ixrēnh pa nē ma mē hwȳr mē ixrēnh kaxyw tanhmā mē inhmā kapēr to nē mē inhmā:

— E. Kêr ka mē ma mē piitā mē kām ri ijarēnh o apa. No ām kormā mē kēp Ijaew kêt xwÿnhjê nhō pika hwȳr apa hkêt nē. Rȳ mē kēp Samar nhō krī hwȳr ka mē apa hkêt nē. 6 Ām mē pahpē Ijaew nhō krī kôt pix mā mān ri apa. Mē kot tee ri amnhī kukamā hamaxpēr o pa jakamā te mē kēp ôwēhti pikunor nē htÿx ri mex kêt nē pa pyràk. 7 Jakamā kēr ka mē ma mē hwȳr apa nē ā mē hkôt ri mē kām akapēr o apa anē nē mē kām: “E kot kaj mē ate amnhī tomnuj kaga nē Tirtûm kôt amnhī xunhwÿ hämri nhūm amnhī tā mē apumu nē mē ato hkra. Jakamā e kwa mē tokyx hkôt amnhī xunhwÿ.” Anē. Kêr ka mē ā mē kām akapēr anhŷr o ri mē hkôt apa. 8 Hämri nē akupým mē à xwÿnhjê ho mex o ri apa. Nē mē htyk xwÿnhjaja ka mē akupým mē ho htîr o ri apa. Nē mē hkànhy rûnh xwÿnhjaja ka mē akupým mē ho mex o ri apa. Nē mē kamā mēkarömnuti xwÿnhjaja ka mē nê mē hano. E kēr ka mē ā inhŷ hâ mē ho mex o ri apa anē. Na pa amarī tanhmā mē ato ka mē inhmā amnhîrer kêt tā ra mē ate tanhmā mē ho mex to mā tām. Tā kēr ka mē amnhī xwar amarī ri mē ho mex o ri mē hkôt apa. No ri mē ho mex pānhā kàxpore hā axàhwÿr kêt nē.

9-10—Nē kēr ka mē ma mē hwȳr apa kaxyw anojarêt hämri nē amnhī kôt akukrêx rûnh o apa hkêt nē. Ām anhŷ kamā mē hwȳr apa. Nē akàxpore ho rax nē ho apa hkêt nē. Rȳ akawà kamā axê hkwÿ rȳ aparkà hō xàr nē ho amôr kêt nē. Rȳ kô hō py nē ri ho apa hkêt nē. Ām anhō mrykà pix jamÿ nē ma ho apa. Kêr kē mē ate Tirtûm kapēr o mē ahkre nē mē ho mex xwÿnhjaja mān amnhī pānhā mē amā mē axàpkur xà gō ka mē kutā axàpkur o ri mē hkôt apa.

Matêwre 10.11-12

11—Nē kēr ka mē nhŷri krī hwŷr ajapôj nē kamā mēhō kot amnhî to mex xwŷnh japêr. Nē ra omu hâmri nē kuri mân pôj nē hkôt apikamênh tâmtâ kurûm akupŷm ajapôj nē ma nhâm krî hô hwŷr mra.

12—Nē kēr ka mē mēhô nhôrkwŷ hwŷr pôj nē mē kâm: “E ot pa mē awŷr mō. Nà koja Tîrtûmja mē ato mex nê.” Anhŷr o mē kâm akapêr. 13 Koja mē ama nê amnhî wŷr awŷ ka mē amnhî tâ mē omu nê mē kâm: “E koja Tîrtûm mē ato mex nê ka mē ajamakêtkati nê ri axàmnhix apa.” Anhŷr o mē kâm akapêr. No koja mē amnhî nhôrkwŷ nê mē akurê nhûm Tîrtûm ja hâ mē omu nê mē ho mex kêt nê.

14—Nê koja nhŷri krî hô kamâ mē akaga nê akapêr mar kêt japêr. Ka mē tee ri amnhî tâ mē kamâ ama hâmri nê tokyx mē kurûm ajapôj nê ma akupŷm apa. Nê akupŷm anojarêt nê mē noo mâ akuhê nê amnhî par ã awjagrô kapî nê ma apa. Mê kot Tîrtûm kaga hâ amnhî pumunh kaxyw ka mē ã mē noo mâ amnhî nhîpêx anê. Hâmri nê ma nhŷhym hpânhâ apa. 15 Koja nhýrmâ Tîrtûm mē kot amnhî tomnuj mýrapê tanhmâ mē ho. Na pre ã Sotô mē Komo nhô xwŷnhjê nhîpêx anê. Na prem amnhî tomnuj tŷx nê nhûm Tîrtûm tee ri ja hâ mē omu nê tanhmâ hâ mē homnuj tŷx to. Tâ jar mē kâm ixkapêr mar prâm kêt nê mē kot ixkaga xwŷnhjaja koja ja hâ mē omu nê kot Sotô mē Komo nhô xwŷnhjê nhîpêx o mē hipêx. No âm tanhmâ mē ho htŷx o mē hakre. Anê.

Nhûm pre Jejus ã mē inhmâ mē ixâpênh ã karô anê.

Jejus kot mē kêp 12jê hkukamâ mē harênh

Makre 13.9-13; Rukre 12.11-12, mâanen Rukre 21.12-17; Wam Pêtre 3.13-17, 4.12-19, 4.24-25; Rukre 6.40; Juâw 15.20, 15.26-33; Rukre 12.2-9

16 Nhûm Jejus arî kot mē ixrênh xwŷnhjê mâ kapêr nê mē inhmâ:

—E kot paj ma mē hwŷr mē arê. Ma mē ate Tîrtûm kapêr o mē ahkre ho ri mē hkôt apa kaxyw. Jakamâ kot kaj mē te ôwêhti kot mry xoprê hwŷr amnhî to mrar nhûm kot hkwŷ hpar pyràk o amnhî nhîpêx. Koja mē hkwŷjaja mē ate mē ahkre ma nhûm ja mē kêp omnuj nê nhûm mē hâ tanhmâ mē anhîpêx to. Tâ nom kêr ka mē tee ri amnhî kukamâ ajamaxpêr nê amâ mē uma hkêt nê.

17—E kwa mē o kora. Kêr ka mē ma mē hwŷr mra nê amnhî nê mē htânopxar o ri apa. Koja mē hkwŷjaja mē akapêr ma nê kêp mē aprâm nôkati. Nê mē apynê nê ma mē utâr xwŷnhjê hwŷr mē ato mra nê mē kâm tanhmâ mē ato hêx to. Hâmri nhûm mē mar xâ hkôt mē atak. Tîrtûm kapêr o mē ahkre xâ hâ ixkre kamâ koja mē ã mē anhîpêx anê.

18—Nê koja mē ixtâ tanhmâ mē ato kaxyw mē apynê nê ma mē õ pahi hwŷr mē ato mra nê tanhmâ kâm mē ato hêx to. Nom kwâr mês mamrî ã mē anhîpêx anê. Koja mês ato anê ka mês kutâ akrî nê mês kâm Tîrtûm kapêr jarê. Ijaewjê mâ nê mês kêp Ijaew kêt xwŷnhjê mâ.

19—Nē koja mē ma mē õ pahi hwyr mē ato mra nē ã mē anhípêx anẽ nom kér ka mē tee ri tanhmā mē kám amnhī jaréh to hkukamā ajamaxpér kêt nē. Koja Tirtum Karō tām tanhmā mē akrā hto ka mē ô ri mē kám akapér mex nē. 20 Nē kot kaj mē amnhī krā hkôt ri mē kám akapér kêt nē. Tirtum Karō nhý hā kot kaj mē ô ri mē kám tanhmā axujaréh to.

21-22—Nē koja mē hkwýjaja ixtā mē akamā gryk nē. Nē mē atā àmnêh pix o pa. Nē mē kot mē apar kaxyw mē akwýjê hā amýnê. Koja mē anhípêexà hkwýjaja mē apê mē hkra hā amýnê. Nhūm mē akra hkwýjaja mē apê mē hipêexà hā amýnê. Nhūm mē atô hkwýjaja mē apê mē htô hā amýnê. Nhūm mē akatorxâjaja mē atā amýnê. Hämri nhūm mē apa. No ãm kwär mē māmrī ã mē anhípêx anẽ. Æ mē kot mē anhípêx anhýr tā kér ka mē tee ri amnhī kukamā ajamaxpér pê ixfaga hkêt nē. Mē ãm amnhī to htýx râhā ty. Hämri nē akaxwýnhja ma Tirtum mē wa inhô krí hwyr axâpir kurê kumrêx nē wa ixfuri akupým amex nē atir tûm nē apa ho apa.

23—Nē koja mē nhýri krí hkwý kamā ixtā tanhmā mē anhípêx hto ka mē māmrī mē kurûm ajapôj nē ma nhýhým krí hō hwyr apa. Nē hpanhä kamā mē kám ri ijaréh o mē hkôt apa. Kot kaj mē kormâ Ijaewjê nhô krí piitâ hwyr apa hkêt ri pa akupým mē awýr wrý. Kwa kér ka mē ixkapér mā ajamaxpér týx râhâ ri apa.

24-25—Mē ate ixfot apa ho apa xwýnh na ka mē. No pa na ixfê mē ajahkre xwýnh. Jakamā koja mē kot tanhmā inhípêx to ho määnen mē anhípêx. Koja mē nhýrmâ tanhmâ inhípêx to nē mā ixfot mē ato anẽ nē. Mē pahte amnhî nhípêxja kot axpén pyràk. Jakamā koja mē ixfê Satanasti hā ijaré nē määnen tanhmâ mē ajaréh punuj to ho pa. Mē pahte amnhî nhípêxja kot axpén pyràk jakamā koja mē panhípêx o axpén pyràk.

26—Tâ nom kér ka mē tee ri amnhî kukamâ ajamaxpér pê amâ mē uma ho apa hkêt nē. Na htem piitâ axpén pê tanhmâ hamaxpér punuj to ho hpimxur o pa nom tee ri ho pimxur prâm kaprý. Koja nhýrmâ mē hamaxpér piitâ amnhírit pa. Nē mêmoy piitâ ra hpimxur mex tâ koja nhýrmâ amnhírit par kumrêx.

27—Nê koja nhýrmâ mē piitâ ixte amnhî nhípêx kôt ixfumu. Na pa ra mē hkàx ã mē amâ ixujaréh rax nê. Tâ kér ka mē ma mē piitâ mē kám haréh o ri apa. Nê ra ixte mē hkàx ã ahte ixte mē amâ mêmoy jaréhnta ka mē hpanhä ma mē kám haréh o ri apa kê mē apyrâ nê haréh ma.

28—E kér ka mē amâ mē kot tanhmâ mē ato mā xwýnhjê pyma ho apa hkêt nê. Mē kot mē apar mā tâ koja mē ãm mē akrâhkâ pix pa nom tanhmâ mē akaxwýnh to hkêt nê. Tirtumja tapxipix na hte mē hkrâhkâ nê mē hkaxwýnh mē ho pimrâatâ kot amnhî xâ htýx kamâ hamak tûm

xàta wŷr mẽ rẽnh pumunh. Tã kot hwŷr mẽ arẽnh pymaj kér ka mẽ amã kapẽr kwŷm ri tanhmã amnhĩ nhípêx to puma ho ri apa.

29-31—Nẽ Tirtum kot mẽ pahto hapêx par pumunh tã määnen kot mẽ pajamãr mex. Män ka htem kuwênhre pumu. Na hte Tirtum kuwênhre jamãr mex o pa. Mẽ piitã mẽ kot ãm omunh tã nom nhum Tirtum mẽ kurom hamãr mex pê mẽ htanopxar rãhã ho pa. Tã kãm mẽ pajapê htŷx o kot kuwênhre jakrenh jakamã kwa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr o ri akaprí nẽ apa hkêt nẽ. Koja Tirtum mẽ pahtanopxar rãhã ho pa. Kot mẽ panhã piitã omunh par. Nẽ ahpynhã tanhmã mẽ pahkrã hkã kute hkôt mẽ pahpumunh par. Tã kot mẽ pahtanopxar rãhã jakamã mo kaxyw kot kaj kêt mẽ ri amã mẽ uma ho apa? Anẽ.

Mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwŷr rŷ mẽ pahte hkaga jarênh

32Nhum Jejus arĩ kot mẽ hwŷr mẽ ixrênh xwŷnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E kwa mẽ mämri akwŷjê mã mẽ apê ixkwŷ hã amnhĩ jarênh o ri apa nẽ amã mẽ uma xàj tee ri amnhĩ nhípêx kêt nẽ. Kot kaj mẽ kãm ra ate ixkôt amnhĩ xunhwŷr ã amnhĩ jarê. Pa ja hã mẽ apumu hämri nẽ mẽ apyrâ nẽ kaxkwa kamã Inhípêêxà mã ra ate ixkôt amnhĩ xunhwŷr ã mẽ ajarê. 33Nom kot kaj mẽ kot ixtã tanhmã mẽ ato pymaj apê ixkwŷ hã amnhĩ jarênh kêt nẽ. Pa ja hã mẽ apumu hämri nẽ nhýrmã amnhĩ xwar Inhípêêxà mã mẽ apê ixkwŷ hkêt ã mẽ ajarê. Jakamã kwa mẽ mämri mẽ kãm apê ixkwŷ hã amnhĩ jarênh o ri mẽ hkôt apa kê mẽ ama nẽ amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpêr japêr. Anẽ.

Mẽ kãm Jejus ã hkwyjê kurê xwŷnhjaja

Makre 8.34-35; Rukre 9.24, määnen Rukre 12.51-53, 14.26-27; Apokarip 12.11

34Nhum Jejus arĩ kot mẽ hwŷr mẽ ixrênh xwŷnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Ra mẽ awŷr ixwryk tã koja mẽ piitã ixkukwak ri hamakêtkati nẽ àmnhiñ ri pa hkêt nẽ. Kormã. Koja mẽ akwŷjaja ixkapêr ma nẽ mẽ apyrâ nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpêr. Nhum mẽ akwŷjaja axtem nẽ kuma nẽ ãm kuma. Hämri nẽ ixtã tanhmã mẽ atomnuj to ho pa ka mẽ amnhĩ xà htŷx kamã ajamak o ri apa.

35—Koja mẽ akrajaja ixtã mẽ apê mẽ hipêêxà nẽ mẽ katorxà kutã amnhĩ xunhwŷ. Nhum mẽ wŷjjaja ixtã mẽ umregêxjê kutã amnhĩ xunhwŷ.

36—Koja mẽ ã mẽ akwŷjaja ixtã mẽ akutã amnhĩ xunhwŷr anẽ. Mẽ anhõrkwy kamã mẽ akukwak ri pa htã ixtã mẽ akutã amnhĩ xunhwŷ.

37—Nẽ mẽ amã mẽ anhípêêxà nẽ mẽ akatorxà japêê. Nẽ mẽ amã mẽ akrajê japêê. Tã nom kot kaj mẽ gryk ã ixkôt amnhĩ nhípêx mex o ri apa

hkêt hâmri nẽ apê ixkwì mã tãm kêt. 38Rì nhûm mẽ nhýrmã ixtã mẽ apar kaxyw ka mẽ tee ri amnhî kukamã ajamaxpér nẽ mẽ kot mẽ apar pymaj ixkaga hâ kot kaj apê ixkwì mã tãm kêt nẽ. 39Koja mẽ nhýrmã ixpí pa mẽ anê ty. Tã mẽ ate ixkôt amnhî nhípêx o apa xwýnhjaja. Koja mẽ ixpyrà nẽ ixtã mẽ apar mã tã kwa kêr ka mẽ amã atyk pymaj ixkaga hkêt nẽ. Kwâr mẽ mâmri tanhmã ixtã mẽ ato. Kot kaj mẽ nhýrmã Tirtum mẽ wa ixri axte amnhî xà kamã ajamak kêt nẽ atir tûm nẽ amex râhã apa ho apa. Nom kot kaj mẽ jar amã amex nẽ apa hprâm xàj ixkaga hâmri nẽ nhýrmã wa ixri atir tûm nẽ apa ho apa hkêt nẽ. Anê.

Mẽ kot Jejus krajê ho mex xwýnhjê jarênh

Matre 25.34-40; Makre 9.41; Juâw 13.20

40Nhûm Jejus arî kot mẽ hwyr mẽ ixrênh xwýnhjê mã kapêr nẽ mẽ inhmã:

—E koja mëhô nhýri mẽ apumu nẽ mẽ apê ixkra hâ tanhmã mẽ ato mex to nẽ te pa kot ixto mex pyràk. Nẽ kot kaj mẽ tanhmã pa ixto mex to nẽ te Tirtum o mex pyràk.

41—Nẽ kot ka mẽ nhýri Tirtum nhý hâ mẽ kâm kapêr jarênh xwýnhjê hõ tanhmã ho mex to nhûm Tirtum hâ apumu nẽ nhýrmã hâ ato mex nẽ. Rì ka mẽ mëhô kot Tirtum kôt amnhî nhípêx xwýnhjê hõ pumu nẽ tanhmã ho mex to. Nhûm Tirtum hâ apumu nẽ määnen hâ ato mex nẽ. Te ate mëhô ho mexta pyrà nẽ määnen ato mex nẽ. 42Nhûm mëhô nhýri mẽ kot ixkôt kormã amnhî xâm nyw nẽ kormã àhpumunh tohtuj anhýr xwýnhjê hõ pumu. Nẽ kâm kôr â omu nẽ hamaxpér o: “Kwa Jejus kôt ri pa xwýnh mûj kâm kôr. Kormã kot Jejus kôt amnhî xâm týx kêt tâ kêp hkwýy. E kot paj kâm gô hkwý kê ho ixkô.” Anê hâmri nẽ kâm hkwý nhûm ho ixkô. Hâmri nhûm Tirtum hâ omu nhûm kot kâm gô pix nhôr nhûm kot ho hkôm tâ nhûm ja hâ ho mex rax nẽ. Anê.

Nhûm pre â Jejus kot mẽ hwyr mẽ ixrênh xwýnhjê mã kapêr ry rax anê. Mẽ ixpê 12jê mã â kapêr anê.

Juâw Paxis kot Jejus jarênh mar

Rukre 7.18-23, 7.5, määnen Rukre 4.16-21

11 1Tâ nhûm Jejus ra kot mẽ hwyr mẽ ixrênh xwýnhjê mã kapêr pa hâmri nẽ kato nẽ ma krî pu hâ krî hkwýjê hkôt ri pa. Nẽ mẽ kâm Tirtum kapêr jarênh o ri mẽ hkôt pa.

2Nhûm Juâw Paxisja arî kêp près nẽ mẽ hagiênh xà kamã hkrî. Nhûm pre hte hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjaja hwyr mra nẽ kâm Jejus kot tanhmã amnhî nhípêx to ho pa hâ harê. Hâmri nhûm harênh ma nẽ tee ri hkukamã hamaxpér. Hâmri nẽ hkôt mẽ pa xwýnh wa ho axkrut nẽ wa kuta 3nê hwyr wa kumê nẽ wa kâm:

—Kwa wa ma Jejus wyr tē nē hkukja nē kām: “Xà ka na pre Tirtum mē ixwyr amē nà? Xà kormā axtem mēhō na pa mē ri hamār o ri ixpa?” Anhýr o hkukja hāmri nē tanhmā kot amnhī jarēnh to hā ama nē man akupŷn ixwyr tē nē inhmā harē. Anē.

4Hāmri nhūm wa kuma nē ma hwyr tē. Nhūm Jejus kormā tanhmā mē à kute xwýnhjē ho mex o xa. Mē nohkre xwýnhjaja nhūm akupŷm mē ho mex. Nē mēkarōmnuti kot mē hwyr gjêx xwýnhjaja nhūm mē nē mē hanor o ām rāhā nhūm Juāw kôt wa pa xwýnhta wa hwyr tēn pôj. Nē kormā mē hā omunh o wa xa. Hāmri nē kām Juāw Paxis kapēr jarē nhūm wa kuma nē wa kām:

—Tỳ. Nà ām hāmri na ja hā ijarē. Ixpê mē ate ixfamā ajamak o apa xwýnhta na pa. Na ka wa kam ã ixte amnhī nhípêx anhýr ã ixpumu. Jakamā wa ma akupŷm tē nē aprí hā kām ijarē. 5Na pa hte akupŷm mē nohkre xwýnhjē ho mex. Nē mē hkàny xwýnhjaja pa akupŷm mē hkà ho mex. Nē mē hyk o mē pa xwýnhjaja pa akupŷm mē hte ho mex. Nē mē htyk xwýnhjaja pa akupŷm mē ho mē htír. Nē mē kēp amrakati nē ri mē pa xwýnhjaja pa mē kām mēmoj mex jarēnh o ri mē hkôt ixpa. ã na pa hte mē hipêx anhýr o ri ixpa. Jakamā e wa ma akupŷm Juāw wyr tē nē ã kām ijarēnh anē 6Kê ijarēnh ma nē ixfot hamaxpēr týx nē tee ri ixkukamā hamaxpēr kêt nē. Koja ã amnhī nhípêx anē nē hamakētkati nē ri pa. E wa tokyx ma akupŷm tē nē kām ã ijarēnh anē. Anē.

Jejus kot tanhmā Juāw Paxis jarēnh to

Rukre 7.24-35

7-9Nhūm pre ã Jejus Juāw Paxis kôt wa pa ho wa pa xwýnhja wa kām amnhī jarēnh anē nē akupŷm hwyr wa kumē nhūm wa ma akupŷm hwyr tē. Hāmri nhūm Jejus mē kot mar o kuhê xwýnhjē mā tanhmā Juāw Paxisja jarēnh to nē mē kām:

—Na ka pre htem kapôt ã Juāw Paxis mar kaxyw ma hwyr mra. Nom ê mex ã omunh kaxyw rý hpijaàm kām tanhmā kapēr to hā mar kaxyw na ka prem hwyr amrar kêt nē. Tirtum nhý hā kapēr o pa jakamā na ka prem ate mar kaxyw ma hwyr mra. Tirtum nhý hā ixkukamā ijarēnh o pa xwýnh na. Ixpê Tirtum kot mē akaxyw ixam xwýnh ã na hte ijarēnh o pa. Nē hprí hā tanhmā mē amā ijarēnh to. Jakamā kapērja mex o kot wam Tirtum nhý hā kapēr jarēnh xwýnhjē kapēr piitā hakrenh par. 10Tirtum kapēr ã kagà htum kot Juāw kukamā tanhmā harēnh to nē harēnh kot:

Kot paj Ixkra hkukamā ma mē hwyr harēnh xwýnhja mē nhūm
ma ri kutêp mē kām harēnh o pa. Mē kot mar nē kutêp
tām amnhī nhípêx o pa kaxyw.

—Anhýr o Tirtum Juāw Paxis kukamā harē nhūm prem hā kagà. Tā nhūm ixkukamā mē awyr kumē. 11Juāw Paxisja na mex kumrēx. Na pre

hprī hā ijkukamā tanhmā ijarēnh to ho pa. Tā nom ijköt mē pa ho mē pa xwÿnhjē hkinhā na pre ijköt pa ho pa hkēt nē. Jakamā ijköt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja kot ijköt hprī hā ijkapēr mar o pa jakamā na mē mex o mē kot Juāw Paxisja jakrenh. Anē.

12-13—Na pre finat Mojes kumrēx mē kām Tirtūm kapēr kwÿ hā kagà. Tā nhūm hpānhā Tirtūm nhÿ hā kapēr jarēnh xwÿnhjaja Mojes mýr pē hkwÿ hā kagà. Nhūm prem kamā harē nē kuma nē hköt amnhī nhípêx o pa. Hāmri nhūm Juāw Paxisja mē mýrpē kato nē tām Tirtūm kapēr o mē ahkre ho ri pa. Tā pa hpānhā ho mē ajahkre ho ri mē aköt ixta nhūm mē ohtō nē inhma nē ijköt amnhī xunhwÿ nē kām ijkapēr kôt pix mā amnhī nhípêx o ri pa hprām nē.

14—Amnepêm na pre Tirtūm nhÿ hā kapēr jarēnh xwÿnhjaja mēhōja kukamā tanhmā harēnh to ho pa. Nē mē kām harēnh o: “Koja nhÿrmā mēhō te Eris kot amnhī nhípêx pyràk o amnhī nhípêx nē mē awÿr mō. Nē mē amā Tirtūm kot mē awÿr mēnh mā xwÿnhja jarēnh o pa ka mē ama.” Anhÿr o mē kām mēhō jarē. Tā kot paj mē amā kot hkukamā harēnh xwÿnhja nhixi jarē ka mē inhma. Nà Juāw Paxisja kukamā na prem ā harēnh anhÿr o pa.

15—E kot pa mē amā mē piitā htÿx ri tanhmā mē hamaxpēr to ho mē pa hā mē amā mē harē ka mē harēnh ma. 16Te mēhprīre kot amnhī nhípêx pyràk o na htem amnhī nhípêx. Mēhprīrejaja na htem mē ōrkwy kapem mēmoj to amnhīkati nē tee ri hkwÿjē kot amnhī nhípêx pumu nē mē kām:

17 Kwa na pa mē amā gre htā ka mē ixtutā anhökrepôx kêt nē. Pa mē ja hā mē apumu nē hpānhā mē amā mē htik jarē htā ka mē akaprī nē amÿr kêt nē. Kwa mē ri ā amnhī nhípêx anhÿr kêt nē. Anē.

—Mēhprījaja na htem ā axpēn mā kapēr anē. Tā te mē ate mē uràk. Tirtūm kot mē awÿr ū hā kapēr jarēnh xwÿnhjē rēnh tā ka mē te mēhprīre kot amnhī nhípêx pyrà nē mē ama nē ām mē ama nē mē hköt amnhī nhípêx kêt nē.

18—Juāw Paxis na pre mē awÿr mō nē ijkinhā apkur mex o ri pa hkēt nē. Nē ijkinhā wíhti ho hkōm kêt nē. Ka mē ja hā omu nē hkaga nē atÿx ri Satanasti nhÿ hā tanhmā kot amnhī nhípêx to hā hkamnhīx. Hāmri nē mēhprīre kot amnhī nhípêxta pyrà nē hköt amnhī nhípêx kêt nē.

19Tā hāmri pa hpānhā mē awÿr mō nē Juāw Paxis rom apkati mē ixàpkur mex o ri mē aköt ixta. Nē kurom mē akutā wíhti hkwÿ ho ixtkōm o ri ixta. Tā ka mē ja hā ixtipumu nē atÿx ri ixàpkur rūnh nē ixtipapanh o ri ixta hā ixtamnhīx nē ā axpēn mā ixta akapēr anē. Nē mē kot amnhī tomnui xwÿnhjē hköt ri ixta xwÿnh ā axpēn mā ijarē. Ā na ka htem axpēn mā ijarēnh anē. Jao te mē ate Juāw Paxis nhípêx pyrà nē ixta.

nē iixkôt amnhī nhîpêx kêt nē. Na hte ã htìx ri tanhmã mẽ hamaxpér to ho mẽ pa xwìnhjaja amnhī nhîpêx anē. No tãm ri mẽ hamaxpér xwìnhjaja na htem ahpýnhã wa ixte amnhī nhîpêx ã wa ipsumu nē axpén mā wa ijarênh o: “Nà ahpýnhã wa kot amnhī nhîpêx tã no ãm hamê Tírtum nhý hã kapér mex o pa. E pu mẽ wa uràk nē Tírtum kôt amnhī xunhwì.” Anhýr o axpén mā wa ijarê. Anē.

Mẽ kot Tírtum kôt mẽ hamaxpér kêt xwìnhjê jarênh

Rukre 10.13-15

20Na pre hte Jejus krí piitã hkôt pa nē krí nhô xwìnhjê mā kapér nē mẽ kot amnhī tomnuj ã mẽ kâm kapér. Korají mẽ Pese nhô xwìnhjê kumrêx mā kapér nē mẽ kâm:

21-22—E mẽ inhma. Amnepêm krí pê Sitô mẽ Xir wa kamã mẽ pa xwìnhjaja na prem tanhmã amnhī tomnuj tìx to ho pa nhûm Tírtum tee ri ja hã mẽ omu nē mẽ kot amnhī tomnujta ã tanhmã mẽ ho. Tâ kwa mẽ o kora Korají mẽ Pesêj nhô xwìnhjaja. Ra ixte mẽ amã aa mẽ ate mêmoy pumunh kêt kwì ho anhýr rax tâ ka mẽ omu nê ãm omu nê amnhī tomnuj kaga hkêt nê. Arí tanhmã amnhī tomnuj to ho ri apa. Mýrapê kot kaj mẽ amex kêt nê. Kop apu Sitô rì Xir kamã mân ixte mẽ kâm aa mẽ kot mêmoy pumunh kêt kwì ho anhýr o ri ipa ronhýx mẽ omu nê mẽ arom amnhī kaxyw iixkôt hamaxpér tìx kurê kumrêx. Nê tee ri kot tanhmã kot amnhī tomnuj to hã amnhī pumu nê hkaprí nê hkaga hpa. No mẽ kajaja na pa hte tee ri mẽ amã aa mẽ ate mêmoy punuj kêt kwì ho anhýr o ipa kapry. Ka mẽ ja hã ipsumu nê ãm ipsumu nê amnhī tomnuj kaga hkêt nê. Jakamã koja nhýrmã Tírtum tanhmã mẽ atomnuj tìx to. Nê tanhmã Sitô mẽ Xir wa kamã mẽ pa xwìnhjê jarênh to nhûm mẽ kot amnhī tomnuj mýrapê amnhī xà htìx kamã hamak râhã ho pa. No mẽ kajaja mẽ ate amnhī tomnuj tìx o mẽ hakrenh jakamã koja Tírtum mẽ hkînhã mẽ atomnuj tìx kumrêx. Ka mẽ amnhī xà htìx kamã ajamak râhã ho ri apa kâm ga. Anê.

23-24Nhûm pre ã Jejus mẽ kâm kapér anê. Nê hpânhã Kapanaú nhô xwìnhjê mā kapér nê mẽ kâm:

—No mẽ apê Kapanaú nhô xwìnhjaja. Kot kaj mẽ ajaxwìja mẽ uràk nê amex kêt nê. Ra ixte mẽ amã aa mẽ ate mêmoy pumunh kêt kwì ho anhýr rax nhûm mẽ ate hã ipsumunh tâ amnhī tomnuj kaga hkêt tâ Tírtum mẽ wa inhô krí hwìr akrà. No ãm hwìr akrà kapry. Kot kaj mẽ atô hwìr axàpir kêt nê. Kop apu Sotô nhô xwìnhjaja mân kot ã ixte amnhī nhîpêx anhýr ã ipsumunh ronhýx mẽ ra kot amnhī tomnuj kaga nê iixkôt amnhī xunhwìr kurê kumrêx. No mẽ kajaja na ka mẽ ã amnhī nhîpêx anhýr kêt nê. Jakamã kot kaj mẽ nhýrmã ma kuwy maatita wìr ajapêx pa kâm ga. Anê.

Jejus kot õ Papaj mā amnhī jarēnh
Rukre 10.21-22

25-26 Tā nhūm Jejus Tîrtûm mā amnhī jarē nē kām:

—Pa Papaj? Nà apê mē inhō Pahi Maati na ka. Pikap ri mē pa xwÿnhjaja nē kaxkwa kamā mē pa xwÿnhjaja apê mē ixpiitā mē inhō Pahi Maati na ka. Ām hāmri na ka hte amnhī nhípêx mex o ri apa. Na ka hte mē àhpumunh tÿx ã mē kot amnhī to jarkrar xwÿnhjê mā axàhpumunh tÿx o amnhīrit kêt nē. Ām mē àhpumunh kêt ã mē kot amnhī jarēnh xwÿnhjê pix mā na ka hte axàhpumunh tÿx o amnhīrit nhūm mē tapxipixjaja ja hā apumu. Nà ām hāmri. Ām hāmri na ka hte amā hprām xà hköt ã mē piitā mē hipêx anhýr o ri apa Papaj. Jakamā mē kot amnhī to hkryre xwÿnh pixjaja na htem hprī hā ate amnhī nhípêx kôt apumunh o pa. Anē.

Nhūm pre ã Jejus Tîrtûm mā amnhī jarēnh anē. 27 Hāmri nē hpānhā mē kot mar o kuhê xwÿnhjê mā kapēr nē mē kām:

—Nà na pre ra Inhípêêxâja inhíhkra kamā mēmoj piitā hagjênh pa. Ixte kām ho amnhíptar o ixpa kaxyw. Jakamā tapxipix na kot ixpê Kra hā ixpumunh par. No jar pika ja kamā mē pa xwÿnhjaja na mē kot ja hā ixpumunh kêt. Nē papxipix na ixte Inhípêêxâ kot tanhmā amnhī nhípêx to hā omunh par. Jakamā na pa hte ã amnhī nhípêx o ri ixpa anē nē inhmā hprām xà hköt mē hkwýjê mā ho amnhīrit o ri ixpa. Jakamā nhūm mē ixpyrà nē Inhípêêxâ kot tanhmā amnhī nhípêx to ho pa hköt omu.

28-30—Nē tee ri amnhī kukamā mē ajamaxpēr o ri apa xwÿnhjaja te mē ate mēmoj pytī rax tur nē ahte ho apa pyràk. Kwa mē ixköt amnhī xunhwÿ nē ixte amnhī nhípêx ã ixpumu. Ixte mē akamā ixukaprī xwÿnh na pa. Na pa hte mē akutā inhnojarêt rāhā ho ixpa. Jakamā kot kaj mē ixköt amnhī xunhwÿ pa te ixte mē anê mēmoj pytī ho ixwryk pyràk o mē anhípêx nē tām mē axunhwÿ ka mē tām ajamaxpēr nē tām amnhī nhípêx o ri apa. Mo kaxyw koja ixköt mē kot amnhī nhípêx o pa xwÿnhjaja tee ri amnhī kukamā hamaxpēr o pa? Nà na htem ixkamnàr rom hamakêtkati nē àmnhix ri pa ho pa. Anē.

Jejus kēp arígomnu hpām
Makre 2.23-28; Rukre 6.1-5

12 1 Tā nhūm Ijaew nhō arígomnu pê sapja kato. Hāmri nhūm Jejus mē hköt ri mē ixpa ho mē ixpa xwÿnhjê mē pa mē ma mē hpur kôt ri nhýhym ri ixpa. Hāmri nē ra mē inhmā prām nē mēmo hy te kot harôj pyràk xwÿnhja kwÿ rē nē kugrà nē ma Jejus kôt hkanhar o mō. Mē ixpê Ijaew na pa htem axpēn pur kām ã amnhī nhípêx anhýr o

ixpa. 2Hämri nhūm mē ixkwÿ pê Parijew nhô xwÿnhjaja kãm mêmoy tâ Jejus o kapêr prâm jakamã ã mē ixte amnhî nhîpêx anhÿr ã mē ixpumu nê mē ixtâ Jejus kukjêr kurê kumrêx nê kãm:

—Kwa Tirtûm kapêr tûm kot mē panhô arigromnu hâ mē pahte mē hpur kãm mêmoy nhikênh nê mē pahkurê htâ nhûm ri akôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja axtem nê ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri akôt pa. Mêmoy hyta rê nê akôt hkanhar o pa. Kwa mē kãm anê kê mē ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Na htem arigromnu hâ mêmoy tâ àpênh kêt kênâ. Anê.

3-4Hämri nhûm mē kuma nê hprî hâ mē kãm Tirtûm kapêr jarê nê mē kãm:

—Tk. Xàn ka htem Tirtûm kapêr ã kagà htûm kot pahi Tawi kot tanhmâ amnhî nhîpêx tota kamâ harênh nê mar kêt nê? Na pre hkôt ri mē pa xwÿnhjê mē nhûm mē prâm xâj Tirtûm mâ amnhî jarênh xâ hâ ixkre hwyr agjê. Hämri nhûm mē õ patre maatija mē kãm prâm tÿx ã mē omu nê kãm mē hkaprî nê mē kãm mêmoy gô. Mê kot Tirtûm noo mâ pâwti jaxwyr xwÿnhta gô nhûm mē kuku. Tirtûm kapêr ã kagà htûm kot ja nê mē hkurê htâ nhûm mē kãm prâm tÿx ã mē omu nê mē kamâ ukaprî xâj mē kãm kugô. Âm mē õ patre pix kot ja hkur kaxyw tâ nhûm mē kãm kugô nhûm mē kuku. Tâ nom nhûm Tirtûm ja hâ mē omu nhûm ja kêp omnuj kêt nê. Kot mē kamâ ukaprî nê mē kãm òr ã omu nhûm ja kãm mex nê.

5—Mê panhô arigromnu htâ na hte patrejaja arî hâ Tirtûm mâ amnhî jarênh xâ hâ ixkre kamâ àpênh o pa. Tirtûm kapêr ã kagà htûm kôt na htem arigromnu htâ nhûm mē arî hâ apê nhûm Tirtûm pê jamnuj kêt nê. Kumâ mē àpênh xwÿnh kênâ. 6Âm hâmri na pa mê amâ ja jarê. Tirtûm mâ amnhî jarênh xâ hâ ixkreta mex tâ nom ixpê Tirtûm Kra jakamâ inhmx o ixte ixkreta jakrenh. 7Tirtûm kapêr ã kagà htûm kot ja harênh kot:

Kêr ka mê inhma amnhî jarênh kaxyw nê âm inhma mêmoy nhôr
pix pê inhma amnhî jarênh kêt nê. Mê maañen mē kamâ
axukaprî o ri apa pê inhma amnhî jarê. Ja na kêt inhma
hprâm.

—A harênh kot anhÿr. Tâ mē ate aprî hâ ja mar ronhÿx ka mē ixkôt mē pa xwÿnhjê kot mêmoy hy rênh nê hkanhar o môr ã mē omu nê ri tanhmâ mē ho akapêr to hkêt nê. Âm mē kãm prâm ã mē omu nê mē kamâ axukaprî nê.

8—Kêt pa na pre Tirtûm mē akaxyw ixâm nê mē awyr inhme. Jakamâ papxipix na pa hte arigromnu hâ tanhmâ mē kot amnhî nhîpêx to hâ mē kãm karô. Kwa mē jajê pumu nê mē kamâ axukaprî kêt wehe. Kwâr mê mâmri mêmoy hyta rê nê hkanhar o ixkôt mô. Anê.

Íhkra grà xwình jarēnh
Makre 3.1-6; Rukre 6.6-11

9Nhūm pre ã Jejus Parijew nhō xwìnhjē mā kapēr anē hāmri nē Tīrtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixlre hwȳr tē nē axà. 10Nhūm Parijew nhō xwìnhjaja tanhmā ho kapēr to kaxyw htānopxar o kuhē. Jakamā nhūm ixlre kamā mēhō my ìhkra grà xwìnhja mē pikuprōnh xwìnhjē nhīhkō hā nhȳ nhūm Parijew nhō xwìnhjaja omu nē axpēn mā:

—Kwa pu mē jar pakuhē nē Jejus kot tanhmā amnhī nhīpēx to hā omu. Xà koja arīgromnu hā müjti ho mex nà? Koja ho anē nē Tīrtūm kapēr tūm kuhpa hā amnhī nhīpēx. E pu mē kop xa nē hā omu. Anē.

Hāmri nē hā Jejus kukja nē kām:

—E mē inhmā mēmoj jarē. Xà na htem arīgromnu hā akupȳm mē ho mex nhūm Tīrtūm kām ja mex nē nà? Anē.

11Hāmri nhūm mē hamaxpēr kôt mē omunh mex nē mē kām:

—Kwa tanhmā na htem arīgromnu hā amnhī nhīpēx to ho pa wehe? Xà koja we mē akrit ôwēhti ahkrehti kamā tēm ka omu nē ām omu nē arīgro mex jamār pē ho axàpir kêt nē? Nà kot kaj mē tee ri omu nē ho axàpir kurē kumrēx. 12Arīgromnu hā mē ho mexja ja mex kēnā. Tīrtūm mā mē pahpē panhīja na mē pamex o mē hkrit jakrenh jakamā kēr pu mē tee arīgromnu htā pu mē hā tanhmā axpēn to mex to ho papa. Ja na Tīrtūm kām hprām.

Anhȳr o mē kām kapēr. 13Hāmri nē hpānhā myta mā:

—E anhīhkra katàt. Anē.

Hāmri nhūm ìhkra katàt nē mex kurē kumrēx. 14Hāmri nhūm Parijew nhō xwìnhjaja tee ri ja hā omu nē Jejus kamā gryk nē. Arīgromnu pē sap ã kot ho mex jakamā nhūm mē kamā gryk tȳx nē. Hāmri nē ma mra nē hapōj nē hā axpēn kukjēr o kuhē nē axpēn mā:

—Kwa ã kot amnhī nhīpēx anhȳrja mȳrapē tanhmā kot puj wem ho? Ñ kapēr anhȳrja o te mē papamjaja mē pahte hkīnhā mē kamā paxukaprī kêt pyràk ã mē pajarē. Koja mē pahkwȳjaja kuma hāmri nē mē pahte amnhī nhīpēx kaga nē amnhī kaxyw hkōt pix mā hamaxpēr. Kwa tanhmā kot puj wem ja nē ho?

Anhȳr o axpēn kukjēr o kuhē.

Jejus kēp Tīrtūm kot mē pahwȳr mēnh xwình ã harēnh
Makre 3.7-12

15Hāmri nhūm Jejus amnhī tā Parijew nhō xwìnhjē jamaxpēr kôt mē omu hāmri nē mē kēp kato nē hpānhā ma nhȳhȳm krī hō hwȳr ma tē. Nhūm mē ohtō nē omu nē ma hkōt mra nhūm mē omu nē akupȳm mē kām mē à xwình piitā ho mex. 16Hāmri nē mē kām:

—E na pa akupŷm mẽ ato mex. Nom kér ka mẽ amnhĩ tã ixto axàmra ho ri apa hkêt nẽ. Ixpê Tirtum Kra hã mẽ kãm ijarênh kêt nẽ. Ăm kwarî kumrêx.

Anhŷr o mẽ kãm kapêr. 17Na pre ra amnepêm Tirtum nhŷ hã kapêr xwŷnh finat Ijaisja Jejus kukamã mẽ kãm tanhmã harênh to nẽ hã kagà. Te Tirtum tãm kapêr pyràk o harê nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

18 Ota ijkôt amnhĩ nhípêx o pa xwŷnhta xa. Pa na pa amnhĩ kaxyw ãm. Inhmã hapêê. Na pa hte tanhmã kot amnhĩ nhípêx to ho pa hã omu nẽ ijkînh tỲx nẽ. Kot paj hwŷr amnhĩ karõ mẽ nhûm hwŷr axà nhûm ma ÿ hã pika piitâ hkôt mẽ piitâ mẽ kãm ijarênh o ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot hprî hã ixte tanhmã amnhĩ nhípêx to nẽ tanhmã ijamaxpêr to hã ixpumunh kaxyw.

19 Nom koja ri amnhĩ to àmra o pa hkêt nẽ. Rŷ kãm amnhĩ to rax prâm o mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhípêx to ho pa hkêt nẽ.

20 Ăm kapêr xukaprî pix o koja mẽ hirerek xwŷnhjê mã kapêr o pa. Nẽ mẽ kot tee ri amnhĩ nhípêx ã amnhĩ pumunh xwŷnhjê kamã ukaprî o pa. Nẽ mẽ kot htŷx ri amnhĩ nhípêx o mẽ pa xwŷnhjê kutâ nojaret rãhã ho pa jakamã nhûm mẽ hpânhã tãm amnhĩ nhípêx o pa. Koja ã amnhĩ nhípêx anhŷr o ri mẽ hkôt pa rãhã ra akupŷm mëmoj piitâ tãm haxwŷr pa.

21 Ă kot amnhĩ nhípêx anhŷr o pa jakamã koja pika piitâ hkôt mẽ pa xwŷnh kwŷjaja kukwak ri amnhĩ kaxyw Tirtum kôt hamaxpêr nẽ hkôt amnhĩ xunhwŷ. Anê.

Na pre ã finat Ijaisja Tirtum nhŷ hã kormã Jejus wrŷk nẽ kator kêt ri tanhmã kot amnhĩ nhípêx to ho pa hkukamã harênh nẽ hã kagà anê. Tã nhûm mẽ hwŷr wrŷ nẽ ã mẽ hkôt amnhĩ nhípêx anhŷr o pa.

Jejus mẽ mëkarõmnuti wa harênh

Makre 3.20-30; Rukre 11.14-23, 11.31-32, 12.10

22Tã nhûm prem Jejus wŷr mëhõ myja o mõ. Mëkarõmnuti kot hwŷr àr nẽ ho nohkre nẽ ho kapêr kêt xwŷnhta nhûm mẽ hwŷr o mõ. Hämri nhûm omu nẽ nê mëkarõmnuti jano nẽ akupŷm ho mex kurê kumrêx nhûm akupŷm rít mex nẽ akupŷm kapêr mex nẽ. 23Hämri nhûm mẽ amnhĩ jaêr pê omu nẽ kamã no pyma nẽ hã axpën kukjêr o:

—Kokŷy. Jejus na hte ãm mẽ ho mex o mẽ ho mex o pa. Män kêp Tirtum kot mẽ pahwŷr mënñ mã xwŷnhta na nà? ã na hte ã amnhĩ nhípêx anhŷr o pa. Män kêp pahi finat Tawi kanrêhã tãmnhwŷta na nà? Anê.

24Nom nhûm Parijew nhõ xwŷnhjaja ã Jejus kot amnhĩ nhípêx anhŷr ã omu nẽ kêp mëkarõmnuti hkwŷ hã hkamnhix. Jakamã mẽ kot hã axpêr kukjêr ã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk pēr hinhu nhīkōoti nhŷ hā na hte mē nê amnhī kwŷjê japôx o pa. Anē.

Hinhu nhīkōoti nhīxi hō pê Satanasti nhūm prem ã Satanasti nhŷ hā Jejus kot amnhī nhīpêx ã hkamnhīx anē. 25Nhūm ra mē hamaxpêr kôt mē omunh mex jakamā mē kâm:

—Kwa mē inhma mē ate ixpê Satanasti hkwŷ hā ixkamnhīx xwŷnhjaja. Koja piña nhō xwŷnhjaja axpēn kutā amnhī xunhwŷ nē axpu hāmri nē anhgrà nē ma ahpŷnhā ri pa. Hāmri nē amnhī krā hkôt ri tanhmā amnhī nhīpêx to ho pa. Jakamā nhūm mē õ pahija mē hamār kêt nē. Nē koja krī nhō xwŷnhjaja. Rŷ mē kot axpēn to hkwŷ xwŷnhjaja mēmoj tā axpēn kâm gryk nē axpēn kutā amnhī xunhwŷ. Hāmri nē ahpŷnhā awry hā pa nhūm mē õ pahija tee ri kâm mē hamār prām kaprŷ. Mo mē hkwŷjaja kot ri mē hamār o pa? No koja pahija tām amnhī nē amnhī kwŷjê janor kêt nē. 26Tā ja pyrà nē ixte Satanasti nhŷ hā tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri ixpa ronhŷx pa ri mē nē amnhī kwŷjê janor kêt nē.

27—No mē akwŷjaja? Xà Satanasti nhŷ hā na htem mē nê mēkarōmnuti japôx o pa? Kêp apu pa ixte ū hā mē nê amnhī kwŷjê japôx ronhŷx mē akwŷjaja ixpyrà nē ū hā mē nê amnhī kwŷjê japôx o pa. Nà Tirtûm nhŷ hā mē ixte mē nê mē hapôx o ixpa kēnā. Jakamā mē ate ã ijarênh anhŷrja mex kêt. 28Tirtûm Karō nhŷ hā ixte mē nê mē hapôx jakamā kwa mē ja hā ixpumu nē ixte mē ato amnhîptâr kaxyw Tirtûm kot mē awŷr inhmênh kôt ixpumu kêt wehe. Pa na ka htem ijamâr o apa.

29—Satanastija àhpumunh tŷx jakamā na htem tee ri kêp hkôt mē kot amnhī xunhwŷr xwŷnhjê pytar kaxyw nhūm mē nê mē omunh mex nē. Tā nom ixàhpumunh tŷx o ixte Satanasti jakrenh par jakamā na pa hte kêp mē utâ nhūm mē hpânhā ixkôt ri amnhī nhīpêx.

30—Ra mē amâ ixtapêr mar prâm tā nom kormâ ixkôt amnhī xunhwŷr kêt nē. Kwa wem ma amnhī to amôr gri nê tokyx ixkôt amnhī xunhwŷ kêt wehe. Kot kaj mē anhŷr kêt hāmri nē mē apê ixkutâ amnhī xunhwŷr xwŷnh pyràk o amnhī nhīpêx.

31-32—Nê koja mēhō ixtapêr ma nê kâm ixprâm kêt nhūm Tirtûm ixtâ omu nom tokyx tanhmā ixtâ ho hkêt nê. Koja kormâ amnhī tâ hamâ. Karō kot axte kâm ijarênh o amnhîrt nhūm jatâ kot mar nê kâm ixprâm nê ixkôt amnhî xâm prâm xâj nhūm kormâ amnhî tâ hamâ. Nom koja Karō xatâ mē kâm tanhmâ ixto amnhîrt to htâ nhūm mē kuma nê âm kuma nê te mē kêp amnhî jamak pro pyràk. Jao ra Karō hâ hpijaâm kêt o amnhî nhîpêx. Mŷrapê koja Tirtûm nhîrmâ amnhî xwar te kêp amnhî jamak pro pyràk o mē hipêx nhûm mē tee kâm amnhî kaprî kaprŷ. Hāmri nê amnhî xâ htŷx kamâ hamak o pa xâta wŷr ma pa nê kamâ pa râhâ nê pa ho pa. Anê.

**Mē pajamaxpēr xà hkôt tanhmā ri mē pakapēr to
Rukre 6.43-45**

33Nhūm Jejus arī Parijew nhō xwÿnhjē mā kapēr nē mē kām:

—Nē kot kaj mē atō anhō mēmo pàr nhūm amā ô mex nē. Ô rax nē. Ka omu nē akīnh nē amnhīm mex ã harē. No koja apē ô hkêt ka tee ri omu nē mex kêt ã harē. Na htem ã amnhīm mēmo xô hpàr pumunh kôt tanhmā kute hā harēnh anē. Ja pyrà nē na htem tanhmā mē kot amnhī nhípêx to hā mē omunh kôt tanhmā mē harēnh to. Mē kot amnhī tomnuj xwÿnh ã mē harē rȳ mē kot amnhī to mex xwÿnh ã mē harē.

34-35.—Nē koja mēhō hamaxpēr mex nē hāmri nē kapēr mex o pa. Nom koja hamaxpēr punuj nē kapēr punuj pix o pa. Nē htŷx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho pa. Na htem ahpÿnhā amnhī jamaxpēr xà hkôt tanhmā kapēr to ho pa. No mē kajaja na ka htem kagā xoprē jamaxpēr pyràk o ajamaxpēr punuj pix o ri apa. Jao akapēr punuj nē. No tām ajamaxpēr o tām akapēr o ri apa hkêt nē. Na htem tanhmā hamaxpēr to xà hkôt tanhmā ri kapēr to ho pa. 36-37Koja nhÿrmā Tīrtūm mē piitā tanhmā mē kapēr to hā mē mar xà hkôt tanhmā mē harēnh to. Jakamā mē akapēr mex o mē apa xwÿnhjaja koja mē amex ã mē ajarē. Nom mē atŷx ri akapēr punuj o mē apa xwÿnhjaja koja mē amex kêt ã mē ajarē. Hāmri nē mē akapēr punuj o apaja mÿrapê mē atomnuj tŷx nē. Anē.

**Jejus kot Jōhti jarēnh
Makre 8.11-12; Rukre 11.29-32**

38Hāmri nhūm Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnh mē Parijew nhō xwÿnh kwÿjaja mēmoj tā Jejus wȳ nē kām:

—Kwa Pahihti. Mē inhmā aa mē ixte mēmoj pumunh kêt õ ho anē. Kot paj mē omu hāmri nē Tīrtūm kot mē ixwÿr amēnh ã apumunh kurê kumrēx. Jakamā e mē inhmā mēmoj to anē nà. Anē.

39Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tk. Pēr ãm mē ajamaxpēr punuj pix o na ka htem apa. Ixpê Tīrtūm kot mē awÿr inhmēnh xwÿnh tā mē ate ja hā ixpumunh kêt. Nē mē ate ja hā axpēn mā ijarēnh kêt tā ixte mē amā aa mēmoj pumunh kêt õ ho anhÿr kaxyw hā ixwÿ. Nà pa mē amā ho anhÿr kêt nē. Kormā. Æm amnepêm Jōhti kot tanhmā amnhī nhípêx toja pix kot paj mē amā harē.

40—Tīrtūm nhÿ hā kapēr xwÿnh Jōhtija amnepêm na pre tep rax kumrēxja htîr râhā kukrē. Nhūm õxâhkre kamā htîr nē hkrî hā apkati axkrunêpxi hāmri nē htîr râhā õxâhkre rûm kato. Tā ixpê Tīrtūm kot mē awÿr inhmēnh xwÿnh kot paj nhÿrmā kēn kre kamā ixtyk nē inhnôr ã apkati axkrunêpxi. Jōhti hkînhā ixtyk kumrēx nē inhnôr ã apkati axkrunêpxi hāmri nhūm Tīrtūm akupým ixto ixtîr.

41—Nē koja nhýrmā Tírtūm akupým mē htyk nē mē hikwý xwýnh piitā akupým mē ho htír hámri nhúm mē piitā Inhípêêxà mē wa ixtutā hkrí pa wa tanhmā mē harénh to. Tírtūm mē wa ixturi mē htír tūm nē mē pa ho mē pa mā xwýnhjé hā mē hkwýjé jarē nē wa ixturi mē pa ho mē pa hkêt xwýnhjé jarē. Mē piitā ã ahpýnhā mē harénh anē. Amarí mē pa xwýnhjaja nē mē õ pahijaja. Jakamā nhúm Níníwe nhō xwýnhjaja tanhmā wa inhmā mē ajarénh to. Jöhsti kot mē hwýr mōr nē mē kâm Tírtūm kapér jarénh o pa xwýnhjaja nhúm mē tanhmā wa inhmā mē ajarénh to nē wa inhmā: “Na pre Jöhтия man mē inhō krí hwýr mō nē mē inhmā akapér jarénh o ri mē ixtköt pa. Pa prem kuma nē mē ixte amnhī tomnuj kaga nē akôt amnhī xunhwýr kurê kumrëx Tírtūm. No or war akutā mē hkrí xwýnh kwý ata mē na pre Akra Jejus tām mē hwýr mō nē mē kâm kapér o ri mē hköt pa nhúm prem mar tā mē ixtkinhā mē kot amnhī tomnuj kaga nē hköt amnhī xunhwýr kêt nē. Mē ixtkurom mē kot Akra mar tā amnhī kaxyw kâm hamaxpér kêt nē.” Anhýr o koja mē wa inhmā mē ajarē ka mē tee ri mē ama nē ra mē amā ma nē. Nom ãm mē amā ma kapry.

42—Nē sur kâm mē õ pahi nitita koja mē hpânhā tanhmā wa inhmā mē ajarénh to nē wa inhmā: “Na pa pre inhmā pahi Sarumâw kot war anhý hā àhpumunh týx ã harénh ma hámri nē inhmā mar präm xàj ma awry hā õ pika hwýr mō nē omu nē kapér ma. Hámri nē ma akupým inhō pika hwýr mō nē ixtkwyjé mā àhpumunh týx ã harénh o ri ixpa. Tā Akra Jejus na kot àhpumunh týx o pahi Sarumâw jakrenh tā or war akutā mē hkrí xwýnh kwý ata mē. Mē kot kapér mar tā ixtkinhā kâm mar präm kêt. Na prem kuma nē ãm kuma.” Anhýr o koja wa inhmā mē ajarē. Hámri nē ja hā mē amā akir ka mē tee ri mar o akrí nē amnhī kamā agryk o akrí. Nom ãm amnhī kamā agryk kapry. Anē.

Mékárömnuti kot tanhmā měhō hto hā harénh

Rukre 11.24-26

43Nhúm Jejus arí Parijew nhō xwýnhjé mē Tírtūm kapér tūm o mē ahkre xwýnhjé mā kapér nē mē kâm:

—Te mē ate ixte měhō nē mékárömnuti japôx xwýnhta pyràk. Nhúm te kêp kator nē ma htém pyràk. Nē nhýri amgrà kamā ri pa pyràk. Koja ja kêp omnuj nhúm tee ri kamā nhýri hköt xà japek o pa. Nom tee ri hapêr o pa kapry. 44Hámri nē tanhmā amnhī kukamā hamaxpér to nē hamaxpér o: “E kot paj ma akupým mē kot nē ixtkator xwýnhta wýr tē nē axà nē kamā mân ri ixpa.” 45Anhýr o hamaxpér hámri nē ma akupým hwýr tē. Nom kormā akupým hwýr àr kêt ri nhúm kamā amrakati nē ri pa. Jakamā nhúm akupým hwýr axà. Nom ahte hwýr àr kêt nē. Amnhī kôt hkwýjé ho 7 nē hwýr mē ho gjêx pa. Mē kêt 7jaja nē wamta mē nhúm mē piitā hwýr gjêx pa. No mē kêt 7jaja na omnuj týx o kot wamta

jakrenh jakamā nhūm mē kot hwȳr gjêx xwŷnhta mē ū hā ra amnhī tomnuj tŷx nē oprê htŷx o pa. Wam pyxire kot hwȳr àrta nhŷ hā nhūm amnhī tomnuj o ri pa nom kawax pê oprê. Tā nhūm ra axte hwȳr mē ohtō nē gjêxta nhŷ hā hâmri oprê htŷx kumrêx. Ja pyrâ nē kot kaj mē tokyx ixfôt amnhī xunhwȳr kêt nē hâmri nē amnhī tomnuj tŷx pix o ri apa. Anê.

Jejus kot tanhmā hkwŷjê jarênh to hā harênh

46Nhūm Jejus arî mē ahkre ho nhŷ. Rôm nhūm katorxà nē htôjaja nhŷhŷnh hwȳr mōn pôj. Nom kormā hwȳr gjêx kêt nê. Mē kot hā htu rax jakamā nhūm mē tee ri hwȳr gjêx kaxyw kormā kapôt ã hā mē omunh o kuhê. **47**Hâmri nhūm měhôja kapôt ã mē omu nē Jejus mā mē harê nē kâm:

—Kwa Pahihti. Ota akatorxà mē atôjaja awȳr mōn pôj nē tee àr kaxyw. O mûj mē kapôt ã kuhê. Anê.

48-50Hâmri nhūm kuma nē kâm:

—Tôe. Nà kot pa ixfato nē mē omu. Inhmā mē hapêê. Nom kot kaj mē atô Tirtûm kapêr ma nē hköt amnhī xâm nē hköt amnhī nhîpêx. Hâ kot kaj te apê ixtô rŷ ixfatorxà pyràk o pu mē axpêñ nhîpêx o ri papa. Pa inhmā ixfatorxà nē ixtôjê japê pyrà nē määñen inhmā mē ajapê nê. Anê.

Mêmô hy hkre xwŷnh jarênh

Matêwre 13.18-23; Makre 4.1-9; Rukre 8.4-8

13 **1**Hâmri nhūm Jejus mē kâm kapêr pa nê ixfre rûm kato nê ma himô rax wŷr tê nê gô mŷri mē kâm ujarênh kaxyw nhŷ. Pa mē ixpê hköt mē ixpa ho ixpa xwŷnhaja ma hköt mra. **2-3**Hâmri nê göta wŷr pôj nê mŷri ixkrî. Nhûm mē Jejus ã htu rax nê nhûm tee ri mē omunh o nhŷ. Hâmri nê hamaxpêr nê kènhmâxa nê tê nê pâr krem axâ nê pâr kre kamâ mûtûm awry rûm mē ahkre ho nhŷ nhûm mē piitâ omunh nê mar mex o hkrî. Nhûm mē kâm ujarênh o mē ahkre ho nhŷ. Nom mē kâm tâm ujarênh kêt nê. Mē kot Tirtûm kapêr mar nê tanhmâ hköt amnhî nhîpêx to ho paja nhûm hâ kuxi nê mē kâm harênh o nhŷ nhûm mē amgrâ kamâ kŷx pê mar o hkrî. Nhûm mē kâm:

4—E mē inhma. Koja měhô ma pur mā mō nê pur kâm mêmô hy ho ukapêr o ri pa. Nom nhûm hy piitâ amex kâm rôrôk kêt nê. Koja hkwŷja ahpŷnhâ nhýri rôrôk. Kwŷ aptŷx kâm rôrôk nhûm kuwênhre omu nê hwȳr mra nê hkrêr pa.

5—Nê koja kên kâm hkwŷ rôrôk nê ra higrôt kutâ nojarêt nê higrôt pa. Nom nhûm kamâ aptŷx nê kêp pika hkryre. **6**Jakamâ nhûm higrôt nhûm hâ myt ahpa nê arîgro htŷx mē nhûm grâ pa. Harê hkryre jakamâ grâ pa.

7—Nē koja mrônhī kamā hkwȳ rôrôk nē higrōt tā no nhūm utīja kēp amŷtā nhūm ô hkêt nē.

8—No kêt hirā kamā pika mex kām rôrôk xwȳnhja hirā kamā rôrôk jakamā higrōt mex nē piitā ô rūnh nē. Kamā ô hkwȳ kēp 30 nē kamā hkwȳ kēp 60 nē kamā hkwȳ kēp 100. Ā mē ujarēnh kot anhȳr. 9Kwa kēr ka mē ixujarēnhja ma nē kām ajamaxpēr tȳx râhā ho apa. Anē.

Mēmo kaxyw Jejus kot mē ujarēnh o mē ahkre

Makre 4.10-25; Rukre 8.9-15

10Hâmri pa mē ixpē Jejus kôt mē ixpa ho ixpa xwȳnhjaja Jejus kot mē kām ā ujarēnh anhȳrja ā kuma nē tee ri hkukamā ijamaxpēr. Hâmri nē hā hkukja nē kām:

—Kwa axujarēnhta na pa mē ixprī hā hkôt mēmoj pumunh kêt nē. Mon ka hte ām mē ujarēnh pix o mē ahkre? Anē.

11Hâmri nhūm mē inhmā:

—Tôe. Nà kot paj mē amā harē. Tîrtûm kām mē ate aprī hā mar prām jakamā kot paj ixprī hā mē amā harē. Mē kot amnhī tomnuj kaga nhūm Tîrtûm kot ja hā mē omunh nē mē ho hkra. Ja na pa harē. No mūjjaja mē akînhā kām ja mar prām kêt jakamā na htem ixujarēnhja ma nē ām kuma nē htȳx ri pa.

12—No kêt mē kajaja na ka mē ixfôt ri apa ho apa. Nē xatā ixkapēr mar o apa jakamā na ka mē aprī hā ixkapēr ma. Tā mē ate ixfôt amnhī nhîpêx o apa jakamā na pa tanhmā mē akrā hto ka mē aprī hā mar mex o mō. No mē kot ixkapēr mar nē ām mar xwȳnhjaja na mē akînhā inhmar tȳx kêt nē. Jakamā nhūm Tîrtûm tanhmā mē hkrā hto nhūm mē hā no hkêt tokyx anē htȳx ri pa.

13 “Ixte mē kām aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwȳ ho anhȳr rax tā nhūm mē omu nē ām omu. Nē ixte amnhī nhîpêxja nhūm mē kām hkînh kêt nē. Nē mē kot ixkapēr mar tā ām inhma nē kām hprī hā inhmar prām kêt nē.”

—Jakamā na pa hte ā mē kām mēmoj te ho tām pyrà nē harē no ām hā haxwȳ nē mē kām ixujarēnh anē.

14-15—Na pre ra Tîrtûm nhȳ hā kapēr o pa xwȳnh Ijaisja amnepêm mē hkukamā tanhmā mē harēnh to nē hā kagà. Mē kot inhmar nē ām inhmar xwȳnhjê jarē nē tanhmā mē hkukamā mē harēnh to nē mē harēnh o:

Koja mē ujarēnh mex mar pymaj amnhī jamak pro nē amnhī no hpro nē hkôt hamaxpēr kêt nē. Jakamā koja mē kām mē kot amnhī nhîpêx mex prām kêt nē harēnhja ma nē ām kuma. Nē omu nē ām omu. Mē kām hprām kêt jakamā koja mē ā amnhī nhîpêx anē. Ā mē kot amnhī nhîpêx anhȳr kêt ronhȳx mē ra Tîrtûm kapēr ma nē hkôt amnhī

xunhwŷ. Hämri nhũm amnhĩ tā mẽ omu nẽ mẽ nẽ kot amnhĩ tomnuj rên̄ pa. Hämri nhũm mẽ hkôt amnhĩ nhípêx mex nẽ kapēr mar mex o pa. Tā no nhũm mẽ ā amnhĩ nhípêx anhŷr kêt nẽ. Anẽ.

—Ã Ijaisja mẽ hkukamã mẽ harẽ nẽ mẽ hã kagà anẽ.

16—No kêt mẽ kajaja na ka htem ano ho ixte tanhmã amnhĩ nhípêx to ho ixpa hã ixpumunh o ixfôt apa. Nẽ mẽ ajamak o ixkapēr mar o ri ixfôt apa. 17 Amnepêm mẽ akukamã pahijaja nẽ Tirtum nhŷ hã mẽ kãm kapēr o ri mẽ pa xwŷnhjaja na prem kãm ixpumunh prãm tŷx o pa. Nẽ mẽ kãm ixkapēr mar prãm tŷx o pa. No ām mẽ akinhã ixpumunh nẽ ixkapēr mar kêt rãhã htyk pa. Kormã ixwryk nẽ jar ixkator kêt jakamã na prem arĩ htir nẽ pa ri ixpumunh kêt rãhã ra htyk pa. Ām mẽ kapxipixjaja na ka mẽ mŷr pê ixte amnhĩ nhípêx ã ixpumunh nẽ ixkapēr mar o ixfôt apa. Tā mẽ kurom mẽ ate ano ho ixpumunh nẽ ajamak o ixkapēr mar o ixfôt apa jakamã kwa mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ tãm amnhĩ nhípêx o ri apa pê akinh nẽ ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwŷnhjê mã kapēr anẽ.

Jejus kot hprí hã mêm̄o hy jarẽnh

Makre 4.13-20; Rukre 8.11-15

18 Hämri nhũm Jejus mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwŷnhjê mã hprí hã mẽ ujarënhta jarẽ nẽ mẽ inhma:

—E kot paj ixprí hã mẽ amã mêm̄o hy ho ukapêr xwŷnh ã ixujarënhta jarẽ ka mẽ inhma. Nà mêm̄o hyta te kêt Tirtum kapēr pyràk. Nẽ ahþýnhã mêm̄o hy rôrôk ã pikata te kêt mẽ apê panhã ahþýnhã mẽ ate Tirtum kapēr mar nẽ ahþýnhã hkôt tanhmã amnhĩ nhípêx tota pyràk. 19 Jakamã mẽ kot mar xwŷnh kwŷjaja te mẽ kot aptŷx kãm hy rôrôk nhũm kuwênh kot hwyr mrar nẽ hkrer par xwŷnhta pyràk. Jao Tirtum kapēr ma no nhũm Satanasti te kuwênh kot hy krer parta pyrà nẽ mẽ kot mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr nẽ hkôt amnhĩ xunhwyr pymaj hämri ra tanhmã kapērja nẽ mẽ hkrã hto. Jakamã nhũm mẽ kuma nom ho hamakêtkati tokyx anẽ nẽ axte kãm hamaxpêr kêt nẽ pa.

20—Nẽ mẽ kot mar xwŷnh kwŷjaja te mẽ kot kënre kamã hy hkwÿ rôrôk nẽ higröt nẽ grà par tokyx anhŷr xwŷnhta pyràk. Jao Tirtum kapēr ma nẽ hkinh nẽ. Nẽ kãm mar prãm nẽ. 21 Tā nhũm möhö Tirtum nẽ tanhmã mẽ kãm kapēr to nhũm mẽ kuma nẽ Tirtum kaga. Te mêm̄o hy higröt nom ra grà par tokyx anhŷrta pyràk.

22—Nẽ mẽ kot mar xwŷnh kwŷjaja te mrônhi kamã hy hkwÿ rôrôk nẽ higröt nhũm mrônhi kot kêt àmnär xwŷnhta pyràk. Jao mẽ kãm Tirtum kapēr mar prãm tā määnen kãm mẽ hikukrêx rûnh nẽ mẽ hikàxpore rûnh prãm. Hämri nẽ ām ja pix kukamã hamaxpêr o pa. Nẽ ja gryk ã axte Tirtum kapēr mã hamaxpêr nẽ hkôt amnhĩ nhípêx kêt nẽ.

23—Nē mē kot mar xwÿnh kwÿjaja te hirā kamā pika mex kām hy hkwÿ rôrôk nē higrôt nē ô rûnhta pyràk. Jao ixbapēr ma nē amnhî krâ him hagjênh tÿx nē. Nē ixlôt ri amnhî nhîpêx mex râhâ ho pa. Jakamā te mêmô hy ô rûnh nē ô mex pyràk o amnhî nhîpêx. E ã ixujarënhja kot anhÿr. Ané.

Harôj kaàkre jarënh

Matêwre 13.36-43; Makre 4.26-29

24Nhûm Jeus axte mē kot mar o hkrî xwÿnhjê mā awjarë nom hprî hâ mē kâm ujarënh kêt nê. Axte mē kâm mêmôj tâ kuxi nê awjarë nê mē kâm:

—Nà nhÿrmâ Tîrtûm mē kot kormâ htîr ri tanhmâ amnhî nhîpêx to ho pa hâ mē omunh xâ hkôt ahpÿnhâ tanhmâ mē harënh toja te mē ujarënh ja pyràk. Koja mêmô harôj y mex o ukapêr kaxyw ma hpur mâ mō. Hämri nê hkre hpa nê ma akupym mō. 25Tâ nhûm kamât nhûm ra gôr nê nô. Hämri nhûm kâm hkurê xwÿnhja ma kêp ihpur wîr tê nê harôj mexta nhîpy axtem nê kêp harôj kaàkre hkre. Harôj kaàkreja te kot harôj mex pyràk nom mē kot hkur kêt. Tâ nhûm kêp harôj y mex nhîpy hkre hpa hämri nê ma akupym tê.

26—Tâ nhûm hamë higrôt nê anhîpê ô. 27Nhûm kâm mē àpênh xwÿnhjaja tee ri harôj mex kaêx ã harôj kaàkreta pumu nê hpur nhô dôn wîr tê nê kâm harë nê kâm: “Kwa ate harôj mex pix kre htâ pêr hkaêx ã harôj kaàkre määñen kato. Kwa tanhmâ na pre amnhî to nê hkaêx ã kato?” Ané. 28Hämri nhûm tee ri mē kuma nê mē kâm: “Nà mêmô kâm ixfurê xwÿnh na pre ã inhîpêx ané.” Ané hämri nhûm kâm mē àpênh xwÿnhja kâm: “Kwa xâ kot paj mē tokyx ma hwîr mra nê nê harênh pa nê kurë nà?” Ané. 29Nhûm mē kâm: “Nà kot kaj mē ané nê harôj mexta mē ho apimrâatâ ixpê harênh pa. 30Kwâr mâmri harôj mex mē hpimrâatâ ô hpa mân. Ka mē rî ma hwîr mra nê harôj kaàkre kumrêx jarênh pa nê axpën tâ harê ho ê nê ma o mra nê hpôk. Hämri nê rî kormâ hpanhâ harôj mex jakà nê ho akuprô nê ô ho mra nê ixfurê kamâ haxwÿ.” Ané. Æ mē ujarënh kot anhÿr.

Anhÿr o mē kâm kapêr.

Jeus te kot mêmô hy hkryre pyràk ã harënh

Makre 4.30-32; Rukre 13.18-19

31-32Hämri nhûm Jeus arî mē kâm amnhî tâ kuxi nê ujarënh o nhÿ. Nê tanhmâ mē kâm amnhî tâ ujarënh to nê mē kâm:

—Nà Tîrtûm kot mē awyr ixte mē ato amnhîptâr kaxyw inhmënh ã ijarënhja. Te ixte mêmô hy pixire nhûm mē kot hkre nhûm higrôt pyràk. Koja gaa nê hprêk. Hämri nê hpa anhgrâ nhûm kuwênhre hwîr mra nê hôptî kamâ amnhîm haê nhîpêx nê kamâ hikwÿ. Tâ kot paj nhÿrmâ

mẽmo hy jarẽnhta pyrà nẽ ipyxi htã pika piitã hkôt mẽ ho amnhíptà nẽ mẽ omunh mex rãhã ho ixpa. Anẽ.

Jejus te kot pãwti kaxkrit xà pyrak ã harẽnh

Rukre 13.20-21

33Nhãm Jejus arĩ mẽ kãm amnhí tã kuxi nẽ ujarẽnh o nhý nẽ mẽ kãm:

—E kot pa hpãnhã mẽ amã tanhmã pãwti kaxkrit xà jarẽnh to ka mẽ inhma. Na hte mënijaja pãwti nhípêx kaxyw hãmri nẽ kaxkrit xà hkwì ho grire nẽ kupy nẽ trik xôm mẽ ho ahkà. Hãmri nẽ ho pãwti nhípêx. Kaxkrit xàja grire htã pãwti piitã ho kaxkrit mex nẽ. Tã ja pyrà nẽ ipyxi htã koja mẽ nhýrmã pika piitã hkôt ixtkot amnhí nhípêx mex o pa.

Anhýr o mẽ kãm amnhí jarẽ.

Jejus kot mẽ ujarẽnh pix kãm mẽ ahkre hã harẽnh

Makre 4.33-34

34Na pre ã Jejusja mẽ ujarẽnh o mẽ ahkre ho pa anẽ. ãm mẽ ujarẽnh pix o mẽ ahkre ho pa. Te tãm ujarẽnh pyrak no ãm mẽmoj tã haxwì ry amnhí tã haxwì nẽ mẽ kãm tanhmã amnhí jarẽnh to. 35Ã kot mẽ ahkre ho pa anhýr kukamã na pre ra amnepêm Tirtum nhý hã kapér o mẽ pa xwýnhjê hõja harẽ nẽ hã kagà. Te Jejus tãm tanhmã amnhí jarẽnh to pyrak o hkukamã harẽ nẽ hã kagà nẽ hã hkagà ho:

Kot paj mẽ kãm ixujarẽnh pix kãm mẽ ahkre ho ri ixpa. Mẽmoj te ho tãm pyrak nẽ harẽ nom mẽmoj tã haxwì nẽ tanhmã mẽ kãm ixujarẽnh to. Nẽ aa mẽ kot mẽmoj mar kêt xwýnh kwì kot paj mẽ kãm harẽ kẽ mẽ kuma. Anẽ.

Jejus kot hprí hã harôj kaàkre jarẽnh

Matêwre 13.24-30, 13.47-50

36Tã nhãm Jejus mẽ kãm ujarẽnh pa nẽ mẽ kure nẽ ma tẽn ixtkrem axà. Hãmri pa mẽ ipê hkôt ixpa ho ixpa xwýnhjaja ma hkôt mra nẽ ixtkrem agjê. Hãmri nẽ harôj kaàkre hã ujarẽnhta ã hkukja nẽ kãm:

—Kwa aprí hã mẽ inhmã harôj kaàkre jarẽnhta jarẽ nà. Na pa mẽ kormã ixpri hã mar mex kêt nẽ. Anẽ.

37Hãmri nhãm mẽ inhmã:

—Tôe pa ixpri hã mẽ amã harẽ. ãm paa.

Ixpê Tirtum kot mẽ awyr inhmênh xwýnh te ixte mẽmo hy mex o ukapér xwýnhhta pyrak.

38 Nẽ purta te kêp pika piitã pyrak.

Nẽ harôj mexta te ra mẽ ate ixtkot amnhí xunhwìr nẽ ixtkot amnhí nhípêx o apa xwýnhjê pyrak.

Nē harôj kaàkreta te mē kot Satanasti hkôt amnhî nhîpêx o mē
pa xwînhjê pyràk.

39 Nē kot harôj kaàkre hkre xwînhhta te Satanasti pyràk.

Nē harôj jakàr xà hâ arîgrota te Tîrtûm kot ahpýnhâ tanhmâ mē
harênh to xà hâ arîgrota pyràk.

Nê mē kot harôj jakàr xwînhjaja te Tîrtûm kapêr o wrýk
xwînhjê pyràk.

40 Mê ujarênhja kamâ na prem harôj kaàkre kumrêx jarê nê hâ hpôk jarê.
Ja pyrà nê koja nhîrmâ Tîrtûm kot ahpýnhâ tanhmâ mē harênh to xà hâ
arîgrota â hâmri â mē kot amnhî tomnuj o mē pa xwînhjê nhîpêx anê.

41—Kot paj nhîrmâ kâm mē piitâ mē ho amnhîptâr kaxyw hâmri nê
kapêr o mē wrýk xwînhjê mā anê nhûm mē ma mran wrý nê mē kot
amnhî tomnuj xwînhjê pix o akuprô. Nê mē kot nhâm mē hkwýjê kot
mê urâk nê tanhmâ amnhî tomnuj to ho pa kaxyw mē kâm anhýr
xwînhjaja nhûm mē määnén mē ho akuprô. **42**Hâmri nê mē ho
pikuprônâ pa nê te mē kot harôj kaàkreta nhîpêx pyrà nê kuwy kamâ
mê rênh pa. Hâmri nhûm mē kamâ amnhî xà htýx kamâ hamak râhâ nê
pa ho pa. Nê amnhî xà htýx â maj tee ri mýr râhâ ho pa. Nê tee ri amnhî
xà hâ maj amnhî nham o axpêñ kamnhar týx kapry.

43—No ijkôt mē kot amnhî nhîpêx xwînhjaja koja mē mē kurom
mex kumrêx nê pa. Kot paj mē ho mex rax nê nhûm mē mex râhâ nê pa
ho pa. Tîrtûm kot kormâ pika nyw nhîpêx mâ xwînhhta kamâ nhûm mē
mex kumrêx nê pa ho pa. E kér ka mē ixujarênhja ma nê kâm ajamaxpêr
týx râhâ ho apa. Anê.

Mê hikukrêx mex o hpimxur jarênh

Pirípos 3.7

44Nhûm Jejus arî mē ixpiitâ mē inhmâ tanhmâ ujarênh to. Nom hprî
hâ ujarênh kêt nê. Kê axte mêmôj tâ kuxi nê mē inhmâ tanhmâ ujarênh
to nê mē inhmâ:

—Mê ate ijkôt amnhî xunhwýr xwînhjaja te mē apê mē hikukrêx
mex â pika jaaprôr xwînhhta pyràk. Koja mëhô mē hikukrêx mex jamý nê
o tê nê nhýri amnhîm ho amûxu. Kaxyw kakwý nê kamâ hagjê nê hity
hpa nê ma akupým tê. Hâmri nhûm jâã nhûm mëhô têñ kâm kato. Hâ
pikata kakwý nê kâm kato nê omu nê hkînh nê. Nê hamaxpêr o: “E pa
ma tê nê inhôrkwý kamâ ijkukrêx piitâ ho wênê hpa nê hpânhâ kâxpore
jamý nê ho amnhîm mē hikukrêx mex â pika jaaprô nê amnhîm mêmôj
mexta o ixàrik pa.” Anhýr o hamaxpêr nê akupým hity hpa nê ma
akupým tê. Hâmri nê mêmôj mexta gryk â õ mêmôj piitâ ho wênê hpa.
Hikukrêx nê òrkwý nhûm piitâ ho wênê hpa. Hâmri nê hpânhâ kâxpore
jamý nê ma o tê nê amnhîm pikata jaaprô. Hâmri nê ma akupým hwýr
tê nê kamâ mē hikukrêx mexta kwrýnh pa nê ho õ kumrêx.

—Tā te mē ate mēhō kot ã amnhī nhîpêx anhŷr xwŷnhta pyràk. Na ka mē uràk nē inhgryk ã amnhī tomnuj kaga hpa nē hpânhã ixfôt amnhī nhîpêx. Te mēhō kot mêmô mē hikukrêx mex gryk ã hikukrêx tûm piitâ kaga hpar nē mē hikukrêx mex o hpimxur xà hâ pikata japrôr pyràk. Ané.

Mêhô kot kên jaxênh japrôr jarênh

45Nhûm Jeus arî mē inhmâ awjarê nê mē inhmâ:

—Nê ja. Na htem kâm hkînh nê hamakêtktati nê ri hpa hprâm xâj Tîrtûm kôt amnhî xunhwŷ nê hkôt ri amnhî nhîpêx râhâ ho pa. Te mēhô my kâm kên jaxênh mex prâm nê ma ri hapêr o pa xwŷnhta pyràk. **46**Nê ra nhŷri omu nê ma tê nê prê ã mē hkukja. Nhûm mē kâm hâ ho ohtô nê harê nhûm ma akupym tê nê kâm ho ô hprâm xâj hikukrêx piitâ ho wênê hpa. Hâmri nê kâxpore jamy nê o tê nê amnhîm ho haprô. Kên jaxênh mexta pix gryk ã hikukrêx piitâ ho wênê hpa nê hpânhã ho amnhîm haprô.

—Tâ ja pyrà nê na ka htem amex nê ajamakêtktati nê axàmnhîx ri apa hprâm xâj ixfôt amnhî xunhwŷ nê ixfôt pix mâ amnhî nhîpêx o apa. Ané.

Kryhti jarênh

Matêwre 13.24-30, 13.36-43

47-48Nhûm Jeus arî mē inhmâ awjarê nê mē inhmâ:

—E Tîrtûm kot nhýrmâ tanhmâ mē harênh to xâ hâ arîgro kot paj ixprî hâ tanhmâ mē amâ harênh to. Te ho mêmeyjaja kot himô kamâ kryhti rên pyràk. Koja mē gôx kâm kumê nê akupym ho api nhûm kamâ tep ohtô nê. Nhûm omu nê kŷx pê amgrâ kamâ hkapî nê ahpýnhâ ri tanhmâ kamâ kute kawrà. Nê kamâ mex kawrà nê kawâ kamâ kugjê nê mē kot hkur kêtja nhûm nhâm kurê. **49**Ja pyrà nê Tîrtûm kot ahpýnhâ ri tanhmâ mē kot amnhî nhîpêx to hâ mē omunh xâ hkôt tanhmâ mē hipêx to kaxyw arîgrota ã ã mē hipêx ané. Koja kapêr o mē wrýk xwŷnhjaja mē kot hkôt amnhî xunhwŷr xwŷnhjê nê mē kot amnhî tomnuj o mē pa xwŷnhjê kawrà hpa. **50**Nê te mē kot tep mex nê tep punu kawrà nê nhâm rênhta pyràk o mē hipêx nê ma kuwy hwŷr mē o mra nê kamâ mē kurê. Nhûm mē tee ri amnhî xâ htŷx ã maj amŷra nê tee ri amnhî nhîpêx kaprŷ. Ané.

Nhûm pre ã Jeusja axte mē ixpê hkôt mē ixpa ho mē ixpa xwŷnhjê mâ ujarênh ané. **51**Hâmri nê mē inhmâ:

—E xân ka mē atâ aprî hâ ixujarênh ta ma nà?

Ané pa mē kâm:

—Tŷ. Nâ na pa mē atâ ixprî hâ mar mex nê. Ané.

52Hâmri nhûm mē inhmâ:

—Tôe. Nà ãm hâmri. Na ka xep mẽ ra ixte mẽ ahkre nywta mar mex nẽ. Nẽ mẽ akwŷjaja määñen Tîrtûm kapêr tûm mar mex nẽ. Te mẽ apê měhõ apkur xà rax pyrà nẽ ma ho mẽ piitã mẽ hipêx o ri mẽ hkôt paja pyràk. Ja pyrà nẽ kér ka mẽ ma mẽ piitã mẽ hkôt Tîrtûm mẽ wa ixkapêr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

Najare nhõ xwŷnhjaja kot Jejus kaga hã mẽ harênh

Makre 6.1-6; Rukre 4.16-30; Juâw 1.11

53Ã Jejus mẽ inhmã ujarênh par anẽ. 54Hâmri nẽ ma akupým Najare hwyr mõ nẽ Tîrtûm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwyr tẽ nẽ axà nẽ mẽ ahkre ho nhŷ. Nhûm mẽ amnhí jaêr pê tanhmã kot mẽ ahkre hto hã kuma nẽ tee ri hkukamã hamaxpêr nẽ axpêr mã:

—Tk. Kwa kêp mẽ panhõi htã tanhmã kot we amnhí to nẽ ã àhpumunh týx kôt mẽ pamã kapêr anẽ nẽ ri mẽ kãm aa mẽ kot měmoj pumunh kêt kwŷ ho anhŷr o pa? 55-56Na pre mẽ panoo mã hprêk nhûm mẽ pahte pahprí hã hkwŷjê pumunh. Kêp pí kuprãr xwŷnh Juje mẽ hprõ Marir wa hkraa. Nẽ kêp Xiakre nẽ Juje nẽ Simâw nẽ Jut mẽ htôõ. Nẽ htôxjaja jar mẽ pakamã pa nhûm mẽ pahte mẽ piitã mẽ omunh mex kênã kot kêt we mẽ kurom ã àhpumunh týx anẽ. Anẽ.

57Hâmri nẽ kamã gryk nẽ hkaga. Hâmri nhûm tee ri amnhí tã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Nà Tîrtûm nhŷ hã kapêr jarênh o mẽ pa xwŷnhjaja na htem krí hkwŷ kamã kãm mẽ mar prãm nẽ. Nom õ krí kamã mẽ kot karâre rûm hprêk kãm omunh xwŷnhjaja na htem kuma nẽ ãm kuma. Anẽ.

58Tã mẽ kot amnhí kaxyw hkôt hamaxpêr kêt jakamã nhûm tee ri mẽ kãm aa mẽ kot měmoj pumunh kêt kwŷ ho anhŷr rax prãm. No ãm mẽ kãm měmoj to grêre nẽ ho anẽ.

Mẽ kot Juâw Paxis pír ã mẽ harênh

Makre 6.14-29; Rukre 9.7-9

14 1Tã nhûm pika pê Garirej kamã mëõ pahihti Erox Jejus jarênh ma 2nẽ tee ri hkukamã hamaxpêr nẽ hã õ pôristi mã kapêr nẽ mẽ kãm:

—Kwa pêr Juâw Paxis na nà? Ra ixte hã ixâmnenh nhûm mẽ kot hprí tã mân tanhmã amnhí to nẽ akupým htír. Nà pêr tãm kênã. Jakamã na hte aa mẽ kot měmoj pumunh kêt kwŷ ho anhŷr o pa. Anẽ.

3-5Na pre ra Erox htô pê hpröptân ho hprõ. Tô arî htír tã nhûm axtem nẽ kêp utà nẽ ho hprõ. Hâmri nhûm Juâw Paxisja harênh ma nẽ hã kãm akir nẽ kãm:

—Kwa Eroxis kêp atô hprõ kênã na ka kêt axtem nẽ kêp utà nẽ ho aprõ. Kwa ja omnuj týx o omnuj týx. Anẽ.

Hāmri nhūm amnhī tā kuma nē kamā gryk nē kot hpīr kaxyw. Tā nom nhūm Ijaew kot axpēn mā kēp Tīrtūm nhŷ hā kapēr jarēnh xwŷnh ā harēnh jakamā nhūm mē umaj hpīr kêt nē. Ām ho prēs nē haxà nhūm hkrī ho hkrī.

6Tā nhūm jāa nhūm Erox kator ā arīgro kato nhūm mē hā akuprō nē hā hkīnh. Hāmri nhūm hprō nyw kra niti mē hwŷr axà nē ahte mē hipôk ri mē kām gre. Mē kot omunh nē kamā hkurē kaxyw nhūm mē noo mā hpijaàm kêt nē mē kām grer o xa. Hāmri nhūm pahi Erox omu nhūm ja kām mex nē nhūm hkīnh nē kamā nopyma nē. 7Hāmri nē kām:

—Nà ām hāmri na ka ā mē inhāmā amnhī nhīpēx anē. Jakamā kwa māmrī mēmoj tā ixwŷ. Amā mēmoj prām xà hkôt hā ixwŷ kot paj amā kugō. Ām hāmri na pa amā anē. E mēmoj na amā hprām? Anē.

8Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Ma Juāw Paxis krā na pa inhāmā hprām. Inhmā hkrā krāhta nē pasiiti kamā axà nē ixwŷr o tē nē inhāmā agō. Anē.

Ra katorxà kot kaxyw kām karō jakamā nhūm ā hā hwŷr anē. 9Hāmri nhūm Eroxja tee ri kuma nhūm ja kēp omnuj nē. Nom ra mē pikuprōnh rax xwŷnhjē nhīpôk ri mē noo mā kot kām: “E māmrī amā mēmoj prām xà hkôt hā ixwŷ pa amā kugō.” Anhŷr jakamā kām kot kēp nē hprām kêt nē. Hāmri nē Juāw Paxis wŷr ō pôristi hkwŷ rē 10nhūm mē ma mē hagiênh xàta wŷr mra nē unē nē mut krāhta. 11Hāmri nē hkrā myè nē pasiiti kamā kuxà nē ma akupým nita wŷr o tē nē kām kugō nhūm kumyè nē ma katorxà hwŷr o tē nē kām kugō.

12Hāmri nhūm Juāw Paxis kôt mē pa xwŷnhjaja tee ri mē kot hpīr ā harēnh ma nē ma hwŷr mra nē kumyè nē ma o mōn haxà. Hāmri nē ma Jejus wŷr mra nē kām harē.

Jejus kot mē ho ohtō nē mē kām mē ō hā harēnh

Makre 6.30-44; Rukre 9.10-17; Juāw 6.1-14

13Hāmri nhūm Jejus Juāw Paxis jarēnh ma nē hkaprī nē. Nē ma himô nhīkjē hwŷr kapôt ā mōr kaxyw pâr krem axà nē ma mō. Pa mē hkôt ipxa ho ipxa xwŷnhjaja ma hkôt mra. Hāmri nhūm krī hkwŷ kamā mē pa xwŷnhjaja harēnh ma nē ohtō nē ma mē inhīhkrep pikap mra. Nē ra amnhī to wa nē mē inhīmōr xâja wŷr pôj nē mē ixtutêp hkrī. 14Jakamā pa mē mō nē mē hwŷr pôj nē mē omu. Hāmri nhūm Jejus mē omu nē kām mē hkaprī nē mē kām mē à xwŷnhjē ho mex pa.

15Tā nhūm ra myt àr kaxyw pa mē hkôt ipxa ho ipxa xwŷnhjaja tee ri mē omu nē Jejus wŷr mra nē kām:

—Kwa na ra amŷkry htŷx nē. Amnhī nē mē hano kē mē ma nhŷri krī hkwŷ hwŷr mra nē tokyx amnhīm mēmoj japrō nē kuku. Mo jar mē apkur xà hā mēō? Jar akunī pix kénā. Anē.

16Hāmri nhūm mē inhāmā nē mē inhāmā:

— Nà kot paj mē hanor kêt nē. Mē kajaja kot kaj mē kām õ nhūm mē apku. Anē.

17-21 No nhūm mē ohtô rax kumrēx. Mēmyjaja kēp 5.000. Nē kaxyw mē hprō nē mē hkrajaja. Jakamā nhūm Jeus ã mē inhmā kapēr anē pa mē tee ri mē hkukamā ijamaxpēr nē kām:

— Kwa nà mē panhōja raxti hā. Mē panhō pāwti kēp sīk pix. Nē kaxyw tep grāja pijakrutre kēnā kot kêt mē piitā mē hipēx. Nà xà kot paj mē ma mra nē nhýri mē kām mē mēmoj japrō nhūm mē kuku? Anē.

Hāmri nhūm mē inhmā:

— Nà pu mē kām mēmoj japrōr kêt nē. Kot puj mē kām mē panhōta o anhgrā. E mē kām anē kē mē ahpýnhā ri hije nē hkrī hpa. Anē.

Hāmri pa mē kuma nē mē kām anē nhūm mē piitā hkrī hpa. Hāmri nhūm Jeus pāwti mē tepja jamȳ nē kaxkwa hwyr rīt nē ho Tīrtūm wȳ nē kām:

— Pa Papaj? Nà apē mē inhmā mē inhō ho apa xwÿnh jakamā amex o amex. Anē.

Hāmri nē mē kām ho hkry hpa nē hkôt mē ixpa ho mē ixpa xwÿnhjē mā kugō pa mē ô ri ho mē hipēx pa. Nhūm mē piitā apkur o hkrī. Mēoja grire htā nhūm Jeus tanhmā mē kām ho rax to nhūm mē ohtô rax kumrēx tā piitā kuku nē ho ñhy htu hpa nhūm arī mēo jakrēx prā. Hāmri pa mē akupým hakrēx o akuprō nē ho kawà ho 12 nē ho nŷt pa.

Jeus kot gô krāhkà hā ãm nē htēm ã harēn

Makre 6.45-52; Juāw 6.15-21

22-23 Tā nhūm Jeus mē ixpē hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjē mā anē pa mē akupým pâr mā agjē nē ma xarmā hkukamā mō. Hāmri nhūm mē kot mar o kuhē xwÿnhjē jano nhūm mē ma akupým hapēx. Hāmri nhūm Jeus kot Tīrtūm mā amnhī jarēnh kaxyw ahte tē nē hixêt ã api nē himōk ã kām amnhī jarēnh o nhý.

Gaa nhūm ra kamât nhūm arī ahte hixêt nhimōk ã nhý.

24 Rôm pa mē pâr kām mē inhmōr xwÿnhjaja kormā himô nhîpôk ri mō. Pu nhūm kôk xâpêr tÿx mē ixkaxpa. Nē gô axpēn tak tÿx nē pa mē tee ri rrēmti ho gô rēnh nhîpêx nē tee ri axpēn pumu.

25 Tā nhūm krâhyre kà nhūm Jeus man mē ijkôt gô krâhkà hā xan tē **26** pa mē amnhī wyr omu. No nhūm kormā hirā mex kêt jakamā pa mē ixpri hā omunh mex kêt nē. Hāmri nē tee ri omu nē mēkarō hā hkamnhīx nē umaj ixâmra rax nē. **27** Hāmri nhūm mē inhmā kapēr nē mē inhmā:

— Tk. Kwa mē amā ma hkêt nē. Pa na pa mē akôt tē. Anē.

28 Hāmri nhūm Simâw Pêtre kuma nē kām:

—Kwa xà ka na ka tē? Tôe apê mē inhō Pahihti jakamā kwa amnhī wyr ixwŷ pa apyrà nē gô krâhkà hā xa nē awŷr tē nà? Anē.

29Hâmri nhûm kâm:

—Tôe mamrî amnē ixwŷr tē. Anē.

Hâmri nhûm kuma nē pâr rûm kato nē hwŷr tē. Urâk nē gô krâhkà hâ hwŷr tē. **30**Hâmri nê kormâ htêp o htêm mē kôk xâpêrta kamâ ama nê tee ri amnhî kukamâ hamaxpêr pê ra àr o mõ. Hâmri nê àmra kamâ Jejus mâ amnhî to akir nê kâm:

—Kwa tokyx ixto api Pahihti. Anē.

31Hâmri nhûm hpa hâ kupy nê ho àpir kurê kumrêx nê kâm:

—Kwa pêr âm kormâ ate amnhî kaxyw inhmâ ajamaxpêr tŷx kêt. Mon ka we ixkamnâr rom mâmri man ixwŷr atêmre hkêt nê? Anē.

32Hâmri nhûm wa akupŷn mē ixwŷr tê nê wa axâ. Hâmri nhûm kôk katât kôt pinhkrênh pa nhûm gô tâm nôr kurê kumrêx. **33**Hâmri pa mē Jejus kot â amnhî nhîpêx anhŷrja â omu hâmri nê kâm mex o mex â harê nê kâm:

—Kwa âm hâmri na hte amnhî pê Tîrtûm Kra hâ amnhî jarê. Nà apê Kra kênâ. Anē.

Jenêjare kamâ Jejus kot akupŷm mē ho mex â harênh

Makre 6.53-56

34Tâ pa mē ra himô hâ rê nê Jenêjare hwŷr pôj. **35**Hâmri nê ma kapê hâ ri ixpa. Hâmri nhûm pi ka nhô xwŷnh kwŷjaja Jejus pumu nê mē piitâ mē kâm harênh o hprôt nê ahpŷnhâ hwŷr nhŷhŷn mē à xwŷnhjê hâ karô. Nhûm mē man mē ixwŷr mē o mra **36**nê mē ho Jejus wŷ nê kâm:

—Pa? Kwa kê mē à xwŷnhjaja akupŷm mex kaxyw apê axê kupê nà? Anē.

Hâmri nhûm mē kâm:

—Tôe. Kwâr mē mâmri mran hkupê. Anē.

Hâmri nhûm mē kuma nê axpën pânhâ hwŷr mra nê kêp ê pix kupênh tâ ra akupŷm mex nê ma akupŷm mra.

Parijew nhô xwŷnh mē Tîrtûm kapêr tûm o mē ahkre xwŷnhjê jarênh

Makre 7.1-13

15 **1**Tâ nhûm Parijew nhô xwŷnh mē Tîrtûm kapêr tûm o mē ahkre ho mē pa xwŷnhjaja Jerujarê rûm ma Jejus wŷr mra. Na htem mē ixfukamâ mē inhîgêtjê pyrâ nê apkur kaxyw nê amnhî nhîhkra kuhôn ryy nê. Amnhî nhîhkra htyk pix kuhôn nê hkrî hkêt nê âm amnhî nhîhkra kuhôn japjêe nê. Nê ô prat kuhôn japjêe nê kormâ apkur kaxyw hkrî. Tîrtûm kot ja hâ mē omunh nê mē mex â mē harênh â amnhî kamnhix jakamâ na pre â amnhî nhîpêx anhŷr o pa. Jakamâ nhûm mē ma Jejus wŷr mra. **2**Hâmri nê omu nê kâm:

—Pa Jejus? E kwa mē inhmā mēmoj jarē. Amnepêm mē panhîgêtjaja na prem apkur kaxyw nē amnhī nhîhkra kuhônh japjê nē rî kormâ apkur. Tâ pa htem arî ijaxwýja ã amnhî nhîpêx anê. No akôt mē pa ho mē pa xwînhjaja na htem mē ixpyrâ nê ã amnhî nhîpêx anhýr kêt nê. Kwa mo na htem amnhî nhîhkra tyk kuhônh tokyx anê nê hkri nê apkur? Anê.

3Hämri nhûm mē kuma nê mē kâm:

—Tk. Na ka htem ãm mē panhîgêtjê hkôt pix mā amnhî nhîpêx o apa no Tirtum kapêr kôt amnhî nhîpêx kêt nê. 4Tirtum na pre mêmôj tâ mē pamâ karô ho:

Kêr ka mē anhîpêêxà nê mē akatorxà wa hâ apijaâm nê mē ho ajuta râhâ ho ri apa. Kot kaj mē ã amnhî nhîpêx anhýr kêt nê tanhmâ mē kâm akapêr punuj to ho ri apa. Hâ koja mē akwýjaja ja myrapê mē apa. Anê.

—Na pre ã Tirtumja mē pamâ karô anê. 5No mē kajaja na ka htem ã akwýjê mā karô anhýr kêt nê. Âm kapêrja kwym na ka htem mē kâm karô nê mē kâm:

Kot kaj mē mêmô arîgro hâ akâxpore japêr nom kêr ka mē ho tanhmâ akatorxà rŷ anhîpêêxà ho ajuta hto kaxyw wa kâm hkwý nhôr kêt nê. Âm ho ate wa ho ajuta hkêt ã wa kâm amnhî jarê hämri nê Tirtum mā amnhî jarênh xâ hâ ixkre hwyr o tê nê mē ixte tanhmâ ixkreta ho mex to kaxyw mē inhmâ agô. Kot kaj mē ã amnhî nhîpêx anê nhûm Tirtum ja hâ mē apumu nhûm ja kâm mex nê. Kêr ka mē ã amnhî nhîpêx anhýr o ri apa.

—Anhýr o na ka htem mē kâm karô ho ri apa. 6Nom Tirtum kapêr tûm kot ã ja jarênh anhýr kêt. Âm amnhî krâ hkôt na ka htem ã mē kâm karô punuj o ri apa anê. Te mē akapêrja mex o kot Tirtum kapêr jakrenh pyràk. 7Mê ate Tirtum kôt amnhî nhîpêx ã amnhî jarênh tâ ãm amnhî to axêx nê hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Na pre Tirtum amnepêm mē akukamâ tanhmâ mē ajarênh to. Nhûm ý hâ mē kâm kapêr jarênh xwînh Ijaisja ô ri mē kâm mē ajarê nê hâ kagà. Te Tirtum tâm kot mē ajarênh pyràk. 8Na pre mē akukamâ mē ajarênh o:

Mê kâm ixkînh ã mē kot amnhî jarênh tâ mē kâm ixkînh kêt. Na htem kâm ixprâm ã amnhî jarênh kapry.

9 Mê kot ixkuhpa hâ amnhî krâ hkôt mêmôj tâ hkwýjê mā karô ho pa jakamâ na htem kot ixkôt amnhî nhîpêx o pa hâ amnhî jarênh kapry. Anê.

—Na pre ã Ijaisja Tirtum nhý hâ mē akukamâ mē ajarê nê mē atâ kagà anê. Anê.

Nhûm pre ã Jejus Parijew nhô xwînhjê mē Tirtum kapêr tûm o mē ahkre xwînhjê mā kapêr anê.

Měmoj kot mě pahtomnu hā harēnh

Makre 7.14-23

10Tā nhūm Jejus amnhī wyr mě kot mar o kuhē xwýnhjē hwȳ ně axte mě kām kapēr ně mě kām:

— E mě inhma ně inhmar tȳx ně. 11Na hte Tirtum kapēr tūm o mě ahkre xwýnhjaja amnhī krā hköt mě ate amnhī nhīhkra kuhōnh jajpē hā mě amā karō ho pa. Ně amnhī krā hköt mě axàpkur xà hā tanhmā mě amā karō hto ho pa. Tirtum kot ja hā mě apumunh kôt mě amex ā mě ajarēnh kaxyw ā měmoj tā mě amā karō anē. Nom na hte Tirtum tanhmā mě kot amnhī nhīhkra kuhōnh to hā mě omunh xà hköt tanhmā mě harēnh to hkēt ně. Rȳ mě axàpkur xà pumunh kôt mě mex ā mě ajarēnh kēt ně. Ja tanhmā kām kute hkēt. Na hte ā mě kot amnhī nhīpēx anhȳr ā mě omunh xà hköt mě mex ā mě harēnh rȳ mě mex kēt ā mě harēnh kēt ně. Na hte měmoj kur ā mě omu ně ām mě omu ně hā tanhmā mě harēnh to hkēt ně. Ām mě kapēr punuj rȳ mě kapēr mex ā mě mar kôt pix mā na hte tanhmā mě harēnh to. Anē.

12Nhūm pre ā Jejus mě kām kapēr anē pa mě hköt mě ixpa ho mě ixpa xwýnhjaja kuma hāmri ně hwȳr mra ně kām:

— Kwa na ka ā mě kām akapēr anē nhūm Parijew nhō xwýnhjaja tee ri ama nhūm ja mě kēp omnuj ně. Anē.

13-14Hāmri nhūm mě inhma ně tanhmā mě inhma Parijew nhō xwýnhjē jarēnh to ně hprī hā mě hkukamā mě harēnh o:

— Tk. Kwār māmrī mě kēp omnuj. Mě kot Tirtum kapēr tūm o mě ahkre ho pa htā na htem hköt amnhī nhīpēx kēt. Jakamā te mě nohkre xwýnh kot amnhī nhīpēx pyràk. Koja mēhō nohkre htā amnhī kôt nhȳhȳm nohkre hō ho mō hāmri ně wa hamē pry pumunh kēt ně htȳx mō hāmri ně nhȳri ahkrehti kamā tēm. Tā Parijew nhō xwýnhjaja te kot wam htēm xwýnhta pyràk nhūm mě kot mě mar xwýnhjaja te kot wam htēm xwýnh kôt hō htēmta pyràk. Jakamā Parijew nhō xwýnhjaja mě kot mě mar o pa xwýnhjē mě koja mě hpimrāàtā nhȳrmā te ahkrehti kamā rōrōk par pyràk o amnhī nhīpēx ně mex kēt ně pa ho pa. Koja kaxkwa kamā inhō Papaj nhȳrmā amnhī nē mě hanor pa.

— Inhō Papaj te kēp měmo hy hkre ho pa xwýnhta pyràk. Na htem měmo hy hkre nhūm higrōt hapōj ně higrōt mex ně. Hāmri nhūm mě hwȳr mra ně omu ně nē měmoj nhīgrōt punuj jarē ně kurē. Ja pyrà ně koja nhȳrmā inhō Papaj amnhī nē Parijew nhō xwýnhjē janor pa nhūm mě mex kēt ně pa ho pa. Jakamā kwa kēr ka mě hköt ri amnhī nhīpēx kēt ně. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mě ixte hköt ixpa ho ixpa xwýnhjē mā hprī hā Parijew nhō xwýnhjē hkukamā ā mě harēnh anē pa mě mar o ixkrī.

15Hämri nhûm Simâw Pêtre tee ri Tirtûm kot më apkur xà hâ më omunh xà hkôt tanhmâ më harênh to hkêt ã harênh ma. Nê ãm tanhmâ më kapér to pix ã më mar kôt tanhmâ më harênh toja ma hämri nê hâ Jejus kukja nê kâm:

—Kwa mon ka ri ã ja jarênh anê Pahihti? Anê.

16Hämri nhûm kuma nê hprî hâ më inhmâ awjarê nê më inhmâ:

—Kwa xân ka më kormâ aprî hâ ja mar kêt nê? **17**E pa ixprî hâ më amâ harê ka më inhma. Nà na htem mêmôj ku nhûm hte më hkrâ hi hwyr gjêx kêt nê. Na hte më õhy pix wyr agjê nê gaa nê nhâm hapôj nê hapêx. Na htem më apkur xâja ku nê û hâ tanhmâ amnhî tomnu hto hkêt nê. Jakamâ na hte Tirtûm ja hâ më omunh xà hkôt tanhmâ më harênh to hkêt nê. **18**Am më hkrâ kamâ më hamaxpér punuj pix nhý hâ më kot tanhmâ amnhî tomnuj to jakamâ na hte Tirtûm më hamaxpér ã më omunh xà hkôt tanhmâ më harênh to. **19**Koja mëhô tanhmâ hamaxpér punuj to nê ra hkôt amnhî tomnuj pix o pa. Na htem nhâm më hpar o pa nê më kêp ahkî nê amnhî to hêx nê më hakwa kamâ nhâm axpën mä më hixi jarênh o pa. Nê nhâm më kêp më hprô ho amnhîkati nê më hkuprî hwyr mra nê më ho amnhîkati. Nê tanhmâ ri axpën tomnuj to ho pa. **20**Më hamaxpér punuj nhý hâ na htem ã amnhî nhîpêx anhîr o pa. No na hte Tirtûm më kot amnhî nhîhkra kuhöñh japjê hkêt ã më omunh xà hkôt më kot amnhî to mex xwînh ã më harênh kêt nê. Ja tanhmâ kâm kute hkêt. Anê.

Jejus kot Ijaew kêt xwînh ni kamâ ukaprî hâ harênh

Makre 7.24-30

21Tâ nhûm Jejus më inhmâ kapér pa hämri nê më inhmâ anê pa më ma hkôt mõ. Ma Xir më Sitôja wa pu hâ ri ipxa. **22**Nhûm mëhô nija omu nê hwyr tê. Më ixkînhâ kêp Ijaew kêt tâ hwyr tê. Kanaâ nhô xwînh na pre. Tâ Jejus wyr tê nê kâm:

—Ka Pahihti Jejus? Apê Tirtûm kot më ixwyr amenh xwînh jakamâ xê ixujarênh ma nê ixkamâ axukaprî hkêt wehe. Na mëkarömnutja tanhmâ ixpê ixkra ho nhûm ixpê omnuj tŷx kumrêx. Anê.

23Hämri nhûm Jejus kuma nê ãm kuma nê kâm tanhmâ nê hkêt nê. Jakamâ pa më ixpê hkôt ipxa ho ipxa xwînhjaja kâm:

—Kwa hano kê ma akupym têe ri. Na ãm ri më pahkôt xatâ hkrata jarênh pix o ri pa. Anê.

24Nom nhûm kot amnhî tâ kamâ hamak kaxyw tanhmâ më inhmâ hâ kapér to nê më inhmâ:

—Nà ãm Ijaewjê pix wyr na pre Tirtûm inhmê. Te më kêp ôwêhti pikunor pyràk o na htem htŷx ri amnhî nhîpêx o pa. Jakamâ ãm më hwyr pix mä na pre inhmê. Na kormâ inhmâ tanhmâ nhâm më hkwŷjê jarênh to hkêt nê. Anê.

25Hämri nhūm nitita tee ri amnhī tā kuma nē hwȳr tē nē kutā hkōnkrā ho htēm nē nhŷ nē kām:

—Xê ma we ixmlamā axukaprī hkêt wehe. Anē.

26Hämri nhūm kām:

—Nà kormā. Na pre Tirtūm mē kēp Ijaewjê pix wȳr inhmē. Jakamā na pa kormā nhām tanhmā mē akwŷjē ho mex to hkêt nē. Anē.

27Hämri nhūm kām:

—Ma ām hāmri na ka akapēr. Nom ixpē Ijaew kêt tā mē kuxwar ām ixtō mex grire kêt wehe. Anē.

28Hämri nhūm kuma nē kām:

—Nà ām hāmri na ka ā akra kaxyw inhmā ajamaxpēr tȳx anē. Jakamā kot paj nē mēkarōmnutita jano. Koja axte tanhmā apē ho hkêt kumrēx.

Anhŷr o kām kapērja rōm nhūm hkraja akupŷm mex kurê kumrēx.

Jejus kot mē à xwŷnhjê ho ohtō nē mē ho mex ã harēnh

Makre 7.31-37

29Tā nhūm Jejus mē inhmā anē pa mē ixrohā krīja pē ixlato nē ma himô rax pē Garirej wȳr mō. Nē nhŷri gô mŷri hixêt wȳr mō nē hā api nē ixkrī. **30**Hämri nhūm mē ohtō nē ma mē ixlôt mra. Nē mē à xwŷnhjaja nhūm mē hamŷ nē Jejus wȳr mē o mra. Na prem ohtō rax kumrēx. Ra ri mē pa hkêt xwŷnhjaja nē mē nohkre xwŷnhjaja nē mē hyk o mē pa xwŷnhjaja. Nē mē kapēr kêt xwŷnhjaja nē ahpŷnhā ri tanhmā mē à kute xwŷnhjaja nhūm mē hamŷ nē ma Jejus wȳr mē o mra nē kutā mē haxwȳ. Hämri nhūm mē omu nē ahpŷnhā akupŷm mē ho mex pa. **31**Jakamā na pre mē kapēr kêt xwŷnhjaja akupŷm kapēr mex nē. Nē ri mē pa hkêt xwŷnhjaja akupŷm mrar mex nē. Nē mē hyk o mē pa xwŷnhjaja akupŷm tām ri mra. Nē mē nohkre xwŷnhjaja akupŷm rīt mex nē. Æ ahpŷnhā akupŷm mex par anē. Hämri nhūm mē kot hwȳr mē hamŷnh nē Jejus wȳr mē o mrar xwŷnhjaja amnhī jaêr pē akupŷm mē mex ã mē omu nē mē kamā no pyma nē hkînh nē. Hämri nē Tirtūm mā mex o mex ã harē nē axpēn mā harēnh o:

—Nà ām hāmri mē panhō Tirtūmja ām mex o mex. Anē.

Jejus kot mē ho 4.000 nē mē kām mē õ hā harēnh

Makre 8.1-10

32Tā nhūm Jejus mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwŷnhjaja amnhī wȳr mē ixwȳ nē mē ixlôt mē mrar xwŷnhjê jahkre nē mē inhmā:

—E. Ka mē rī kam jajê pumu. Na pa ra inhmā mē hkaprī nē. Na mē pahkôt ri pa hā apkati axkrunêpxi nhūm ra mē kēp mēõja hapêx pa. Koja mē apkur kêt râhā ma akupŷm mē õ krī hwȳr pa hāmri nē pry hā hirot nē rôrôk o pa. Mē õ krī hwȳr awryy. Anē.

33Nhūm pre ã mē inhmā mē harēnh anē pa mē tee ri kuma hāmri nē kām:

—Kwa nom nhýri kot pu mē kām mēmoj japrō nhūm mē tokyx kuku? Ja kapôt pix kēnā. Nē mē ohtō griiā. Anē.

34Hāmri nhūm mē inhmā:

—No mē panhō pāwtita? Tanhmā na arī kute nē hikwý? Anē.

Hāmri pa mē kām:

—Nà ãm kēp 7 pix. Nē kaxyw tep kwý no ãm grêre. Kot mē ho dare kaxyw ã. Anē.

35Hāmri nhūm mē inhma nē mē ijkôt mē mrar xwýnhjê mā anē nhūm mē hkrí pa. **36**Hāmri nhūm pāwti mē tep grêreta jamý nē ho Tirtum wý nē kām:

—Pa Papaj. Nà apê mē inhmā mē inhō ho apa xwýnh jakamā amex o amex. ãm amex kumrēx. Anē.

Hāmri nē mē kām mēmojta o hkry hpa nē mē inhmā kugō pa mē ô ri ho xa nē ho mē hipêx pa. **37-38**Hāmri nhūm mē piitā apkü nē õhy htu hpa. Nhūm prem mēmyjaja kēp 4.000 nē kaxyw mēnijaja nē mēhpríjaja. Mē ohtō rax kumrēx tā nhūm Jejus mēõ ho mē hipêx pa. Hāmri pa mē hakrêx o akuprō nē ho kawà ho 7 nē ho nýt. **39**Hāmri nhūm Jejus ma akupým mē õ krí hwýr mē hano pa mē pár krem agjê hāmri nē ma ijaxwýja mō. Ma pika pê Makatā hwýr mō.

**Parijew nhō xwýnh kwý kot aa mē kot mēmoj pumunh kêt õ
ho anhýr ã Jejus wýr ã mē harēnh**

16 **1**Tā pa mē ra hwýr pôj nhūm Parijew mē Satusew nhō xwýnhjaja Jejus pumu nē hwýr mra. Nē hêx rom kot kamā hamak kaxyw hwýr mra nē kām:

—Pa Jejus? E kwa mē inhmā aa mē ixte mēmoj pumunh kêt õ ho anē nà? Pa mē ate ho anhýr ã apumu nē Tirtum kot mē ixwýr améñh ã akôt ijamaxpêr kurê kumrēx. E kwa tokyx. Anē.

2-3Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tk. Nà kot paj mē amā ho anhýr kêt nē. Mē ate hā ixpumunh nē ijkôt ajamaxpêere kaxyw ã. Na ka htem kaxkwa kamā kakrā pumu nē axpēn mā na wrýk ã harē. Nē kaxkwa mex pumu nē axpēn mā amgrà hā harē. Tā ixte tanhmā mē amā mēmoj nhípêx to hā ixpumu nom Tirtum kot mē awýr inhméñh xwýnh ã ijkôt ajamaxpêr kêt nē. **4**Ãm mē ajamaxpêr punuj pix o na ka htem ri ajamaxpêr o apa. Ixpê Tirtum kot mē awýr inhméñh xwýnh tā ka mē ja hā ijkôt ajamaxpêr kêt nē. Tā mē ate aa mēmoj pumunh kêt kwý ixte mē amā ho anhýr kaxyw ka mē inhmā hā karō. Nà kot paj mē amā ho anhýr kêt nē. Kormā. Kot paj ãm nhýrmā te amnepêm Jôhti kot amnhî nhípêx pyràk o amnhî nhípêx. E

ja pix kot paj mē amā harē. Nom kot paj mē amā aa mē ate mēmoj pumunh kêt õ ho anhŷr kêt nē. Anē.

Nhûm pre ã Jejus mē kâm kapér anē hâmri pa mē ixrohâ mē kêt ixfkato nē ma ixpa.

Jejus kot hkôt mē pa xwÿnhjê jahkre hâ harênh

Makre 8.14-21

5Tâ pa mē Jejus mē ixrohâ ma mõ nē pâr mâ agjê nē ma xarmâ akupým rê nê hikjê hâ mõ. Hâmri nê tee ri mē ixâpkur xâ japér nê axpén mâ:

—Kwa na pu mē panhô pâwti ho pajamakêtkati nê kure. Anē.

6Hâmri nhûm Jejus mē inhma nê tanhmâ mē inhma Parijew mē Satusew nhô xwÿnhjê jarênh to. Nom pâwti hâ kuxi nê mē inhma mē harê nê mē inhma:

—Kwa mē o kora. Kêr ka mē Parijew mē Satusew nhô xwÿnhjê mē kêt pâw kaxkrit xâ hkwâ hpyr kêt nê. Anē.

7Hâmri pa mē tee ri kuma nê ixprî hâ mar mex kêt nê. Nê arî kapêrtâ ã axpén kukjêr o hkôt mõ nê axpén mâ:

—Kwa mē pahte mē panhô pâwti rer jakamâ mân mē pahte mē ô pâw kaxkrit xâ kwâ hpyr nê mē pahkurê nà? Anē.

8Hâmri nhûm mē inhma nê mē inhma:

—Hêxta waa nê. Mon ka mē âm axpén mâ mē panhô pâwti hkêt pix jarênh o mõ? Pêr kormâ mē ate amnhî kaxyw inhma ajamaxpêr tŷx kêt. 9Jâa ixte mē anoo mâ pâwti kêt 5 pix tâ nhûm ixte ho mē kêt 5.000tajê nhîpêx par. Nhûm mē kot hkur nê ho ôhy htu hpar nhûm mē ate mëô jakrêx o apikuprôn par nê ho kawâ ho 12 nê ho hipu. 10Nê ham pâwti kêt 7 o mē kêt 4.000 nhîpêx par nhûm mē kot hkur nê ho ôhy htu hpar nhûm mē ate mëô jakrêx o apikuprôn raxja. 11Ra ixte mē anoo mâ ja ho anhŷr o axkrut tâ ka mē ra hâ ano hkêt nê arî axpén mâ mē paxâpkur xâ pix jarênh o ixfkot mõ. Nâ mē paxâpkur xâja na pa harênh kêt nê. Parijew mē Satusew nhô xwÿnhjê nhô pâwti kaxkrit xâ pix na pa hâ kuxi nê mē amâ tanhmâ harênh to. Anê.

12Nhûm pre ã mē inhma kapér anê hâmri pa mē atâ kuma nê kâm:

—Nâ na pa xep mē hâmri tâ ama. Xep mē ixte Parijew mē Satusew nhô xwÿnhjê kapér kôt amnhî nhîpêx nê na ka mē ixfkot nê ã mē harênh anê. Anê.

Jejus kot amnhî tâ hkôt mē pa xwÿnhjê kukjêr ã harênh

Makre 8.27-30; Rukre 9.18-21

13Tâ pa mē axte Jejus kôt mõ nê piqa pê Sejarej Piripos kamâ kormâ mõ nhûm Jejus amnhî tâ mē ixfkot nê mē inhma:

—E mē inhmā mēmoj jarē. Tanhmā na hte mē akwŷjaja axpēn mā ijarēnh to wehe? Anē.

14Hāmri pa mē kām:

—Nà na htem ahpŷnhā tanhmā ajarēnh to. Na hte kamā mē hkwŷjaja ajarēnh o finat Juāw Paxis ã ajarē. Nhūm kamā mē hkwŷjaja ato finat Eris ã ajarē nhūm mē hkwŷjaja tōhā apê Tirtum nhŷ hā akapēr o apa xwŷnhjê hō akupým atir ã ajarē. Nē tōhā finat Jeremistija rŷ axtem hō hā ajarē. ã na htem ahpŷnhā axpēn mā ajarēnh anē. Anē.

15Hāmri nhūm mē inhma nē mē inhmā:

—No mē kajaja? Ixpê mēhō hā na ka htem axpēn mā ijarē? Anē.

16Hāmri nhūm Simāw Pêtre kām:

—Nà apê Tirtum kot mē ixkaxyw axām nē mē ixwŷr amēnh xwŷnh na ka. Nē apê mē ixpiitā mē inhō Pahi Maati na ka. ã na pa htem axpēn mā ajarēnh anē. Anē.

17Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Nà ãm hāmri na ka ã ijarēnh anē Simāw Pêtre. Nom amnhī krā hkôt na ka ã ijarēnh anhŷr kêt nē. Tirtum tām kot amā ixto amnhîrít xà hkôt na ka ã ijarēnh anē. **18Nà akumrêx na ka ã ijarēnh anē.** Tā koja mē apyrâ nē nhŷrmā mē kot ixkôt amnhī xunhwŷr xwŷnhjaja ma hkwŷjê mā ja hā ijarēnh o ri krī piitâ hkôt pa. Hāmri nhūm mē hkwŷjaja mē kuma nē mē apyrâ nē ixkôt amnhī xunhwŷ. Hāmri nhūm mē kêp ixprâm nôkati xwŷnhjaja tee ri tanhmā mē kot ijarēnh toja ma nē ã ijarēnh anhŷrja nē mē kâm kapēr tā nom ho hkaprâ. ã koja ixkôt mē kot amnhī xunhwŷr xwŷnhjaja mē kâm ijarēnh o pa anē. Jao te mē apê kēn nhūm ixte mē ato amnhîm inhôrkwŷ nhîpêx pyràk. Tā akumrêx ate ã ijarēnh kot anhŷr jakamā kot paj te ixte akumrêx amŷnh nē ato ixtêm nē inhôrkwŷ nhîpêx kaxyw amnhîm akumrêx axām pyràk o anhîpêx Simāw Pêtre.

19—E kêr ka ma inhŷ hā tanhmā mē piitâ mē kâm ijarēnh to ho ri apa. Mē kot hprî hā amar kaxyw. Koja mē hkwŷjaja ama nē amnhī kaxyw ixkôt hamaxpêr nē ixkôt amnhī xunhwŷ. Ka ja hā mē omu nē mē kâm: “E ra mē ate Jejus kôt amnhī xunhwŷr jakamā kot ka mē nhŷrmâty nē ma kaxkwa hwŷr api nē Tirtum mē wa kuri amex kumrêx nē atir tûm nē apa ho apa.” Anhŷr o mē kâm ijarēnh o apa. No mē kot akapêr mar nē ãm mar nē ixkôt amnhī xunhwŷr kêt xwŷnhjaja ka mē kâm: “No mē kajaja mē ate Jejus kôt amnhī xunhwŷr kêt jakamā kot kaj mē nhŷrmâ Tirtum mē Krata wa kuri atir tûm nē apa ho apa hkêt nē.” Anhŷr o ã inhŷ hā mē kâm akapêr anhŷr o ri mē hkôt apa. Jao te ate kaxkwa hwŷr saf pyr nē Tirtum krajê mā kahê xà rênh nē Tirtum kra hkêt xwŷnhjê pê kahê pyràk o amnhī nhîpêx o apa. Anē.

Nhūm pre ã Jejus Simāw Pêtre mā kapêr anē. **20Hāmri nē hpânhâ mē ixpiitâ mē inhmā kapêr nē mē inhmā:**

—E. Kwa kér ka mē kormā mē piitā mē kām Tirtūm kot mē awyr inhmēnh ā mē kām ijarēnh o ri apa hkêt nē. Kormā. Anē.

Jejus kot amnhī kukamā amnhī jarēnh ā harēnh

Makre 8.31-33; Rukre 9.22

21 Hämri nhūm Jejus hprī hā amnhī kukamā tanhmā mē inhmā amnhī jarēnh to nē mē inhmā:

—Nà mē kajaja mē ate aprī hā ixpumunh mex. No mē pahkwýjaja kām hprī hā ijarēnh mar nē ixpumunh prām két. Ijaew krähtümjaja nē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwýnhjaja nē patre krähtümjaja. Mē kām hprī hā ixpumunh nē kām ixkapēr mar prām két jakamā kot paj tokyx ma Jerujarē hwyr mō nhūm mē kamā ixpynē nē ixtak rax nē ixpī. Nom kot paj ixtyk ā apkati axkrunëpxi nhūm Tirtūm akupym ixtō ixtir. Anē.

22 Hämri nhūm Simāw Pêtre tee ri kot ā mē kām amnhī jarēnh anhýrja ā kuma nē hwyr tē nē hpa hā kupy nē mē ixpē ho kato nē mē ixkàx ā o xa. Nē ā kot amnhī jarēnh anhýrja nē kām kapēr nē kām:

—Kwa nà Pahihti. Ri ā amnhī jarēnh anhýr két nē. Mo kot két mē ri axtem nē ā anhípêx anē? Anē.

23 Hämri nhūm kuma nē hwyr apkjē nē omu nē kām:

—Tk. Te apê Satanasti kapēr pyràk o na ka ā inhmā akapēr anē. Kot kaj ā akapēr anē hämri nē ixkôt apa hkêt nē. Tirtūm kām hprām xà hköt na ā mē kot inhípêx anhýr kaxyw kēnā. Tā ka Tirtūm jamaxpēr o ajamaxpēr két nē amnhī jamaxpēr o ā inhmā akapēr anē. Te apê ixpē axàmnär xwýnh pyràk o amnhī nhípêx. Anē.

Jejus krajaja kot tanhmā amnhī nhípêx to hā mē harēnh

Makre 8.34-9.1; Rukre 9.23-27; Juāw 12.24-26; māänēn Rōmān 15.1; Wam Korūt 10.23-24; Karatas 5.24; Piripos 2.4; Wam Pêtre 4.1; Apokariç 2.10, 12.11

24 Nhūm pre ā Jejus Simāw Pêtre mā kapēr anē hämri nē hpānhā mē ixpē hköt ixpa ho ixpa xwýnh piitā mē inhmā kapēr nē mē inhmā:

—E kot kaj mē ixkôt amnhī xunhwyr ā amnhī jarē hämri nē māänēn amnhī jarēnh o: “Jejus kēp inhō Pahihti jakamā kot paj kapēr kót pix mā amnhī nhípêx rāhā ho ri ixpa. Kwār ixkwýjaja tanhmā hā inhípêx hto.” Anhýr o amnhī jarē.

25—Koja mē ixtā mē atōx pī rȳ tanhmā mē atō hto ka ty. Tā nom koja akaxwýnh ma ixwyr àpir kurê kumrēx. Hämri ka ixkuri atir tūm nē amex rāhā nē apa ho apa. Nom kot kaj mē jar atir prām xàj ixkaga hämri nē inhō krī hwyr axàpir két nē.

26—Nē koja mēhō hikukrêx rax gryk ā Tirtūm kaga. Tā nhýrmā ty hämri nē amnhī kôt hikukrêx ô hpyr nē o mōr két nē. Koja tee ri kuwy

hwyr mõr pymaj amnhî nê hikukrêx rax o amnhî pânhâ amnhîrer prâm kapry. Tanhmâ koja amnhî to nê Tirtum mä amnhîre nê ma õ krî hwyr api? Koja ã amnhî nhîpêx anhîr kêt nê.

27—Nê ixpê Tirtum kot më awyr inhmênh xwînh kot paj nhîrmâ kaxkwa rûm akupyn më awyr wrî nhûm Tirtum kapêr o më wrîk xwînhjaja man ijkot wrî. Hämri pa inhö Papaj nhî hâ ixte më piitâ tanhmâ më kot amnhî nhîpêx to hâ më omunh xâ hkôt ahpynhâ tanhmâ më harênh to. 28 Äm hämri na pa ã më amâ amnhî jarênh anê. Kot paj nhîrmâ akupyn ixte më ato amnhîptar kaxyw man më awyr wrî. Tâ kot kaj më akwîjaja akupyn ixwrîyta kukamâ tokyx ixte tanhmâ ixte amnhî nhîpêx to hâ ixpumu. Anê.

Jeus kot hixêt prêk nhîmôk ã hirâ kamâ ãm ã harênh

Makre 9.2-13; Rukre 9.28-36; mäanen Sikun Pêtre 1.16-18

17 1Tâ nhûm semânja hapêx nhûm Jeus ma nhîri hixêt prêk wîr mõ. Nê kaxyw Simaw Pêtre nê Xiakre nê Xiakre htô Juâwja nhûm ma amnhî kôt wa më o mõ. Nhûm wa më mõ nê hixêt prêk ã api nê himôk ã kuhê. 2Hämri nhûm Jeus xep ra axtem nê xa. Axtem hkuk nhîrâ htîx nê xa. Te myyi nhîrâ htîx pyràk. Nê ê haka htîx kumrêx. 3Hämri nhûm xep ja wa kaxkwa rûm hwyr wrî nê kuri kâm kapêr o xa. Mojes më Erisja wa nhûm hwyr wrî nê kuri xa. Tirtum amnepêm amnhî wîr wa ho àpir tâ wa akupyn wrî nê Jeus mä kapêr o xa. 4Hämri nhûm Jeus kôt më mõr xwînhjaja wa më omu nhûm Simaw Pêtre tanhmâ hamaxpêr to nê Jeus wîr tê nê kâm:

—Kwa Pahihti. Nà ãm hämri na pu më amnë mõ. Kwa pu më kritpêm jar axkamë nê tokyx panojarêt kêt nê. Pa më amâ pô nhîrõnh o axkrunêpxi nê hipêx. Amâ hõ nhîpêx nê Mojes mä hõ nhîpêx nê Eris mä hõ nhîpêx ka më kamâ akrî. E kwa pa më amâ ho anê nà?

Anhîr o kâm kapêr. Nom amnhî krâ hkôt ã kapêr anê. 5Hämri nê kormâ ã kâm kapêr anhîr rôm nhûm ra kakrâ jaka htîxja wrî nê wa më hkunor pa nhûm wa më kamâ kuhê. Nhûm kakrâ kamâ Tirtum më kâm kapêr nê më kâm:

—E ota Ixkra xa. Inhmâ hapê ho inhmâ hapê. E kêr ka më kapêr mar tîx râhâ ho ri apa. Anê.

6Hämri nhûm më tee ri kuma nê kâm ma htîx nê umaj pikap rôrôk nê htu mîrpê hikwî. 7Hämri nhûm Jeus më hwyr tê nê më hâ îhkra jaxwî nê më kâm:

—E më kânhmâ akuhê nê amâ ma hkêt nê. Anê.

8Hämri nhûm më kuma nê kânhmâ rît nê Jeus pix pumu nhûm ahte xa nhûm kuri wa ãm xwînhta wa ra ma akupym api. 9Hämri nhûm më kormâ akupym hixêt nhîmôk rûm më ixwîr wrîk o mõ nhûm Jeus më kâm:

—E kér ka mě ham ate měmoj pumunh xwŷnhta kormā nhām mě kām harēnh kêt nē. Kot paj nhýrmā ty nē akupým ixtîr ka mě rī kormā mě kām ja hā ijarēnh o ri apa. Anē.

10Hāmri nhūm mě kormā akupýn mě ixwŷr wrŷk o mō nhūm mě Jejus mā:

—Kwa mě inhmā měmoj jarē. Na htem Tirtûm kapér tūm o mě ijahkre xwŷnhaja mě inhmā: “Eris kumrēx koja Tirtûm mě pahwŷr kumē nhūm Krisja kormā hapu hā wrŷ.” Anē. Na htem ā mě inhmā war ajarēnh anē. Tā ka ra wrŷ nom kormā akukamā Erisja wrŷk kêt. Anē.

11Hāmri nhūm mě kām:

—Nà ām hāmri na prem ā wa ijarēnh anē. Na pre ra ijkukamā te Eris kot amnhī nhípêx pyràk xwŷnhta tē nē ixfutêp mě kām ijarēnh o pa. **12**Tā nom nhūm mě ja hā omunh kêt nē. Na prem axtem nē kām hprām xà hkôt tanhmā hipêx to nē kupī. Tā koja mě nhýrmā ā hipêx anhýr pyràk o inhípêx. Anē.

13Hāmri nhūm mě ra hprī hā kuma nē axpēn mā:

—Kwa Juâw Paxis pimrâata na ā mě pamā harēnh anē. Tapxipix na pre te Eris kot amnhī nhípêx pyràk o amnhī nhípêx o pa. Tā tām na mě pamā harē. Anē.

Jejus kot měhō hkra nē měkarõmnuti kator ā harēnh

Makre 9.14-29; Rukre 9.37-43

14Tā nhūm mě ra akupým ahpar mā man mě ixwŷr hpôx o mō nhūm mě ohtô rax nē Jejus kutêp kuhê. Hāmri nhūm měhō myja mě omu nē mě kutā tē nē mě hkaxpa nē Jejus kutā hkôn krâ ho têm nē nhý nē hkra ho kuwy nē kām:

15—Pa Jejus. Kwa inhmā ixfra kamā axukaprī nē. Na hte měkarõmnutija xatā tanhmā ixpê ho nhūm hte ū hā mra nē rôrôk nē tōhā kuwy kamā rôrôk nē tōhā gôx kām mrân mrô nē ixpê homnuj tŷx nē. **16**Tā pa akôt mě pa ho mě pa xwŷnhjê hwŷr o tē nom nhūm mě kot inhmā ho mex kaxyw tee ri tanhmā ho hkaprÿ. Kwa xà kot kaj akupým inhmā ho mex nà? Anē.

17Hāmri nhūm kuma nē mě ixte hkôt ixpa ho ixpa xwŷnhjê mā kapér nē mě inhmā:

—Hêxta waa nē. Ra mě ate ixte Tirtûm nhý hā mě ho mex ā ixpumunh o ixfot apa ryy htâ kormā ixpyrà nē ā mě hipêx anhýr kêt nē. Nà kormā mě kaxyw Tirtûm kôt mě ajamaxpêr tŷx kêt jakamā na ka mě tee mě ho mex kaxyw. Anē.

Hāmri nē myta mā kām:

—E amnē ixwŷr akrata o tē pa omu. Anē.

18Hāmri nhūm kuma nē hwŷr o tē nhūm omu nē nē

mēkarõmnutija kator nhûm akupým mex kurê kumrêx. 19 Hämri pa mē ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwýnhjaja ja hâ omu mē hkàx ã amnhî tâ hkukja nê kâm:

— Kwa na pa mē axwakre kamâ tee ri nê hanor prâm kaprÿ. Kwa mon pa mē apyrâ nê nê hanor nhûm kator nê ma htêm kêt nê? Anê.

20-21 Hämri nhûm mē inhmâ:

— Nà kormâ mē ate mē kaxyw Tirtûm kôt ajamaxpêr tÿx kêt. Nom kot ka mē kaxyw hkôt ajamaxpêr tÿx hämri nê hkôt amnhî nhípêx kukwak ri mêmoy tâ awÿ nhûm mē ama nê mē ate mêmoy tâ axâhwÿr xâ hkôt mē amâ tanhmâ mêmoy nhípêx to. Te mē ate pî hpàr mûj mā akapêr nê kâm: “Kwa amnhî jarê nê ma tê nê gô xujanâr kâm mân mrô.” Anhÿr nhûm kot amar nê amar xâ hkôt ã amnhî nhípêx anhÿr kurê kumrêx pyràk. Ja pyrà nê kot kaj mē amnhî kaxyw Tirtûm kôt ajamaxpêr tÿx kukwak ri mêmoy tâ awÿ nhûm mē ama nê mē amâ mêmoy tanhmâ ho rÿ mē amâ mêmoy gô. Anê.

Jejus kot htyk kukamâ amnhî jarênh ã harênh

Makre 9.30-32; Rukre 9.43-45

22-23 Tâ hämri pa mē Jejus kôt ma mô nê nhÿri pika pê Garirej kamâ kormâ ixpa. Hämri nhûm Jejus axte amnhî kukamâ mē inhmâ tanhmâ htyk ã amnhî jarênh to nê mē inhmâ:

— Nà koja mē tokyx mē kâm ixtâ amÿnê nhûm mē ixpî. Mê kot ixpîr tâ kot paj ixtyk ã apkati axkrunêpxi nhûm Tirtûm akupým ixto ixtîr. Anê.

Hämri pa mē tee ri ã kot amnhî jarênh anhÿrja ã kuma nê ixkaprî htÿx kumrêx.

Jejus kot Tirtûm nhôrkwy hwÿr àr

Rôman 13.5-7; Wam Korît 10.32-11.1

24 Tâ pa mē Jejus kôt ma mô nê ra Kapanaû hwÿr pôj. Hämri nhûm mē kot Tirtûm mâ amnhî jarênh xâ hâ ixkre ho mex kaxyw mē kêp kàxpore hkwÿ jamÿnh xwýnhjaja mē ixpumu nê mē ixwÿr mra nê Simâw Pêtre mâ kâm:

— Pa. Kwa xâ na hte mē ajahkre xwýnhjaja mē pahpê hkwÿjê pyrà nê Tirtûm mâ amnhî jarênh xâ hâ ixkre ho mex kaxyw kàxpore hkwÿ nhôr kêt nê nà? Anê.

25 Hämri nhûm mē kuma nê mē kâm:

— Tÿ kot mē kâm òr o pa kênâ. Anê.

Hämri nê ma mē ixkôt tê nê mē ixkôt mëhô nhôrkwy hwÿr axâ. Hämri nê kot Jejus mâ mē harênh mâ tâ nhûm ra hamaxpêr ã omu nê kumrêx kâm kapêr nê kâm:

— Kwa inhmâ mêmoy jarê Simâw Pêtre. Xâ na hte pahi hkrajaja ô

papaj mā kàxpore hkwì nhõr o pa nà? Xà na hte ãm hkra hkêt xwình pixjaja kãm hkwì nhõr o pa? Anẽ.

26Hämri nhûm kuma nẽ kãm:

—Nà mẽ kêp hkra hkêt xwình pixjaja na hte kãm õr o pa. Anẽ.

Hämri nhûm Jejus kãm:

—Tỳ. Nà ãm hämrí na ka ja jarẽ. Na hte pahi hkrajaja õ papaj mā kàxpore nhõr kêt nẽ. Mẽ kêp hkra kênã. Tã ixpê Tîrtûm Kra jakamã mo kaxyw kot pa kêt õrkwý hwýr inhgiêx kaxyw kãm kàxpore hkwì gô?

27Tã nom kot paj õr kêt nhûm kàxpore hkwì jamình xwìnhjaja tee ri ja hã ixpumu nẽ axpën mã ixte amnhî tomnuj xwình ã ijarẽ. Jakamã e ma gônhmã tẽ nẽ tep õ kanhê. Hämrí nẽ ho api nẽ apy nẽ hakwa jakjê nẽ kamã kàxpore htýxre pumu. Nẽ apy nẽ man o tẽ nẽ pahpânha kàxpore jamình xwìnhhta mā agô. Anẽ.

Nhûm pre ã Jejus Simâw Pêtre mã karõ anẽ nhûm kuma nẽ ma hwýr tẽ nẽ kot kãm karõ xà hkôt ã amnhî nhîpêx anẽ.

Më kot amnhî to rûnh xwìnhjê jarênh

Makre 9.33-37; Rukre 9.46-48; mâanen Piripos 2.3-7; Wam Pêtre 3.4, 5.5-6

18 1Tã mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwìnhjaja amnhî kukamã ijampaxpêr nẽ amnhî tã Jejus kukja nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhma mêmôj jarê Pahihti. Nhýrmã mẽ ixpê pahi nẽ anhîhkô hã mẽ ho amnhîptâr o ri ixpata ã mẽ ixtô kot paj we mẽ ho amnhîptâr rax o ikwýjê jakre? Anẽ.

2Hämri nhûm mẽ inhma nẽ amnhî wýr mêmôprire hõ mã hpa ho apê nhûm hwýr tẽ nẽ mẽ ijkuri xa. 3Hämri nhûm Jejus omu nẽ hã mẽ inhma:

—E mẽ inhma. Kêr ka mẽ apê pahi pyràk o tanhmã amnhî jarênh to ho ri apa hkêt nẽ. ãm te amarî ri mẽ apa pyràk o amnhî nhîpêx. Te mêmôprire kot amnhî nhîpêx pyràk. Kot kaj mẽ ã amnhî nhîpêx anhýr o apa hkêt hämrí nẽ nhýrmã inhîhkô hã mẽ ho amnhîptâr kêt nẽ. 4Jakamã kot kaj mẽ amã nhýrmã inhîhkô hã mẽ ho amnhîptâr o apa hprâm. Hã kot kaj mẽ te mêmôprire kot amnhî nhîpêx pyrà nẽ amã amnhî to rûnh prâm kêt nẽ apa.

5—Nẽ kêr ka mẽ apê pahi kot amnhî nhîpêx pyràk o tanhmã amnhî jarênh to ho apa hkêt nẽ. ãm te amarî ri mẽ apa pyràk o amnhî nhîpêx. Jao nhýri mêmôprije hõ pumu nẽ kamã axukaprî nẽ kãm mêmôj tanhmã ho rý kãm mêmôj gô. Hämrí nẽ te pa ate tanhmã ixto mex to pyràk o amnhî nhîpêx. Kot kaj mẽ ã amnhî nhîpêx anhýr o apa hämrí nhûm Tîrtûm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ate amnhî to rûnh kêt tã mẽ ate amnhî to rûnh xwình ã mẽ ajarẽ. E kot kaj mẽ amã amnhî to rûnh prâm hã kot kaj mẽ ã amnhî nhîpêx anhýr o ri apa. Anẽ.

Mē kot amnhī tomnuj xwŷnhjê hkukamā mē harēnh

6Nhūm Jejus arī mē inhmā mēhprī jarē nē mē inhmā:

—Nē mēhprīre na htem amnhī kaxyw ixtkōt hamaxpēr o pa. Tā koja mēhō inhnē tanhmā mē kām kapēr to. Mē kot tanhmā amnhī tomnuj to hprām xàj tanhmā mē kām kapēr to ho pa. Hämri nhūm mē kuma nē mē kapēr xà hköt tanhmā amnhī tomnuj to. Hā koja Tīrtūm ja hā omu hämri nē kot inhnē tanhmā kām kapēr to xwŷnhta pumu nē homnuj tŷx nē. Te mē kot mēhō pynēnh nē mut ā kēn pytī hō nhōr nē ma o htēm nē gō xupŷm kām mēnh pyràk o hipêx. Te ho ja pyràk no ām homnuj tŷx o hakre.

7—Nē koja mēhō inhnē tanhmā mē kot ixtkōt amnhī xunhwŷr xwŷnhjê hō mā kapēr to. Kot tanhmā amnhī tomnuj to hprām xàj tanhmā kām kapēr to. Rȳ kot ixkaga hprām xàj tanhmā kām kapēr to. Hämri nhūm kuma nē mar xà hköt ixkapēr kwŷm tanhmā amnhī tomnuj to. Tā koja Tīrtūmja ja hā omu nē māänēn kot inhnē kēp àmnâr xwŷnhta pumu nē ā inhnē kām kapēr anhŷrja mŷrapē homnuj tŷx kumrēx.

8-9—E kwa mē okora. Kot kaj mē anhŷhkra ho tanhmā amnhī tomnuj to rȳ apar o tanhmā amnhī tomnuj to. Hā kēr ka mē axte ā amnhī nhîpêx anhŷr pymaj te mē ate amnhī pê krâhyr nē mēnh pyràk o amnhī nhîpêx nē axte ā amnhī tomnuj anhŷr kêt nē. Rȳ ka mē ano ho mēmoj punuj pumu. Hā kēr ka kām ajamaxpēr pix o apa pymaj te mē ate amnhī pê ano katôk nē kaxâr nē mēnh pyràk o amnhī nhîpêx nē nhâm arīt kurê kumrēx. Kēr ka mē ā amnhī nhîpêx anhŷr o ri apa. Hämri nē nhŷrmā ty nē ma Tīrtūm nhō krī hwŷr api. No kot ka mē arī akutā ano nē arī akutā apar nē arī akutā anhŷhkra râhā ri apa htâ ho amnhī tomnuj o apa. Hämri nē nhŷrmā ty nē ate amnhī tomnuj mŷrapē ma mē kot amnhī xà htŷx kamā hamak tûm xà hwŷr ma mō.

10-11—Nē kēr ka mē mēhprīrejê kamā axukaprī râhā ho apa. Na hte kaxkwa kamā Tīrtūm kapēr o mē wrŷk xwŷnh kwŷjaja Tīrtūm mā mē hamâr mex o pa. Tā koja mēhō tanhmā kēp hō hto nhūm mē hā omu nē ma tē nē Tīrtūm mā harēnh kurê kumrēx. Anē.

Ôwêhti pikunor jarēnh

Rukre 15.3-7

12Nhūm Jejus arī mē inhmā kapēr nē mē inhmā:

—E pa mē amâ awjarē ka mē ixujarēnh ma. Nà koja mēhō my hkrit ôwêhti xohtô nē. Nē apkati mē ma hamâr o pa. Hämri nhūm pyxire nē tanhmā amnhī to nē kēp akunok. Kwŷ kaga nē ma nhŷhŷm ahte tē nē kēp akunok. Hämri nhūm mytita ma akupŷm o mōr kaxyw hkwy ho pikuprôn̄h pa hâmri nē tee ri hkwy kaêx ā pikunor xwŷnhta japêr nom nhŷri omunh kêt nē. Hämri nē tee ri hkukamā hamaxpēr nē ma hkwy

ho mō nē nhýri kure. Kutêp apkur kaxyw nhýri kure hâmri nē ma akupým pikunor xwÿnhhta japêr o tê. 13 Hâmri nē hapêr ryy nē nhýri hwýr kato nē omu nē hkînh nē. Hâmri nē kutu nē ma akupým o tê. Na hte pikunor kêt xwÿnhjê nhý hâ hkînh tâ pikunor xwÿnhhta mâ kato nê hkînh týx nê. Krit xohtô htâ nom âm kâm ho pixi nê ho hpikunor prâm kêt. ã mē ujarênh kot anhýr. 14 Ja pyrà nê Tirtûm kâm mëhô pyxi nê nhýrmâ ma kuwy wýr môr prâm kêt kumrêx. Më piitâ më kot hkôt amnhî xunhwýrja na kâm hprâm. Anê.

Jejus kôt më pahtójê hô kot më pahtomnuj jarênh

15 Nhûm Jejus arî më inhmâ kapêr nê më inhmâ:

— Nê ja. Koja ijkôt më atô rý më atôx tanhmâ atomnuj to. Hâ kér ka ma hwýr tê nê kot tanhmâ anhípêx to hâ amnhî tâ kâm akapêr. Nom kér ka më nhâm mëhô mâ harênh kêt nê. Âm tanhmâ kot ato xwÿnhhta pix wýr tê nê kumê war axpêñ mâ akapêr nê war axpêñ ma. Nhûm ama nê akupým tâm anhípêx hâ kér ka akupým te ijkôt kêp atô rý atôx pyràk o ka wa axpêñ nhípêx nê axte jam ajamaxpêr kêt nê. 16 Nom koja ama nê âm ama rý tanhmâ ato hkêt ã amnhî jarênh japêr. Hâ kér ka ma akupým tê nê akupým amnhî kôt Kris kôt atô rý atôx o axkrut rý më ho axkrunêpxi nê amnhî kôt hwýr më o mra kê më axpêñ tâ war ama. Amnepêm Tirtûm kapêr ã kagà htûm kot ja jarênh o:

Kér ka më atô tanhmâ axpêñ nhípêx to. Hâmri nê hâ axpêñ mâ akapêr kaxyw nê amnhî kôt akwýjê ho axkrut rý ho axkrunêpxi nê akupým hwýr më o mra kê më axpêñ tâ war ama. Anê.

— ã Tirtûm kapêr ã kagà htûm kot ja jarênh kot anhýr. 17 Jakamâ kér ka më amnhî kôt akupým kot tanhmâ ato xwÿnhhta wýr më o mra kê më atâ kuma. Hâmri nhûm arî më kâm kot tanhmâ ato hkêt ã amnhî jarê ka tee ri amnhî tâ omu nê ikrêsti hwýr tê nê Kris kwý hâ më pikuprôn h xwÿnhjê mâ harê. Kê më ama hâmri nê ja hâ axte kot tanhmâ ato xwÿnhhta mâ kapêr. Nhûm më mar kêt nê arî kot tanhmâ ato hkêt ã amnhî jarê ka më amnhî nê hanor kurê kumrêx. Hâmri nê te kêp Kris kôt më atô rý më atôx kêt pyràk o hipêx.

18 — Nê koja mëhô ijkôt amnhî xâm nê Inhípêêxâ Tirtûm kôt ri amnhî nhípêx o pa. Ka më ja hâ omu nê inhý hâ tanhmâ kâm akapêr to nê kâm: “E ra ate Jejus kôt amnhî xâm jakamâ kot kaj nhýrmâ Tirtûm më wa kuri amex kumrêx nê atîr tûm nê apa ho apa.” Anhýr o kâm akapêr. Nom më kot ijkôt amnhî xunhwýr kêt xwÿnhjaja ka më ã më kâm akapêr anhýr kêt nê. Âm inhý hâ më kâm: “No më kajaja më ate Jejus kôt amnhî xunhwýr kêt jakamâ kot kaj më Tirtûm më Krata wa kuri atîr tûm nê amex nê apa hkêt nê.” Anê. Kér ka më inhý hâ ã ahpýnhâ tanhmâ më kâm akapêr to ho apa anê.

19-20—Nē kot kaj mē Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw te axkrutre rȳ axkrunēpxire htā axpēn wȳr akuprō nom mē kapxipixjaja apikuprōnh kêt nē. Kot paj mē akaêx ã mē anhīhkô hā mē amar o xa. Mē ate ano ho ixpumunh kêt tā pa wa mē anhīhkô hā mē amar o xa. Jakamā kot kaj mē axpēn wȳr akuprō nē mēmoj tā Tirtūm wȳ nhūm kaxkwa kamā ja hā mē ama. Nē mē ate hā axàhwȳr xwȳnhata nhūm mē amā tanhmā ho. Kêr ka mē ã ijkamnàr rom axàmnhīx amnhī to Inhīpêêxà hwȳr anē. Anē.

Nhūm pre ã Jejus mē inhmā kapēr anē.

Mē pahte tanhmā axpēn nhīpêx to hā mē pamā karō

Matêwre 6.14-15; Rukre 17.3-4; māänēn Epes 4.32; Korosē 3.13

21Tā nhūm Simāw Pêtre Jejus wȳr tē nē mēmoj tā hkukja nē kām:

—Kwa inhmā mēmoj jarē Pahihti. Xà koja akôt ixtō rȳ ixtōx tanhmā inhīpêx to pa amnhī tā omu nē ãm omu nē amnhī tā tanhmā ho hkêt nē. Nhūm axte tanhmā ixto nē axte tanhmā ixto ho 6 tā pa ãm amnhī tā omu nē amnhī tā tanhmā ho hkêt nē. Æm ho ijamatéktati nē axte kām ijamatxpēr kêt nē. Æ amnhī tā hipêx anhȳr o 7 nhūm ja amā mex nē nà? Anē.

22Hāmri nhūm kām:

—Nà kot kaj ã amnhī tā hipêx anhȳr o 7 pix kêt nē. Koja mēhō xatā tanhmā ato rāhā nē ka amnhī tā omu nē ajaxwȳja amnhī tā xatā tanhmā ho hkêt nē. Æm amnhī tā omu nē ãm omu nē tām hipêx rāhā ho ri apa. Māmrī ho anhȳr o apa rāhā nē aa jam anhūrer kêt nē.

23—E kot paj ixprī hā mē amā tanhmā ja jarēnh to ka mē inhma. Tirtūm na hte xatā mē ate tanhmā amnhī tomnuj to hā mē apumu nē mē anē rēnh o pa. Te kot pahi kot ã hkwȳjē nhīpêx anhȳr pyràk. Koja mē õ pahija kām mē àpênh xwȳnhjaja kot kēp kàxpore ho ïpresta hā mē omunh kaxyw nhȳ. **24**Hāmri nhūm mē hwȳr ja ho tē nē kutā ãm. Ra kot kēp hikàxpore ho ïpresta rax xwȳnhja. **25**Tā no ãm aa akupým kām òr kêt nē ra kēp ho hapêx pa. Hāmri nhūm pahija tee ri amnhī tā omu nē hkwȳjē mā hā amyñnē nē mē kām: “E. Mē ma o tē nē hprō nē hkrajaja nē òrkwȳ nē hikukrêx mērohā ho wēnê hpa nē hpānhā kàxpore py nē man inhmā o tē. Kot ixpē ijkàxpore ho ïpresta nē akupým inhmā òr kêt mȳrapê.” Anē.

26—Hāmri nhūm kot ho ïpresta xwȳnhata tee ri amnhī tā kuma nē kutā hkōnkrā ho nhȳ nē amnhī to hwȳr kām hihtyx nē kām: “Kwa nà ri ixto anhȳr kêt nē pahihti. Ijkamā axukaprī nē hkêt wehe. Nà kot paj akupým amā kugō kām ga.” Anē.

27—Hāmri nhūm amnhī tā kuma nē kām hkaprī nē. Hāmri nē kām: “Tôe. Nà kot paj ã anhīpêx anhȳr kêt nē. Kot paj anhō kôt kaxônh pa nē kumē ka māmrī ma ajamatéktati nē axàmnhīx apa.” Anē. **28**Nhūm ã kām kapēr anē nhūm kuma nē hkînh nē. Hāmri nē ma tē nē kato nē ijkre

kapem pôristi hō pumu. Na pre ra kēp kàxpore hkwȳ ho grire nē ho īpresta nhūm kato nē omu. Hāmri nē hwȳr tē nē amnhī kīnhā ūkre hā kumȳ nē kām: "Kwa tokyx akupȳm ate ixpē kàxpore ho īpresta pānhā inhā agō." Anē. 29Hāmri nhūm tee ri amnhī tā omu nē ra ham kot pahi kutā amnhī nhīpēxta pyrā nē kutā hkōnkrā ho nhȳ nē kām: "Kwa nā. Kwa ri ixta anhȳr kēt nē. Nā kot paj hpānhā amā kugō. Kwa ixkamā axukapri nē hkēt wehe." 30Anhȳr tā nom nhūm kuma nē ām kuma nē hā amȳnē. Hā hkwȳjē mā amȳnē nē mē kām: "E mē ma jahti ho tē nē haxā. Koja kot ixpē kàxpore ho īpresta pānhā inhā kugō nē rī kormā kato nē rī amnhī pumu." Anē. Hāmri nhūm mē kuma nē ma o tē nē haxā.

31—Hāmri nhūm hkwȳjaja tee ri mar o kuhē nhūm mē kēp ja omnuj nē nhūm mē pahi hwȳr agjē nē kām harē. 32Hāmri nhūm tee ri harēnh ma nē kamā gryk tȳx nē akupȳm amnhī wȳr hā karō nhūm akupȳm hwȳr axā nhūm kām: "Tk. Kwa na ka pre amnhī tomnuj tȳx nē. Ate amnhī to ixwȳr nhūm inhā akapri nē ixte anhō kōt kaxōnh nē mēnh tā 33ka amnhī kīnhā anhīota kamā axukaprī hkēt nē ri ā hipēx anē." Anē. 34Hāmri nē kamā gryk nē hā ū pôristi mā amȳnē nhūm mē ma o tē nē haxā. Mē kot mē hagjēnh xā hā iixkre kamā apkati mē tanhmā mē kot hipēx to kaxyw nhūm mē kām hā amȳnē. Tanhmā mē kot hipēx to rāhā nhūm kot akupȳm kàxpore raxta nhōr par nē rī kormā kator kaxyw nhūm mē ma o tēn haxā. Ā mē ujarēnh kot anhȳr. Anē.

35Nhūm pre ā Jejus mē ixte hkōt ixpa ho ixpa xwȳnhjē mā kapēr anē. Hāmri nē mē inhā:

—Ja pyrā nē koja ixkōt mē atō rȳ mē atōx tanhmā mē atomnuj to ka mē amnhī tā omu nē ām omu nē ho ajamakētkati kurē kumrēx nē axte kām ajamaxpēr kēt nē. Te pahi kot mēhō nhō kōt kaxōnh par nē axte kām hamaxpēr kēēta pyrāk. No kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anhȳr kēt nhūm kaxkwa kamā inhō Papaj ja hā mē apumu nē te ho pahi tee ri kot amnhī tomnuj xwȳnhhta kot amnhī nhīpēx ā omunh nē hā àmnēnh nhūm mē kot apkati mē tanhmā omnuj tota pyrāk o mē anhīpēx. Anē.

Jejus kot mē pahte axpēn kaga nē mē pahkurē

Matêwre 5.31-32; Makre 10.1-12; Rukre 16.18; māänēn Wam Korīt 7.10-16

19 1Tā nhūm Jejus mē inhā kapēr pa nē mē inhā anē pa mē ixrohā Garirej rūm ixxkato nē pyhti pē Jotāw hā rē nē hpānhā ihkjē hā ri ixpa. Pika pē Jutej kamā. 2Hāmri nhūm mē ohtō nē Jejus pumu nē man mē ixwȳr mra nhūm mē omu nē mē kām akupȳm mē à xwȳnhjē ho mex. 3Hāmri nhūm Parijew nhō xwȳnh kwȳjaja hwȳr mra. Hēx rom kot kamā hamak nē tanhmā ho kapēr punuj to kaxyw hwȳr mra nē kām:

—Pa? Kwa mē inhā mēmoj jarē. Tanhmā na pre amnepēm finat Mojesja mē pahte mē pahprō kaga hā mē panhīgētjē mā karō hto? Xā

kot mē pahprō pahkwym ri tanhmā amnhī nhīpēx to pu mē hkaga nhūm ja Tirtum mā mex nē nā? Anē.

4Hāmri nhūm mē kām:

—Nà na ka mē aprī hā Mojes kot tanhmā ja jarēnh to mar mex kēt nē. Ja kot anhŷr kēt. Amnepêm mēmoj piitā hkrax kām na pre Tirtum my nē niya wa hipêx. Axpēn kaxyw wa hipêx. **5Hāmri nē wa hkukamā tanhmā wa kot amnhī nhīpēx to hā wa harē nē wa harēnh o:**

Koja mēmyjaja hprō kaxyw hāmri nē gryk ā katorxà mē hipêêxà wa hkaga nē ām hprō kôt pix mā pa ho pa. Te wa tipxi nē ri wa pa pyràk o amnhī nhīpêx. Anē.

—Na pre ā Mojes Tirtum nhȳ hā mē kām ja jarēnh anē. **6Jakamā koja te wa tipxi nē ri wa pa pyràk o axpēn nhīpêx o pa.** Tirtum tām kot axpēn mā wa òr kēnā kot kēt wa axtem nē ri htŷx ri hamaxpēr nē axpēn kaga. Anē.

7Hāmri nhūm mē kuma nē kām:

—Tỳ. Nom finat Mojes na pre mē pakukamā mē panhīgêtjē mā ā ja hā karō anē nē mē kām:

Kot kaj mē aprō kaga kaxyw hāmri nē ra kēp aprō hkēt ā hā kagà nhīpêx nē kām agō nē amnhī nē hano kē ma tē.

—Anhŷr o na pre mē kām hā karō. Tā ka na ka mē ixte axpēn kaga hkēt ā mē inhmā karō. Anē.

8Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tỳ no ām mē kām Tirtum kapēr kôt amnhī nhīpêx prām kēt jakamā na pre ā mē kām ja jarēnh anē. No amnepêm mēmoj piitā hkrax kām na prem ā amnhī nhīpêx anhŷr o pa hkēt nē. **9Jakamā kēr ka mē aprō kaga hkēt nē apa.** Kot kaj mē hkaga nē hpānhā nhām mēhō ho aprō nhūm Tirtum noo mā te ate wam aprō kamā nhām aprō nyw o amnhīkati pyràk. Tirtum pē ja omnuj tŷx nē. Rȳ koja mēhō hprō kaga ka hpānhā ho aprō nhūm Tirtum noo mā te ate wam mjēn pē ho amnhīkati pyràk. Ja mānēn Tirtum pē omnuj tŷx nē. Anē.

Nhūm pre ā Parijew nhō xwŷnhjē mā kapēr anē. **10Hāmri pa mē ixte hkōt ixpa ho ixpa xwŷnhjaja ā kapēr anhŷrja ā kuma nē kām:**

—Xà na hte mē mjēn ra kām mē hprō hkīnh kēt tā hkaga hkēt nē arī hkōt pa ho pa nhūm hte Tirtum mā ja mex nē nā? Jakamā kwa xà kot paj mē nhŷrmā ixprō kaga pymaj ixprō hkēt kumrēx nē ixpa ho ixpa nhūm ja mē inhmā mex nē nā? Anē.

11Hāmri nhūm mē inhmā:

—Nà ām hāmri na ka mē ja jarē. No mē ate harēnhja na mē piitā mē kām mex kēt. Koja Tirtum tām amā aprō hkēt ā ajarē ka rī aprō hkēt nē ahte ajamakētkati nē ri apa. **12Na htem piitā hprō nē pa hkēt nē.**

Na hte kamā tanhmā mē kute xwŷnhjaja kormā hprīre ri tanhmā kute mŷrapê kām hprō hprām kēt nē pa.

Nē kamā tanhmā mē ho mȳrapê nhūm mē hkurē hkêt nē hprō
hkêt nē pa.

Nē kamā mē kām Tīrtūm mā tanhmā amnhī to ho pa pix prām
xàj kām hprō hprām kêt nē pa.

Tā kot kaj mē jajē pyrà nē ā amnhī nhīpêx anhŷr prām nē rī kam nē aprō
hkêt nē apa. Anē.

Jejus kot amnhī nē mēhprijê janor kêt ā harēn

Makre 10.13-16; Rukre 18.15-17

13Tā nhūm Ijaew kwŷjaja Jejus pumu nē hwŷr mē hkrarejê jamŷ nē
mē o mra. Kot mē hā īhkra jaxwŷr nē mē ho Tīrtūm wŷr kaxyw hwŷr
mē o mra. Hāmri pa mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwŷnhjaja tee ri mē omu
nē tanhmā nē mē kām ixkapēr to nē mē kām:

—Tk. Mo kaxyw na ka mē Jejus wŷr mē o mra? Kormā mē ràxre
kênā. Kwa mē ma akupým mē o mra nà? Anē.

14Hāmri nhūm Jejus mē inhma nē mē inhmā:

—Kwa nà mē ri inhnê mēhprijê kurê hkêt nē. Kwâr mē māmrī ixwŷr
mē o mra. Anē.

Hāmri nē amnhī wŷr mē mē kām hpa ho apê nhūm mē hwŷr mē o
mra nhūm mē kuri kuhê nhūm mē omu nē mē hā mē inhmā:

—E mē jarejê pumu. Na htem hamakêtkati nē hkînh nē ri pa. Nē mē
kām amnhī to rûnh prām kêt nē. Tā Tīrtūm kôt mē kot amnhī nhīpêx o
mē pa xwŷnhjaja te mē kot jajē pyrà nē kām amnhī to rûnh prām kêt
nē pa. Anē.

15Hāmri nē mē hā īhkra jaxwŷr nē mē ho Tīrtūm wŷ hāmri nē mē
inhmā anē pa mē ma axte mē kurûm mō.

Kàxpore rûnh xwŷnh jarênh

Makre 10.17-22; Rukre 18.18-23;

mâanen Rômân 3.19-20; Wam Ximotre 6.6; Xiakre 2.10

16Tā nhūm Ijaew òja Jejus wŷr tē nē kām:

—Pa mē ijahkre xwŷnh? Kwa inhmā mêmoy jarê. Tanhmā kot pa
nhýrmā Tīrtūm ri ixtîr tûm nē ixpa ho ixpa kaxyw amnhī nhīpêx to
wehe? Anē.

17Hāmri nhūm kām:

—Tk. Ra Tīrtūm kot nhýrmā mē atîr tûm nē apa kaxyw mêmoy tā mē
amâ karô nhūm ate mex kênâ kot ka kêt ri axte ja hâ ixkukja. Nâ
Tīrtûmja mex o mex jakamâ kot kaj amâ kuri atîr tûm nê apa hprâm hâ
kot kaj kapêr kôt amnhī nhīpêx no ri apa. Anē.

18Hāmri nhūm kām:

—No nhý kapêr kôt kot paj amnhī nhīpêx o ri ixpa wehe? Anē.

Hämri nhūm kām:

—Na pre mē amā mēmoj tā karō ho:

Kêr ka mē axpēn par kêt nē.

Nē nhām mē hprō ho amnhīkati hkêt nē.

Nē mē kēp axàhkīnh kêt nē.

Nē tanhmā mē ho axêx to hkêt nē.

19 Nē anhīpêêxà mē akatorxà wa hā apijaàm nē wa ho mex pê wa
kutā anojarêt o ri apa.

Nē amā akwŷjê hā ma ho te ka amā amnhī tā ma pyràk o mē
hipêx. Jao tām mē hipêx o ri apa.

E kot kaj amā nhýrmā Tirtum kuri atîr tūm nē apa hprām hā kēr ka ā
amnhī nhípêx anhýr o ri apa. Anē.

20 Hämri nhūm kuma nē kām:

—Ku nhūm. Ra ā ixte amnhī nhípêx anhýr o ri ixpa kēnā. Nom te
kormā ixtîr tūm nē ixpa kaxyw ixte tām kêt pyràk. Kwa axte inhmā
mēmoj jarē nà? Anē.

21 Hämri nhūm kām:

—Nà kormā mēmoj pyxi nē arîk. Na ka amā akukrêx rax prām tŷx o
amā Tirtum prām jakre. Jakamā ma akupŷm tē nē akukrêx rax o wēnê
hpa nē hpânhā kàxpore jamŷ nē ma mē kēp amrakati xwýnhjê mā òr pa.
Hämri nē rī akupŷn ixwýr tē nē rī ixfôt apa ho apa. Anē.

22 Hämri nhūm kuma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpér. Kām
hikukrêx rax japê nē kām kamā ïhkra karo hprām kêt nē. Hämri nē tee
ri Jejus kot ā kām hā karō anhýrja ma nhūm ja kēp omnuj nē nhūm ma
akupŷm htêm kurê kumrêx. **23** Hämri nhūm Jejus tee ri omu nē mē
inhmā:

—Hêxta waa nē. Koja mē hikukrêx rûnh xwýnhjaja ohtô nē kām mē
hikukrêx japê xàj Tirtum mē wa ixri htîr tūm nē pa ho pa hkêt nē. Wa
ixte amnhī nhípêxja mē kēp hihtŷx. **24** Mē kām hikukrêx rûnh mā ïhkra
karo hprām kêt râhā tee ri kām Tirtum kôt amnhī nhípêx prām kaprý.
Te ho mēhō kot menh kagô hā hkre nē kām kagô katôk prām kêt râhā
kām guhkrax kām àr prām kaprýta pyràk. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē inhmā kapér anē. **25** Hämri pa mē kuma nē tee
ri amnhī kukamā ijamaxpér nē kām:

—Kwa mē ixpiitâ mē inhmā mē ixfukrêx japê kēnā. Jakamā xà kot
paj mē ixpiitâ nhýrmā war ari ixtîr tūm nē ixpa ho ixpa hkêt nē nà? Anē.

26 Hämri nhūm mē inhmā:

—Nà kot kaj mē amnhī krâ hkôt mē amā mē akukrêx japêja mā
anhûrer kêt nē. Âm Tirtum pix na hte ja kaxyw tanhmā mē akrâ hto ka
mē amā akukrêx japê hkêt nē. Jao ra mē apê Tirtum mē wa ixri atîr tūm
nē mē apa ho mē apa mā xwýnh. Anē.

27 Hämri nhūm Simâw Pêtre kām:

—Kwa no we mē pajaja Pahihti? Na pa prem agryk ā mēmoj piitā hkaga hpa nē akôt ixpa ho ixpa. Jakamā kot paj mē nhýrmā war ari ixtir tūm nē ixpa ho ixpa nà? Anē.

28Hâmri nhûm kuma nē mē ixpiitâ mē inhmâ:

—Tỳ. Kot paj nhýrmâ mēmoj piitâ ho nyw pa hâmri nē ixte mē ho amnhíptâr o ixkrî xà maati kamâ nhý nē mē piitâ mē kot tanhmâ amnhî nhípêx to hâ mē omunh xà hkôt tanhmâ mē harénh to. Tâ mē kajaja mē ate ixkôt apa ho apa xwýnhjaja kot kaj mē inhmâ Ijaew kot amnhî nhípêx â mē omunh xà hkôt ahpýnhâ tanhmâ inhmâ mē harénh to. Mê mex â mē haré rý mē mex kêt â mē haré. Kot kaj mē â inhmâ mē harénh anē. Âm hâmri na pa mē amâ ixkapér anē.

29—Nê ka mē atô inhmâ tanhmâ amnhî nhípêx to ho apa kaxyw akwyjê re nê ma inhmâ mēmoj to anhýr o ri apa. Tanhmân anhôrkwy rý atô rý atôx re. Rý aprô nê akrajê re. Rý akatorxâ mē anhípêxâ war are. Rý akukrêx piitâ rer pa hâmri nê ma mē piitâ mē kâm ixkapér o mē ahkre ho ri mē hkôt apa. Hâ kot paj mē apumu nê mē ato mex rax nê. Hâmri ka mē ma mē hkôt apa nê mē kâm ixkapér jarénh o apa nhûm mē kot mē amar xwýnh kwýnjaja mē ama nê kâm mē akînh nê. Nê ra mē ate akwyjê rer par tâ mē tâmjaja te mē apê mē hkra rý mē htô rý mē htôx pyràk o mē anhípêx nê mē ato mex o pa. Hâmri ka mē nhýrmâ ty nê ma Tirtum mē wa inhô krî hwýr api nê wa ixkuri amex kumrêx nê atîr tûm nê apa ho apa. **30**Nom kwa kér ka mē amnhî tâ ja ma nê amnhî to rûnh xwýnh â amnhî kamnhix kêt nê. Jar mē kot amnhî to rûnh â amnhî to jarkrar xwýnhjaja koja mē nhýrmâ amnhî to hkryre hâ amnhî pumu. No jar mē kot amnhî to hkryre xwýnh â amnhî jarénh xwýnhjaja koja mē nhýrmâ amnhî to rûnh â amnhî pumu. Anē.

Jesus kot nhýrmâ hkrajê ho mex â harénh

Rômân 9.14-16

20 **1**Nhûm Jesus arî mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwýnhjê mâ awjarê nê mē inhmâ:

—Nê kot paj nhýrmâ tanhmâ mē ato mex to. Te ixpê hpur nhô dôn kot amnhî nhípêx pyràk o mē anhípêx. Koja pur nhô dônja ihpur kâm mêmô xô ra hkâ hpa nhûm omu hâmri nê kaxyw mē àpênh xwýnhjê japér kaxyw ma gât tê. Nê gât xa nê mē kâm akir nhûm mē hâ akuprô. **2**Hâmri nhûm mē kâm: “E. Kot kaj mē jarâhâ inhmâ ixpur kâm apê. Kot kaj mē inhmâ axàpênh o amýkry pa hpânhâ mē kot apkati pixi hâ mē àpênh pânhâ mē kâm amnhîrer xâja kôt mē amâ amnhîre.” Anê hâmri nhûm mē kuma nê kâm: “Tôe. Nà kot paj mē amâ apê.” Anê nhûm pur wýr mē kurê nhûm mē ma kâm àpênh mâ mra.

3—Tâ nhûm arî kŷx mâ myt tê nhûm pur nhô dôn akupým gât tê nhûm mē hkwýja arî kuhê. **4**Nhûm tee ri mē omu nê mē kâm: “Kwa mon

ka mē axàpênh kêt nē arī akuhê? E. Mē ma wantajê hkôt mra nē inhmā apê pa hpānhā mē amā amnhîrer mex nē.” Anē. 5Hāmri nhūm mē kuma nē ma mē hkôt mra. Tā nhūm ra myt kaxkwa nhîpôk ri ajêt nhūm hpur nhō dönya mā hkwŷjê ho anē nē. Kê axte mē hkôt jajê jano nhūm mē ma mē hkôt mra. Tā nhūm ra myt ahpanh grire nhūm ma akupym kêwe gâm tē nē mā mē ho anē nē axte mē hkôt jajê rē.

6—Tā nhūm ra myt grire nhūm ma akupym kêwe gâm tē nē jajê pumu nhūm kē wem arī gâp kuhê. Hāmri nhūm tee ri mē omu nē mē kâm: “Kwa mon ka mē axàpênh kêt nē atŷx gâp akuhê ho akuhê?” Anē. 7Hāmri nhūm mē kâm: “Nà mēhō kot mē inhmā mē ixàpênh ã karore hā.” Anē. Hāmri nhūm mē kâm: “Tôe. Mē ma mē hkôt ipur wŷr mra nē inhmā mân apê.” Anē hāmri nhūm mē kuma nē ma hkwŷjê hkôt mra.

8—Tā nhūm ra kamât. Hāmri nhūm hpur nhō dönya kâm àpênh xwŷnhjê krâhtum wŷr tē nē kâm: “E. Ma mē hwŷr tē nē mē kâm anē kê mē àpênh kaga nē man akôt mra ka inhmā mē kâm amnhîre. Nom kér ka hapu hā mē mōr xwŷnhjê kumrêx mā amnhîre nē wam mē mōr xwŷnhjê ho hapu nē mē kâm amnhîre.” Anē. Hāmri nhūm kâm: “Tôe. Nà kot paj mē ho anē.” Anē. 9Hāmri nē ã mē kâm amnhîrer anē. Hapu hā mē mrar xwŷnhjê kumrêx mā amnhîre. Te mē kot kwŷhtâ àpênh o amŷkry pyràk o nhūm hpānhā mē kâm amnhîre. 10Hāmri nhūm wam mē mrar xwŷnhjaja ja hā mē omu nē hkînh nē. Hāmri nē htŷx hamaxpêr o: “Nà kot paj xep kàxpore jamŷn rax o mē hakre. Ixàpênh rax o ixté mē hakrenh kênâ.” Anhŷr tā no nhūm mē piitâ mē kâm amnhîrer o axpêñ pyràk. Ra pur nhō döñ kot kâm hā karô xâ hkôt. 11Hāmri nhūm mē hamy nē tee ri hkre kamâ omu nē we ra hpur nhō dönya kamâ gryk nē. 12Hāmri nē hwŷr mra nē kâm: “Kwa jajaja na mē amâ àpênh o ore pyxi nē. No kêt mē pajaja na pa mē kwŷhtâ ixàpênh rax o kamât. Arîgro htŷx kâm ixàpênh o ixâm o ixtâ kamât tâ ka pêr ãm mē inhmā amnhîrer o axpêñ pyràk. Kwa na ka mē ixtomnuj nê.” Anē. 13Hāmri nhūm mē kuma nē mē kâm: “Tk. Nà na pa mē atomnuj kêt nē. Na pa kwŷhtâ tanhmâ mē amâ amnhîrer to xâ jarê ka mē inhma nhūm ja mē amâ mex nē ka mē ma hwŷr axàpênh mā mra. 14Kwa mē akàxpore jamy nē ma mra. ãm pa inhmâ hprâm xâ hkôt na pa ã mē amâ amnhîrer anē. 15Ixkàxpore jakamâ kot paj nhâm inhmâ mēhō mā òr prâm xâ hkôt kâm kugô. Tâ ka mē ã mē hâ ixfamâ agryk anē. E mē akàxporeja my nê ma mra.” Anē. Nhûm ã hpur nhō döñ mē kâm kapêr anē. ã mē ujarênh kot anhŷr. Anē.

16Nhûm pre ã Jejus mē inhmâ ujarênh anē nê mē inhmâ:

—Ja pyrà nê wam mē ate ixfkôt amnhî xunhwŷr xwŷnhjaja nê hapu hâ mē kot kormâ ixfkôt amnhî xunhwŷr mā xwŷnhjaja kot paj nhîrmâ mē apiitâ mē ato mex kumrêx o axpêñ pyràk. Anē.

Jejus kot htyk kukamā amnhī jarēnh*Makre 10.32-34; Rukre 18.31-34*

17Tā nhūm Jejus mē inhmā anē pa mē ixrohā ma Jerujarē hwyr mō. Mē ohtojē hköt mō. Hämri nhūm Jejus mē ixpē 12jē mā anē nē mē ixkwŷjē hkàx ã mē inhmā kapēr kaxyw ahte hapu hā mē ixto mō. 18Hämri nē mē inhmā amnhī kukamā tanhmā amnhī jarēnh to nē mē inhmā:

—E na pu mē ra Jerujarē hwyr mō. Kamā koja mē pahkwŷjaja inhîpêx kati nē. Koja mē patre krâhtumjê mē Mojes kapēr o mē ahkre xwŷnhjê nhîhkram ijaxà nhūm mē kot ixpîr kaxyw ixtâ amynê. 19Koja mē kâm ixsurê xwŷnhjaja ixpynê nē Rôm nhô xwŷnhjê nhô pôristijê hwyr ixto tē nē mē kâm tanhmā ixto hêx to. Hämri nhūm mē kuma nē mē mar xà hköt tanhmā inhîpêx to. Nhûm mē hkwŷjaja ixtâ hpêr o axkê nē ixtâ akunha nhûm mē hkwŷjaja ixto kapēr punuj nē tanhmā ijapry hto nē ixtak. Hämri nē ma ixto tē nē pî kahpa hâ inhô nē ixpî. Æ koja mē inhîpêx anē. Nom kot paj ixtik ã ixtâ apkati axkrunêpxi nhûm Tîrtum akupym ixto ixtîr. Anē.

Xiakre mē Juâw wa katorxà kot wa ho Jejus wyr ã harênh*Makre 10.35-45; mâanen Rômân 12.3, 12.10, 12.16;**Epes 4.2; Piripos 2.3-8; Xiakre 4.6; Wam Pêtre 5.3*

20Tā nhûm Jepetew prôja amnhî kôt Jejus wyr hkra Xiakre mē Juâwjwa o tê. Kot wa ho Jejus wyr kaxyw hwyr wa o tê. Mê ixpyrà nê wa kot Jejus kôt pa ho pa xwŷnhjê hô na pre wa nhûm wa katorxâja Jejus wyr wa o tê. Hämri nê kutâ hkônkrâ ho têm nê nhý 21nhûm kâm:

—Pa mo na? Anē.

Hämri nhûm kâm:

—Ma ixkrata na pa ixte wa ho awyr kaxyw awyr wa o tê. Xê kot kaj nhýrmâ ate mē piitâ mē ho amnhîptâr kaxyw nhý nhûm ixkrata wa akutâ anhijê nê wa kêp anhô kôwenatô nê akutâ anhijê nê wa ato nhý. Ja prâm xâj na pa ã wa ho awyr anē. Anē.

22Hämri nhûm kuma nê Xiakre mē Juâw wa omu nê wa kâm:

—Nà na war akatorxâja htŷx ã war ato ixwyr anē. Koja mē tokyx ixpî kot paj amnhî xà htŷx kâm ijamat kâm ty. Tâ xà koja mē ixpyrà nê ã war anhîpêx anē ka wa ixpyrà nê amnhî xà htŷx kamâ ajamat rax kâm ty nà? Anē.

Hämri nhûm wa kâm:

—Tỳ. Nà kot pa wa ijaxwŷja anē nê apyrâ nê amnhî xà htŷx kâm ijamat kâm ty. Anē.

23Hämri nhûm wa kâm:

—Nà ãm hâmri na ka wa amnhĩ jarẽ. War ate ixpyrâ nẽ ixxkôt amnhĩ xâ htŷx kãm ajamak kãm atyk mã kênã. Tã nom war akatorxâ kot war ato ixwyrta ã kot paj tanhmã war amã nẽ hkêt nẽ. Kêt inhõ Papaj tãm koja ixxkaxyw měhõ japêr nhûm inhîhkô hã nhŷ. No pa kot paj amnhĩ kaxyw měhõ jarênh kêt nẽ.

Anhŷr o wa kãm kapêr. 24Hâmri pa mẽ ixte wa urâk nẽ Jejus kôt ixpa ho ixpa xwÿnhaja wa katorxâ kot ã wa ho Jejus wŷr anhŷrja ã kuma nẽ wa kamã inhgryk nẽ. Hâmri nẽ axpën mã ixxkapêr o:

—Tk. Nà koja Juâw mẽ Xiakre wa nhŷrmã kêp õ kôwenatô nẽ mẽ pahto amnhîptâr kêt kumrêx. Anẽ.

25Nhûm Jejus mẽ inhma nẽ amnhĩ wŷr mẽ ixpiitâ mẽ inhmã hpa ho apê nẽ mẽ inhmã:

—E mẽ amnẽ ixwŷr axkamẽ pa mẽ amã awjarẽ mân. Anẽ.

Hâmri pa mẽ hwŷr axkamẽ nhûm mẽ inhmã:

—E mẽ inhma. Na hte Ijaew kêt xwÿnhjê nhõ pahijaja ã amnhĩ nhîpêx anhŷr o ri pa nẽ amarî hkrî xà kamã hkrî ho hkrî. Àhpumunh tŷx jakamã amarî ixkre hkre jakry kamã hkrî ho hkrî nẽ kâm mẽ àpênh xwÿnhjê pix mã mêmô mẽ àpênh ã karô. Na htem ã amnhĩ nhîpêx anhŷr o hkrî. Nẽ mẽ kot mex ã harênh kaxyw tanhmã mẽ ho mex to ho pa. 26-27Tã no mẽ kajaja. Kêr ka mẽ ho mẽ urâk kêt nẽ. Æm te amarî ri mẽ apa pyràk o axpën nhîpêx o ri apa. Nẽ te mẽ apê mẽ kâm axàpênh xwÿnh pyràk o amnhĩ nhîpêx o ri mẽ hkôt apa. No kêr ka mẽ ho amnhîptâr mã ajamaxpêr o ri apa hkêt nẽ. 28Mẽ ate mêmôj tã pa ixxutâ anojarêt ho apa kaxyw na pa pre mẽ awŷr ixwryk kêt nẽ. Ixte amarî mêmôj to mẽ kamjaja mẽ akutâ inhnojarêt o ixpa kaxyw na pa pre mẽ awŷr wrŷ. Nẽ mẽ ate ixxkôt amnhĩ xunhwŷr xwÿnhjê nê ixtyk kaxyw na pa pre wrŷ. Anẽ.

Jejus kot no hkre xwÿnh wa ho mex ã harênh

Matêwre 9.27-31; Makre 10.46-52; Rukre 18.35-43

29Tã pa mẽ Jejus kôt kormã Jerujarê hwŷr ra Jeriko htêp o mõ. Hâmri nẽ kurûm ixxkaton mõ nhûm mẽ ohtô nẽ mẽ ixxkôt mra. 30Nhûm pry nhîhkjê hã no hkre xwÿnh wa àhwŷr o hkrî xwÿnhja wa amnhĩ wŷr mẽ inhmrar mar o nhŷ. Mẽ ohtôô nẽ Jejus kôt mẽ mrar xwÿnhjê mrar ma nẽ mẽ kâm:

—Kwa mo na? Mêmôj wŷr na ka mẽ axohtô nẽ mra? Anẽ.

Hâmri nhûm mẽ wa kâm:

—Nà Jejus pê Najare nhõ xwÿnhta kôt na pa mẽ mra. Anẽ.

Hâmri nhûm wa mẽ kuma hâmri nẽ kàx pê Jejus mã kapêr nẽ kâm:

—Pa Pahihti? E apê mẽ inhõ Pahihti mex na ka. Te apê amnepêm anhigêt pahihti Tawita pyràk. Jakamã kwa wa ixxkamã axukaprî nẽ akupým wa ixto mex. Anẽ.

31 Hāmri nhūm Jejus kôt mē mōr xwÿnhjaja wa kuma nē wa kām:
—Tk. Kwa war akapēr kêt nē nhŷ nà. Anē.

Tā no nhūm wa ām mē kuma nē xatā amnhī to kuwÿ. Kàx pê amnhī to kuwÿ. **32** Hāmri nhūm Jejus wa kuma nē xa nē wa omu nē wa kām:
—Pa mo na? Tanhmā kot pa wa ato? Anē.

33 Hāmri nhūm wa kām:

—Nà akupÿm wa inhmā wa ixrīt mex prām. Anē.

34 Hāmri nhūm kām wa hkaprī nē wa no htok nhūm wa akupÿm rīt mex kurê kumrēx. Hāmri nē rīt mex ã amnhī pumu nē hkînh tÿx nē ma Jejus kôt hkwÿjê hkôt mō.

Jejus kot Jerujarē hwÿr àr ã harënh
Makre 11.1-11; Rukre 19.28-40; Juāw 12.12-19

21 **1** Tā nhūm Jejus kormā Jerujarē hwÿr kormā mō. Pa mē hkôt mō nē ra Petake hwÿr ixâhtêp o mō. Hixêt pê Oriwêhti kahti ri na pre krïja xa. Jakamā pa mē wa hwÿr ixâhtêp o mō nhūm Jejus mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê wa ho axkrut nē amnhī kukamā wa kumē. **2** Nē wa kām:

—E wa ma krí mûj wÿr mē ixkukamā wa tē. Nē wa hwÿr axà nē nhŷri jumënre mē hkra wa kām ê nē wa ām xwÿnh wa omu hāmri nē kām ê xà hpôt nē man akupÿn amnē hamē wa o tē. **3** Koja mēhō ja hā war apumu nē hā tanhmā war amā kapēr to ka wa kām ã ijarënh anē nē kām: “Nà mē panhō Pahihti na hā karō pa wa hwÿr tē.” Anhÿr o wa kām ijarē. Hāmri nhūm war ama nē war amā òr kurê kumrēx. E wa ma hwÿr tē. Anē.

4 Tirtûm kapēr ã kagà htûm ra kot ja kukamā harënh. Na pre ra Tirtûm nhŷ hā kapēr xwÿnhjê hō ja jarē nē hā kagà ho:

5 Pa Jerujarē nhō xwÿnhjaja. Kwa mē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr ho amā ma hkêt nē. Ota mē anhō pahi nywta ra jumënre hā nhŷ nē mē awÿr hpôx o tē. Te kot amnhī to grire xwÿnh pyràk o amnhī nhîpêx nē tē.

6 Anhÿr o kot hkukamā harënh jakamā nhūm Jejus amnhī kukamā ja wa kumē hāmri nhūm wa ma hwÿr htêm kurê kumrēx. **7** Nē krîta wÿr pôj nhūm Jejus kot wa kām harënh xà hkôt nhūm wa jumënreta pumu. Hāmri nē hamē wa kām ê xà hpôt nē ma Jejus wÿr wa o tē. Hāmri nē kaxyw amnhī xê hkwÿ hkwrÿ nē kām ho jumënre nywta kô kahty. Nē kām ho htÿx nē o xa nhūm Jejus hā nhŷ nē hā mō. **8** Kormā Jerujarē hwÿr hixêt ã àpir o mō. Nhūm mē kot omunh o kuhê xwÿnhjaja hkînh nē ma hkukamā pry ho mex kaxyw amnhī xê hkwÿptyr ho mō. Nē pô hkwÿ jakà nē utyr o mō. **9** Nhūm mē hkwÿjaja Jejus kukamā mra nhūm mē hkwÿjaja hapu hā hkôt mra. Nē piitā kàx pê Tirtûm mex o mex ã harënh o hkôt mō nē harënh o:

Ota Tîrtûm kot mĕ pahwyr mĕnh xwÿnhhta ra poj. Âm hâmri na mĕ pahwyr wrÿ. Ja na mex kumrëx. Kêp mĕ panhô Pahihti mex na. Âm hâmri na pre Tîrtûm mĕ pahwyr kumë.

Tîrtûm mex kumrëx. Âm mex o mex.

Anhÿr o Jejus kôt Jerujarë hwyr harënh o mõ. Kot mĕ ho amnhîptâr kurê kumrëx â hkamnhix jakamã hkînh nĕ hkôt â harënh anhÿr o mõ. 10Hâmri nhûm krí nhô xwÿnhjaja tee ri mĕ kuma nĕ axpën mă:

—Kwa mĕhô na we hpôx o mõ nhûm mĕ â hkôt harënh anhÿr o mõ? Anë.

11Hâmri nhûm Jejus kôt mĕ mrar xwÿnhjaja mĕ kuma nĕ mĕ kâm:

—Nà Tîrtûm nhÿ hâ kapér jarënh xwÿnh pê Jejus na. Kêp Garirej kamã krí pê Najare nhô xwÿnhhta na. Anë.

Jejus kot Tîrtûm nhôrkwy hwyr àr â harënh

Makre 11.15-19; Rukre 19.45-48; Juâw 2.13-22

12-13Tâ hâmri nhûm Jejus Jerujarë wyr axà nĕ jumënen rûm wrÿ nĕ ma Tîrtûm mă amnhî jarënh xà hâ ixkre hwyr tê nĕ axà. Hâmri nĕ tee ri mĕ kot tanhmã ixkre kamã amnhî nhîpêx to hâ mĕ omunh o xa. Nhûm mĕ axtem nĕ môx nĕ ôwêhti nĕ tuuti ho wénê ho kuhê. Mĕ kot haprôr nĕ Tîrtûm mă amnhî jarënh kaxyw kâm hpar nĕ òr kaxyw mĕ kâm ho wénê ho kuhê. Nom axtem nĕ mĕ kâm hâ ohtô rax kâm mĕ kâm ho wénê. Hâmri nhûm Jejus mĕ hwyr axà nĕ tee ri mĕ omu nhûm ja kêp omnuj tÿx kumrëx. Hâmri nhûm mĕ hwyr tê nĕ mĕ kot kàxpore ho pinhpanh xwÿnhjê pê mĕ ò mësti rënh pa. Në mĕ kot tuuti ho wénê xwÿnhjê pê hkrí xà hkujate nĕ rënh pa. Hâmri nĕ mĕ kâm:

—Tk. Kwa Tîrtûm kapér â kagà htûm kot ixkreja jarënh kot:

Inhôrkwyja âm mĕ ate inhmâ amnhî jarënh xà hâ ixkre pix kaxyw na.

Anhÿr o kot harënh tâ ka mĕ axtem nĕ kamã â amnhî nhîpêx anë. E kwa mĕ ajapôx tokyx anë. Anë.

Hâmri nĕ mĕ kator pa nhûm mĕ ma hapêx. 14Hâmri nhûm mĕ no hkre xwÿnhjaja nĕ mĕ hyk o mĕ pa xwÿnhjaja mra nĕ agjê nĕ Jejus kutâ kuhê nhûm mĕ omu nĕ akupým mĕ ho mex. 15-16Hâmri nhûm mëhpri hkwjyjaja hwyr mra nĕ kuri kâm mex o mex â gre nĕ kâm grer o:

Amex kumrëx Pahihti.

Tîrtûm na pre mĕ ixwyr amë.

Kot kaj te anhigêt Tawi pyrà nĕ mĕ ixto amnhîptâr o apa.

Anhÿr o kâm grer o kuhê. Hâmri nhûm patre krâhtûm mĕ Tîrtûm kapér tûm o mĕ ahkre ho mĕ pa xwÿnhjaja tee ri â mĕ grer anhÿr â mĕ kuma. Në tee ri Jejus kot mĕ no hkre xwÿnhjê mĕ mĕ hyk o mĕ pa xwÿnhjê ho mex â omunh o kuhê nĕ gryk nĕ Jejus wyr tê nĕ kâm:

—Kwa na mēhprijaja mē grer kām ā ajarēnh anē ka mē mar kêt nē? Mē grerja mexti hā. Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Tỳ ixte mē mar kēnā. Tīrtūm kām hprām xà hkôt na mē ā inhmā inhmex o inhmex ā ixtā grer anē. Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot ā mē hkukamā harēnh kot anhýr. Mē harēnh kot:

Koja mēhprijaja Pahihti mā mex o mex ā grer o kuhê.

Anhýr o kot mē hkukamā harēnh kēnā. Tā mān ka mē kormā kamā harēnh kêt jakamā na ka mē ja jarēnh mar kêt nē. Kwār mē māmrī ā inhmex ā grer anē.

17 Anhýr o mē kām kapēr hāmri nē mē inhmā anē pa mē ixfreta rūm ijapôj nē ma akupým Petān wyr mra nē kamā amnhīm hikra.

Jesus kot mēmo hpàr mā kapēr ā harēnh

Makre 11.12-14; māänēn Xiakre 1.6

18 Tā nhūm kwÿhtā nhūm Jesus kànhmā nhý nē mē inhmā anē pa mē ixrohā ma akupým Jerujarē hwyr mra. Hāmri nē kormā mō nhūm Jesus pry kahti ri ra kām prām nē. **19** Hāmri nē mēmo pī pē fikéhti jarēnhja pumu nē kot ô hkwÿ rēnh nē hkrēr kaxyw hwyr mat. Hāmri nē tee ri ô japēr nhūm ô hkêt nē ām hô hpix harir. Hāmri nhūm tee ri omu nē kām:

—E kot kaj axte axô hkêt kumrēx.

Anhýrja o nhūm grà par kurê kumrēx. **20** Hāmri pa mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja omu nē Jesus mā:

—Kokÿy. Kwa tanhmā na we amnhī nhípêx to nē grà kurê kumrēx? Anē.

21 Nhūm mē inhmā:

—Nà kot kaj mē ixpyrà nē fikéhti kot tanhmā amnhī nhípêx to kaxyw Tīrtūm mā ajamaxpēr tÿx nē nhūm amā hprām xà hkôt amā tanhmā hipêx to. Nom kér ka mē ajamaxpēr kati ho tee ri hkukamā ajamaxpēr kêt nē. Ām kaxyw Tīrtūm kôt ajamaxpēr tÿx nē nhūm mē amā tanhmā mēmoj nhípêx to. Ām hāmri na pa mē amā ja jarē. No ām ja pix kêt. Kot kaj mē māänēn hixêt mûj mā akapēr nē kām: “E anhýr xàta rūm akato nē ma tē nē gô rax kām mrô.” Anē nhūm amar xà hkôt ā amnhī nhípêx anē.

22—Nē kot kaj mē mēmoj tā Tīrtūm wyr nē kaxyw kām ajamaxpēr tÿx kām hā awÿ nhūm amā mēmoj prām xwÿnhhta gô. Anē.

Mēhō nhý hā Jesus kot mē ahkre hā harēnh

Makre 11.27-33; Rukre 20.1-8

23 Nhūm arigro hō hā nhūm Jesus kewe axte Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkreja wyr axà nē kamā mē ahkre ho nhý. Mē kām tanhmā mē kot amnhī nhípêx to nē nhýrmā Tīrtūm mē wa kuri htîr tūm nē pa kaxyw

tanhmā mē kām kapēr to ho nhŷ. Hämri nhūm Ijaew krähtümjē mē mē õ patre krähtümjaja hämri hwŷr mra nē hêx rom mēmoj tā hkukja nē kām:

—Kwa mē inhmā amnhī jarē. Mēhō nhŷ hā na ka hte ā amnhī nhîpêx anhŷr o apa? Na ka hte akupŷm mē ho mex o apa nē tanhmā mē ahkre hto ho apa. Xà amnhī krā hkôt na ka hte ā amnhī nhîpêx anē nā? Anē.

24Hämri nhūm mē kām:

—Nà kot pa ixmlurēx mēmoj tā mē akukja. Ka mē inhma nē tanhmā inhmā harēnh to pa rí kormā mē amā amnhī jarē. 25-26Finat Juāw Paxis ā kot paj mē akukja. Mēhō nhŷ hā na pre hte mē hkrā kumrār o pa? Xà amnhī krā hkôt nā? Xà Tirtum nhŷ hā? E mē atō inhmā ja jarē. Anē.

Hämri nhūm mē kuma nē tee ri kot tanhmā kutā kām harēnh to hkukamā hamaxpēr pē axpēn pumunh o kuhê nē axpēn mā:

—Kwa tanhmā kot puj wem kām ja jarēnh to? Or mē kot mar o kuhê xwŷnhjaja na htem kēp Tirtum nhŷ hā kapēr jarēnh xwŷnh ā harē. Tā kot puj mē kām kot amnhī krā hkôt kot mē hkrā kumrār ā harē nhūm mē tee ri mē pama nē mē pakamā gryk tŷx nē. Nē mē paxêx rom ā mē pahte kām pakapēr anhŷr ā mē pahpumu nē kēn o mē pahtak o mē panhîmex. No kot puj mē kām Tirtum nhŷ hā kot mē hkrā kumrār ā harē hämri nhūm mē pamā: “Kwa ā kot anhŷr kēnā na ka prem kapēr ma nē hkôt ajamaxpēr kêt nē?” Anē. Jakamā kot puj mē ja pymaj tanhmā kām harēnh to hkêt nē. Kot puj mē ām kām aa te mē pahte ja jarēnh mar kêt pyràk o harē. Anē.

Mē kot tanhmā Jejus mā nē nhūm kot ta pānhā tanhmā mē kām nē pymaj nhūm mē tee ri kām tanhmā nē hprām kaprŷ o kuhê. 27Hämri nē kām:

—Konēn. Mē ixte mēhō nhŷ hā kapēr o pa hā omunhre hā. Anē.

Hämri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tk. Tôe kot pa xep ijaxwŷja mē amā tanhmā amnhī jarēnh to hkêt nē. Ijaxwŷja ixte mēhō nhŷ hā ā ixte amnhī nhîpêx anhŷr o ri ixpa hā amnhī pumunhre hā. Anē.

Mēhō my mē hkra wa pijakrut ā wa harēnh

Matêwre 7.21-23; Rukre 7.29-30

28Hämri nhūm Jejus axte Ijaew krähtümjē mē mē õ patre krähtümjē mā kapēr nē mēmoj tā kuxi nē tanhmā mē kām ujarēnh to nē mē kām:

—E pa mē amā awjarē ka mē inhma. Koja mēhō hkra my hamëxkrut. Hämri nē hkra kot waja mā tanhmā kapēr to nē kām: “E kēr ka jarâhā ma tē nē inhmā pur kām apê.” Anē. 29Hämri nhūm kuma nē pur mā htêm kaga nē hitôt nē. Tā no ām hā ahtümre nē tanhmā hamaxpēr to hämri nē ma hwŷr tē nē kamā àpênh o xa. 30Hämri nhūm wa hipêêxjàa hpânhā hkra kot hapu hwŷr tē nē mā kām kapēr anē nē kām: “E kēr ka

ajaxwŷja atō hkôt tē nē wa inhmā apê.” Anē nhūm kuma nē kām: “Tôe. Nà kot paj ma tē.” Anhŷr tā no ām hôta kînhâ htêm kêt nē.

31—Jakamā e. Nhŷ hkra na pre hipêêxâ kapêr ma nē hkôt amnhî nhîpêx nē kapêr nhîrôp ām kêt nē? Xà kot waja nà? Xà kot haputa? E mē atō tanhmâ inhmâ wa harênh to. Anē.

Hâmri nhûm mē kuma nē kām:

—Nà kot wata. Kot wata na hitôt tā tanhmâ hamaxpêr to nē ma tē nē kām apê. Anē.

Hâmri nhûm mē kām:

—Tỳ ām hâmri na ka harê. No mē kajaja te mē ate hkra kot haputa kot amnhî nhîpêx pyràk. Mē ate Tîrtûm kapêr kôt amnhî nhîpêx o apa hâ amnhî jarênh tâ hkwym ri amnhî nhîpêx o apa. Te mē ate kot hapu kot hipêêxâ mā àpênh ã amnhî jarênh tâ kâm àpênh kêêta pyràk. No kêt mē kot amnhî tomnuj o mē pa xwŷnh kwŷjaja na mē arom Tîrtûm kapêr ma nē hkôt amnhî nhîpêx. Jao ra tâm amnhî nhîpêx o pa. Jakamâ mē arom ma kaxkwa hwŷr pa kaxyw ra tâm nê. Ām hâmri na pa mē amâ ixfapêr. 32Na ka mē finat Juâw Paxis ã ixkukja. Juâw Paxisja na pre hte mē ate tâm amnhî nhîpêx ã mē amâ karô ho pa. Tâ no ka mē ām ama nê ām ama nê aa kapêr kôt amnhî nhîpêx kêt nê. Nom mē kot amnhî tomnuj o mē pa xwŷnh kwŷjaja mē arom kuma nê Tîrtûm kôt amnhî nhîpêx. Ka mē ja hâ mē omu nê ām mē omu nê mē urâk nê ã amnhî nhîpêx anhŷr kêt nê. Anē.

Mê àpênh punu xwŷnhjê jarênh

Makre 12.1-12; Rukre 20.9-18

33Nhûm Jejus arî Ijaew krâhtümjê mē mē õ patre krâhtümjê mā kapêr. Nê mē kot tanhmâ hipêx to hkukamâ mē kâm tanhmâ amnhî jarênh to. No ām amnhî tâ kuxi nê mē kâm awjarê nê mē kâm:

—Koja měhô mē kot kâm pur kâm àpênh kaxyw hkwŷjê mā karô nhûm mē ma hwŷr mra nê kamâ mêmô hy hkre nê hkre pa. Hâmri nhûm hpur nhô dôn nhŷhym nojarêt nê kâm mē àpênh xwŷnhjê mā tanhmâ hpur jarênh to nê mē kâm: “E or ixpur nô. Kê kamâ mêmôj kâ hpa ka mē mâmri kamâ axujamŷn pa nê ho axkjê. Nê ixkutêp inhmâ inhô jaxwŷ nê mâmri anhô tanhmâ ho hprâm xâ hkôt tanhmâ ho.”

—Anhŷr o mē kâm kapêr hâmri nê ma nhŷhym mô. 34Tâ nhûm ra pur kâm mêmôj hkâ pa nom nhûm hpur nhô dôn arî krî hô kamâ hâ ujahkre ho ri pa htâ kuri kâm àpênh xwŷnhjê ho axkrunêpxi nê akupym mē hwŷr mē kurê. Mê kot mē kâm hkwŷ nhôr nhûm mē ma kot kâm o môr kaxyw nhûm ma mē hwŷr mē kurê. 35Nhûm mē ma hwŷr mô. Môô nê ra hwŷr pôj nhûm mē amnhî wŷr mē omu nê axtem nê mē homnuj nê. Nê mē unê nê ja tak nê ja pî nê hôja nhûm mē kên o htak hâmri nê amnhî nê wa hano nhûm wa ma akupym y kamâ mô. 36Hâmri nhûm

mē ō patrāwja tee ri wa omu nē hamaxpēr o: “Kwa nà na mē ixpē inhmā mē àpēnh xwýnhjē homnuj týx nē. Nà kot paj axte mē hwýr mē hkwýjē rē. Nom hpānhā mē ho ohtô nē mē kurē. Kê mē ohtô nē mē hwýr mō nē tā inhmā inhō hkwý jamý nē man ixwýr o mō.”

—Anhýr o hamaxpēr hāmri nē mē hwýr jajé rē nhūm mē ma akupým mē hwýr mō. Nhūm mē amnhī wýr mē ohtô hā nē mā mē ho anē nē mē hipêx kati nē nhūm mē ū kamā ma ō patrāwja wýr akupým mō. 37Hāmri nhūm tee ri mē omu nē hamaxpēr o: “Hêxta waa nē. Tanhmā kot paj amnhī nhípêx to? Nà kot paj pēr mē hwýr ixkraja mān mē. Inhmā hapê htýx tā kot paj mē hwýr kumē kē ma mē hwýr mō. Hāmri nhūm mē kēp ixkra hā omu nē tanhmā ixpē ho hkêt nē. Nē tā inhmā kām inhōja kwý gō.” Anē.

—Hāmri nē mē hwýr kumē nhūm ma mō. 38Tā hāmri ra mē hwýr hpôx o mō nhūm mē amým amnhī wýr omu nē kēp hkra hā omu nē axtem nē hā axpēn mā amýnē nē axpēn mā: “E onéj hpur nhō dōn krata tē. Koja nhýrmā ō papaj myr pē amnhīm hpur ā pykata pytā nē ho ō. Jakamā kwa pu mē hpír kurê kumrēx nē kēp hpur ho arík nē ho panhō. E tokyj pu mē kupí ri.” Anē.

39—Hāmri nhūm ra tē nē mē hwýr pôj nhūm mē unê nē hpur nē ho kato nē mā ho anē nē kupí. Ā mē ujarénh kot anhýr. Anē.

40Nhūm pre ā Jejus mē kām ujarénh anē. Hāmri nē hā mē hkukja nē mē kām:

—E koja pur nhō dōnja hkra jarénh ma hāmri nē tām mē hwýr mō hāmri nē tanhmā mē hipêx to wehe? Anē.

41Hāmri nhūm mē kām:

—Nà koja ma akupým mē hwýr mō hāmri nē mē homnuj týx nē mē himex pa. Hāmri nē hpānhā nhām hpur ā mēmojjé rē nhūm mē tā katât kôt kām àpênh o pa. Anē.

42Hāmri nhūm Jejus mē kām:

—Tý ãm hāmri na ka ā mē harénh anē. Kot mē ho anhýr mā tām

Matêwre 21.22-46

kênã. Män ka prem ra Tirtum kapér ã kagà htum kot tanhmã ja jarênh toja ma? Harênh kot:

Më kot kën o amnhim õrkwý nhípêx kaxyw nẽ kën maati pumu nẽ htýx omnuj ã hkamnhix nẽ hkagata. Më kot hkaga htâ nhum Tirtum më kurom mex o kot kën piitâ hakrenh par ã omunh kurê kumrêx. Tirtum kot kën maati mex ã harênh xwýnhta më pamã mex o mex.

Ã Tirtum kapér ã kagà htum kot ja jarênh kot anhýr. 43 Ja pyrà nẽ na pre ra Tirtum amnhí kaxyw më apê Ijaew xunhwý. Më apê hkra nẽ hkôt më ate amnhí nhípêx kaxyw amnhí kaxyw më axunhwý. Tâ ka më axtem nẽ hkaga. Te më kot kën maati pumunh nẽ mex kêt ã hkamnhix nẽ hkagata pyràk. Jakamã koja më apanhä Ijaew kêt xwýnh kwýjê xunhwý nhum më arom hkôt amnhí nhípêx mex o pa. Jao ra më kêp hkra nẽ. Anê.

44 Nhum pre ã Jejus më kâm te kêp kën maati pyràk o më kâm amnhí jarênh anê. Hämri nẽ axte amnhí tâ kuxi nẽ më kâm axte kën jarênh pyràk ã amnhí jarê nẽ më kâm:

—Nà kot kaj më atô ixkaga hämri nẽ te mëhö htýx htêm nẽ kën pumunh kêt nẽ hâ htêk nẽ têm pyràk o amnhí nhípêx. Jao ixkutâ amnhí xâm. Rý ka tanhmã ajamaxpêr to nẽ ixkaga nhum te kën maati kot anhípy têm nẽ axôm par pyràk o anhípêx ka më amex kêt kumrêx. Anê.

45 Nhum pre ã më kâm ujarênh kâm më harênh anê. Hämri nhum patre krähtumjê më Parijew nhô xwýnhjaja tee ri amnhí tâ kuma 46 nhum ja më kêp omnuj týx jakamã nhum më kâm unênh nẽ haxar prâm nẽ. No më âm amnhí tâ kâm më kot mar o kuhê xwýnhjê puma nẽ. Më kurom Jejus kêp Tirtum nhý hâ kapér xwýnh ã hkamnhix jakamã nhum më kâm më uma nẽ. Hämri nẽ kormã tanhmã ho hkêt nẽ.

Pahi kot hkra hprô kaxyw hkwýjê hwýr ã harênh

Rukre 14.15-24; määnén Wam Korít 6.9-11; Epes 5.5-6; Apokarip 19.7-8

22 1-2 Tâ nhum Jejus axte më kâm awjarê. Ijaew kot Tirtum kaga hâ më kâm hâ kuxi nẽ awjarê nẽ më kâm:

—E pa më amâ ahpýnhä më kot Tirtum kapér mar nẽ tanhmã amnhí nhípêx to xwýnhjê jarê ka më inhma. Te më kot pahihti kot hkra hprô kaxyw nhum kot amnhí wyr hkwýjê hwýr nhum më kot harênh mar nẽ ahpýnhä tanhmã amnhí nhípêx to xwýnhjaja kot amnhí nhípêx pyràk. Koja pahihtija hkra hâ hkinh nẽ hâ apkur mex kaxyw amnhí wyr hkwýjê hâ karô. 3 Hämri nhum kâm më àpênh xwýnhjaja ra kot amnhí wyr më hâ karô xwýnhjê hwýr mra nẽ më kâm nojarêt nhum më kuma nẽ âm më kuma nẽ axtem nẽ më kêp hitôt nẽ. Hämri nhum më tee ri më kuma nẽ akupým tê nẽ pahihti mä më harê.

4—Hāmri nhūm tee ri amnhī tā mē harēnh ma nē hpānhā mē hwyr̄ axtem kām àpēnh xwÿnh kwÿjē rē nhūm mē ma mē hwyr̄ mra nē mē kām: “Pa. E kwa mē tokyx. Na ra pahihti mē akutēp mēō nhípêx pa. Na mē mōx kwÿ hpa nē ho àr mex nē. Nē mē akutēp mēmoj nhípêx par jakamā e kwa mē tokyx nà.” Anē. 5Ã mē kām kapēr anhÿr tā nhūm mē kuma nē ãm mē kuma nē ma ahpÿnhā nhÿhÿm mra. Nhūm ja ma àpēnh mā mra nhūm ja ma ihpur kām àpēnh mā ma tē nhūm ja ma nhÿhÿm mēmo to wēnē ho tē. 6Nhūm mē hkwÿjaja mē kām ujarēnh xwÿnhjē pynê nē mē htak o mē kupa.

7—Hāmri nhūm pahihtija mē harēnh ma nē àhkurê nē. Hāmri nē mē hwyr̄ pôristi hkwÿ rē nhūm mē ma mē hwyr̄ mra nē mē unê nē mē kupa nē mē õ krī hā hpôk pa. 8Hāmri nhūm pahihti kām mē àpēnh xwÿnh kwÿjē mā kām: “Kwa ra ixte mē kutêp mēō mex kwÿ xunhwyr̄ tā nhūm mē ixwyr̄ mrar kêt nē. Ixtÿx ho mē mex ã mē hkamnhīx nē amnhī wyr̄ mē hā karō no mē mex kêt. Mē kot mē ixfutā apkur mā tām kêt. 9E kwa mē ma krī hkôt axtem mē hkwÿjē japêr o mra. Nē nhÿri mēhō pumu nē kām awjarē kē man ixwyr̄ tē nē ixfra hā hkînh nē mē ixfutā apkur. Mē ã mē kām axujarēnh o amrar anē.” Anē.

10—Hāmri nhūm mē kuma nē ma mē hapêr o mra nē mē piitā mē kām anhÿr o mra. Nhūm mē kuma nē wam tajê rom ma mē hkôt mrar kurê kumrêx. Mē kot amnhī to mex xwÿnhjaja nē mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjaja hāmri piitā ma mē hkôt mra. Hāmri nē ixfreja wyr̄ mra nē hwyr̄ gjêx kaxyw nhūm mē kām mē ê mex gô nhūm mē hagjê hāmri nē kormā mē apkur xà hā ixfre hwyr̄ agjê nē ho nyt pa. 11Hāmri nhūm pahihtija mē hwyr̄ axà nē mē piitā mē omu. Nhūm ja pixi nē axtem nē hkwÿjê hkînhā mē kot kām ê mex nhôrja jaxâr kêt râhā axà nē apkur o nhÿ. 12Hāmri nhūm tee ri ja hā omu nē hwyr̄ tē nē kām: “Pa. Tk. Kwa na htem ixfrem gjêx kaxyw nē mē kot mē kām mē ê mex nhôr jagjê nē rî kormā hwyr̄ agjê nē apkur. Tā mon ka akwÿjê hkînhā haxâr kaga? Kwa na htem ã amnhī nhípêx anhÿr kêt nē.” Anhÿr o kām kapēr nom nhūm kuma nē ãm kuma nē tanhmā kutā kām nē hkêt nē. ãm htÿx apkur o nhÿ. 13Jakamā nhūm tee ri omu hāmri nē hā mē kot kām àpēnh xwÿnhjê mā amÿnê nē mē kām: “E mē hwyr̄ tē nē unê nē hpa nē hte hpre nē ma o tē nē kamât kô kamā amē. Kê tee ri mur nē amnhī xà htÿx kamā hamak o amnhī nham o axpêñ kamnhar tÿx kaprÿ ho nô nē rî amnhī pumu.” Anē. Hāmri nhūm mē kuma nē kām ho anē. ã mē ujarênh kot anhÿr. Anē.

14Nhūm pre Jesus ã mē kām ujarênh anē hāmri nē mē kām:

—Nà Tîrtûm kot pahihtita pyrà nē amnhī wyr̄ mē ho ohtô nē mē hwyr̄ tā na hte mē piitā hkôt amnhī xunhwyr̄ kêt nē. Jakamā na hte ãm mē ho grêre nē amnhī wyr̄ mē ho api. Anē.

Parijew nhō xwŷnh kot Jejus kamā hamak ā mē harēnh
Makre 12.13-17; Rukre 20.20-26; māänēn Rōmān 12.1, 13.7

15-16 Tā nhūm Parijew nhō xwŷnhjaja ā Jejus kot mē kām ujarēnh anhŷrja ma hāmri nē kurūm kato nē tanhmā hkukamā axpēn mā hā àmnēnh to. Hāmri nē hwŷr mē hkwŷjē mē Erox kôt mē pa xwŷnh kwŷjē rē. Hêx rom mē kot mēmoj tā hkukjēr kaxyw hwŷr mē kurē nhūm mē ma hwŷr mra nē omu nē kām:

—Kwa Jejus. Nà ām hāmri na ka hte Tīrtūm kapēr o mē ahkre mex o ri apa nē mē kamā akahak o apa hkêt nē. Mē kot tanhmā ato kapēr punuj to htā ka aprī hā mē ahkre mex o ri apa. 17 E kwa mē inhāmā mēmoj jarē. Rōm nhō pahihti kot mē pahpē Ijaew mē pahte kām kàxpore hkwŷ nhōr ā mē pamā karōta. Kwa xà ja amā mex nà? Xà kot pu mē kām hkwŷ gō? Nà xà kot pu mē kām ɔr kêt nē? E kwa mē inhāmā tanhmā ja jarēnh to. Anē.

18 Nhūm prem ā hêx rom àhkukjēr anhŷr tā no nhūm ra mē hamaxpēr ā mē omu nē mē kām:

—Tk. Kwa mon ka mē ā axêx rom ja hā ixsukjēr anē? 19-20 E mē atō inhāmā kàxpore htŷxre hō gō pa omu. Anē.

Hāmri nhūm mē kām ja gō nhūm kupy nē kànhmā mē kām kupē nē mē kām:

—E mēhō nhixi nē mēhō karō na ja hā? Anē.

21 Hāmri nhūm mē kām:

—Pahi Sesti karō nē hixi na hā. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tỳ. Tô kēr ka mē māmrī kām hkwŷ nhōr o apa. Hā hkarō nē hā hixi. Tām kot hipêx xwŷnh jakamā ō na. No mē kajaja na pre Tīrtūm mē anhîpêx nhūm mē apē ō jakamā kwa kēr ka mē kapēr kôt pix mā ri amnhī nhîpêx o ri apa. Anē.

22 Hāmri nhūm mē amnhī jaēr pē ā kot kàxpore jarēnh anhŷrja ma nē axte kām tanhmā nē hkêt nē. Hāmri nē akryk omu hāmri nē ma akupŷm mra.

Akupŷm mē htîr ā mē harēnh

Makre 12.18-27; Rukre 20.27-40; Juāw 5.21, 6.39-40;
māänēn Wam Korît 6.14, 15.12-28; Wam Tesarōn 4.13-18

23 Tā nhūm Satusew nhō xwŷnh kwŷjaja mē kot akupŷm mē htîr kêt ā mē hkamnhix kêt xwŷnhjaja na pre mē. Na pre htem mē htŷk nē mē hapêx kumrêx ā mē hkamnhix jakamā axpēn mā tanhmā Jejus jarēnh to nē axpēn mā:

—E kwa pu mē hwŷr mra nē mēmoj xihtŷx ā hkukja. Kê mē pama nē tee ri tanhmā mē pamā kapēr to hkukamā hamaxpēr kaprŷ. Kê mē

piitā ja hā omu nē àhpumunh kêt ã omunh kurê kumrēx. E tokyx pu mē hwŷr.

Anhŷr jakamā Parijew nhō xwŷnhjê pyrà nē hêx rom ma hwŷr mra nē hkukja nē kâm:

24—Pa Jeus? Kwa mē inhmā mêmoj jarē. Na pre finat Mojesja Tirtûm nhŷ hâ ã mē panhigêtjê mä karô anê. Më hkra hkêt râhâ më pa nê më htyk xwŷnhjaja nhûm më harênh o:

Koja mëhô hprô nê kamâ hkra hkêt râhâ pan ty. Hâ koja hkôt htôja hpânhâ hprô ho hprô nê kamâ hkra. Hämri nhûm kato nê te kêt htô htyk xwŷnhta hkra pyràk. Anê.

Ã na pre Mojesja Tirtûm nhŷ hâ më kâm karô anê. 25 Jakamâ kwa ga më ixujarênh ma. Koja më kot axpën to htô xwŷnhjaja kêt 7. Nhûm kot waja hämri hprô nê wa pa nhûm kamâ hkra hkêt râhâ ty. Nhûm hkôt htôja hpânhâ ho hprô 26nê wa axpën to pa. Nhûm määnen kamâ hkra hkêt râhâ ty. Nhûm htô hôta haxwŷja hpânhâ tâm o hprô nê we wa axpën to pa grire nhûm haxwŷja kamâ hkra hkêt râhâ ty. Hämri nhûm htô hkwŷjaja ni pyxi nê axpën pânhâ ho hprô hpa no mëhô kamâ hkra hkêt râhâ htyk pa. 27 Hämri nhûm më hprôta më hkôt amnhî to hitep nê ty. 28 Tâ Tirtûm kot akupým nhýrmâ më ho htîr ronhŷx nhŷ nhýx kêt nija mjên kumrêx? Ra piitâ kot ho hprô kênâ. E më inhmâ ja jarê. Anê.

29-30 Hämri nhûm Jeus më kuma nê më kâm:

— Nà kaxkwa kamâ më kot amnhî nhípêxja axtem na. Më htîr ri më kot Tirtûm kôt amnhî xunhwŷr xwŷnhjaja na htem ty hämri nê Tirtûm nhô krî kamâ axte kâm hprô hprâm kêt nê pa. Jakamâ hprô hkêt nê pa. Rŷ ni japêr nê mjên kêt nê pa. Nom ri kâm mjên rŷ hprô hprâm kêt nê pa. Hämri nê Tirtûm kapêr o më wrŷk xwŷnhjê pyrà nê axte htyk kêt nê. Âm htîr tûm râhâ nê pa ho pa. Pêr më ate Tirtûm kapêr ã kagà htûm mar mex kêt jakamâ na ka më ã ja hâ ijkukjêr anê. Tirtûm àhpumunh tŷx o àhpumunh tŷx jakamâ kumâ më ate mêmoj tâ ijkukjêr xwŷnhta na tanhmâ kêt kute hkêt. Ra ja kukamâ àhpumunh tŷx kênâ.

31-32—Nom më ate akupým më htîr kêt ã më hkamnhixja kot paj ixprî hâ më amâ harê. Amnepêm na pre Tirtûm pî hpôkjâ kamâ tanhmâ Mojes mä kapêr to. Mân ra më ate mar. Na pre kâm:

Ixpê Apraâw nhô Tirtûm na pa. Nê määnen ipxê Apraâw kra Ijak më htàmnhwŷ Jako wa õ Tirtûm na pa.

Anhŷr o Mojes mä amnhî jarê nhûm kuma nê hâ kagà. Kêp apu arî më htyk râhâ nhýx pre ã më harênh anhŷr kêt nê. Nhýx pre më harênh o: “Amnepêm Apraâw nê hkra nê htàmnhwŷ më htîr ri ipxê më õ Tirtûm na pa pre.” Anhŷr o nhýx pre më harê. Nom na pre ã amnhî jarênh anhŷr kêt nê. Më pamâ te Apraâwja më htyk nê më hapêx pyràk. Nom nhûm prem ra Tirtûm ri ra akupým htîr nê mex nê pa ho pa. Tâ ka htem Tirtûm kapêr kwŷm ri akupým më htîr kêt ã më harênh o apa.

Anhŷr o Satusew nhõ xwŷnhjê mā kapēr. 33 Hämri nhũm mē kot mar o kuhê xwŷnhjaja amnhī jaēr pē kot mē ahkreja ma.

Tirtum kapēr maati jarēnh

Matêwre 10.37; Makre 12.28-34; Rukre 10.25-28; māänēn Wam Juāw 5.3

34 Tā nhũm Parijew nhõ xwŷnhjaja Satusew nhõ xwŷnhjê jarēnh ma. Mē kot tee ri kām hamaxpēr o Jeus jakrenh prām kapry hā mē harēnhja ma hämri nē axpēn wyr akuprō nē Jeus wyr mra. Kot mē urâk nē hêx rom àhkukjēr nē hamaxpēr o hakrenh kaxyw hwyr mra. 35 Hōja kēp Tirtum kapēr tūm o mē ahkre o mē pa xwŷnh jakamā hêx rom kamā hamak kaxyw kām kapēr nē kām:

36—Kwa Jeus. Ot pa mē awyr mra. Kwa mē inhma mēmoj jarē. Na pre Tirtum ahpýnhā mēmoj to 10 nē hā mē pamā karō. Mē pahte hkôt amnhī nhípêx kaxyw hā mē pamā karō. Tā nhŷ kapēr na mex o kot hkwȳ jakrenh wehe? Anē.

37 Hämri nhũm kuma nē mē kām:

— Nà kot mē pamā hā karō kot:

Kêr ka mē anhī piitā ho amā Tirtum kinh tŷx o apa. Mē amā hkinh tŷx o mēmoj piitā hakrenh par o apa.

38 E Tirtum kot mē pamā hā karō ja na mex o piitā hakrenh par. 39 Nē hkôt ja:

Kêr ka mē amā akwŷjē hā ma ho te ka amā amnhī tā ma pyràk.

Jao ra tām mē hipêx.

40 Å Tirtum kapēr ā kagà htūm kot mē pamā hā karō kot anhŷr. Å mē pahte amnhī nhípêx anhŷr o papaja na Tirtum kām hprām tŷx kumrēx. Kot kaj mē ja wa hkôt amnhī nhípêx rāhā ho ri apa nē māänēn ra Tirtum kot mē pamā mēmoj tā karō xwŷnh piitā hkôt amnhī nhípêx. Ja na pre Mojes mē Tirtum nhŷ hā kapēr xwŷnhjaja amnepêm Tirtum nhŷ hā mē panhigêtjē mā hā karō ho pa. Anē.

Jeus kot amnhī tā mē hkukjēr ā harēnh

Makre 12.35-37; Rukre 20.41-44; māänēn Rōmān 1.3-4

41 Nhũm Parijew nhõ xwŷnhjaja arī Jeus mar o kuhê nhũm amnhī tā tanhmā mē hkukjēr to. Nom te nhām mēhō hā mē hkukjēr pyràk o mē hkukja nē mē kām:

42—E mē inhma mēmoj jarē. Tanhmā na ka htem axpēn mā Tirtum kot mē akaxyw ām mā xwŷnhta jarēnh to? Kēp mēhō kanrēhā htàmnhwȳ koja wehe? Anē.

Hämri nhũm mē kām:

— Nà koja kato nē kēp pahi finat Tawi kanrēhā htàmnhwȳ koja.

43 Anē nhũm Jeus mē kuma nē mē kām:

—Tỳ. Âm hämri na ka mē harẽ. No mo na htem axpẽn mā kēp pahi Tawi hkanrēhã htàmnhwȳ pix ã harẽ nē māänẽn kēp õ pahihti hã harẽn kêt nẽ? Tawi na pre Tirtum Karõ nhŷ hã tanhmã harẽn to nē harẽn o:

44 Na pre Tirtum inhõ Pahihti mā ã kapẽr anẽ nē kãm: “E amnẽ ixwŷr tẽ nē inhïhkô hã nhŷ nē inhmã mē ho amnhïptär o akr̄i. Kot paj mē kot kâm akurê xwŷnh piitã mē unênh pa nē awŷr mē o mra nē anhïhkram mē haxâr pa.” Anhŷr o pre kâm kapẽr.

45 A Tawija Tirtum kot Kris mā kapẽr jarẽn nē kēp õ pahi hã kagà anẽ. Mē kajaja na ka htem âm kēp Tawi tàmnhwȳ pix ã axpẽn mā harẽn o ri apa. No kêt Tawija na pre kēp õ Pahihti hã harẽn o pa. Anẽ.

46 Hämri nhûm mē kuma nē tee ri kot tanhmã kutã kâm kapẽr to hkukamã hamaxpẽr nē axte mêmoy tã hkukjér kêt nẽ. Tanhmã kot mē amnhï to nē hamaxpẽr o hakre? Na prem tee ri kâm hamaxpẽr o hakrenh prãm kapry. Jeus mêmoy piitã hkukamã àhpumunh tŷx o àhpumunh tŷx.

**Jeus kot tanhmã Parijew nhõ xwŷnhjê jarẽn to
Makre 12.38-40; Rukre 11.43-46, 20.45-47**

23 **1** Tã nhûm Jeus mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwŷnhjê mē mē kot mar o kuhê xwŷnhjê mā kapẽr nē mē inhmã tanhmã Parijew nhõ xwŷnh mē Mojes kapẽr o mē ahkre xwŷnhjê jarẽn to nē mē inhmã:

2 —Nà Parijew nhõ xwŷnh mē Tirtum kapẽr tûm o mē ahkre xwŷnhjaja na htem hpr̄i hã Tirtum kapẽr ã kagà htûm mar mex nẽ.

3 Jakamã kér ka mē mar tŷx nê mē kot ho mē ajahkre kôt amnhï nhípêx. No mē kot amnhï nhípêxja kér ka mē hkôt amnhï nhípêx kêt nẽ. Mē kot Tirtum kapẽr tûm o mē ajahkre htâ hkôt amnhï nhípêx kêt nẽ. **4** Te mē kot mêmõ kot mē katut ã mē kâm mē jênh pytî janhôr tã no âm mē kuxwar hkwȳ htur kêt kot amnhï nhípêx pyràk o na htem amnhï nhípêx o pa. Jao mē amâ mêmoy tã karõ nê mē amâ: “E kér ka mē ã amnhï nhípêx anẽ nê ã amnhï nhípêx anẽ.” Anhŷr pix o mē amâ kapẽr o pa. Nom mē tãmjaja amnhï kapẽr kôt amnhï nhípêx kêt nẽ.

5 —Na htem hkwŷjê kot mē omunh nê mē kot amnhï to mex ã mē harẽn kaxyw mē noo mā tanhmã amnhï nhípêx to. Nê mē mē noo mā mē ê mex pix kâm pa. Nê amnhim Tirtum kapẽr ã kagà htûm kwŷ hã kagà nê amnhï nhôkrâ hã hanhô nê amnhï pa hã hanhô nê hã pa. Mē kot hã nohtyx râh hã mē hkamnhix kaxyw nhûm htem ã amnhï nhípêx anhŷr o pa. Nê mē kâm mē piitã mē kot amnhim mē rûnh ã mē harẽn o paja nhûm htem kâm hprãm.

6 —Nê mē pahpê Ijaewjê nhõ Tirtum kapẽr o mē ahkre xà hã ixkre kamã mē kot amnhï to rûnh xwŷnhjê hkr̄i xà mex pix kamã kâm hkr̄i hprãm. Nê mêmoy tã mē apkur xà mex ã arigro hã nhûm htem ma mē

apkur xà hā iixkre hwyr akuprō nhūm mē kot amnhī to rūnh xwÿnhjē hkrī xà mex pix kamā kām hkrī hprām. 7Nē nhÿri pry hā mra nhūm mē kot mē omunh nē mē kēp mē ahkre xwÿnh maati hā mē hā hpijaàm kām tanhmā mē kām kapēr mex toja nhūm htem kām hprām. Ā na hte Parijew nhō xwÿnh mē Tīrtūm kapēr tūm o mē ajahkre xwÿnhjaja hēx rom mē anoo mā amnhī nhÿpēx anhÿr o pa.

8-10—No mē kajaja. Kēr ka mē ho mē urak kêt nē. Kē mē axpēn mā mē ajarēnh o: “Pahi Maati” anhÿr o mē ajarēnh kêt nē. Rȳ mē ajarēnh o: “mē ijahkre xwÿnh maati” anhÿr o axpēn mā mē ajarēnh hkêt nē. Kêt paxipix na pre Tīrtūm mē akaxyw ixām jakamā paxipix na ixpē mē anhō Pahi Maati. Nē paxipix na ixpē mē ajahkre xwÿnh maati. No mē kajaja iixköt mē apē axpēn to atōx nē atō na ka mē.

—Nē kēr ka mē ri axpēn jarēnh o: “Mēpahpām” anhÿr kêt nē. Kêt kaxkwa kamā na Mēpahpāmja.

11-12—Nē kot ka mē amnhī to rax prām xàj tanhmā amnhī to jarkrar to ho apa htā no nhūm akwÿjaja ama nē ām ama nē akôt hamaxpēr kêt nē. No kot kaj mē piitā mē kutā tanhmā anojarêt to ho apa nhūm mē amnhī tā mē apumu nē axpēn mā mē amex ā mē ajarē. Jakamā kot kaj mē amā mē piitā mē kot mē amex ā mē ajarēnh prām hāmri nē ri mē piitā mē kām tanhmā amnhī nhÿpēx to pē mē kutā anojarêt rāhā ho ri apa. Anē.

Jejus kot mē hkwÿjē mā kapēr tÿx ā harēnh

Makre 12.40; Rukre 11.39-52, 20.45-47

13-14Tā nhūm Jejus hpānhā Parijew nhō xwÿnh mē Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwÿnhjē mā kapēr. Nē mē kām kapēr kām hihtÿx nē mē kām:

—E mē apē Parijew nhō xwÿnh mē Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnhjaja. E mē inhma. Kot kaj mē amex kêt nē. Mē apē mē no kupyr xwÿnh na ka mē. Nē mē amā Tīrtūm kôt amnhī nhÿpēx prām kêt. Nē nhÿrmā atyk nē mē amā ò krī hwyr axàpir prām kêt. Nē akwÿjaja kot hwyr àpir pymaj na ka htem akwÿjē nē tanhmā mē kām axêx to ho apa. Mē kot mē apyrà nē Tīrtūm kapēr kwÿm amnhī nhÿpēx prām xàj na ka htem amnhī mē tanhmā mē kām axêx to ho ri apa. Jao te mē ate mē kēp Tīrtūm nhō krī hwyr kahêxà kahê htÿx pyràk o apa.

15—Nē mē akwÿjaja kot mē akôt amnhī xunhwyr nē mē akôt amnhī nhÿpēx prām xàj na ka htem ma awry hā nhÿhÿm tanhmā mē kām ri axujarēnh to ho ri apa. Jakamā nhūm mēhō mē ama nē mē akôt amnhī xām hāmri nē ra amnhī tomnuj tÿx o mē ajakre. Jakamā koja mē nhÿrmā mē apyrà nē ma mē kot amnhī xà htÿx kamā hamak tūm xàta wyr pa. Jakamā kwa mē o kora. Kot kaj mē amex kêt nē.

16—Hêxta waa nē. Mē apē Parijew nhō xwÿnhjē mē mē apē Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnhjaja kot kaj mē amex kêt kumrēx. Na ka

htem mē kēp mē hikàxpore jamỳnh prām xàj atỳx ri tanhmā mē ahkre hto ho apa nē mē kām: “Kot kaj mē ām hāmri mēmoj tā amnhī jarēn kaxyw hāmri nē Tīrtūm mā amnhī jarēn xà hā ixkre nhixi jarēn kōt mēhō mā amnhī jarē nhūm ama nē hamaxpēr o: ‘Ko. Apu ām hāmri na inhmā amnhī jarē rȳ ko na apu ām amnhī to hēx.’ Anhȳr o hamaxpēr. Nom kot kaj mē ixkreta ho mex kaxyw mē kām kàxpore hkwȳ gō hāmri nē ate mē kām ɔr xàta jarēn kōt ām hāmri mēmoj tā mēhō mā amnhī jarē. Hāmri nhūm ama nē hamaxpēr o: ‘Nà ām hāmri na ã inhmā amnhī jarēn anē. Kot ixkre ho mex kaxyw kàxpore hkwȳ nhōr kōt ã amnhī jarēn anē. Jakamā na amnhī to hēx kêt nē.’” Anhȳr o hamaxpēr. Na ka htem ã mē ahkre ho apa anē. 17 Nom mē ate mē ahkreta mex kêt. Pēr mē ajamaxpēr mexti hā. Tīrtūm mā amnhī jarēn xà hā ixkreta mex o ixkre ho mex kaxyw kàxpore nhōrta jakrenh. Tā ka htem axtem nē mē kot kām kàxpore nhōrta mex o ixkre jakrenh ã harē. No mē pahte ām hāmri mēmoj tā amnhī jarēn nē aa paxēk kêt rāhā ho papaja na Tīrtūm kām hprām.

18—Nē na ka htem mē kēp mē hikukrēx jamỳnh prām xàj ã atỳx ri mē ahkre anē nē mē kām: “Kot kaj mē ām hāmri mēmoj tā amnhī jarēn kaxyw nē Tīrtūm mā mēmoj nhōr xà hā mēstija jarēn kōt mēhō mā tanhmā amnhī jarēn to. Hāmri nhūm mē ama nē hamaxpēr o: ‘Nà ām hāmri na inhmā amnhī jarē rȳ ko na apu ām inhmā amnhī to hēx.’ Anhȳr o hamaxpēr. Nom kot kaj mē Tīrtūm mā mēmoj nhōr xà hā mēstija ã kām mēmoj xi. Hāmri nē ra mē ate kām ɔr xàta jarēn kōt ām hāmri mēmoj tā mēhō mā amnhī jarē. Hāmri nhūm ama nē hamaxpēr o: ‘Nà ām hāmri na ã inhmā amnhī jarēn anē. Kot Tīrtūm mā mēmoj nhōr ã amnhī jarēn kōt kot amnhī jarēn anhȳr jakamā na amnhī to hēx kêt nē.’ Anhȳr o hamaxpēr.” Anē. Na ka htem ã mē ahkre anē. 19 Mē ajamaxpēr kêt xwȳnh na ka mē. Tīrtūm mā mēmoj nhōr xà hā mēstija na mex o mē kot hā kām mēmoj nhōrta jakrenh. Tā na ka htem axtem nē mē kot hā kām mēmoj nhōrta mex o mēsti jakrenh ã harē. 20 Nom Tīrtūm mā mēsti mē mē kot hā kām mēmoj nhōrta te kot axpēn pyràk jakamā kot kaj mē mēstija jarēn kōt mēmoj tā amnhī jarē nē māänēn mē ate hā Tīrtūm mā mēmoj xirja jarēn kōt amnhī jarē. Hamē wa kot axpēn pyràk jakamā hamē wa harēn pē amnhī to axēk kêt nē. Jakamā kēr ka mē mēmoj tā amnhī jarēn kaxyw nē hamē wa harēn kōt ām hāmri mēmoj tā amnhī jarē nē ho axēk kêt nē. 21 Tā kot kaj mē ām hāmri amnhī jarēn ã mēmoj tā amnhī jarēn kaxyw nē Tīrtūm mā amnhī jarēn xà hā ixkre hkōt hā amnhī jarē nē māänēn Tīrtūm kēp ixkre hpām kōt hā amnhī jarē. Jakamā kēr ka mē hamē wa harēn pē amnhī to axēk kêt nē.

22—Nē kot kaj mē ām hāmri amnhī jarēn ã mēmoj tā amnhī jarēn kaxyw nē kaxkwa jarēn kōt amnhī jarēnhja o māänēn kaxyw kaxkwa

kamā Tīrtūm krī xà maati hkôt amnhī jarē. Nē määñen Tīrtūm kôt amnhī jarē. Jakamā kwa hamē wa harënh pê amnhī to axêk kêt nē.

23—Hêxta waa nê. Mê apê Parijew nhô xwîyñh më më apê Tîrtûm kapêr tûm o më ahkre xwîyñhjaja kot kaj më amex kêt nê. Mê ate më no kupyr xwîyñh na ka më. Na ka htem Tîrtûm kapêr piitâ hkôt amnhî nhîpêx kêt nê ãm hkwÿ kôt pix mä amnhî nhîpêx o ri apa. Na ka htem ãm kapêr o hpýnhre nê hkôt amnhî nhîpêx ã amnhî pumu nê ate amnhî to mex xwîyñh ã amnhî jarênh o apa. No Tîrtûm kâm hpräm xà piitâ hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Mê ate tâm më hipêx nê më ho mex nê më kamâ axukaprî hâ kot më amâ karôja. Nê më amâ Tîrtûm kînh ã kapêr kôt amnhî nhîpêx hâ karôja ra më ate mar tâ hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Mê ate kapêr piitâ hkôt amnhî nhîpêx ronhÿx ja më amâ mex o mex. 24Mê ate ãm kapêr o hpýnh nê hkôt amnhî nhîpêx jakamâ te më ate atÿx ri tanhmâ axâpkur to ho më akrî pyràk. Jao te më axâpkur xà hâ mëô kamâ pure pumunh nê nê hanhir nê rênh tâ määñen kamâ kën rax pumunh tâ nê hanhir nê rênh kêt râhâ hkur pyràk. Jao Tîrtûm kapêr o hpýnhre nê hkôt amnhî nhîpêx no piitâ hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Pêr më ajamaxpêr kêt tâ na ka htem atÿx më ahkre ho ri apa.

25—Hêxta waa nē. Mē apê Parijew nhō xwŷnh mē mē apê Tîrtûm kapêr tûm o mē ahkre xwŷnhjaja kot kaj mē amex kêt nē. Mē ate mē no kupyr xwŷnh na ka mē. Nâ mē apê Parijew nhō xwŷnhjaja te mē ate mē kot apkur kaxyw prat kre kuhõnh punuj tâ mex ã harênh nē kamâ apkur pyràk o na ka mē. Jao ãm mē akrâhkâ rûm pix mā mē amex. Nê mē noo mā te mē amex pyràk no mē anhõxâhkre kaxwŷnh kâm mē ajamaxpérja mex kêt. Mē akapêr prâm nê mē axâhkurê nê mē anhõxŷy. 26Mē ajamaxpér mex kêt kênâ. Kwa kér ka mē tâm ajamaxpér o tâm akwŷjè nhípêx o ri apa. Nê axàmnhîx ri mē kêp amrakati xwŷnhjê mâ mêmôj nhôr o ri apa. Kot kaj mē ã amnhî nhípêx anê nhûm Tîrtûm ja hâ mē apumu nê amnhîm mē amex ã mē ajaré. No na ka htem amâ mē amnhî to mex prâm xâj ãm tee ri amnhî kuhõnh japjê kaprÿ.

27—Hêxta waa nê. Mê apê Parijew nhô xwînhjê mêt mêt apê Tîrtüm kapêr tûm o mêt ahkre ho mêt apa xwînhjaja kot kaj mêt amex kêt nê. Te mêt ate mêt htykjê jagjênh xà pyràk. Na htem mêt hagjênh xà ho mex o pa nom kamâ mêt hi nê ahpunuç pix. 28Ja pyrà nê ã mêt ate amnhî nhîpêx anhýr. Kapôt rûm mêt anhýja na mex. Te mêt ate mêt ho mex o apa pyràk o na ka htem amnhî nhîpêx nhûm mêt ãm akrâhkà pix pumu nom ãm mêt akrâ hi kaxwînh kâm mêt ajamaxpêr punuj râhâ hâ mêt apumunh kêt nê. Mêt ate tanhmâ mêt no kupyr to pix kukamâ ajamaxpêr jakamâ te mêt ate mêt htykjê jagjênh xà pyràk.

29-30—Héxta waa nē. Mē apê Parijew nhō xwýnh mē mē apê Tírtum kapēr tūm o mē ahkre xwýnhjaja kot kaj mē amex kêt nē. Mē ate mē no

kupyr xwŷnh na ka mē. Na ka htem ma mē hā pika hwŷr apa nē Tîrtûm nhŷ hā kapēr o mē pa xwŷnhjê hā pika ho mex. Nē mē kot amnhī to mex xwŷnhjê hā pika ho mex. Nē axpēn mā mē harēn o: “Hêxta waa nē. Na pre amnepêm mē pakukamā mē panhîgêtjaja Tîrtûm nhŷ hā mē kâm kapēr xwŷnhjê homnuj nē mē kupa. No kêt mē papajaja mē kamā ri papa ronhŷx pu prem mē urâk nē ã mē hipêx anhŷr kêt nē.” Anhŷr o axpēn mā mē hkaprî ho ri apa. 31-32 Nom ãm amnhī to axêx. Mē ate ã amnhī nhîpêx anhŷr o apa kênâ. ã mē ate amnhī nhîpêx anhŷr jao ra apê mē hkanrêhâ mē hkra kumrêx ã amnhī to amnhîrit mex o apa. 33 Te mē ate kagâ xoprê kot mē hkamnhar nē mē homnuj tŷx pyrâk jakamâ koja Tîrtûm nhîrmâ ma mē kot amnhî xà htŷx kamâ hamak tûm xâta wŷr mē ajano ka mē ma hwŷr ajapêx. Hâmri nê tee ri amâ ajapôx prâm kaprî nê rî amnhî pumu.

34—Kot paj nhîrmâ ma mē awŷr inhŷ hâ ixkapêr jarênh o mē pa xwŷnh kwŷ rê. Nê inhŷ hâ mē àhpumunh xwŷnh kwŷ rê. Nê ixkapêr o mē ahkre xwŷnh kwŷ rê. Nom kot kaj mē ãm mē kapêr ma nê apê mē hprâm nôkati nê tanhmâ mē homnuj tŷx to ho apa. Nê ixpê mē hkwŷjê hpar o apa. Jao pî kahpa hâ mē hanhôr o mē hkwŷjê hpa. Nhûm mē hkwŷjaja Tîrtûm kapêr o mē ahkre xâ hâ ixkre kamâ mē ahkre ho hkrî ka mē omu nê mē unê nê ixkreja kamâ mē htak. Hâmri nhûm mē apymaj nhâm ahpŷnhâ krî hkwŷ hwŷr hprôt nê mra. ã kot kaj mē inhŷ hâ ixkapêr jarênh xwŷnhjê nhîpêx anhŷr o apa. 35-36 Na prem ra mē himex rax nê. Amnepêm panhî kator krax rûm Atâw kra Apewta na pre Tîrtûm nhŷ hâ kapêr o pa nhûm htôja kâm mar prâm kêt nê kupî. Tâ nhûm Tîrtûm axte mē hwŷr û hâ kapêr o mē pa xwŷnh kwŷjê rê nhûm prem mā mē ho anê nê mē hkwŷjê nhîmex. Nhûm pre xatâ mē hwŷr mē hkwŷjê rê nhûm mē xatâ mē kupa. Apew rûm Parakis kra Jakaris wŷr na prem mē himex rûnh nê. Hâmri nhûm prem Tîrtûm mâ amnhî jarênh xâ hâ ixkre kamâ Jakarisja pî. Tâ mē kajaja mē ate mē urâk nê mē amâ Tîrtûm kapêr mar prâm kêt nê mē urâk nê amâ Tîrtûm nhŷ hâ kapêr xwŷnhjê nhîmex prâm nê. ã mē ate mē anhîgêtjê pyrâ nê mē hipêx anhŷr mŷrapê koja Tîrtûm mē apê mē hkanrêhâ mē hkra nê mē htâmnhwŷjaja mē ato hpimrââtâ tanhmâ mē ato htŷx to ka mē amnhî xâ htŷx kamâ ajamak râhâ ho ri apa. Anê.

Jeus kâm Jerujarê nhô xwŷnhjê japê htŷx ã harênh

Rukre 13.34-35; mânén Rômân 11.25-27

37 Hâmri nhûm Jeus te ra kot Jerujarê nhô xwŷnhjê pumunh nê mē kâm kapêr pyrâk o tanhmâ kapêr to ho xa. Nê mē kâm:

— Hêxta waa nê Jerujarê nhô xwŷnhjaja. Tîrtûm kot xatâ mē awŷr û hâ kapêr jarênh xwŷnhjê rênh nhûm mē kot mē akôt mē amâ kapêr jarênh o pa htâ ka mē kapêr mar kêt kumrêx. Nê axtem nê kën o mē htak

o mē himex o apa. ã na ka htem amnhĩ tomnuj o apa anẽ. Tã nom arĩ inhmã mē ajamãr o ri ixpa hprãm. Te ho krãhyre kot nore hpro nẽ ho hikwŷ pyràk o na pa inhmã mē anhípêx prãm nẽ. Nom mē amã ixprãm nõkati nẽ mē ate ijkaga kumrẽx. **38**Mýrapê koja Tirtum mē anhõ krĩ jamãr kêt nẽ. **39**Kot paj tokyx ty nẽ mē apiitã mē are nẽ ma akupým api ka mē axte ixpumunh kêt nẽ. ãm akupýn ixwrŷk xà hã arigrota pix ã koja mē akwŷjaja mē amýrpê krĩ ja kamã ixpôx ã ixpumu. Hämri nẽ mē akurom ixpumu nẽ hkînh tŷx nẽ. Nẽ tã ijkot amnhĩ xunhwyr kurê kumrẽx. Hämri nẽ axpẽn mã ijarẽnh o:

Ota Tirtum kot mē pahwyr mëngh xwÿnhtha wrŷ. Nà ãm hämrri na
mē pahwyr wrŷ. Ja mex o mex.

Koja mē ã axpẽn mã ijarẽnh anẽ. Anẽ.

Jejus kot mē pakukamã mêmôj jarẽnh

Makre 13.1-13; Rukre 21.5-19;

mâanen Wam Ximotre 4.1-3; Sikun Ximotre 3.1-9; Apokarip 6.1-17

24 **1**Tã nhûm Jejus Tirtum mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre rûm kato nẽ ma tẽ. Pa mē ixte hkot ixpa ho ixpa xwÿnhjaja kormã ixkreja pumunh o ixkuhê nẽ kãm harẽ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Hêxta waa nẽ. Ixkreja ãm mex kumrẽx. Anẽ.

Hämri nhûm mē inhmã:

2—Tŷ mex nom koja nhýrmã mē kãm Tirtum kurê xwÿnhjaja granh pa. Koja arĩ kẽn õ axkrutre nẽ axpẽn mýnh nẽ nõr kêt nẽ. Koja piitã anhgrà nẽ ahpýnhã ri hikwŷ. Anẽ.

3Hämri pa mē kuma nẽ tee ri hkukamã ijamaxpêr. Hämri nhûm Jejus ma tẽ nẽ hixêt pê Oriwêhti hã api nẽ hã nhý pa mē ma hkot mra nẽ mē kot ã ixkre nhípêx anhýrta ã hkukja nẽ kãm:

—Kwa xà ãm hämrri koja mē ã ixkreta nhípêx anẽ? Kwa mē inhmã aprí hã harẽ. Xà koja mē nhýrmã ho anẽ nà? Xà koja mē tokyx ho anẽ? Nẽ akupýn mē ixwyr awrŷk nhûm mêmôj piitã hapêxja. Kwa mêmô koja we wŷj ri tanhmã amnhĩ nhípêx to wehe? Anẽ.

4Hämri nhûm mē inhmã hprí hã tanhmã mêmôj kot amnhĩ nhípêx to hkukamã ujarẽnh o nhý nẽ mē inhmã:

—Nà nhýrmã mêmôj piitã hapêx kaxyw tanhmã amnhĩ nhípêx to ja kumrẽx kot paj mē amã harẽ ka mē inhma. Nà koja mē ohtô nẽ mē awyr mra nẽ hêx rom te pa ixte amnhĩ nhípêx pyràk o amnhĩ nhípêx o mē akot pa. **5**Nẽ mē amã amnhĩ jarẽnh o: “E Tirtum na pre mē awyr inhmã. Ixpê kaxkwa rûm ixwrŷk xwÿnhtha na pa.” Anhýr o mē akot mē amã amnhĩ to hêx o pa. Jao ohtô nẽ mē nokupyr o pa.

6—Nẽ koja mē nhýri awry hã axpẽn par o pa nẽ mē atã axpẽn par o pa. Nom kêr ka mē harẽnh ma nẽ ri tokyx mêmôj piitã hapêx ã hkamnhix kêt nẽ. Kormã mêmôj piitã hapêx xà hã arigroja kormã. **7**Koja

mêmôj piitâ hapêx kaxyw nhûm ahpýnhâ ri pika piitâ hkôt mĕ pa xwÿnhjaja pika hõ nhõ xwÿnhjê kutâ kuhê nĕ pijapu ho kuhê. Jao ra axp n par o pa. H mri nhûm nh ri pika hkw y htertet t x kumr x. N  m  hpur k m m  ja hap x nhûm m  k m pr m t x n  pa. Jakam  nhûm m  oht  n  pr m x j axkapr . 8Nom ja korm  m m j hap x kaxyw krax pix na. Te ho m nij  h  hpijagri kaxyw n  korm  kawax p  ôhy x  pyr k.

9—N  koja m  piit  ixt  m  akam  gryk n  k m m  akur  ht x o pa. N  m  aw r mra n  ixt  m  apyn  n  m  atomnuj t x n  m  apa. 10Jakam  koja m  kot ixt  amnh  xunhw r xw yhn kw jaja m  umaj tee ri amnh  kukam  hamaxp r h mri n  ixt . N  ixt  m  k m axp n t  am n  n  axp n k m gryk o pa. 11Nh m nh ri m  hkw jaja T rt m nh  h  kap r jar nh xw yhn   amnh  to h x o pa. Jao m  oht  n  m  nokupyr o pa. 12Koja m    amnh  nh p x anh rja o ra piit  k m axp n kam  ukapr  hk t o pa. 13Koja m    ixt  m  atomnuj o pa an . T  nom k r ka m  amnh  to ht x n  ixt . M  kot m  apar t  ka m  kaxkwa kam  akup m at r kur  kumr x.

14—N  kot kaj m  ap  ixt . Ma kr  piit  hk t T rt m kap r o m  ahkre ho apa. M  kot amnh  tomnuj kaga n  ixt  amnh  xunhw r nh m T rt m kot ja h  m  omunh n  m  ho hk t h  m  k m har nh o ri m  piit  m  hk t apa. Kot kaj m  piit  m  k m ijar nh pa pa rži korm  akup m m  aw r wr . An .

M  pahtomnuj t x xw yhn maati h  har nh

Makre 13.14-23; Rukre 21.20-24; m  n n  Sik n Tesar n 2.3-4

15Nh m Jejus ar  m m j kukam  m  inhm  kap r n  m  inhm :

—Amnep m T rt m nh  h  kap r xw yhn finat T n ewja na pre tanhm  m  atomnuj t x xw yhn maatija jar nh to. T  koja nh rm  ra kot har nh x  hk t axtem n  T rt m m  amnh  jar nh x  h  ixt  hw r ax  n  T rt m x m x  kam  xa. Ka m  ja h  omu h mri n  m  kot kr  gr nh par   hk mn x kur  kumr x. 16Koja   amnh  nh p x an  ka m  am m  amnh  w r m  omu h mri n  ajap j n  ma apr t n  amrar kur  kumr x. M  ap  jar pika p  Jutej kam  m  apa xw yhnjaja kaj m  omu h mri n  m  kot m  apar pymaj apr t n  ma amrar kur  kumr x. 17R y ka m  anh rk y hkr mn h o akr  jap r n  am m  amnh  w r m  omu n  akukr x w r ax r n  h  hpyr m  ajamaxp r k t n .  m wr  n  apr t n  ma at m kur  kumr x. 18R y ka m  apur k m ax p nh o apa jap r n  am m  m  omu h mri n  akup m anh rk y hw r ax  jam hn kaxyw at m k t n .  m m  umaj apr t n  ma at m kur  kumr x.

19—No m  htujar  n  m  hk t kar re xw yhnjaja koja m  k p m m j omnuj t x n . Tanhm  kot m  amnh  to n  m  umaj hpr t t x? N  pika

ja kamā koja mē mex kêt o mex kêt. Mē kot amnhī tomnuj mìrapê koja Tirtum tanhmā mē homnuj tŷx to.

20—Nē kwa kêr ka mē amnhī to Tirtum wŷ kê ã mē kot amnhī nhîpêx anhŷr xà hâ arîgroja na wrŷk pê ã amnhī nhîpêx anhŷr kêt nê. Rŷ mē hkôt xà hâ arîgro pê sap ã ã amnhī nhîpêx anhŷr kêt nê.

21—Nē ã mē kot amnhī nhîpêx anhŷr ã arîgroja ã koja mē piitâ amnhī xà htŷx kâm hamak tŷx kumrêx. Amnepêm Tirtum kot pika ho kator krax rûm amnê mē pa xwînhjaja kormâa kot ã amnhī xà htŷx kamâ hamak anhŷr kêt tâ arîgroja ã koja mē amnhī xà htŷx kumrêx kamâ ama. Hämri nê axte pika ja kamâ ã amnhī xà htŷx kumrêx kamâ hamak anhŷr kêt nê. 22 Kop apu Tirtum kot mē kot amnhī xà htŷx kamâ hamak xà hâ arîgro hkwŷ ho gri hkêt ronhŷx ka mē apiitâ apikaprâr pa. Ja pymaj koja mē amâ ho gri. Kot ra amnhî kaxyw mē arênh xwînhjê japê xâj mē amâ ho gri.

23-24—Tâ ã mêmôj kot amnhî nhîpêx anhŷr jakamâ koja mêmôjaja tanhmâ mē amâ ixtô hêx to nê mē amâ: “Ota ra Kris akupŷn wrŷ. Kwa mē hwŷr mra nê omu.” Anê. Rŷ mē amâ: “Krisja krî mûj kamâ na raa. Kwa mē ma hwŷr mra nê omu.” Anhŷr o mē amâ ixtô hêx o pa. Rŷ mē awŷr mra nê mē amâ amnhî to hêx nê mē amâ: “E. Ot pa ixpê Kris ã mē awŷr wrŷ. Tirtum na mē awŷr inhmê pa wrŷ.” Anê. Rŷ mē amâ: “E ixpê Tirtum nhŷ hâ ixkapêr xwînhna pa mē awŷr môn pôj.” Anhŷr o mē amâ amnhî to hêx. Hämri nê mē anokupyr kaxyw mē amâ aa mē kot mêmôj pumunh kêt kwŷ ho anhŷr o pa. Tirtum kot amnhî kôt mē arênh xwînhjaja kâm mē ate ja hâ mē omunh nê mē gryk ã ixfaga hprâm xâj koja mē ã mē anoo mâ amnhî nhîpêx anhŷr o pa. Nom âm ã amnhî nhîpêx anhŷr kaprŷ ka mē ixfaga hkêt nê.

25—E kwa mē inhmar tŷx nê. Na pa ra ixprî hâ ã mē kot amnhî nhîpêx anhŷrja kukamâ ã mē amâ mêmôj jarênh anê. Tâ kêr ka mē amnhî nê ã mē kot amnhî to hêx anhŷr o mē pa xwînhjê pumunh mex o apa nê axkâm ajamak rom. 26 Rŷ koja mē tanhmâ mē amâ ixtô hêx to nê mē amâ: “Ota Tirtum kot mē pahwŷr mëngh xwînhhta kapôt ã môn pôj. E mē tokyx ma hwŷr mra nê omu.” Anhŷr o mē amâ ijarê ka mē ama nê âm mē ama nê hwŷr amrar kêt nê. Rŷ nhûm mē amâ: “Ota hitom kâm xa. E mē mamrî hwŷr agjê nê omu.” Anê no ka mē âm mē ama nê âm mē ama nê hwŷr agjêx kêt nê. 27 Kot paj nhîrmâ akupŷn mē awŷr ixwrŷk kaxyw hämri nê ixpimxur kâm ixwrŷk kêt nê. Koja pika piitâ hkôt mē pa xwînhjaja anhîpê ixwrŷk kâm ixpumu. Te mē piitâ anhîpê mē kot na haxênh pumunh pyràk o kot kaj mē anhîpê apiitâ ixpumu. 28 Te nhîri mêmôj kro nê nôr nhûm nhônti kot omunh nê hâ htor nê hpinhpanh nhûm mē piitâ hâ omunh pyràk o kot paj amnhî nhîpêx. Anê.

Jejus akupŷn wrŷk xwŷj ri mêmōj kukamā harēnh
Makre 13.24-31; Rukre 21.25-33; māänēn Wam Tesarōn 4.16-17

29Nhūm Jejus arī mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwŷnhjê mā kapēr nē mē inhmā:

—Nē kot paj akupŷn mē awŷr inhnojarêt nhūm rī Tirtûm kaxkwa kamā tanhmā mêmōj nhîpêx to. Kapēr ā kagà htûm kot tanhmā ja kukamā harēnh to nē harēnh kot:

Koja Tirtûm kaxkwa ho àk nhūm kanhêti piitâ rôrôk pa nhūm
 mytyi ahtyk nhūm mytwryre urâk nē axte hpôk kêt nē.
 Anē.

30Koja ā mêmōj amnhî nhîpêx anhŷr pa hâmri pa kaxkwa hâ mē amâ mêmōj nhô. Hâmri nhūm pika piitâ hkôt ri mē pa xwŷnhjaja piitâ omu nē tee ri amnhî kukamā hamaxpêr o hkaprî nē mŷr rax kumrêx. No mē kajaja kot kaj mē omu hâmri nē akupŷn mē awŷr ixwrŷk nē mē ato amnhîptâr mā ajamaxpêr kurê kumrêx. Kot paj kakrâ kamâ hirâ htŷx kâm akupŷn ixihtŷx kâm mē awŷr wrŷ. 31Hâmri nē Tirtûm kapêr o mē wrŷk xwŷnh maati mā anê nhûm pifti kakô hâmri nhûm hkwŷjaja kuma nē ma mē awŷr pika piitâ hkôt anhgrâ nē ma mra nē inhmâ mē ato akuprō. Ixte amnhî kaxyw mē axunhwŷr xwŷnhjê o akuprō nē man akupŷn ixwŷr mē ato hapêx. Anē.

Jejus kot mêmō pâr o ejêp jarênh
Makre 13.28-31; Rukre 21.29-33

32Nhūm Jejus arī mē inhmâ kapêr nē mē inhmâ:

—E ka mē pî hpâr mûj pumu. Na hte mêmō mytwry hâ râ nhûm mē omu nê ô hkukamâ hamaxpêr kurê kumrêx. 33Ja pyrà nê koja ā ixte mêmōj jarênh anhŷr xwŷnhjaja amnhî nhîpêx par mē ka mē omu nê akupŷn mē awŷr ixwrŷk mā ajamaxpêr kurê kumrêx. Kot paj te ra mē anhôrkwy kapem ixâm pyràk o amnhî nhîpêx. 34Nom akupŷn ixwrŷk kêt ri koja ā mē kot mêmōj kot amnhî nhîpêx anhŷr pumunh xwŷnhjaja kormâ piitâ htyk kêt ri pa akupŷn wrŷ.

35—Nê koja nhîrmâ pika nê kaxkwa wa hapêx pa. Tâ no âm ixkapêrja koja wa urâk nê aa hapêx kêt nê. Koja âm râhâ ho râhâ. Kot paj aa ihkjê ho tanhmâ mënâh to hkêt nê. Anē.

Mê pahte akupŷn Jejus wrŷk xâ hâ arîgro pumunh kêt â mē pajarênh
Makre 13.32-37; Rukre 12.37, 17.26-30, 17.34-36; māänēn Wam Tesarōn 5.2

36Nhûm Jejus arī mē inhmâ kapêr nê mē inhmâ:

—Nê ixte akupŷn mē awŷr ixwrŷk xâ hâ arîgroja mē ate omunh kêt. Nê kaxkwa kamâ Tirtûm kapêr o mē wrŷk xwŷnhjaja haxwŷja kot ja

pumunh kêt. Nẽ ijaxwýja ixpê Tírtûm Kra htã ixte ja hã amnhĩ pumunh kêt. ãm inhõ Papaj pix na kot ja pumunh.

37—Nẽ kot paj nhýrmã man akupýn mẽ awýr wrý. Akupýn mẽ awýr ixwryk xà hã arígrota ã koja mẽ htýx ri amnhĩ tomnuj o pa. Te amnepêm Noehti kormã htír ri mẽ pa xwýnhjaja kot htýx ri amnhĩ tomnuj o pata pyràk. 38Na pre htem amnhĩ kaxyw Tírtûm mã hamaxpér kêt nẽ. ãm jar mẽ kot amnhĩ nhípêx pix kukamã hamaxpér kôt pix mã amnhĩ nhípêx o pa. Rôm nhûm Noehtija gô htàm pymaj pàr rax nhípêxta mã axà. 39Nhûm mẽ ja hã omu nẽ ãm omu nẽ tanhmã ri amnhĩ kukamã hamaxpér to hkêt nẽ. Hämri nhûm naja mẽ haêr pê wrý nẽ wrýk rax o mẽ hanhir pa. Tã akupýn ixwryk xà hã arígroja ã koja mẽ htýx ri ã amnhĩ nhípêx anhýr o paja o pa mẽ haêr pê naja pyrà nẽ akupýn wrý.

40—E kot paj mẽ amã nhýrmã akupýn ixwryk nẽ tanhmã mẽ anhípêx to hã amnhĩ jarẽ. Te kot ja pyràk. Koja mémeyjê hõ wa haméxkrut nẽ hpur kãm àpênh o xa. Nhûm hõja ra ijköt amnhĩ xãm nhûm hõja ijköt amnhĩ xãm kêt japêr. Hämri pa amnhĩ wýr ra kot ijköt amnhĩ xãm xwýnhhta o api nhûm kot ijköt amnhĩ xãm kêt xwýnhhta hpur kãm ahte arí xa. Hämri nẽ tee ri hkràmnhwý japêr rít o xa. 41Rý nhûm ménijê wa haméxkrut nẽ harôj kahuk o xa. Nhûm hõja ra ijköt amnhĩ xãm nhûm hõja ijköt amnhĩ xãm kêt japêr. Hämri pa amnhĩ wýr kot ijköt amnhĩ xãm xwýnhhta ho api nhûm kot ijköt amnhĩ xãm kêt xwýnhja tee ri hkràmnhwý japêr rít o xa hämri nẽ hamaxpér rax kumrëx. Kot paj nhýrmã akupýn wrý nẽ ã mẽ anhípêx anẽ. 42Tã mẽ ate akupýn ixpôx xà hã arígro pumunh kêt jakamã kwa kêr ka mẽ ijamâr râhã ho ri apa. 43Na htem htýx ri nhýri tanhmã amnhĩ nhípêx to ho pa nhûm mẽ kêp àhkînh xwýnh mẽ õrkwý hwýr agjê nẽ mẽ kêp ahkí. 44Tã mẽ ate akupýn ixwryk xà hã arígro pumunh kêt jakamã kwa kêr ka mẽ ixwakre kamã te mẽ apê mẽ õrkwý nhõ dõn kot amnhĩ nhípêx pyrà nẽ atýx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa hkêt nẽ. Ixkutêp axkãm ajamak rom nẽ ri apa. Jao tãm ixkutêp amnhĩ nhípêx râhã ho ri apa. Anẽ.

Mẽ kãm mẽ àpênh mex xwýnhjê jarênh

Rukre 12.41-48

45Nhûm Jejus arí mẽ inhmã kapér nẽ mẽ inhmã:

—E koja mẽ kãm àpênh xwýnhjê hõ àpênh mex o pa hämri nhûm õ patrâw àpênh ã omu hämri nẽ ma nhýhym mõr kaxyw nẽ ïhkram mêmoy piitã haxàr pa nẽ kãm: “E kêr ka ixwakre kamã inhmã inhõrkwy tânopxar mex nẽ. Nẽ inhmã mẽ àpênh xwýnhjê mã mẽ apkur xà nhõr o apa.” Anhýr o kãm mêmoy tã karõ hämri nẽ kato nẽ ma nhýhym mõ. 46Hämri nhûm kot kãm àpênh mex xwýnhja wakre kamã kãm àpênh mex o pa. Jakamã nhûm õ patrâw akupýn hpôx o mõ nhûm amnhĩ wýr harênh ma nẽ hkînh nẽ. Nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpér o kãm uma

hkêt nẽ. Kot wakre kamã kutêp kãm àpênh mex jakamã tee ri tanhmã amnhã kukamã hamaxpér to hkêt nẽ. 47 Jakamã nhãm õ patrãwja akupýn pôj nẽ kot kãm àpênh mex ã omu nẽ hkînh nẽ. Hämri nẽ kot kãm õ mêmooj piitã hamâr o pa kaxyw îhkram haxàr pa. 48 No koja axtem nẽ wakre kamã kãm àpênh mex kêt japér. Nẽ hamaxpér o: “Tk. Nà koja tokyx akupýn mõr kêt nẽ.” Anhýr o hkamnhix. 49 Hämri nẽ wakre kamã kãm mẽ àpênh xwýnhjê htak nẽ pipanh pix o pa. Nẽ kãm kagôxýhti xanh xwýnhjê kôt pix mã pa. 50 Hämri nhãm õ patrãwja haêr pê akupýn pôj nẽ tee ri ja hã omu. 51 Hämri nẽ kamã gryk týx nẽ tanhmã homnuj htýx to nẽ kãm mẽ àpênh punuj xwýnhjê mẽ mẽ ho hpimrâatã amnhã nẽ mẽ kator pa. Hämri nẽ mẽ kot kapér kwym amnhã nhípêx xwýnhjê mẽ mẽ ho hpimrâatã tanhmã mẽ homnuj to nẽ amnhã nẽ mẽ kator. Hämri nhãm mẽ tee ri amnhã kukamã hamaxpér nẽ mur nẽ tee ri amnhã nhípêx. Tã kêr ka mẽ ixwakre kamã ho mẽ urâk kêt nẽ. Mẽ kurom ixwakre kamã ixkapér kôt amnhã nhípêx mex rãhã ho ri apa. Ané.

Kormã mẽ mjên kêt xwýnhjê ho 10 nẽ mẽ harênh

Wam Tesarõn 5.1-3

25 1 Nhãm Jeus arí mẽ inhãmã kapér nẽ mẽ inhãmã:

—Nẽ mẽ ate Tirtum kôt amnhã nhípêx o mẽ apa xwýnhjaja kêr ka mẽ akupýn amnhã wyr ixfâm ajamak rom nẽ ri apa. Nom mẽ kêp Tirtum prám nökati xwýnhjaja koja mẽ akinhã ãm htýx tanhmã amnhã to pix kukamã hamaxpér o pa. Te kormã mẽ mjên kêt xwýnhjaja kot amnhã nhípêxta pyràk. E pa mẽ amã tanhmã mẽ harênh to ka mẽ inhma. Koja kormã mẽ mjên kêt xwýnh kêp 10jaja ma hkrãmnhwý mjên mã xwýnh kutã pry hã mra. Amnhã kôt kanê jamý nẽ o mra nẽ kutêp pry nhíkrep hkrí. 2-4 Nhãm mẽ kêp 5jaja hkwýjê rom amnhã kukamã hamaxpér mex nẽ kanê kaxyw amnhã kôt orti hkwý ho mõ. No nhãm mẽ kêp 5 nẽ mẽ hkînhã ãm htýx kanê pix jamý nẽ o mra. 5 Hämri nẽ mẽ mjên mã xwýnhjaja kutêp axpén mã kapér o hkrí. Nhãm tokyx htêm kêt nhãm mẽ kutêp hkrí nẽ gaa nẽ ra ôtxwa nẽ gaa nẽ hikwý nẽ ra ôt pa.

6 —Tã nhãm kôt ã kamât hämri nhãm mjên mã xwýnhta hpôx o tê. Hämri nhãm kot hkukamã harênh xwýnhjaja mẽ ôt o mẽ hikwý xwýnhjê mã amýra nẽ mẽ kãm: “Kwa mẽ hämri. Ota mjên mã xwýnhta tê. Mẽ tokyx kanhmã akri pu mẽ kutã mra.” Ané. 7 Hämri nhãm mẽ hkrã hapôj nẽ kanê hpôk. 8 Nom nhãm mẽ hkwýjê hkînhã õ kanê kaxyw orti ho pa hkêt xwýnhjaja ra mẽ kêp mẽ kanêja hkaprý hpa nhãm mẽ tee ri kot hpôk kaxyw. Hämri nẽ orti hkwý hã hkwýjê hwý nẽ mẽ kãm: “Xê mẽ inhãmã orti ho inhõ kanê go.” Ané. 9 Nom nhãm mẽ kêp nẽ nẽ mẽ kãm: “Ma mẽ inhõ kanê kamã orti grire kênã kot pa kêt mẽ amã ho go. Xê mẽ tokyx ma mra nẽ nhýri amnhãm hkwý japrô mẽ.” Ané. 10 Hämri nhãm mẽ tee ri mẽ kuma nẽ ma amnhãm hkwý japrôr mã ma mra.

—Rôm nhûm mjên mã xwînhata mĕ hâñh tĕ nhûm kanê kamâ arî mĕ orti xwînhjaja omu nĕ hâ jêt kurê kumrëx. Hämri nĕ ma hkôt mõn mĕ pikuprõnh xà hâ ixkreja wîr wa hâ hkînh nĕ apkur kaxyw gjêx pa nhûm mĕ hâ kahê. Mĕ gjêx xà hâ oreja ra hwîr hpôx jakamâ nhûm mĕ hâ kahê.

11—Tâ nhûm ma mĕ kot orti japrôr mã mrar xwînhjaja hämri amnhî to hapu nĕ mra nĕ tee ri mĕ hâ hakwakre kupê nĕ htatak nĕ tee ri mĕ kâm akir nĕ mĕ kâm: “Xê mĕ inhmâ kahê xà mĕ pa mĕ awîr agjê.” Anë. 12Hämri nhûm hprô mã xwînhata mĕ kuma nĕ mĕ kâm: “Tk. Nà ixte mĕ apumunhre hâ kot pa kêt mĕ amâ kahê xà mĕ. Kwa mĕ ma akupým mra.” Anë. ã mĕ ujarênh kot anhîr. Anë.

13Nhûm pre ã Jejus mĕ inhmâ ujarênh anë. Hämri nĕ mĕ inhmâ:

—E kér ka mĕ te kot amnhî kôt orti hkwî ho mõr xwînhjaja kot amnhî nhîpêx pyràk. Mĕ ate akupýn ixwrîk xà hâ arîgro pumunh kêt jakamâ kér ka mĕ apkati mĕ ixkamâ ajamak râhâ ho apa. Anë.

Mĕ kâm mĕ àpênh xwînhjê jarênh

Rukre 19.11-27

14Nhûm Jejus arî mĕ inhmâ kapêr nĕ mĕ inhmâ:

—E kér ka mĕ ixwakre kamâ inhmâ tanhmâ amnhî nhîpêx mex to ho ri apa pa hpânhâ mĕ amâ amnhîrer mex nĕ. Mĕ ate tanhmâ inhmâ amnhî nhîpêx to ho apa xà hkôt kot paj mĕ amâ amnhîre. Te mëhô my kot kâm mĕ àpênh xwînhjê nhîpêx pyràk. Koja nhîhym nojarêt nĕ kâm mĕ àpênh xwînhjê mã hikukrêx piitâ hkaga hpa. Õrkwî nĕ hpur nĕ hkrit. Âm mëmoj piitâ mĕ kot wakre kamâ kâm hamâr o pa kaxyw mĕ kâm hkaga hpa. 15Hämri nĕ ahpýnhâ mĕ kâm kâxpore hkwî gô. Mĕ kot kutêp kâm tanhmâ ho rûnh to kaxyw ahpýnhâ mĕ kâm òr pa. Kot kâxpore pumunh mex xwînhja mã nhûm ho 5.000 nĕ kugô. Nĕ kot hkôt kax pê omunh xwînhja mã nhûm ho 2.000 nĕ kugô. Nĕ kormâ kot omunh týx kêt xwînhja mã nhûm âm ho 1.000 pix nĕ kugô. Hämri nĕ mĕ kâm amnhî jarê nĕ ma nhîhym mõ. 16Hämri nhûm kot ho 5.000 nĕ hamînh xwînhja kâxporeta py nĕ ma o mõr kurê kumrëx nĕ tanhmâ ho àpênh to ho mõr kâm ra hipy axte ho 5.000 nĕ kumê. 17Nhûm kot ho 2.000 nĕ hamînh xwînhja määnën tanhmâ ho àpênh to ho mõr kamâ ra hipy axte ho 2.000 nĕ kumê. 18Nom nhûm kot ho 1.000 pix nĕ hpyr xwînhja wa hkînh ã axtem nĕ ma o tê nĕ kâm kakwî nĕ kamâ haxâ nĕ hity hpa nĕ ma akupým tê.

19—Tâ nhûm mĕ õ patrâwja akupýn mõn pôj nĕ mĕ kâm: “E mĕ amn  ixwîr mra n  ixte m  amâ kâxpore ho ixpigr nh xwînhata jar . Tanhm  na ka prem ixkut p inhm  hip  to?” Anë. 20Hämri nhûm kot ho 5.000 n  hpyr xwînhja kumr x hwîr t  n  kâm: “E ota akâxporeta. Ate inhm  ho 5.000 pix n  òr t  pa amâ ho rax n  amâ hipy axte ho 5.000 n  kum  nhûm ho axkamur n  ra ho 10.000. T  ota.” Anhîr o

kām kapēr hāmri nē kām kugō 21 nhūm amnhīm hamy nē omu nē hkīnh nē. Hāmri nē kām: “Nà ãm hāmri na ka inhā ho anē. Ixte amā ho 5.000 pix nē òr tā ka ra inhā ho rax jakamā kot kaj apē inhā mē àpēnh xwÿnhjē hkrāhtūm. E amnē ixwyr axà pu mē apkū nē pahkīnh.” Anē.

22—Hāmri nhūm hpānhā kot ho 2.000 nē hpyr xwÿnhhta hwyr tē nē ò patrāwta mā kām: “E ota akàxporeta. Ate inhā ho 2.000 pix nē òr tā pa amā ho rax nē amā hipy axte ho 2.000 nē kumē. Tā ota.” Anē.

23 Hāmri nhūm kuma nē amnhīm hamy nē omu nē hkīnh nē. Hāmri nē kām: “Nà ãm hāmri na ka ã inhā ho rax anē. Ixte amā ho 2.000 pix nē òr tā ka inhā ho rax jakamā kot kaj apē inhā mē àpēnh xwÿnhjē hkrāhtūm. E amnē ajaxwyja ixwyr axà pu mē apkū nē pahkīnh.” Anē.

24—Tā nhūm kot ho 1.000 pix nē hpyr xwÿnhhta hapu hā wa hkōt tē. Hāmri nē ò patrāw mā tanhmā kapēr to nē kām: “Nà ra ixte apumunh tūm. Pēr axàhkurē pix kām na ka hte apa. Nē amā akàxpore ho rax nē anhō ho rax pix kukamā ajamaxpēr o ri apa. Nom mē pajaja mē ixàpēnh rax pix kukwak ri na ka hte akàxpore rax nē apa. 25 Jakamā na pa inhā apyma nē. Nē akàxporeta py nē ma o tē nē kaxyw kre nē kamā haxà. Tā ka akupýn mōn pōj pa ajarēnh ma hāmri nē hkapa nē man akupýn amā o tē. Tā ota anhō 1.000ta.” Anē. 26-27 Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām: “Tk. Kwa amā ixpyma nē ate ixpumunh mex anhýr tā na ka ixte amā kàxpore nhōrta pyr nē ma ho atēm. Nē mē kot mē kēp kàxpore jamýnh o kuhē xà kamā mē kām òr nhūm mē ixkutēp tanhmā inhā ho rax to hkēt nē? Pēr ãm amā kaga nē ate amnhī tomnu pix o ri apa xwÿnh.” Anē. 28-30 Hāmri nē kēp kàxporeta py nē nhām jam kugō nē kām: “E amy nē o tē nē kot inhā ho 10.000 nē òr xwÿnhhta mā agō. Hāmri nē jahti pynē nē ma o tē nē kamāt kō kamā amē. Apēnh mexti hā. Koja tee amýra nē amnhī xà htýx kamā hamak xàj tee ri amnhī nham o axpēn kamnhar týx kapry nē rī amnhī pumu.” Anhýr o kām kapēr nhūm kuma nē hpa hā kupy nē ma o tē. Hāmri nhūm mē ò patrāwja mē àpēnh xwÿnhjē mā kām: “E mē ate ixwakre kamā mē axàpēnh mex xwÿnhjaja kot paj ã mē ato mex rax anē ka mē akīnh nē. Nom mē kot inhā mē àpēnh mex kēt xwÿnhjaja kot paj mē kēp mēō mēmojta jamy nē nhām mēhōm kugō nhūm hkaprī nē.” Anē. ã mē ujarēnh kot anhýr. Anē.

Jesus kot nhýrmā mē piitā tanhmā mē harēnh to hā harēnh

Matêwre 13.35-43, 13.47-50; māänēn Apokarip 20.11-15

31 Nhūm Jesus arī mē inhā kapēr nē mē inhā:

— Nē kot paj nhýrmā akupýn mē awyr wrý nhūm Tírtūm kapēr o mē wrýk xwÿnh piitā man ixkot wrý. Kot paj wrý nē ixpē pahi maati hā ixkrī xà maati kamā inhmx nē nhý. 32-33 Hāmri nē Tírtūm kapēr o mē wrýk xwÿnhjē mā anē nhūm mē ma krī piitā hkōt mē apiitā mē ato pikuprōnh pa nē akupýn ixwyr mē ato hapēx. Pa mē apumu nē

tanhmā mē axunhwyr to. Te ôwéhti jamār o pa xwýnh kot ôwéhti kaêx ã motre pumunh nē nhãm nê motre xunhwyr parta pyràk. 34 Hämri nē ixupôk rûm mē ate ijkôt amnhî xunhwyr xwýnhjê mā ixbapér nē mē amã: “E mē kajaja kot kaj mē amex kumrêx nē ri apa ho apa. Amnepêm kormâ mêmôj piitâ hkêt ri na pa pre Inhípêêxâ mē wa mē akukamâ tanhmâ ijamaxpér to nē mē amâ mêmôj mex xunhwyr rûnh nê. 35 Tâ ka prem ajapôj hâmri nê ijkôt amnhî xunhwyr nê tanhmâ ixto mex to ho ri apa.

Na pa pre inhmâ prâm nê ipa ka prem ipumu nê iksamã
axukaprî nê inhmâ mêmôj gô pa kuku.

Nê na pa pre inhmâ kôr nê ipa ka prem ja hâ ipumu nê inhmâ
gô pa ho ijkô nê akupym ixihtyx.

Nê aa mē ate ipumunh kêt tâ ka prem nhýri ipumu nê amnhî
nhôrkwy hwyr ixwy.

36 Nê na pa pre ixê pynajti nê ri ipa ka prem ja hâ ipumu nê inhmâ
axê gô pa haxà nê ri hâ ipa.

Nê na pa pre ixâ nê inhikwy ka prem ixwyr mra nê ijkane nê
tanhmâ ixto mex to pa akupym inhmex.

Nhûm prem ijaxâ pa mē hagjênh xâ kamâ ikrî ka prem ixwyr
mra nê tanhmâ ixto mex to.

Ã mē ate ixto mex anhýr o ri apa jakamâ nhûm inhõ Papajja ixtâ mē apumu. Tâ koja ixtâ mē ato mex rax nê.” Anê.

37—Kot paj ã mē ate tâm amnhî nhípêx xwýnhjê mā ixbapér anê. Hämri ka mē tee ri inhma nê amnhî tâ ijkukja nê inhmâ: “Kwa xâ mē pajaja na pa prem ã ato mex anê? Nâ mē ixté ã anhípêx anhýr kâm amnhî pumunh kêt tâ na ka ã mē ijarênh anê. Kwa nhýri na ka pre amâ prâm nê apa pa prem apumu nê amâ mêmôj gô ka aku? Nê nhýri na ka pre amâ kôr nê apa pa prem amâ gô hkwyr ka ho ijkô? 38 Nê nhýri na pa prem apumu nê amnhî nhôrkwy hwyr awy? Rì ka pre axê pynajti nê apa pa prem amâ inhñôhkâ gô ka hagiê? 39 Nê nhýri na ka pre axâ nê anhikwy pa prem apumu nê akane? Nê nhýri na prem ajaxâ pa mē hagjênh xâja wyr mra nê kamâ tanhmâ ato mex to? Nâ mē pa hkêt.” Anhýr o amnhî tâ ijkukja. 40 Hämri pa mē amâ: “Nâ mē kêp amrakati xwýnhjaja na pre htem pa pyràk. Tâ ka prem mē kamâ axukaprî hâ tanhmâ mē kutâ anojarêt to ho ri apa jao te pa tanhmâ ixto mex to ho apa pyràk. Âm hâmri na ka prem ã mē ho mex anhýr o ri apa.” Anê. Kot paj ã mē ate amnhî to mex xwýnhjê mā ixbapér anê.

41—Hämri nê hpanhâ apke rûm mē kot ijkôt amnhî xunhwyr kêt xwýnhjê mâ tanhmâ ixbapér to nê mē kâm: “No mē kajaja kot paj ixupôk rûm mē unhwyr xwýnhtajê hkñhâ mē ato mex kêt nê. Amnepêm na pre Tirtumja Satanasti mē mē kot tanhmâ kâm amnhî nhípêx to ho mē pa

xwÿnhjê mĕ mĕ ho hpimrāatā mĕ kaxyw kuwy rax kumrēxja nhípêx. Mĕ kot amnhī tomnūj tÿx mÿrapê nhÿrmā kamā amnhī xà htÿx kamā hamak rāhā nĕ pa ho pa kaxyw. Tā kot kaj mĕ ajaxwÿja ma mĕ hkôt hwÿr ajapêx. Mĕ apê Satanasti hkôt mĕ ate amnhī nhípêx o apa xwÿnh jakamā kot kaj mĕ uràn ma hwÿr ajapêx pa. 42Aa mĕ ate tanhmā ixto mex to hkêt. Na ka pre htem inhmā prām nĕ ixpa hă ipsumu nom inhmā mĕmoj nhōr kêt nĕ. Nĕ inhmā kôr nĕ ixpa hă ipsumu nom inhmā gô hkwÿ hkêt nĕ. 43Nĕ nhÿri ahte ixpa hă ipsumu nom amnhī nhōrkwÿ hwÿr ixwÿr kêt nĕ. Nĕ ixê pynajre nĕ ixpa hă ipsumu nom inhmā axê nhōr kêt nĕ. Nĕ ixà nĕ inhÿkwÿ hă ipsumu nom ixfkane hkêt nĕ. Nĕ mĕ kot ijaxàr nhūm arī ixkrī hă ipsumu nom ixwÿr amrar nĕ tanhmā ixto mex to hkêt nĕ. Ā mĕ ate inhÿpêx anhÿr o apa jakamā e mĕ ma kuwy hwÿr apa kurê kumrēx.” Anē. Kot paj ā mĕ kām ixkapēr anē. 44Hāmri nhūm mĕ tee ri inhma nĕ amnhī tā ixkukjia nĕ inhmā: “Kwa nà ā mĕ ijarēnh anhÿr kêt nĕ. Aa mĕ ixte ā anhÿpêx anhÿyre hă. Nhÿri na pa prem tanhmā akute hă apumu? Nà aa mĕ ixte nhÿri ā ate amnhī nhípêx anhÿr ā apumunhre hă.” Anē.

45—Koja mĕ ā inhmā amnhī tā aprār anhÿr kaprÿ. Kot paj mĕ kām: “Nà na ka pre htem mĕ kēp amrakati xwÿnhjê pumu nĕ ām mĕ omunh o ri apa nĕ mĕ kamā axukaprī hkêt nĕ. Ā mĕ hipêx anhÿr jao te pa ā inhÿpêx anhÿr pyràk. Jakamā kwa mĕ tokyx ma kuwy hwÿr ajapêx kurê kumrēx.” Anē. Kot paj ā kuwy hwÿr mĕ hanor anē. 46Hāmri nĕ hwÿr mĕ rēnh pa nhūm mĕ ma hwÿr hapêx nĕ kamā amnhī xà htÿx kām hamak rāhā nĕ pa ho pa nĕ aa kator kêt kumrēx. No kêt mĕ ate tām amnhī nhípêx o mĕ apa xwÿnhjaja kot kaj mĕ kurom ma Tīrtūm mĕ wa inhō krī hwÿr api nĕ kamā amex nĕ atîr tūm nĕ apa ho pa. Kot paj ā ahþñhā mĕ apiitā mĕ anhÿpêx anē. Anē.

Nhūm pre ā Jejus akupýn wrÿk ā amnhī kukamā mĕ inhmā ujarēnh anē. Hāmri nĕ mĕ inhmā ujarēnh pa.

Mĕ kot Jejus ā àmnênh ā amnhī jarênh
Makre 14.1-2; Rukre 22.1-2; Juāw 11.45-53

26 1Tā nhūm Jejus mĕ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê mă ujarēnh pa nĕ mĕ inhmā:

2—E kot puj mĕ axte pahtā apkati axkrut hāmri nhūm arīgro pê Pas kato. Jakamā koja mĕ piitā amnepêm Tīrtūm kot Ejit nhō xwÿnhjê pê mĕ pakukamā mĕ panhígétjê kator mă hamaxpēr nĕ hă hkînh kaxyw Jerujarē hwÿr akuprō. Kamā koja mĕ ixpyné nĕ pī kahpa hă inhō nĕ ixpī. Koja mĕ tokyx ā inhÿpêx anē. Anē.

Nhūm pre ā amnhī kukamā mĕ inhmā amnhī jarênh anē. 3Rôm nhūm Jerujarē kamā patre krâhtūmjê mĕ Ijaew pigêtjaja patre maati Kajpasja nhōrkwÿ kamā axpēn wÿr akuprō. 4-5Ra mĕ kām Jejus pīr prām tā mĕ

kām mē kot hköt kapēr mar o pa xwÿnhjê pyma nē. Hämri nē tee ri hamaxpēr nē axpēn mā:

—Hêxta waa nē. Tanhmā kot puj wem ho nē kupī? Kot puj mē pahkīnh kām tanhmā ho nhūm mē hkīnh xwÿnhjaja hā mē pakamā gryk tÿx nē. Pu mē hā axpu nē hā tanhmā axpēn to. Jakamā kwa pu mē kormā tanhmā ho hkêt nē.

Anhÿr o axpēn ma.

Mēhō ni kot Jejus krā gregrer ā harēnh

Makre 14.3-9; Rukre 7.36-50; Juāw 12.1-8

6Tā nhūm Jejus kormā krī pē Petān kamā Simāw nhōrkwy kamā apkur o nhÿ. Simāwjā na pre hkà kro xàpēr tÿx o pa nhūm Jejus ra arīgro hō hā akupým hkà ho mex. Hämri nē akupým õ krī hwyr pôj nē õrkwy hwyr tē nē kuri apkur o nhÿ. 7Hämri nhūm mēhō nija hpôx ā omu nē hamaxpēr o:

—Ma koja pēr Jejusja pa hā apkati grêre hämri nē ty. An pa ma hwyr tē nē mēhkuxwa xà ho hkuxwa.

Anē hämri nē kēn jaka ho kàx kām mēhkuxwa xàja nhūm kumy nē ma hwyr o tē. Hämri nē ho hkrā gregrer nē hā hkapîr pa nē ho hkuxwa hpa. Mēhkuxwa xà hā kàxpore xohtô rax tā nhūm ā hā hkapîr par anē. 8Hämri pa mē ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja tee ri ā kot hipêx anhÿr ā omu nē axpēn mā:

—Tk. Kwa na hā mēhkuxwa xàta kapîr pa. 9Kop apu ma kot o htêm nē ho wēnē nē hpânhā kàxpore ho rax kumrêx nē hamyñh nē ho mē kêp amrakati xwÿnhjê nhîpêx par o nhÿx ja kām mex nē. Kwa mo na we ā amnhî nhîpêx anhÿr kêt nē? Anē.

10Hämri nhūm Jejus amnhî tā mē inhma nē mē inhma:

—Kwa kot ixta mex kaxyw kênâ na ka mē axtem nē ixtâ kām akir. 11Mē kêp amrakati xwÿnhjaja koja mē arî mē akôt pa râhâ nē. Ka mē amâ mêmô arîgro hā tanhmā mē ho ajuta hto hprâm nē tanhmā mē ho ajuta hto nē mē kām mêmôj gô. No pa kot paj ri mē akôt ixpa ka mē ixta mex ry ho apa hkêt nē. Kot paj tokyx mē apiitâ mē are. 12Ixtyk nhûm mē kot ijaxâr kukamâ na ā ixxuxwa anē. Âm hämri na ā inhîpêx anê. 13Âm hämri na pa mē amâ kot ā inhîpêx anhÿrja jarê. Koja mē krî piitâ hköt axpēn mā ijarênh ā kagà kamâ ijarênh o pa nē kamâ nija kot ā inhîpêx anhÿr kamâ harê nê kuma. Anē.

Jut Kariot kot mē kām Jejus ā àmnênh

Makre 14.10-11; Rukre 22.3-6

14Tā nhûm Jut Kariotja. Kêp mē ixpê Jejus kôt ixpa ho ixpa xwÿnh pê 12 hō htâ ra tanhmâ hamaxpêr to nê axtem nê Satanasti nhÿ hâ ma patre krâhtümjê hwyr tē nê tanhmâ Jejus o mē mar to nê mē kâm:

15—E ot pa mē amā Jejus jarēnh o tē. Xà kot paj mē amā hā amýnē ka mē hpānhā inhmā amnhīre nā? Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē hkīnh nē. Hāmri nē kām:

—Nà kot paj mē amā amnhīre.

Anē hāmri nē kām kàxpore ho 30 nē òr kurê kumrēx nhūm hamy nē hkīnh nē kato nē ma tē. 16Hāmri nē mē kām Jejus pynênh kaxyw tānopxar o ri hkōt ri pa. Mē kot mar o ri pa xwýnhjē hkàx ā unênh nē ma mē hwyr o htēm kaxyw.

Jejus kot hkōt mē pa xwýnhjē kutā apkur

Makre 14.12-21; Rukre 22.7-13; Juāw 13.21-30

17Tā nhūm mē hkīnh pē Pasja kato. Amnepêm kormā Ejit kām mē pa ri na pre mē inhígêtaja ôwêhti hkrare hkwȳ hpa nē ho anē nē kuku. Tirtûm kot ja hā mē omunh nē Ejit nhō xwýnhjē nē mē kator kaxyw nhūm prem ā amnhī nhípêx anē. Tā mē ixpê mē hkanrēhā mē htàmnhwýjaja na pa htem arī amgrà mē arîgro pē Pasja ā axpēn wyr akuprō nē jam ijamaxpēr pē mē urâk nē ôwêhti hkrare hkwȳ pa nē pâwti kaxkrit kêt kām kuku. Jakamā pa mē ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwýnhja wa axkrut nē Jejus wyr tē nē amnhī tā hkukja nē kām:

—Kwa nhýri kot paj we wa tē nē mē akutêp Pas ā mē panhō hā apê? Anē.

18Hāmri nhūm wa kām:

—Nà wa māmrī ma Jerujarēja wyr wa tē. Nē krîm axà nē mēhō myti pumunh kurê kumrēx nē kām: “E Jejus na wa inhmē pa wa awyr tē. Na awyr hpēr mēnh o: ‘E na pa ra inhnojarêt. Jakamā nhýri kot paj we ixfot ri mē pa ho mē pa xwýnhjē mē Pas ā axpēn kutā apkur?’ Anhýr o awyr hpēr mē.” Anē. E wa ā kām akapēr anē kē war ama nē war amā òrkwy nhímôk ā ixkre rax õ jahkre. Kamā ra kaxyw mē paxàpkur xà hā mēmoj piitā. Ka wa omu hāmri nē māmrī mē ixkutêp kamā mēmoj tā apê. Anē.

19Hāmri nhūm wa kuma nē ma Jerujarē hwyr tē. Nē hwyr axà hāmri nē ra kot wa kām mēmoj jarēnh xà hkōt mēmoj piitā omu hāmri nē mē ixkutêp mēo hā àpênh o wa xa.

20Tā nhūm kamât pa mē Jejusja kôt ixkreta wyr ixpôx pa nē hwyr agjê nē ixàpkur kaxyw ixkrī. Mē ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwýnhjē pê 12jaja pa mē ixpiitā Jejus kutā ixàpkur o ixkrī. 21Hāmri nhūm Jejus tanhmā mē inhîo jarēnh to nē mē inhmā:

—E pa mē amā mēmoj jarē ka mē inhma. Kot kaj mē atô mē kām ixkurê xwýnhjê nhîhkram ijaxà. Anē.

22Hāmri pa mē tee ri kuma nē ixkaprī htŷx nē. Hāmri nē axpēn pānhā amnhī tā hkukja nē kām:

—Kwa xà pa? Nà pa hkêt. Kot paj ā anhípêx anhýr kêt kumrēx Pahihti.

Anhŷr o axpẽn pãnhã kãm amnhã tã aprã. 23Hãmri nhãm mẽ inhmã:

—Nà ãm hãmri na pa mẽ amã ixtapêr. Mẽ ate ixtakutã guhkrax kãm anhõ pãwti ho mry kagô nhek o akrí xwŷnhjê hõ kot kaj mẽ kãm ixtã amynê. 24Tirtum kapêr ã kagà htum ra kot ixtukamã harênh xà hkôt koja mẽ tanhmã ixta rax nẽ ixpí. Nom kot mẽ kãm ixtã àmnênh mã xwŷnhta hêxta waa nẽ. ã kot amnhã nhipêx anhŷrja mýrapê koja amnhã xà htŷx kãm hamak rax kumrêx. Kop apu aa õ mãmãj nhõxà hkre rûm kator kêt ronhŷx ja kãm mex nẽ. Anë.

25Hãmri nhãm Jut Kariot kot mẽ kãm hã àmnênh mã xwŷnhta hãmri amnhã tã kuma nẽ kãm:

—Kwa xà we pa Jeus? Xà pa kot paj ã anhîpêx anë? Kwa nà pa hkêt. Anë.

Hãmri nhãm kãm:

—Tỳ. Ka ã ate inhîpêx anhŷr mã kênã. Anë.

Jeus kot amnhã kamrô pikapír kukamã harênh

Makre 14.22-26; Rukre 22.14-23; mãänën Wam Korít 11.23-26

26Tã nhãm Jeus pãwti hõ py nẽ Tirtum mã harê nẽ mẽ inhmã ho hkry nẽ ho mẽ inhîpêx pa nẽ mẽ inhmã:

—E na pa ã mẽ amã pãwti ho hkry nẽ mẽ amã õr anë. Ja pyrà nẽ koja mẽ ã inhîpêx anë nẽ te ixta hkry hpar pyràk o inhîpêx pa amnhã xà htŷx kamã ijamat kãm ty. Nom mẽ anê kot paj ty. E mẽ mãmrí aku.

Anhŷr o mẽ inhmã amnhã jarê pa mẽ kuma nẽ kot mẽ inhmã ho hkry xwŷnhja ku. 27-28Hãmri nhãm hpãnhã kop py nẽ mã ho anë nẽ Tirtum mã harê nẽ mẽ inhmã kugõ nẽ mẽ inhmã:

—Mẽ kot ixpír xà hã arigroja ã koja ixtamrô axkapí. Nom koja mẽ amarí ixpír nhãm amarí ixtamrô hpikapír kêt nẽ. ãm paa. Pa kot paj mẽ anê mẽ ïhkram amnhã jaxà nhãm mẽ ã inhîpêx anë nẽ ixpí. Koja ixtamrô axkapí nhãm Tirtum omu nẽ ixtukwak ri mẽ ate ixtköt amnhã xunhwŷr xwŷnhjê nẽ mẽ ate amnhã tomnuj piitã te amnhã katut kôt rẽnh par pyràk o hipêx nẽ mẽ ato hkra. Ra amnepêm kot ã amnhã jarênh anhŷr xà hkôt. Jakamã e mẽ ixtamrô pikapír mã ajamaxpêr pê wihîti ho akõm o axpẽn nhipêx. 29ãm hãmri na pa ã mẽ amã amnhã jarênh anë. Kot paj axte wihîti ho ixtkõm kêt rãhã nhãm nhýrmã inho Papaj akupýn mẽ awŷr inhmã. Hãmri pu mẽ akupýn ixwrýk xà hã arigrota ã pahkñh rax kumrêx. No ãm axtem tanhmã hã pahkñh to. Anë.

Nhãm pre ã Jeus mẽ inhmã amnhã jarênh anë. Pa mẽ axpẽn pãnhã kopta py nẽ wita kwŷ ho ixtkõ. 30Hãmri nẽ mẽ ixpiitã ho ixtkõm pa nẽ Tirtum mã mex ã gre. Hãmri nẽ ijapôj nẽ hixêt prêk pê Oriwêhti hwŷr ma mra.

Jejus kot Simāw Pêtre mā kapēr ã harēnh
Makre 14.27-31; Rukre 22.31-34; Juāw 13.36-38

31 Tā nhūm Jejus tanhmā mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê jarēnh to nē mē inhmā:

— E Tîrtûm kapēr ã kagà htûmta kot tanhmā mē akukamā mē ajarēnh to nē mē ajarēnh kot:

Kot paj ôwêhti jamâr o pa xwÿnhja pî hâmri nhûm ôwêhti
 hpigrànħ pa nē ma anhgrà nē ri mra.

Anhŷr o kot mē ajarēnh. Te ho mē apê ôwêhti pyrà nē ã mē ajarēnh anē. Tā kamât ja kamā koja mē tanhmā inhîpêx to ka mē ixtâ mē omu nē mē umaj ôwêhti pyrà nē apiitâ iixkaga hpa nē ma aprôt nē mra.
 32 Nē mē kot ixpîr tâ kot paj akupym ixtîr. Hâmri nē ma akupym mē akukamā pika pê Garirej wyr mō. Kamā kot puj mē axte axpêñ pumu. Anē.

33 Hâmri nhûm Simâw Pêtre tee ri tanhmâ mē kot amnhî nhîpêx to hkukamâ amnhî jarênhja ma nē hkaprî nē kâm:

— Tk. Nà kot paj ã amnhî nhîpêx anhŷr kêt nē Pahihti. Koja pahkwŷja akaga japêr no pa kot paj aa akaga hkêt nē. Kot paj akôt ixpa râhâ nē. Anē.

34 Hâmri nhûm Jejus kâm:

— Nà ra ixte akukamâ ixâhpumunh mex. Koja apkati hkôt krâhyre hkâr kêt ri ka ra mē umaj ate iixkôt apa hkêt ã mē kâm amnhî tâ axâprâr o axkrunêpxi kâm ga. Kwa jam ajamaxpêr tŷx nê. Anē.

35 Hâmri nhûm tee ri kuma nê axte kâm:

— Kwa nà. Mē kot ajaxâr nê apîr tâ kot paj arî akôt ri ixpa nhûm mē pahto amŷrâ nê tanhmâ panhîpêx to. Nà kot paj aa akaga hkêt nê.

Anhŷr o kâm amnhî jarê. Pa mē ijaxwŷja ã kâm amnhî jarênh anē.

Jejus kot Tîrtûm mā amnhî jarênh
Makre 14.32-42; Rukre 22.39-46

36 Tâ nhûm Jejus mē inhmâ anê pa mē ma nhŷri mē kot kâm “Gesêm” anhŷr xwÿnhja wyr mra. Hâmri nhûm mē inhmâ:

— E mē jar ixkutêp akrî. Pa ma mûtûm tê nê Tîrtûm mā amnhî jarê mân. Anē.

37 Hâmri nê mē iwkwyjê ho axkrunêpxi nê amnhî kôt mē kuwŷ. Simâw Pêtre nê Jepetew kra pijakrut pê Xiakre nê Juâwja wa nhûm amnhî kôt mē kuwŷ nhûm mē ma hkôt mra. Hâmri nhûm Jejus tee ri mē kot tanhmâ hipêx tota kukamâ hamaxpêr o hkaprî nê amnhî kamâ kahak tŷx nê. 38 Hâmri nê mē kâm:

— Hêxta waa nê. Na pa tee ri amnhî xà htŷx kamâ ijamatja kukamâ ijamaxpêr nê amnhî kamâ ixbahak tŷx o ra ixkaprî nê. Te ixkaprî kot

ixpîr o môr pyràk. Jakamã e mẽ jar anohtyx nẽ ixto Tîrtûm wyr o akrí kê tanhmã ixto pa mẽ kot tanhmã ixtoja kutã ixihtyx nẽ. Ané.

39Hâmri nẽ mẽ kurûm htêm grire nẽ Tîrtûm mã amnhî jarênh kaxyw htu myr pê têm nẽ pikap nõ nẽ kâm:

—Kwa Papaj. Hêxta waa nẽ. Inhmã amnhî xà htŷx kâm ijamat prâm kêt kumrêx. Na pa tee ri amnhî kukamã ijamaxpér nẽ amnhî kamã ixbahak tŷx nẽ. Jakamã kot kaj amã inhnê ja ho ajapêx prâm nẽ mâmri inhnê ho ajapêx nhûm mẽ kâm ixkurê xwînhjaja tanhmã ixto hkêt nẽ. Rŷ ko. Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprâm kê mẽ mâmri tanhmã inhîpêx to. Nom pam inhmã hprâm xà hkôt kêt. Ané.

40Hâmri nẽ kânhmã xa nẽ akupym Simâw Pêtreja mẽ hwyr tê nẽ tee ri mẽ omu nhûm mẽ ra ôt pa nẽ hikwŷ. Nhûm mẽ omu nẽ Simâw Pêtre mã kâm:

—Kwa Simâw Pêtre. E mẽ hâmri akrâ hapôj. Kwa wem anohtyx grire **41**nẽ ixfutêp amnhî to Inhô Papaj wyr o akrí kê mẽ ixkôt tanhmã mẽ ato htâ ka mẽ amã mẽ uma xâj ixfaga hkêt nẽ arî mẽ kutã amnhî to htŷx nẽ akuhê. ã mẽ amã mẽ ate amnhî nhîpêx anhŷr prâm nom kormã mẽ amã maa.

42Anhŷr o mẽ kâm kapêr hâmri nẽ akupym tê nẽ axte Tîrtûm mã amnhî jarê nẽ kâm:

—Kwa Papaj. Nà inhmã amnhî xà htŷx kâm ijamat prâm kêt. Na pa amnhî kukamã ijamaxpér nẽ amnhî kamã ixbahak tŷx kumrêx. Jakamã kot kaj amã inhnê ja ho ajapêx prâm nẽ mâmri inhnê ho ajapêx kê mẽ kâm ixkurê xwînhjaja tanhmã ixto hkêt nẽ. Nom ko. Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprâm kê mẽ mâmri tanhmã inhîpêx to. Nom pam inhmã ja prâm xà hkôt kêt. Ané.

43Hâmri nẽ kânhmã xa nẽ Simâw Pêtreja mẽ hwyr akupym tê. Nẽ mẽ omu nhûm kê mẽ axte gôr nẽ hikwŷ. Ra mẽ ôtxwa htŷx nẽ axte gôr

Matêwre 26.39-44

nē hikwŷ. Nhūm Jejus tē nē tee ri mē omunh o xa 44nom axte tanhmā mē kām nē hkêt nē. Ām awjanā nē akupŷm tē nē kē wam kot Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hkôt axte kām amnhī jarē. 45-46Hāmri nē akupŷm mē hwŷr tē nē mē kām:

—Kwa xàn ka mē arî gôr nē anhîkwŷ? E mē tokyx akrâ hapôj. Na mē ra mē kot ixwŷr mrar nē ixpynênh mā. Koja mē tokyx ixkutâ mē kot amnhī xunhwŷr xwŷnhjaja mē kām ixtâ amyñê. Ota ra kot ixtâ mē kām àmnênh xwŷnhhta tē. E mē tokyx kànhmā akrî pu mē kutâ mra. Anê.

Mē kot Jejus pynênh ã harênh

Makre 14.43-50; Rukre 22.47-53; Juâw 18.2-11

47Nhūm Jejus mē kām kapêr o ãm râhâ nhūm Jut Kariot pê mē inhîoja hwŷr tē. Nê amnhî kôt mē ohtô nê hwŷr mē o tê nhūm mē wapohti nê kô jamŷ nê hkôt o mra. Patre krâhtûm mē Ijaew krâhtûmjaja kot Jejus wŷr mē rênh xwŷnhjaja nhūm mē man hkôt Jejus wŷr mra. 48Na pre ra Jut Kariot amnhî kukamâ mē kām amnhî jarênh o:

—Kot paj ixkumrêx hwŷr tē ka mē ixfôt hapu hâ mra. Kot paj hwŷr tē nê kām ixkapêr nê kahti hkôt kumŷ. Ka mē hâ ixpumu nê hwŷr mra nê unênh kurê kumrêx. Ixte kahti hkôt mŷnh xwŷnhhta kot kaj mē unê. Anê.

49Hāmri nê Jejus wŷr tê nê kām:

—Pa Jejus? Xàn ka kormâ anhôt kêt nê xa?

Anê nê kahti hkôt kumŷ. 50Hāmri nhûm amnhî tâ omu nê kâm:

—Kwa Jut. Ate tanhmâ ixto kaxyw mâ xwŷnh jakamâ e kam nê mâmri tanhmâ ixto. Anê.

Hâmri nhûm Jut kôt mē mrar xwŷnhjaja Jut kot kahti hkôt mŷnh ã omu nê hwŷr mra nê unênh kurê kumrêx. 51Hâmri nhûm mē inhîoja tee ri ja hâ mē omu nê õ wapo kapa nê patre maati mâ àpênh xwŷnh kot mē hkôt htêm xwŷnhhta mâ ho apê. Nê kot ho hkrâ nhîpônh mâ tâ kuhpaw nê upôk rûm hamak nhîkjê pix krâhta. 52Hâmri nhûm Jejus omu nê nê kâm kapêr nê kâm:

—Kwa akupŷm awapota hkâm haxâ nê amarî xa. Na htem wapo ho mē oprê ho pa nhûm mē amnhî xwar wapo ho mē kupa. 53Xà kot paj amnhî to Tîrtûm wŷ nhûm ãm inhma nê tanhmâ jajê pê ixpytâ to hkêt nê? Nà kot paj amnhî to kuwŷ nhûm ixwŷr kapêr o mē wrŷk xwŷnhjê rênh kurê kumrêx nhûm mē ohtô rax kumrêx nê wrŷ nê mês kêt ixpytâ. 54Nom kot paj ã amnhî to hwŷr anhŷr kêt nê. Tîrtûm kapêr ã kagâ htûm kot amnepêm ixkukamâ ã mē kot inhîpêx anhŷr ã mês harênh jakamâ kwâr mês mâmri Tîrtûm kâm hprâm xà hkôt ã inhîpêx anê. Anê.

55Hâmri nê hpânhâ mês kot unênh xwŷnhjê mâ kapêr nê mês kâm:

—Kwa na pa pre apkati mē Tirtum mā amnhī jarēnh xà hā ixtre kamā mē kām ixujarēnh o ixpa. Ka prem tokyx ixpynēnh kêt tā jarāhā te ixte amnhī tomnuj xwŷnh pyrak o inhípêx nē ixwŷr wapohti nē kô hā akapēn nē ixwŷr tē. **56**Tā nom ra Tirtum kapēr ā kagà htum kamā Tirtum nhŷ hā mē kapēr xwŷnh kot mē akukamā mē ajarēnh nē mē atā kagà xà hköt na ka mē ri ā inhípêx anē. Anē.

Nhūm pre ā Jesusja amnhī tā mē kām kapēr anē. Hämri pa mē ixtre hköt ixpa ho ixpa xwŷnhjaja mē omu nē tee ri amnhī kukamā ijamaxpēr nē mē umaj ixprôt nē anhgrà nē ma inhmrar kurê kumrēx.

Mē kot patre maati hwŷr Jejus o mōr ā harēnh

Makre 14.53-65; Rukre 22.54-55, 22.63-71; Juāw 18.12-14, 18.19-24

57Nhūm pre Ijaew krähtümjē mē Tirtum kapēr tūm o mē ahkre xwŷnhjaja ra patre maati Kajpas nhörkwŷ hwŷr akuprō nē Jejus kutêp hkrī. Hämri nhūm mē kot unênh xwŷnhjaja ma mē hwŷr o tē. **58**Hämri nē mē hwŷr ho axà nē hköt gjêx pa. Nhūm Simaw Pêtre mē hköt hapu hā mē htänopxar o tē nē kítare hwŷr axà nē pôristi nhîhkô hā nhŷ. Hämri nē tee ri Jejus kukamā hamaxpēr o nhŷ nē hamaxpēr o:

—Kwa tanhmā koja mē ixpē mē inhō Pahihti nhîpêx to? E pa jar amym tanhmā mē kot hipêx to hā mē omunh o nhŷ. Anē.

59Hämri nhūm patre krähtümjē mē juistijaja kām Jejus pîr prâm tŷx nē. Jakamā na prem Ijaew wa ho hamêxkrut nē axpēn kôt tanhmā mē kām ho hêx to nhūm mē kot hā wa mar nē ra hpîr kaxyw mē pikuprôn h xwŷnhjê kapi. **60**Jakamā nhūm prem axpēn pânhâ mē hwŷr mra nē tanhmā ho hêx to. Nom axpēn kôt harênh kêt nē. Âm ahpýnhâ tanhmā ri harênh to nom wahō wa axkrut nē axpēn kôt harênh kêt nē. Jakamā nhūm mē tee ri hā mē kuma.

Tā nhūm ja wa mē hwŷr tē nē axpēn kôt harê nē mē kām:

61—Nà na pre tanhmā Tirtum mā amnhī jarēnh xà hā ixtre jarēnh to nē harênh o: “Kot paj nhýrmā inhmā ixtreja grânh par prâm nē kugrà hämri nē âm ixtâ apkati axkrunêpxi pix nē akupým hipêx pa. Ja kaxyw ixâhpumunh tŷx.” Anhýr o na amnhī jarê pa wa kuma.

62Anhýr o mē kām ho hêx. Hämri nhūm patre maatija wa kuma nē kanhmā xa nē Jejus mā kapēr nē kām:

—Kwa xà âm hämri na wa ā ajarênh anē nà? Xàn ka pre ā amnhī jarênh anē? E mē inhmā tanhmā amnhī jarênh to. Anē.

63Nom nhūm amarî mē kām xa nē mē kām tanhmā nē hkêt nē. Hämri nhūm patre maatija tee ri omu nē axte kām kapēr nē kām:

—Kwa aprî hā mē inhmā tanhmā amnhī jarênh to. Tirtum noo mā amâ ixkapēr jakamā kér ka akatât kôt mē inhmā amnhī jarê nē amnhī

to axêx kêt nẽ. Xà apê Tîrtûm Kra? Xà ka na pre Tîrtûm mẽ ijkaxyw axãm? Kwa akatât kôt mẽ inhãmã amnhã jarë. Anë.

64Hâmri nhãm tã hprí hã mẽ kãm amnhã jarë nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Nà ãm hâmri na ka ã ijarënh anë. Ixpê Tîrtûm kot mẽ akaxyw ixãm xwÿnhta na pa. Na pre mẽ awÿr inhãmã pa mẽ awÿr wrÿ. Tã kot paj nhÿrmã axte kaxkwa rûm amnë akupýn kakrã kamã mẽ awÿr wrÿ. Hâmri nẽ Tîrtûm xâhpumunh o àhpumunh xwÿnhta nhÿhkô hã nhÿ hâmri nẽ pam tanhmã mẽ ajarënh to ka mẽ amnhã tã ixpumu nẽ inhma. Anë.

65Hâmri nhãm patre maatija tee ri ã kot amnhã jarënh anhÿr ã kuma nẽ kamã gryk tÿx nẽ. Hâmri nẽ gryk xàj kêp patre maati hã ê kapa nẽ hkaxônh pa nẽ kumẽ nẽ hkwÿjê mã kãm:

—Tk. Kwa mo kaxyw kot puj mẽ axte ri tanhmã kot amnhã tomnuj to hã harënh xwÿnh õ japêr? Täm kot amnhã pê Tîrtûm Kra hã amnhã jarënh ã amnhã to hêx nhãm mẽ pahte mar kênã. **66**Jakamã e kwa tanhmã kot puj mẽ hipêx to? Anë.

Hâmri nhãm mẽ kãm:

—Nà ã kot amnhã jarënh anhÿr mÿrapê koja ty. Ra htyk mã tãm kênã. Anë.

67Hâmri nẽ tanhmã hipêx kati hto. Mẽ hkwÿjaja hkuk kuhtô nẽ ïhkra ho htak nhãm mẽ hkwÿjaja ïhkra hpo ho htak nẽ hã hpêr o axkê nẽ kãm:

68—E apê Tîrtûm Kra hã ate amnhã jarënh jakamã mân uràk nẽ axâhpumunh tÿx. Jakamã e mẽ kot atak xwÿnhta nhÿxi jarë pa mẽ ama. Anë.

Simãw Pêtre kot Jejus kôt pa hkêt ã amnhã jarënh

Makre 14.66-72; Rukre 22.56-62; Juãw 18.15-18, 18.25-27

69Rôm nhãm Simãw Pêtre arî kítare kamã nhÿ. Hâmri nhãm mẽ kãm àpênh xwÿnh nitita omu nẽ hprí hã omunh kurê kumrêx. Hâmri nẽ kãm:

—Xê pêr apê Jejus kôt mẽ pa xwÿnhjê hõ na ka. Anë.

70Hâmri nhãm tee ri amnhã tã kuma nẽ kãm mẽ uma xàj mẽ kãm amnhã tã aprã nẽ kãm:

—Tk. Koky. Ixte mëhõ my ata pumunre hã. Anë.

71Hâmri nẽ mẽ umaj kànhmã xa nẽ tẽ nẽ kítare hwÿr hakwakrem ahte mẽ hkàx ã xa. Tã nhãm hpãnhã hõja omu nẽ hã mẽ kãm:

—Xê ma pêr ãm hâmri na mẽ harë. Kêp Jejus kôt ri mẽ pa xwÿnhjê hõ na pêr. Anë.

72Hâmri nhãm amnhã tã kuma nẽ kãm:

—Tk. Nà mẽ ri ã amnhã krã hkôt ri ixto axêx anhÿr kêt nẽ. Ixte aa mëhôta pumunh kêt kumrêx. Anë.

73Tā nhūm mē hkwýjaja hwýr mra nē kām kapēr nhūm tanhmā mē kām kapēr to nhūm mē kuma nē kām:

—Kwa pēr ām hāmri na mē ajarē. Apê Jejus kwý na ka. War akapēr kot axpēn pyràk kēnā. Anē.

74Hāmri nhūm tee ri mē kuma mē kām amnhī tā àprār kām hihtyx nē mē kām:

—Kwa nà. Na pa Tírtum noo mā mē amā amnhī jarē. Kot paj amnhī to ixêx japēr nhūm inhma nē hā tanhmā ixtō. Nà uràk ixpē Garirej nhō xwýnhre hā. Ixte mēhō mūj pumunh kêt kumrēx tā ka mē xatā axpēn kôt ixte hkôt ixpa ho ixpa xwýnh ã ixfamnhīx o xa.

Anhýrja o ra mē kām amnhī tā àprār o axkrunëpxi nhūm krâhyre hkàr kurê kumrēx. 75Hāmri nhūm Simāw Pêtre kuma nē ra Jejus kot hkukamā krâhyre hkàr kêt ri kot hā amnhī àprār o axkrunëpxi hā harênhta mā hamaxpēr kurê kumrēx. Hāmri nē kànhmā hakry hpar o tē nē hkaprī htìx kumrēx nē kítare pê kato nē tē nē awry hā xa nē mýr rax nē.

Mē kot pahihti Pirat wýr Jejus o htém ã mē harênh

Makre 15.1; Rukre 23.1-2; Juaw 18.28-32

27 1Tā nhūm ra myt kator o mōr mē nhūm mē hkrâhtümjê mē patre krâhtümjaja axpēn wýr pikuprōnh pa. Hāmri nē Jejus ã axpēn mar o hkrī nē axpēn mā:

—Nà kot puj mē hā amýnê kē mē kupī. Kêp Tírtum Kra hā kot amnhī jarênh o amnhī to hêx kēnā. Anē.

2Hāmri nē mēõ pôristijê mā anē nhūm mē hpa hpre hpa nē ma pahihti Pirat wýr o tē. Pirat kêp Rõm nhō pahihti nhý hā mē ixpê Ijaewjê ho amnhíptär jakamā nhūm mē ma hwýr o tē nē ïhkram haxà.

Jut Kariot kot amnhī pír ã harênh

Atre 1.15-19

3Rõm nhūm Jut Kariot tee ri mē kot Jejus pír kaxyw mē harênh ma nē hkaprī nē. Ra kot mē kām hā àmnêh tā mē kot hpír kaxyw ã mē

harēnh ma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr o hkaprī htŷx nē. Hämri nē hamaxpēr o:

—Hêxta waa nē. Mo na pa pre ri axtem nē ā amnhī nhîpêx anē? Nà na pa pre amnhī tomnuj tŷx kumrêx. Anē.

Hämri nē ra mē kot kām kàxpore ho 30 nē ōrta jamŷ nē ma akupŷm patre krâhtūmjê mē Ijaew pigêtjê hwŷr o tē. Hämri nē mē kot Tirtûm mā amnhī jarênh xà hā ixkreja wŷr mē hwŷr axà 4nē nhýri mē omu nē mē hwŷr tē nē mē kām:

—E ota mē akàxporeta. Na pa ā mē amā Jejus ā ixàmnênh anhýrja o amnhī tomnuj tŷx nē. Kot tām amnhī nhîpêx o pa htā pa axtem nē ā mē amā hā ixàmnênh anē. Jakamā e mī. Mē akupŷm akàxporeta jamŷ. Kot paj amnhîm hamŷnh kêt nē. Anē.

Hämri nhûm mē tee ri kuma nē kām:

—Koký. Nom ka na ka pre mē ixwŷr tē nē ho mē inhmar kēnā. Anē.

5-7 Hämri nhûm tee ri mē kuma hämri nē pikap kàxpore rēnh pa nē ma tē nē kato. Hämri nē hkaprī htŷx kumrêx nē hamaxpēr o:

—Kwa tanhmā kot pa we amnhī to? Nà kot paj amnhī pī. Anē.

Hämri nē krī pê kato nē ma mē kot pika kakwŷnh nē ho amnhîm poti nhîpêx xà hā pika hwŷr tē hämri nē amnhī mut mā ē nē ho amnhī pī. Hämri nhûm patre krâhtûmjaja harênh ma nē tee ri kot kàxpore rēnhta kawrà nē hā axpēn kukja nē axpēn mā:

—Kwa tanhmā kot puj wem ja ho? Jut kot mē pamā Jejus ā àmnênh nhûm mē pahte hpîr xà hā kàxpore na. Jakamā kot puj mē ho Tirtûm mā amnhī jarênh xà hā ixkre ho mex kêt nē. Finat Mojes kot ja nē mē panhîgêtjê kurê jakamā na htem mē hpar xà hā kàxpore ho ixkreta ho mex kêt nē. Jakamā kwa tanhmā kot puj mē ho? Anē.

Hämri nhûm ja mē kām:

—E na pa ra ijamaxpēr. Pu mē ho Jut kot amnhī pîr xà hā pikata japrô hämri nē kamā jar mē kêp mē pahkwŷ hkêt htyk xwŷnhjê jagjênh o papa. Anē.

Hämri nhûm mē kuma nhûm ja mē kām mex nē. Jakamā nhûm arîgro hō hā nhûm mē ma hwŷr mra nē haprô. **8** Hämri nē hā hixi mē nhûm kêp “mē hkamrô pikapîr xà kamā pika”. Mē kot Jejus pîr xà hā kàxpore ho haprôr jakamā nhûm prem ā hā hixi mënhanē anē. Nhûm htem arî axpêñ mā ā hixi jarênh anhýr o pa. **9-10** Nhûm pre ra amnepêm Tirtûm nhý hâ kapêr o pa xwŷnh finat Jeremîsti mē hkukamâ hprî hâ ja jarê nē hâ kagà o:

Koja Ijaew nhô patrejaja měhō kot mē kām měhō my hâ àmnênh pânha kām kàxpore ho 30 nē òr xwŷnhja jamŷ. Hämri nē ma o tē nē nhýri mē kot amnhîm pika kakwŷnh nē ho poti nhîpêx o pa xà hâ pika hkwŷ japrô. Ra Tirtûm kot inhmâ mē harênh xà hkôt koja mē ā amnhî nhîpêx anē. Anē.

Ã finat Jeremîsti kot Tîrtûm nhŷ hâ mĕ hkukamâ mĕ harênh nĕ hâ kagà anhŷr xâja kôt nhûm prem â amnhî nhîpêx anê.

Pahihti Pirat kot Jejus kukjêr â harênh
Makre 15.2-5; Rukre 23.3-5; Juâw 18.33-38

11 Rôm nhûm mĕ pahihti Pirat wŷr Jejus o tê nĕ hwŷr ho axâ nĕ kutâ ãm nhûm xa nhûm Piratja omu nĕ kâm:

— E. Kwa inhmâ amnhî jarê. Xâ apê Ijaew nhô pahi na ka nà? Xâ ka na htem amnhî wŷr ajamâr o pa? Anê.

Hâmri nhûm kâm:

— Tŷ. Nà ãm hâmri na ka ijarê. Anê.

12 Hâmri nhûm mĕ hkrâhtûmjê mĕ patre krâhtûmjaja pahihti Pirat mă tanhmâ ho kapêr punuj to. Nhûm amnhî tâ mĕ kuma nom tanhmâ kâm amnhî tâ àprâr to hkêt nĕ. 13 Jakamâ nhûm pahihti Pirat tee ri ja hâ omu nĕ kâm:

— Kwa xâ na ka â mĕ kot ato kapêr anhŷrja mar kêt nĕ nà?

14 Anhŷr tâ nom nhûm Jejus akryk xa nĕ axte tanhmâ kâm nĕ hkêt nĕ. Hâmri nhûm Pirat tee ri kot â amnhî nhîpêx anhŷr â omu nĕ hamaxpêr o:

— Kokŷy. Mĕ kot ho kapêr punuj tâ nhûm ãm mĕ kuma nĕ te kâm mĕ uma hkêt pyrâ nĕ tanhmâ inhmâ amnhî tâ àprâr to hkêt nĕ. Anê.

Pirat kot Jejus pîr kaxyw hâ àmnênh â harênh
Makre 15.6-15; Rukre 23.13-26; Juâw 18.39-19.16

15-21 Tâ nhûm Pirat kormâ mĕ kot axpêr mar xâ hâ ixkre kamâ ūr râhâ nhûm hprôja hwŷr hpêr mĕ nĕ kâm:

— Xê tanhmâ mĕ kâm Jejusja â axàmnênh to hkêt nĕ. Na pa kamât ja kamâ hkôt amŷti nĕ tee ri hkukamâ ijamaxpêr. Kot amnhî to mex xwŷnh na. Aa tanhmâ kot amnhî tomnuj to hkêt jakamâ xê tanhmâ mĕ kâm hâ axàmnênh to hkêt nĕ. Kwarî. Anê.

Hâmri nhûm Piratja kuma nĕ hamaxpêr o:

— Nà ixte Ijaew krâhtûmjê pumunh tûm. Ijaew kwŷjaja kâm Jejus kînh nhûm mĕ hkrâhtûmjaja kot mĕ hâ Jejus kamâ gryk nĕ. Jakamâ ixte tanhmâ mĕ kâm hâ ixàmnênh to kaxyw na mĕ â ixwŷr o htêm anê. Anê.

Na htem Pas nhô arîgrotá hapôx mĕ nhûm pre htem Ijaew o amnhîptâr xwŷnhja mĕ kâm mĕ hagiênh xâ kamâ hkrî xwŷnhjê ho hpŷnh nĕ mĕ hapôj. Mĕ kâm hprâm xâ hkôt nhûm mĕ kâm mĕ hapôj nhûm mĕ akupým kapôt â hamakêtkati nĕ amnhix pa. Jakamâ nhûm ra mĕ hagiênh xâ kamâ mĕhô my pê Parapasja hkrî. Na pre tanhmâ amnhî tomnuj to nhûm mĕ mýrapê unê nĕ haxâ. Jakamâ nhûm Ijaewjaja mĕ ho amnhîptâr xwŷnh Pirat wŷr akuprô nĕ kuhê nhûm mĕ kâm:

—E kot paj jarâhã mẽ amã mẽ hagiênh xà kamã mẽ hkrí xwìnhjê hõ mã inhüre kê àmnihx kato nẽ ri pa. Nhý kot paj mẽ amã kãm inhüre? Xà Parapas nà? Xà mẽ akwy kot amnhím ho mẽ anhõ pahihti Jeus pê Tirtum kot mẽ akaxyw ãm xwìnhhta kot paj mẽ amã kãm inhüre? Nhý wehe? E mẽ inhmã nhý jarë. Anë.

Pirat na pre mẽ inhõ patre krähtümjê pumunh mex nẽ. Ijaew kãm Jeus kapér mar prãm tÿx ã nhûm mẽ hã kamã gryk tÿx nẽ hwyr o mrarja kôt nhûm mẽ omunh mex nẽ. Jakamã ã hã mẽ hkukjêr anë. Hämri nhûm mëhpigêt mẽ patre krähtümjaja kuma hämri nẽ mẽ pikuprõnh nẽ mẽ kuhê xwìnhjê mã kãm:

—Kwa mẽ kãm anë kê mẽ pamã Parapas mã mân ure nẽ mämri Jeus Kris pí. E kwa mẽ tokyx kãm anë kê Parapas mã ure. Anë.

Hämri nhûm mẽ mês kuma nẽ pahihti Pirat mã kãm:

—Nà mẽ inhmã Parapas mã mân anhüre. Anë.

22Hämri nhûm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa no mẽ ate Jeus pê Tirtum kot mẽ akaxyw ãm xwình ã harenh xwìnhhta? Tanhmã kot paj hipêx to? Anë.

Hämri nhûm mẽ kãm:

—Apí ri. Tokyx pí kahpa hã anhô kê ty. Anë.

23Hämri nhûm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Tanhmã kot amnhí tomnuj tore hã kot pa kêt ri pí kahpa kuhô nhûm ty. Anë.

Hämri nhûm mẽ xatã àmra kamã kãm:

—Kwa pí kahpa hã mân anhô kê ty. Kwa tokyx ã mẽ inhmã hipêx anë. Anë.

24Hämri nhûm tee ri ja nê tanhmã mẽ kãm kapér to no nhûm mẽ mar kêt nẽ. Nhûm tee ri mẽ àmra mar o xa. Hämri nẽ kãm Jeus pír prãm kêt jakamã amnhím gô hkwì janhi nẽ mẽ piitã mẽ noo mã amnhí nhîhkra kuhõnh o xa. Mẽ kot hã omunh xà hköt kãm hpír prãm kêt ã omunh kaxyw. Hämri nẽ mẽ kãm:

—E na pa mẽ anoo mã ã amnhí nhîhkra kuhõnh anë ka mẽ ja hã ixpumu. Nà inhmã hpír prãm kêt. Tanhmã kot amnhí tomnuj tore hã. Mẽ kaxipixjaja mẽ amã hpír hprãm jakamã mẽ kam nẽ tanhmã ho. No pa kot paj tanhmã ho hkêt nẽ. ãm kwarí ho kwarí. Anë.

25Hämri nhûm mẽ kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà ãm hämri. Kot paj mẽ pamjaja amnhí tã htykja nhô. Nẽ mẽ ixtkra nẽ mẽ ixtàmnhwýjê mẽ amnhí to ixpimrààtã amnhí tã kunhô. Kê Tirtum kãm tanhmã hã mẽ ixtõ hto hprãm nẽ mamri tanhmã hã mẽ ixtõ hto. Anë.

26Hämri nhûm mẽ kuma nẽ mẽ kãm hprãm xà hköt mẽ kãm Jeus ã amynê nẽ mẽ kãm Parapas mã ure. Ra Parapas kot pahihti Pirat pê õ pôristi kutã amnhí xãm nẽ kêp hóxpírja myrapê nhûm mẽ kot unênh nẽ haxàr

tā Ijaew kām hprām xà hköt akupým kām ure. Hāmri nē õ pôristijē mā anē nhūm mē Jesus tak. Nē htak rax nē hāmri nhūm Pirat mē kām hā amŷnē nhūm mē kot pī kahpa hā nhôr o hpîr kaxyw ma o tē.

Pôristi kot Jeus ã hpêr o pikênh ã harênh

Makre 15.16-20; Juāw 19.2-3

27Tā nhūm pôristijaja mē kot pī kahpa hā Jesus nhôr kaxyw ma o tē nē pahihti Pirat nhôrkwy kamā ixkre hō hwyr ho axà. Nhūm pôristi ohtô nē hwyr akuprō nē hā pêr o pikênh kaxyw axpēn mā:

—E kwa tokyj pu mē kām pahi xê jaxà ri. Kêp pahi hā kot amnhī jarênh kênā. Anē.

28Hāmri nē kêp ê kapa nē hpânhā kêp pahi hā mē ê kamrêk mexja py nē kām haxà. 29Nē kām pahi hā mē ahkà nhîpêx nē hkrâm haxà. Nom axtem akunî kamā mêmô mrô nhî te kot ronh kanêre pyràk xwÿnhja nhūm mē hikâx nē hkrâm haxà. Nē kām pahi hā kô gô nhûm kupy nē o xa. Hāmri nhûm mē ho anhýr pa nē kutâ hkôn krâ ho rôrôk nē hkrî hpa nē hâ pêr o pikênh kamā kâm:

—E âm hâmri. Apê Ijaew nhô pahi punuti na ka. Anē.

30Hāmri nē kànhmâ kuhê nē hkuk kuhtô nē kêp kô pytâ nê xatâ ho hkrâx pê htak. Nhûm prem ã pêr o pikênh kâm hipêx anē. 31Hāmri nê kêp pahi hâ ê kapa nê akupým kâm ê jaxà nê mē kot pī kahpa hâ nhôr kaxyw ho kato nê ma o tē.

Pôristi kot pî kahpa hâ Jeus nhôr ã harênh

Makre 15.22-32; Rukre 23.27-43; Juāw 19.17-25

32Nhûm pôristijaja Jesus o kato nê ma kapôt mā o tē. Nê kâm pî kahpa pytja gô nhûm kumy nê mē hköt o hkwâ. Nom ra hirot tŷx nê nhûm mē tee ri ja hâ omu nê mêmô kot ho ajuta kaxyw mē kot omunh xwÿnhjê kapi ho xa. Hâmri nê Sirén nhô xwÿnh Simâw kâ htyk pumu nê unê nê kâm kot Jesus o ajuta kaxyw hâ karô nhûm hwyr tê nê kêp pî kahpata my nê hköt kâm kumy nê o tê. 33Hâmri nhûm mē kên nhixêt te kot mē hkrâ hi pyràk xwÿnhta wyr mē o pôj. Mê kapêr kâm na prem hixêtja jarênh o: “Korkot.” No mê pakapêr kâm Korkot jarênhja kêp “mê hkrâ hi xâ” nhûm mē ma hwyr Jesus o pôj. 34Hâmri nê mē kot pî kahpa hâ nhôr kaxyw nhûm à htyx kumrêx kamâ hamak pymaj kâm mêmô mē hkanexâja gô. Wîhti mē mêmô mry ma xâ ho pihkâr nhûm mē kâm hkwâ gô. Nom nhûm hkaki nê mē kot amnhî xâ htyx kamâ hamak kêt xâ hâ omunh kurê kumrêx nê hkaga. Nhûm mē tee ri ja hâ omu hâmri nê kêp ê kapa nê kumê nê pî kahpa hâ kuxi nê prek o ihkra nê hpar o htyx pa. Hâmri nê kànhmâ pî jarî nê ahkre kamâ âm nê ho htyx nhûm kÿxpê ajêt. 35Hâmri nhûm pôristi hkwýjaja axpê mâ ê hkwâ ho pigranh kaxyw hâ kënre ho jôka. 36Hâmri nê ho anhýr pa nê pikap Jesus jamâr o hkrî.

37Na htem mē hpar kaxyw nē tanhmā mē kot amnhī tomnuj to hā kagà nē mē mìryi pī kahpa hā hanhô. Jakamā na prem tapti hō py nē tanhmā Jeus ã kagà hto nē hā kagà ho:

IJAEW NHÔ PAHI NA JA
HIXI PÊ JEJUS

Hämri nē hwŷr ho api nē mìryi kunhô. Æ Jeus kot amnhī jarênh anhýrja mìrapê na prem kupî.

38Hämri nhūm mē hpânhā wa àhkînh xwŷnh wa ho axkrut nē määnen pī kahpa hā wa kunhô. Nē akutâ ho Jeus nhîjê nhūm war ajêt.

39Tâ nhūm pry hā mē mrar xwŷnhjaja Jeus pumu nē hā hpêr o pikênh o mra nē kâm:

40—Kwa ka na ka pre ate Tîrtûm mā amnhī jarênh xà hā iixke granh par nē atâ apkati axkrunêpxi nē akupým hipêx par ã amnhī jarê. Nê apê Tîrtûm Kra hā amnhī jarê. Nê axâhpumunh o axâhpumunh jakamâ e kwa amnhī kapa nē wrÿ pa mē ja hā apumu. Kwa tokyx. Anê.

41Nê patre krâhtûmjê mē Tîrtûm kapêr tûm o mē ahkre o mē pa xwŷnh mē mē hkrâhtûmjaja piitâ hwŷr mra nē hā hpêr o axkê. 42Nê axpên mā harênh o:

—E jahti na xep pre mē kamâ ukaprí ho pa nē tanhmâ mē ho ajuta hto ho pa. Tâ nom tâm tanhmâ amnhî to nê wrÿk kêt nê. Kwa pu mē arî pakuhê nê kot amnhî kaxâr nê wrÿk kâm omu. Koja wrÿ pu mē omu nê kêp mē panhö pahihti hâ hkôt pajamaxpêr kurê kumrêx. E tokyx wrÿ Jeus. Pa mē awryk kâm apumu. Nà kot kaj awryk rax nê. 43Na hte amnhî kaxyw Tîrtûm mā hamaxpêr o pa. Nê kêp Kra hâ amnhî jarênh o pa. Jakamâ e. Kê Tîrtûm tâm hwŷr tê nê kêp Kra hâ akupým mē pahpê utâ. Anê.

44Hämri nhûm wa kot akutâ hijê nê jêt xwŷnhta wa haxwyja mē mar xâ hkôt mā ho kapêr anê.

Jeus tyk ã harênh

*Makre 15.33-41; Rukre 23.44-49; Juâw 19.28-30, 19.51;
mâanen Eprêw 10.19-20*

45Tâ nhûm kaxkwa nhîpôk ri myt ūr mē nhûm te kamât pyràk nhûm kamât kô rax kumrêx. Jao hâ awry mē nhûm ra akupým myt katêr o mô.

46Hämri nhûm Jeus kapêr kâm hihtyx nê àmra htix kâm Tîrtûm mā kapêr nê kâm:

—Inhö Tîrtûm inhö Tîrtûm. Kwa mon ka iixkaga? Anê.

Nom kapêr kamâ kâm kapêr o:

—Eri Eri. Râmâ sapatanî. Anê.

47Hämri nhûm mē kot mar xwŷnhjaja kot Eri jarênh ã kuma nê htix ho finat Eris mâ kapêr ã hkamnhix. 48Nhûm Jeus par pê guhkrax kâm wîhti punure xa. Jakamâ nhûm mē ã kapêr anhýr ã kuma nhûm möhô

kām hkaprī nē. Hāmri nē mēmo rerek py nē o tē nē kaxyw pī rytija py nē ho hkanhwȳ. Nē akupŷn o tē nē ho wīhti nhek nē Jejus kot hkaôr kaxyw kām kupē. 49Hāmri nhūm hkwȳjaja tee ri ja hā omu nē nē kām kapēr nē kām:

—Tk. Kwa nhām xa. Pu mē kop Eris jamā mān. Koja hwȳr tē nē ho wrȳk japēr. Anē.

50Hāmri nhūm kamàt kō mē nhūm Jejus ra htyk kaxyw nē axte àmra htȳx nē hāmri nē ty. 51Tykja kôt nhūm Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre kamā hakwakre hā kupēxēja kȳj rūm ahpars mā axkjē nē amnhī kahē xà mēnh kurē kumrēx. Utī rax tā axkjē nē amnhī kahē xà mē. Te Jejus htyk o te kot mē pahte hkôt amnhī xunhwȳr xwȳnhjē mā Tīrtūm wȳr pry jakwa kre kahē xà mēnh pyràk o ã amnhī nhīpēx anē. Nhūm pika htertet tȳx kumrēx o kēn rūnh kwȳ ohtō nē hkrakrak pa. 52Hāmri nhūm mē htyk ã pika kamā mē htykjē nhōrkwȳ ho ohtō nē mē hā axkjē nhūm mē hikwȳ xwȳnhjaja akupŷm htīr nē hapōj nē kuhē. Na prem kormā htyk kêt ri amnhī kaxyw Tīrtūm kôt hamaxpēr. Tā nhūm Jejus ty nhūm mē ohtō nē akupŷm htīr nē hapōj nē kuhē. 53Nom kormā nhȳhȳm mrar kêt nē. Arī mē hā pika nhīpy Jejus akupŷm htīr ã hamār o kuhē. Tā nhūm Jejus apkati hō hā akupŷm htīr ã arīgrotā ã nhūm mē rī kormā ma Jerujarē hwȳr mra nē hwȳr agjē nhūm mē ohtō nē akupŷm mē htīr ã mē omu.

54Nhūm kormā Jejus htyk o mōrta ã nhūm pōristi krähtūm mē pōristi hkwȳjaja hāmri hparpē hamār o kuhē nē htyk kām omu. Nē pika htertet kamā ama nē mēmoj kot tanhmā amnhī nhīpēx toja pumu nē tee ri hamaxpēr nē kām ma htȳx kumrēx. Hāmri nē axpēn mā:

—Hēxta waa nē. Pēr ãm hāmri na pre htyk xwȳnhhta amnhī jarē. Kēp Tīrtūm Kra kēnā. Tā pu mē amari pahtȳx kupī. Anē.

55-56Nhūm pre mēnijaja ohtō nē amȳm Jejus tyk kām omunh o kuhē. Marir Matarēn nē Xiakre mē Juje wa katorxà Marir nē Xiakre hō mē Juāw wa katorxàja nhūm mē kormā htyk kām omunh o kuhē. Na prem Garirej rūm hkôt tanhmā ho ajuta hto ho hkôt Jerujarē wȳr mō.

Mē kot Jejus jaxàr ã harēnh

Makre 15.42-47; Rukre 23.50-56; Juāw 19.38-42

57Tā nhūm ra myt gire nhūm krī pē Arimatej rūm hikàxpore rax xwȳnh pē Jujeja tē. Nom axtem Juje hō na pre. Ra kot Jejus kôt amnhī xām jakamā kām ho wrȳk nē haxàr prām nē. 58Hāmri nē ma pahi Pirat wȳr tē nē ī hā kuwȳ nē kām:

—E ot pa awȳr tē. Kwa inhmā htyk xwȳnhhta gō pa ma o tē nē haxà nà? Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām harē nhūm ma o tē nē haxà. 59Kaxyw kupēxē mex õ py nē ho hkupu pa 60nē ma o tē nē õ kēn kre kamā haxà.

Na pre htyk kukamā kēn kre kakwÿ nhûm mē kot kormā kamā mĕhō jaxàr kêt tā kamā na pre Jejus jaxà. Hämri nē hă kēn rax õ xām nē ho hitom nē ma akupým tē. 61Nhûm Marir Matarën mē Marir õja wa kēn kreta kapem omunh o wa nhÿ.

Pôristi kot kēn kre jamâr o kuhê ã harênh

62Tā nhûm apkati nhûm mē inhô arîgromnu pê sap kato. Hämri nhûm Parijew nhô xwÿnhjê mē patre krâhtümjaja ma pahi Pirat wyr mra nê kâm:

63—Kwa pahihti. Nà amnhî to hêx o pa xwÿnhhta na pre kormâ htîr nê pa ri tanhmâ amnhî jarênh to ho pa. Nê nhÿrmâ ty nê htyk ã apkati axkrunëpxi pix nê akupým htîr ã amnhî jarê. 64Jakamâ kwa hwyr anhô pôristi hkwÿ rê kê mē ma hwyr mra nê hamâr mex o apkati axkrunëpxi. Kot ka anhîr kêt nhûm hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja ma hwyr mra nê ho ahkî nê ma o mra nê nhÿri haxà nê mē piitâ mē kâm ra akupým htîr ã harênh o hêx o pa. Te tâm kot amnhî kukamâ amnhî jarênh pyràk. Nom mē kot axte ã harênh anhîrja koja omnuj tÿx o tâm kot ã amnhî jarênh anhîrja jakre. Anê.

65Hämri nhûm mē kuma nê mē kâm:

—Tôe. Nà koja mē ho anê. E mē ma hwyr amnhî kôt pôristi hkwÿ ho mra kê mē hakwakre kahê xà jamâr mex o kuhê. Anê.

66Hämri nhûm mē kuma nê ma hwyr mra nê hakwakre hă kēn raxta o htÿx pa. Nê mĕhō kot omunh nê kahê mĕnh pymaj menh ê ho hkukô. Hämri nê ho anhîr pa nê pôristi mā kâm:

—E Kêr ka mē jar kuri hamâr mex o akuhê. Kê mĕhō tē nê tanhmâ ho hkêt nê. Anê.

Jejus akupým htîr ã harênh

Makre 16.1-8; Rukre 24.1-12; Juâw 20.1-10

28 1Tâ nhûm apkati nhûm tômîk. Hämri nhûm Marir Matarën mē Marir õja kwÿhtâ kànhmâ nhÿ nê ma akupým kēn kreta wyr wa tê. 2Puh nhûm pika htertet tÿx nê nhûm Tîrtüm kapêr o mē wrÿk xwÿnhja kēn kre wyr wrÿ nê nhâm hakwakre nê kēn raxta mē nê hă nhÿ. 3Hirâ htÿx kâm nhÿ. Te na jaxênh pyràk. Nê ê haka htÿx kumrëx. 4Nhûm pôristijaja tee ri omu nê kâm ma htÿx nê htertet nê umaj pikap rôrôk pa nê te htyk pyrà nê hikwÿ. 5Hämri nhûm wa nita kēn kre hwyr poj nê tee ri Tîrtüm kapêr o mē wrÿk xwÿnhhta pumu. Nhûm wa kâm:

—Kwa wa amâ ma hkêt nê. War ate Jejus pumunh kaxyw na ka wa tê. Mê kot pî kahpa hă nhôr xwÿnhhta. 6Nom jar amrakati. Na ra akupým htîr nê kato nê ma tê. E wa kam nê amnê axà nê nôr xà kapry pumu. Anê.

Hämri nhûm wa kuma nê tee ri kēn kre kamâ Jejus japêr nhûm kamâ amrakati. 7Hämri nhûm Tîrtüm kapêr o wrÿk xwÿnh wa kâm:

—E wa tokyx ma akupým tē nē hkôt mē pa ho mē pa xwìnhjê mā harē. Koja ma Jeus mē akukamā akupým Garirej wyr mō. Garirej kamā kot kaj mē axte axpēn pumu. Ra kot mē amā amnhī jarēnh xà hkôt. E kwa wa tokyx ma akupým mē hwyr tē. Anē.

8Hämri nhūm wa kuma nē ma akupým hpröt nē htēm kurê kumrēx. Kām ma htā hkīnh nē. Nē ma Jeus kôt mē pa ho mē pa xwìnhjê mā ujarēnh kaxyw ma mē hwyr hpröt nē wa tē. **9**Pu nhūm ra Jeus tām wa kutā tē nē wa hkaxpa. Hämri nē wa haêr pê wa kām kapēr nē wa kām:

—Pa? Nhŷhŷm na ka wa tē? Anē.

Hämri nhūm wa omu nē hkīnh tŷx kumrēx nē hwyr hpröt nē hpar pê hkōn krā ho tēm nē akutā hpar ã kumy nē kām mex o mex ã harē nē kām:

—Hêxta gâa nē. Ma amex kumrēx. Amex o amex. Anē.

10Hämri nhūm wa kām:

—E war amā ma hkêt nē. Mamrī ma tē nē ixkôt mē pa ho mē pa xwìnhjê mā ijarē kē mē ma Garirej wyr mra. Kamā kot paj mē axte axpēn pumu. Anē.

Pôristi kot kàxpore hpräm xâj Jeus o hêx ã harēnh

11Rôm nhūm pôristi hkwŷjaja akupým tām hkrâ hâmri nē ma kēn kreta rûm akupým krîm mra. Hämri nê patre krâhtûmjê hwyr mra nē mē kām ujarēnh pa. **12**Hämri nhūm mē tee ri mē kuma nē mëhpigêtjê ho akuprō nē mē hâ axpēn mar o hkri. Hämri nē axpēn mar pa nē pôristi mā amnhîrer rax nē mē kām:

13—E mē amnhîm kàxpore jamy nē ma ri ã mē kām amnhî jarēnh anhŷr o apa. Nom kér ka mē kām amnhî to axêx nē mē kām: “Na pa prem kēn kre kapem ixtŷx gôr nē inhikwŷ nhūm Jeus kôt mē pa ho mē pa xwìnhjaja mra nē mē ixpê ï ho ahkî nē ma o mra.” Anhŷr o mē kām amnhî to axêx o apa. Mē ixte kàxpore ho mē amā amnhîrerta pânhâ. **14**Koja pahihti Piratja mē anhôt ã mē ajarênh ma nē hâ tanhmâ mē ato kaxyw hâ kot paj mē axy pê tanhmâ kām ixkapêr to nhûm tanhmâ mē ato hkêt nē. Jakamâ e. Mē tee ri amnhî kukamâ ajamaxpêr kêt nē. Mē mâmri ma mra nē ã mē kām axujarênh anhŷr o ri apa. Anē.

15Hämri nhûm mē kuma nē mē kot amnhî to hêxta pânhâ kàxpore jamy nē ma mē mar xâ hkôt mē piitâ mē kām Jeus kôt mē pa xwìnhjê ho hêx o pa. Tâ na htem arî jarâhâ Ijaewjaja ã axpêñ mā mē harênh anhŷr râhâ ho pa.

Jeus kot hkôt mē pa ho mē pa xwìnhjê mā mē àpênh ã karô

Makre 16.14-18; Rukre 24.36-49; Juâw 20.19-23; Atre 1.6-8

16Tâ pa mē ixte Jeus kôt ixpa ho ixpa xwînh pê 11jaja hâmri akupým Jeus htîr ã harênh ma hâmri nê ma Garirej wyr mra. Nhŷri Jeus kot mē inhmâ mêmô hixêt prêk jarênhja wyr.

17Nē ra hwŷr ixpôx o mrar mē Jesus pumu. Tā nom nhūm mē iwkwyjaja tee ri omu nē htŷx ho nhām mēhō hā hkamnhīx. No kêt mē pajaja na pa prem ixprī hā omunh kurê kumrēx nē ijkînh tỳx nē. Nē ijkînh nē hwŷr ixprôt nē kâm:

—Pa Jesus? Hêxta waa nē. Amex o amex. Anē.

18Hämri nhūm mē inhmā:

—E na pre Tîrtûm ã inhmā kapēr anē nē inhmā: “E kêr ka amnhī nhŷ hā mêmōj piitâ tanhmā ho ho apa. Kaxkwa kamā nē pika kamā. Mamrī nhŷhym amnhī krā hkôt amâ tanhmā amnhī to hprâm xà hkôt tanhmā amnhī nhîpêx to ho ri apa.” Anē. Na pre mē akaxyw ã inhmā kapēr anē.

19—Jakamā e. Kêr ka mē ma pika piitâ hkôt ri mē kâm ijarênh o ri apa. Kê mē ixte mē nê tanhmā amnhī nhîpêx to hā ijarênh ma hâmri nê ijkôt amnhī xunhwŷ nê ijkôt ri amnhī nhîpêx o pa. Nê kêr ka mē ja hā mē omu nê Tîrtûm mē wa inhmā mē hkrâ kumrâ. Wa ixkarô nhŷ hâ mē hkrâ kumrâ. Mê kot wa inhŷ hâ pix mā tanhmā amnhī nhîpêx to ho pa kaxyw.

20—Nê mē kâm anē kê mē ixkapêr piitâ hkôt amnhī nhîpêx râhâ ho pa. E kêr ka mē ma mē kâm ã ijarênh anhŷr o ri mē hkôt apa. Kot paj mē anhîhkô hâ ri ixpa râhâ nhûm nhýrmâ pikaja hapêx o hapêx. Anē.

Na pre ã Jesus mē inhmā mē ixâpênh ã karô anē.

Matêwre kot Jesus jarênh nê hâ kagâja ja kôt na hapêx.